Devrimci Gençlik'ten Seçmeler

GÖKKUŞAĞI

Devrimci Gençlik'ten Seçmeler

GÖKKUŞAĞI

Yayın No: 16
Birinci Baskı: Mart 1997
Dizgi: Gökkuşağı
Montaj: Ali Haydar Özden
Kapak Tasarım: Kıymet Mücek
Uygulama: Almedia
Baskı: Ceylan Ofset
Cilt: Güven Ciltevi

ISBN - 975 - 8054 - 19 - 8

Gökkuşağı Basın Yayın: Dr. Emin Paşa Sok. Kardeşler Han
No: 16 Kat: 3 Cağaloğlu - İstanbul
Tel: (212) 519 39 32

Emperyalizme ve

Oligarşiye Karşı

DEVRİMCİ GENÇLİK'TEN SEÇMELER

Derleyen:

Haydar Aslan

GÖKKUŞAĞI

İçindekiler:

Gençliğin Devrimci Eyleminin Birliği İçin.....9
Anti-Faşist Mücadele Karmaşık Bir Görevler Bütünüdür.....16
Dev-Genç'in Mücadelesini Doğru Kavrayalım.....25
Ayrılıklar-Sapmalar ve Devrimci Hareketin Birliği.....62
Modern Revizyonizm ve Sovyetler Birliği'nde Geri Dönüş Sorunları Üzerine.....73
Devrimci Gençlik'e Yöneltilen Bazı Eleştiriler Hakkında.....91
Devrimci Gençlik! Yükselen Anti-Faşist Halk Eylemlerinin Ön Saflarına.....95
Revizyonizme Karşı Mücadele ve "Sosyal Emperyalizm" Teorileri.....100
Revizyonizme Karşı Mücadele ve "Sosyal Emperyalizm" Teorileri Konusunda Tartışma.....109
Yeni Bir Dönemin Başlangıcında Devrimci Görevlerimizi Nasıl Tespit Etmeliyiz? 130
Kadrolar.....135
Saflarımızda Hatalı Eğilimleri Düzeltelim.....140
Anti-Faşist Eylemlerimizi Ülke Çapında Bir Program Doğrultusunda Yükseltelim.....147
İdeolojik Mücadelenin Önemi ve Temel Siyasi Görevlerimiz.....154

Ekler:

Faşizm Üzerine Bir Kaç Söz.....163
Geçmiş Karşısında Doğru Devrimci Tavır Ne Olmalıdır?.....196

Gençlik her dönem ve her ülkede kendi sorunlarının yanısıra üzerinde yaşadığı ülkenin sorunlarıyla da direk ilgili olmuştur. Türkiye muhalif hareketler tarihinde gençlik önemli roller üstlenmiş, kendi örgütlenmelerini yaratmış ve sesi haline getirdiği yayın organlarında biraraya gelmiştir.

Devrimci Gençlik Dergisi de Aralık 1975'de "Gençliğin Devrimci Eyleminin Birliği" şiarıyla yayınlanmaya başladı. Resmi ve sivil görünümlü faşizme karşı aktif mücadele etrafında örgütlediği gençlerle "faşizmin karşısına bir kale gibi" dikilmeyi amaçlayan Devrimci Gençlik, Ağustos 1976'da Devrimci Gençlik Dernekleri Federasyonu'nun kuruluşuna ulaştı.

Kitapta Devrimci Gençlik dergilerinde yayınlanan dönemi ve dönemi yorumlayışı en iyi şekilde ifade eden siyasi ve teorik yazılara yer verdim. Seçmeyi yaparken yine tarih sırası gözlememe karşın ardışık sayılardaki yazıları ard arda aldım.

Haydar Aslan

Gençliğin Devrimci Eyleminin Birliği İçin

Sayı 1, 20 Kasım 1975

"Ülkemizin solunda tam bir teorik keşmekeş hüküm sürmektedir. Öyle ki, aynı revizyonist tezleri temel alan ve bunları değişik ambalajlarla piyasaya süren kendi öz gücünün dışında başka güçlere bel bağlayan çeşitli oportünist fraksiyonlar en sert bir şekilde birbirlerini pasifizmle, oportünizmle, ihanetle vs. suçlamaktadırlar."

Bu satırlar ilk bakışta bugüne aitmiş izlenimini uyandırıyor. Ama hayır! Bu satırlar 12 Mart'ın eşiğindeki Türkiye solunun içinde bulunduğu durumu belirtmek için yazılmıştı. Evet! 12 Mart eşiğindeki Türkiye solunun bugüne benzer bir görüntüsü vardı. En temel karakteristiklerini sıralamak gerekirse: İşçi sınıfının devrimci bir partisi yoktu. Güçlü bir işçi sınıfı hareketinin bulunmayışı nedeniyle teorik seviye düşüktü ve sol hareket genel anlamda bir aydın hareketi sınırlarını aşamamış, emekçi halk yığınlarına mal olmamıştı. İşte revizyonizmin belirleyici olduğu solun 50 yıllık geçmişinin 12 Mart önlerinde bize getirdiği tablo.

Yakın geçmişimizde bu tabloyu bozacak, bu geleneksel yapıyı bazı noktalardan kıracak gelişmeler olmuştur. Önce küçük burjuva anlamdaki gençlik hareketleri hızla gelişerek 1960 sonrasının nispi özgürlük ortamında Marksist-Leninist klasiklerin çevrilmesiyle de birleşerek sol içinde dinamik bir unsur oluşturdu. Devrimci Gençlik hareketinin yükselişi ile gelişen mücadele 1971'lerdeki yenilgi ile sonuçlandı. Evet, devrimciler 12 Mart'a yukarıdaki gibi bir mirasla girdiler ve yenildiler, ama nasıl bir yenilgi? Solun geleneksel yapısını parçalayan, devrimci hareketin bir tarihi dönemini kapatıp, bir diğer tarihi dönemini başlatan bir yenilgi! Bu dönemde devrimci hareket ilk defa en geniş halk yığınlarına sesini duyurabilmiş, aydın hareketi sınırlarını belirli ölçüde aşabilmiş,

düzene karşı ilk defa bir iktidar alternatifi olabilmeyi -potansiyel anlamda- ortaya koyabilmiştir. İşte budur 1971. Ne bir provokasyonlar zinciri, ne de üç-beş adamın kahramanlıklar destanı. İşte bütün bu tarihi dönemdeki gelişmelerdir, Türkiye solu için 1971'in anlamı. Ve bunun için de devrimci gençlik hareketinin şanlı bir geçmişi vardır.

Fakat bütün bunlara rağmen, bugün içinde bulunduğumuz şartlar, 12 Mart öncesi durumdan pek de farklı değildir. Değildir, çünkü devrimci hareket yenilmiştir. 12 Mart döneminin karanlığı içinde burjuvazi alabildiğine yoğun bir propaganda yürütmüştür. Üstelik revizyonistler de faşizmin ekmeğine yağ sürecek bir provokasyon edebiyatı sürdürdüler ve müştereken yılgınlığın, pasifizmin, dönekliğin maddi şartlarını hazırlamada oldukça gayretli oldular. Askeri savcıların mantığı bir yanda "İmparator" mantığı diğer yanda... Eski, "gençlik hareketleri AP'nin işine yarar, sonra faşizm gelir" mantığının yerini, 12 Mart günlerinde faşizmin sebebi olarak devrimcileri gösteren provokasyon mantığı aldı. (Bugün bu mantıkla devrimci gençlik hareketlerine ve devrimciliğe "goşist", "anarşist", vs. diye küfretmeye devam ediyorlar.)

Bugün içinde bulunduğumuz şartlar, işte bu gibi nedenlerle 12 Mart günlerinden pek farklı değildir. Kabaca özetlersek; yine dağınıklık, teorik keşmekeş, bölünme, yılgınlık, vs... Türkiye solu bütün yenilgi sonrası dönemlerinin bilinen şartlarını yaşıyor. Ve yine bugün aydın hareketi sınırlarını *Esas Olarak* aşabilmiş değildir, *İşçi sınıfının siyasi mücadelesinin organizasyonu anlamında birlik, yani parti sorunu yine temel meselemizdir.*

BUGÜN İÇİNDE BULUNDUĞUMUZ SORUNLAR ANCAK SİSTEMLI VE ÖRGÜTLÜ BİR İDEOLOJİK MÜCADELE İLE ÇÖZÜLEBİLİR

Bu dağınıklık ortamı devrime hizmet etmiyor. Devrimci hareketin içinde bulunduğu sorunları kısa zamanda halletmesinin gereğine biz de inanıyoruz. Ama bunun kısa süre içinde başarılabileceğinden o derece umutlu olduğumuzu söyleyemeyiz. Bu zor bir görevdir. Bu konuda devrimcilere önemli görevler

düştüğü apaçık ortada. Bütün yanlış görüşlere ve sapmaları karşı *sistemli ve örgütlü bir ideoloik mücadele sürdürülmelidir.* Bu görev yerine getirilmeden ve atlanarak, ne bugünkü karmakarışık ortam aşılabilir. *Ne de sistemli bir siyasi yapi içindeki devrimci bir birlik oluşturulabilir.* Bu görevlerin yerine getirilmesi zamanla olacak bir iştir. 50 yıllık bir geçmişi olan ve faşizmin karanlığında güç kazanan revizyonizmin etkinliğini kırmak kolay değildir. Bu apaçık ortada...

KİTLE HAREKETLERİNİN YÜKSELECEĞİ BİR DÖNEME GİRİYORUZ

Ama ortada bir başka gerçek daha var: Emperyalist-kapitalist sistemin içinde bulunduğu kriz derinleşiyor ve emperyalizmin çözmek sorunda olduğu problemler artıyor. Emperyalist-kapitalist sisteme tüm üretim mekanizması ile bağımlı olan ülkemizde, ekonominin güçlükleri yükselerek devam ediyor. Hakim sınıfların içine düştüğü buhran giderek derinleşiyor ve sınıflar mücadelesi gittikçe keskinleşiyor. Bu doğrultudaki gelişme, emekçi halkın ekonomik demokratik mücadelesinin ve onun bir parçası olan gençlik hareketlerinin yükselmesini de beraberinde getirecektir. Ve devrimci hareketin gelişme yönüyle ilgili çok önemli bir başka yeni unsur vardır bugün: Burjuva ideolojisinin ve revizyonizmin etkisinde kurtulamamış olsa bile, giderek güçlenmekte olan bir işçi sınıfı hareketi oluşmaktadır.

Böyle bir dönemde, devrimci hareketin dağınıklığının şüphesiz olumsuz bir işlevi olacaktır. Devrimci hareketin dağınıklığı, çeşitli toplum kesimlerine ve özellikle de gençlik hareketi içine yasımaktadır. Gençlik hareketi içinde de dağınıklık ve teorik kargaşa hüküm sürüydr. Zaten tabiatı gereği istikrarsız bir özelliğe sahip olan gençlik hareketi, bu şartların da etkisiyle iyice dağınık bir görüntüye ulaşıyor. Üstelik ideolojik karmaşanın bir ürünü olarak gördüğümüz temelsiz ve sakat görüşler gençlik hareketi içinde egemen hale getirilmek isteniyor. (Sakatlıkları o derece ortada ki, 15 gün geçmeden zaten değişip yerine başkaları sürülüyor). Varolan teorik keşmekeş adeta arttırılmak isteniyor!

Gençlik hareketinin, diğer kitle hareketlerinin yükselişine paralel olarak öneminin artacağı böyle bir ortamda bu tür sorunlarla karşı karşıya bulunması, şüphesiz bir dezavantajdır. Anti-faşist, anti-emperyalist mücadele açısından olumsuz bir durumdur.

BU ŞARTLAR ALTINDA GÖREVİMİZ NE OLMALIDIR?

Bugün ülkemiz solunun ve devrimci gençlik hareketinin içinde bulunuduğu sorunlar, nedenleri ve dolayısıyla da çözümleri bakımından birbirine sıkı sıkıya bağlantılıdır.

Devrimci Gençlik Hareketinin içinde bulunduğu sorunlara doğru çözümler getirebilmek için, bugün ülkemiz soluna doğru bir bakış açısı ve bugünkü acil siyasi görevlerimizin doğru bir tespitizorunlu temel şarttır.

Devrimciler temel siyasi görev doğrultusunda bir yanda devrimci hareketin dağınıklığını gidermek ve işçi sınıfının siyasi birliğini sağlamak için, işçi sınıfı ideolojisi temelinde sistemli ve örgütlü bir mücadele sürdürülürken; diğer yanda, yükselen kitle eylemleri içinde işçilerin, köylülerin (ve konumuz olan gençliğin) demokratik mücadelesindeki birliğini sağlamak için mücadele etmelidirler. Bu ikili görev diyalektik bir bütün olarak ele alınmalıdır ve her tür mücadele içerisinde temel görev olan ideolojik ve siyasi birliğin sübjektif şartlarını oluşturmak esas amaç olmalıdır.

İDEOLOJİK AYRILIKLAR POLİTİK BİRLİĞİ SAĞLAMAK İÇİN ÖRTBAS EDİLEMEZ

Bugünkü görevlerimizle ilgili olarak ilk hatalı eğilim "faşizm tehlikesi artıyor, emperyalist sistem çöküşe gidiyor, devrim anları kapıya geldi dayandı. Devrimciler aralarındaki ayrılıkları bir tarafa bırakıp, *siyasi birliği* sağlamalıdır" şeklinde ortaya çıkıyor. Daha ziyade revizyonist partileri toparlama iddiasında olan bu görüşe bir çok iyi niyetli devrimcinin kafasını bulandırdığı için değinmekte yarar vardır. Bu görüşlerin sakatlığı ve spekülatif karakteri ortadadır. Devrimcilerin siyasi birliği ancak bir ideolojik temel üzerinde yükselebilir.

Devrimin temel meseleleri etrafında sağlam bir ideolojik birlik olmadan kurulacak siyasi toparlanmalar, kof birliklerdir. Ve bizi devrime götürmez. İdeolojik mücadele olmadan sağlam bir politik birlik sağlanamaz.

İDEOLOJİK MÜCADELE ÇİN-SOVYET İKİLEMİNİN DAR SINIRLARINA HAPSEDİLEMEZ

Buna karşı bir başka sakat eğilim de, ideolojik mücadeleyi belirsiz amaçlı bir platforma sürükleyen görüştür. Bugün Türkiye devrimci hareketinin içinde bulunduğu durumda ideolojik mücadelenin amacı işçi sınıfının siyasi birliğini, yani *partiyi* yaratmak olmalıdır ki; bu da içinde revizyonizme karşı mücadeleyi de taşıyan, Türkiye devriminin temel meselelerini içeren bir platformu gerektirir. Bunun aksine ideolojik mücadele platformu olarak, sadece Çin-Sovyet ikilemini görmek, sorunlarımızı bu ikilemin dar sınırları içine hapsetmek ve buradan hareketle Çin-Sovyet ikilemi etrafında politik kümeler yaratmaya çalışmak ikinci bir yanlış eğilimdir ve hemen işaret edelim ki, birinci yanlış eğilime çok da benzemektedir. Birincisi, revizyonist gruplar arasındaki görüş ayrılıklarını bir yana atarak bir araya gelmeye çağırırken; ikincisi "Sovyet emperyalizmine" karşı olanları diğer ayrılıkları önemsiz addedip asgari "birlik" oluşturmaya çağırmaktadır.

Elbette ki dünya devrimci hareketinin durumunun değerlendirilmesi, doğru bir dünya değerlendirilmesiyle birlikte ülkemizin sınıf ilişki ve çelişkilerinin doğru değerlendirilmesi için ilk adım olmalıdır. Ama bu başka bir şeydir, sorunu Çin-Sovyet ikileminin dar sınırları içine hapsetmek başka birşeydir. Geçerken belirtmeliyiz ki, biz *sosyalizmle revizyonizm arasindaki çelişmeyi sosyalizmle emperyalizm arasındaki çelişmeden farklı türden bir çelişme olarak görüyor ve ikisine de aynı siyasi sonuçlar yüklemeyi büyük bir yanlış olarak değerlendiriyoruz.*

Bizim Sovyet revizyonizmi meselesine yaklaşırken birçoklarından ayrıldığımız noktadır bu...

"Revizyonizm burjuva ideolojisidir. Revizyonizm iktidara ge-

lince burjuvazi iktidara gelmiş olur. Burjuvazi iktidara gelince o ülke geriye dönüş yoluyla emperyalist olur" biçiminde ortaya çıkan tahlillere katılmıyor ve bu mantığı düz mantık olarak değerlendiriyoruz. Birinci olarak, *son tahlilde* aynı anlama gelebilecek iki kavram *özdeşleştirilemez.* Evet, revizyonizm işçi sınıfının saflarında burjuva ideolojisidir. Buradan giderek revizyonizmi *doğrudan* burjuva ideolojisi olarak görmek, meseleyi aşırı basitleştirmektir. Ve varacağı yer burjuva idealizminin bataklığından başka bir yer olamaz. İkinci nokta ise, "geriye dönüş" meselesi; evet geriye dönüş belirli tarihi anlarda mümkündür. Ama geriye dönüşü mutlaklaştıran bir anlayışla, revizyonizmin iktidarından *geriye doğru düz bir çizgi çekilerek emperyalizmi bulan mantık da yine son tahlilde idealizmden başka birşey değildir.*

Sosyalist üretim ilişkilerinin inşa edildiği bir ülke olan Sovyetler Birliği'nde revizyonizmin iktidara gelmesi ve bu durumun onun *ekonomisinde ve politikasında* ortaya çıkardığı sapmaları doğru bir şekilde değerlendirebilmek için bilimsel bir yaklaşım ve ayrıntılı tahlil zorunludur. Ve son derece önemli olan bu konu, kaba yaklaşımla geçiştirilemez. İleride bu konu üzerinde ayrıntılı olarak duracağız.

BUGÜN EMPERYALİZME VE FAŞİZME KARŞI GENÇLİĞİN BİRLİĞİ SAĞLANMALIDIR.

En kaba hatlarıyla ortaya koymaya çalıştığımız bu temel ilkeler doğrultusunda devrimci gençlik hareketinin sorunları çözülebilir. *Devrimci ilkelerden taviz vermeksizin, anti-faşist ve anti-emperyalist devrimci gençlik hareketinin birliği sağlanmalıdır. Devrimci gençliğin tek merkezi örgütü altındaki birliği sağlanmalıdır.*

(...)

Biz, gençliğin *emperyalizme ve faşizme karşı birliğini* savunuyoruz! O halde *birliği sağlayacak temel ilke; anti-faşist, anti-emperyalist bir demokratik eylem programı olmalıdır.* Gençliğin birliğinin temel platformu budur.

Niçin devrimci gençlik mücadelesinin demokratik eylem programı *emperyalizme ve faşizme karşı mücadeledir?* Bunu herhalde burada uzun boylu tartışmaya gerek yok ve hele gençliğe sadece *demokratik üniversite için* mücadele ya da daha orijinal eylem programı önerilerini bir yana bırakabiliriz.

O halde gençlik hareketinin birliği için bir yığın idealist formülasyona ihtiyaç yoktur. Yönetim şöyle olsun, şunda olsun, bunda olsun, vs. önemi yoktur. Önemli olan, *emperyalizme ve faşizme karşı mücadele sorununda birlik olmaktır. Onun içeriği konusunda doğru devrimci düşüncelere ulaşabilmektir.* Bu doğru düşünceler etrafında *eylem birliğini sağlayabilmektedir.* Bu uğurda verilecek mücadele boşuna olmayacaktır. Böylesi bir birlik, halkımızın Bağımsızlık ve Demokrasi mücadelesindeki birliğinin bir parçası olacaktır.

Devrimci Gençlik dergisini bu amaca hizmet edebilmek için çıkartıyoruz. **Gençlik hareketinden bir siyasi hareket yaratmak gayreti içinde değiliz.** Devrimci gençlik hareketinin birliğinin, işçi sınıfı hareketinin birliğinden ayrı bir şey olmadığını bilerek; gençlik hareketinin emekçi halkın kurtuluşu uğrundaki mücadeleden ayrı olarak bir anlam taşımadığına inanarak devrimci gençliğin sorunlarını tartışacağız. Devrimci gençliğin birliğinin teorik temellerinin oluşturulması için mücadele edeceğiz.

Bu Yolda Devrimci Gençlik Hareketinin Şanlı Geçmişi Bize Işık Tutacaktır!

Devrimci Gençlik Hareketinin Anti-faşist ve Anti-emperyalist Eyleminde Birlik İçin İleri!

Emekçi Halkın Kurtuluşu Mücadelesinde Birlik İçin İleri!

Devrimci Gençlik Hareketinin Anti-faşist ve Anti-emperyalist Eyleminde Birlik İçin İleri!

Dipnotlar

(1) Mahir Çayan, Toplu Yazılar, s. 247

(2) Lenin, Nereden Başlamalı, OdakY., s. 19

(3) Gençlik Örgütleri ve Devrimci Gençliğin Görevleri, Ekim '17 Yayınları, s. 38

Anti-faşist Mücadele Karmaşık Bir Görevler Bütünüdür

Sayı 2, 8 Aralık 1975

Yeni öğrenim yılının başlamasıyla birlikte, faşistler ülke çapında azgın bir saldırı kampanyasına giriştiler. Ülkemizin her tarafında, güçlerinin yettiği her yerde kanlı ve pervasız bir saldırı kampanyası sürdürüyorlar. Öte yandan iktidardaki faşistler de emekçi halka karşı baskı tedbirlerini artırmak peşinde koşuyorlar.

MHP'li ve Ülkü Ocaklı faşistlerin saldırı taktikleri ve amaçları bellidir. Onlar, kanlı baskın ve saldırılarıyla bir yandan yeni mevziler elde etmek, gençlik kitlesi ve halk yığınları arasında etkilerinin arttırmak peşinde koşarlarken, bir yandan da iktidardaki efendilerinin anarşiyi önleme bahanesiyle, işçi sınıfına, demokratik ve yurtsever güçlere, tümüyle halka karşı yöneltecekleri baskı ve şiddet politikasına uygun ortam hazırlama görevini yerine getiriyorlar. Faşistler, gençlik içinde yeni mevziler elde etmek için saldırıyorlar. Terör ve zorbalık yollarıyla gençlik ve halk yığınları üzerinde bir korku yaratmaya ve bu korkunun sağladığı teslimiyet sayesinde egemenlik kurmaya ve bu yolla kitle desteği kazanmaya çalışıyorlar. Faşizmin daima belirli bir kitle desteğine ihtiyacı vardır. Bu desteği sağlamak için, faşistler dünyanın her tarafında terör ve onun yaratacağı korkuya dayanırlar. Zorbalık, faşizmin özünden geliyor. İşte MHP'li ve Ülkü Ocaklı faşistler bu yolla ve polisin de desteğiyle egemen oldukları yerlerde çeşitli akademik talepleri ve kitlelerin günlük çıkarlarını kullanarak boykotlar yaratmaya çalışıyorlar. Gençlik kitlelerini silah zoruyla yürüyüşe ve forumlara sürüklemek için çaba sarfediyorlar. Bunlar, son günlerde sık sık meydana gelen olaylar; ama hemen ilave etmek zorundayız ki, bu son günlerde meydana gelenler azgın ve kanlı faşist saldırıların sadece bir yanıdır. En az bunun kadar önem taşıyan bir diğer yanı daha vardır ki, o da şudur:

MHP'li ve Ülkü Ocaklı faşistler, üst kademelerdeki, iktidar

katlarındaki faşistler -ve tabii onların da ABD'li ağababaları- tarafından yönlendiriliyorlar. Bugün artık faşist köpeklerin tasmalarını ellerinde tutan faşist kişilerin devlet kurumlarının içinde olduğu açıkça ortaya çıkmıştır. Tasmalı köpekler, efendilerinin talimatıyla kanlı saldırılara girişerek yeni mevziler elde etmeye çalışırlarken, devlet aygıtı içindeki yerleşik faşist efendilerinin, yani tasmalarını ellerinde tutanların adımlarına uygun hareket etmek zorundadırlar. Öyle de olmaktadır.

Nitekim son zamanlarda burjuva basını "anarşiyi önleyecek etkili tedbirler"den bahsediyor. İş adamları ücretlerin dondurulması taleplerini aylardır tekrarlayıp duruyorlar. İşçi grevlerinin pahalılığı yarattığı, grevlerin nedeninin sendikal rekabet olduğu iddia ediliyor; 274, 275 sayılı yasaları daha da geriletecek tasarılar hazırlanıyor. Dernekler Kanunu ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu tekrar piyasaya sürülüyor. Milli Güvenlik Kurulu'nun malum bildirileri yine boy göstermeye başladı.

Artık halkımız, bu tür demeçlerin arkasından gelecek "etkili tedbirler"in ne olduğunu çok iyi biliyor. Bütün bunların, büyük tekellerin yeni milyarlar yutmaya hazırlandıklarını ve bunu yapabilmek için tüm yurtsever ve demokrat unsurları ve özellikle işçi sınıfını susturup ezmek anlamına geldiğini herkes biliyor.

Faşistlerin artan saldırılarıyla gelişen durum üzerine burjuva basında ve "sol" basında bu olaylar üzerinde artan bir ilgiyle duruyor. CIA'nın, ABD'nin, Demirel'in oyunlarından, provokasyonlarından söz ediliyor. Her yönden "olayları önleme" formülleri ileri sürülüyor. TİP, okulların kapatılmasını istedi. Bütün "sayın büyükler" gençlere, oyuna gelmeme öğütleri veriyorlar.

Bu çok yönlü olaylar hakkında bazı sorunları açıklığa kavuşturmak zorunlu hale gelmiştir.

ÜLKEMİZDE BURJUVA ANLAMDA DAHİ DEMOKRASİ YOKTUR

İlk olarak şu konunun açıkça ortaya konulmasına ihtiyaç vardır. Bugün ülkemizde burjuva anlamda demokratik yönetim

mevcut değildir. Anti-faşist mücadele açısından bu çok önemli bir noktadır. Zira, bu durumun sonucu olarak anti-faşist mücadele, faşizmi önleme mücadelesi olarak görülmez.

Burjuva demokrasisi, burjuva diktatörlüğünün bir biçimidir. Burjuvazinin baskı ve teröre dayanmayan, esas olarak barışçıl yollarla sürdürdüğü yönetimidir. Faşizm ise burjuvazinin terörcü diktatörlüğüdür. Ve tekel olgusuyla birlikte ortaya çıkan bir durumdur. Bunlar herkesin bildiği genel doğrulardır.

Ülkemizde hangi tip burjuva yönetimi vardır? Bu soruya doğru cevap verebilmenin tek yolu, ülkemiz somutunun bu açıdan incelenmesidir. Emperyalizmin tahakkümü altında bulunan, kapitalizmin iç dinamizmle gelişmediği ülkemizde, devrimci bir demokratik devrim süreci yaşanmamıştır. Demokratik devrim doğrultusundaki gelişmeler (1908-1923 vb.) milli burjuvazinin zayıf oluşu gibi nedenlerle devrimci olmayan bir yol takip etmiş, ülkede kapitalizm öncesi ilişkiler hem alt, hem de üst yapıda esas olarak tasfiye edilmemiş, yeni sömürgecilik döneminin özelliklerine has bir şekilde (üçüncü bunalım dönemi içinde) kapitalizm yukarıdan aşağı alt yapıda egemen hale gelmiş, cılız ve dışa bağımlı da olsa, bu şekilde oluşan bir tekelci burjuvazi egemenliği ele geçirmiştir. (Şüphesiz çok uzun bir süreci kapsayan bu tarihi dönem ayrıntılı olarak ele alınmalıdır. Bu ise, bu yazı ve konu sınırlarını aşacaktır. Bu yüzden biz, böylesi bir tarihi sürecin taşıdığı önemli özelliklere kısaca işaret etmek zorunda kalacağız.)

Böylesi bir süreç şu tür özellikleri gösteriyor: Ülkemizde, devrimci ilerici-özgürlükçü bir burjuvazi hiç olmamıştır. İşçi sınıfı burjuvazi öncülüğünde de olsa bir demokratik devrim mücadelesi yaşamamıştır. Bu tarihi nedenlerden dolayı da nicel ve nitel bakımdan güçlü bir işçi sınıfı hareketi geleneğinden bahsedilemez. (İşçi sınıfı sanayileşmenin cılızlığından, zaten nicel olarak zayıftır). Bütün bunların üzerine yukarıdan aşağıya oluşan, gerici, emperyalizme bağımlı tekelci burjuvazi temel olarak prekapitalist unsurlarla ittifaka dayanan bir egemenlik kuruyor. Oligarşik bir diktatörlüktür bu: Kapitalist-emperyalist ülkelerdekinden yapı olarak farklı bir oligarşik diktatörlük.

İşte bizim gibi yarı sömürge-sömürge ülkelerin iktisadi-tarihi

koşullarının ortaya çıkardığı bir siyasi yapı, cılız demokrasi unsurlarının, güçlü ve kurumsal baskı ve terör unsurlarıyla içiçe bulunduğu ikili bir karaktere bürünüyor. İktidarda bulunan tekelci burjuvazi, prekapitalist ve tekel dışı unsurlarla çelişkili bir uzlaşma içinde yönetimini sürdürüyor. (Bu, hakim sınıflar yönetiminin sürekli istikrarsızlığının ana kaynağıdır). Uzlaşma dönemleri, nispi istikrar ve nispi demokrasi; uzlaşmazlıklarının ön plana çıktığı dönemler ise, tekelci burjuvazinin iktidarının açık faşist diktatörlüklerde arandığı dönemler oluyor. Böylece bazen bir yan, bazen diğer yan ön plana çıkıyor; sınıflar mücadelesinin çok yönlü durumuna göre bazen yarı demokratik, bazen de açık faşist bir diktatörlük görünümünü kazanıyor. Yarı demokratik dönemlerde ise, baskı ve terör unsurları kurumsallığını ve etkinliğini daima sürdürmektedir.

Nispi demokrasi dönemlerinde bir çokları bu durumu burjuva demokrasisi ile karıştırıyor. Burjuvazinin baskı ve terörü, "faşizan baskılar", "o kadarı demokrasinin burjuva diktatörlüğü olmasından ileri geliyor, batılı ülkelerde bile bu oluyor" biçiminde değerlendirilip mazur gösterilmeye ve siyasi rejimin burjuva anlamda "demokratik" olduğu ispat edilmeye çalışılıyor! Biz, bu görüşleri reddediyoruz. Ülkemizdeki burjuva yönetimi, kapitalist ülkelerdeki "demokrasi", "faşizm" kavramlarının klasik tanımlamalarıyla çözümlenemez.

Ülkemizdeki tekelci burjuvazinin kendine has, baskı ve teröre dayanan, anti-demokratik yönetimi esastır. Nasıl bir burjuva demokrasisidir ki, baskı ve terör daima siyasi yönetimin asli öğesidir, demokrasi ise tali-istisnai ve istikrarsız. Elli yıllık cumhuriyet tarihinde Ankara ve İstanbul otuza yakın yıl sıkıyönetimle yönetilmiş, işçi sınıfına hiçbir zaman zaman gerçek bir örgütlenme hakkı tanınmamış, şovenizm ve asimilasyon, sürekli bir baskı ve zulüm yöntemi olarak sürdürülmüş, terör ve baskı tekelci burjuvazinin iktidar aracı olarak devlet aygıtı içinde kurumlaşmıştır. (İşaret etmek gerekir ki, bugün MHP'li faşist komandolar da devlet aygıtı içindeki faşist kurumlarca örgütlendirilip, yönetilmektedir). Böyle bir siyasi yapıya, burjuvazinin bu yönetim biçimine biz, "sömürge tipi faşizm" diyoruz. İsteyenler "sömürge tipi demokrasi" de diyebilirler!

FAŞİZME KARŞI MÜCADELE ESAS OLARAK BIR DEVRİM MESELESİ OLMAKLA BİRLİKTE AÇIK FAŞİST DİKTATÖRLÜK EĞİLİMLERİNE KARŞI DA MÜCADELEYi GEREKTİRİR

Yukarıda kısaca anlatmaya çalıştığımız durumun ortaya çıkardığı ilk sonuç şudur: Ülkemizde demokrasi mücadelesi ve anti-faşist mücadele birbirinden ayrılmaz bir bütündür. Ve esas olarak bir devrim meselesidir. Mevcut devlet yapısı içindeki faşist kurumlar sökülüp atılmadan, göğüsleye göğüsleye demokrasi gerçekleştirilemez. Bazı "demokrasi" yanlısı partilerin iktidara gelmesi de durumu esas olarak değiştiremez. Ve böylesi bir durum faşizmin gerilemesi anlamına gelebilir. Ancak bu, anti faşist mücadelenin bir yanıdır. Ülkemizdeki siyasi yapının ikili karakteri anti-faşist mücadele kavramında da ikilik yaratmaktadır. Ülkede zaten faşizm var, ha açık olmuş, ha gizli, bu iş devrim meselesidir diyerek mevcut nispi demokratik şartların açık faşist diktatörlüğe dönüşme eğilimlerine karşı mücadele etmemek gerektiği sonucuna asla varılamaz. Çünkü, devrimciler her zaman, halk yığınları üzerindeki baskıların artmasına karşı mücadele etmek zorundadırlar. (Ayrıca bu şartlar, devrimci mücadele açısından da reddedilemez). İşte açık faşist diktatörlük eğilimlerinin geliştiği dönemlerde anti-faşist mücadele programının genişlemesi, mevcut sınırlı-nispi demokratik hakların korunması için mücadele edilmesi gerekir. Özetlersek, anti-faşist mücadele iki yönlü biçimde ele alınmalı ve karmaşık bir görevler bütünü olarak kavranmalıdır.

Özetle, faşizme karşı mücadele programı esas olarak demokratik devrim programının bir parçası olmak zorundadır.

FAŞİSTLERİN AZGINLAŞAN SALDırıLARINI TEK YÖNLÜ DEĞERLENDİRMEMELİYİZ.

Bugün MHP'li ve Ülkü Ocaklı faşistler, ülke çapında azgınlıklarını ve saldırılarını artırıyorlar. Bu olaylar karşısında doğru bir tavır alabilmek herşeyden önce onların saldarılarının tek yönlü değerlendirilmemesine, doğru olarak ele alınabilmesine

bağlıdır. Başta kısaca değindiğimiz gibi, onların saldırıları bir yandan yarattıkları terör ortamı içinde devrimcileri, gençliği ve halkı sindirip egemenlik kurmak ve etkinliklerini arttırmak amacını taşırken; bir yandan da iplerini ellerinde bulunduran efendilerinin "anarşiyi önleme" bahanesiyle emekçi halka, tüm demokratik ve yurtsever güçlere karşı baskı tedbirlerine ve tertiplere zemin de hazırlıyorlar. Bütün revizyonistler ve onların etkinliğindeki sözüm ona "sol" basın ise, bu olayları tamamen yanlış değerlendiriyor ve öyle aksettiriyorlar. Onlar, faşist saldırıların tek anlamını faşizme uygun ortam hazırlamak olarak görüyorlar: "Faşistler devrimcileri aynı şekilde kendilerine karşılık verdirmek için saldırıyorlar", "Goşistler faşistlere cevap verince de (devrimcilerin kendilerini korumalarının revizyonistlerce ismi bu) faşizmin gelmesi için bahane doğacaktır". Anti-faşist mücadeleyi özünde doğru kavramadıkları ve onu sadece faşizmi önleme meselesi olarak gördükleri için, bir de faşistlerin saldırılarının ikili yönünü göremedikleri için bütün görevlerini olayları önlemek ve böylece "faşizmi de getirmemek"(!) olarak tespit ediyorlar. Böylece hem olayları yanlış değerlendiriyor ve yanlış aksettiriyorlar, hem de anti-faşist mücadeleyi hedeflerinden saptırıyorlar. Sözümona "faşizmi önlemek" için böylece kendilerine bir tek görev kalıyor: Anarşiyi önlemek! (Böyle bir kafayla sözde solcu bir haftalık dergide şu manşet yer alıyor: "Sağcı ve solcu liderler anarşiyi önleyemiyorlar").

"Anarşi"nin neden doğduğu ve ne anlama geldiği devrimcilerce bellidir. Burjuvazi istikrarını bozan herşeye anarşi gözüyle bakıyor. Ve istikrarını korumak anlamında "anarşiyi önlemek"ten söz ediyor. İşte revizyonistlerin bakışıyla burjuvazinin bakışı bu noktada çakışıyor. Onlar, mevcut nispi demokratik ortamı koruma görevini tek mesele olarak gördükleri için düzenin ve istikrarın en bağnaz savunucuları haline geliyorlar. Bu arada adı geçen derginin yazarları, sağın ve "solun" liderlerinin olayları önleyememelerine sebep arıyor.

Ne bazı "solcu" liderlerin beyanatları, ne de burjuvazinin çabaları burjuva toplumuna istikrar kazandıramaz. Eğer revizyonistler, sınıf mücadelesini durdurabilirlerse(!) belki düzen istikrara kavuşur, Demirel de kurtulur!

Yine onlar, yani revizyonistler olayları önlemek için gençlere de akıl öğretmeye kalkıyorlar. "Faşistlerin saldırılarına aynı şekilde cevap vermemeli, aksi provokasyon olur, oyuna gelmektir". Bu suretle herşeyden önce onlar olayları yanlış aksettiriyorlar. Sanki olay, faşistlerin saldırılarına solcuların silahla cevap vermesiyle meydana geliyor. Solcular cevap vermeyince olaylar duracak! Revizyonistlerin olaylara bakışı, burjuva basınından hiç farklı değil. Onlar da bu olayları öğrenci olayları olarak görüyorlar. Bir kere şunu açıklamak lazımdır ki, faşistler sadece üniversitelerde değil, orta öğrenim kurumlarında, eğitim enstitülerinde, Anadolu'nun her tarafında öğretmenlere, işçilere hatta koltuğunda Cumhuriyet gazetesi taşıyan aydınlara, tüm yurtseverlere karşı azgınca saldırıyorlar. Aynı faşistler, daha dün seçimler sırasında CHP mitinglerinde CHP'li yurtseverleri de vurup öldürmüyorlar mıydı?

CHP'li liderler ve sözde "sol"cu partilerin liderleri bu olayları önlemek için bir de üniversitelerin kapatılmasını istiyorlar. O zaman, faşistler saldıracak ve olay çıkacak diye CHP mitingleri yapılmamalıydı. Faşistler saldıracak diye okulları, fabrikaları, her yeri terkedeceğiz. Zorbalığa adeta davetiyedir bu.

Bugün TİP tarafından faşistlerin saldırılarıyla olay çıkacağı, dolayısıyla faşizme zemin hazırlanacağı için üniversitelerin kapatılması öneriliyor. Bu, bütünüyle sakat bir dünya görüşünün yansımasıdır ve anti-faşist mücadeledeki görevleri çok tehlikeli bir biçimde saptıran bir anlayıştır. Böyle bir anlayışla bugün üniversiteleri, yarın fabrikaları ve bütün ülkeyi faşistlere terketmek ve onların zorbalığına teslim olmaktan başka bir sonuca ulaşılamaz.

Faşizme karşı halkın her kesiminde, hayatın bütün alanlarında mücadelenin örgütlenmesi gerektiği temel ilkesine karşı çıkan, faşizme karşı mücadelede teslimiyeti öneren bu kişilerin kendileri hakkındaki subjektif düşüncelerimizi bir kenara bırakarak en temel sosyalist düşünceye dahi ters düştüklerini belirtmekle yetineceğiz. Çünkü sosyalistlerin görevi, halk yığınlarının bütün kesimlerinin siyasi memnunsuzluğunu, düzene karşı hoşnutsuzluğunu örgütlemek, hayatın her alanında mücadeleyi sürdürmektir.

Faşistlerin saldırılarına karşı gül ile giderek onlar

yumuşatılabilir mi? Bunu hayal etmek faşizmi tanımamaktan ileri gelir (Sanırız bunu seçim mitinglerinde Ecevit dahi öğrendi).

Faşizmi yenmenin tek yolu onun zorbalığına teslim olmadan, örgütlü halk yığınlarının direncini bir kale gibi faşizmin karşısına dikmek ve faşist baskının kaynağını yok etmektir. Bu yüzden daima faşizme karşı mücadele inanç ve bilincini yükseltmek, anti-faşist mücadelenin özü olmalıdır.

Faşistlerin saldırılarına karşı ölü gibi sessizlik isteyenlere artık bir diyeceğimiz yok. Sadece Milliyet gazetesi yazarı M. Soysal'ın bir yazısından -sonuçta kendisi de başka bir şey önermemiş olmasına rağmen- sözleri aktarmakla yetinelim: "Bu tür öneriler, bile bile estirilen şiddet rüzgarları karşısında suçsuz insanların enayice kurban ettirilmelerine kadar varabilir."

PROVOKASYON MANTIĞINI AÇIĞA ÇIKARALIM

Yine bu konuda üzerinde kısaca durmak istediğimiz bir nokta var. Revizyonistler her türlü olayı provokasyon olarak değerlendiriyorlar. Faşistlere karşı mücadele etmek faşizme bahane olacaktır. Polis saldırınca direnmek provokasyondur, oyuna gelmektir, vs. TİP'liler bu kafayla 12 Mart'tan önce yürüyüş ve mitinglere bile karşı çıkıyorlardı. Onların bu düşünce sapıklığı, bugün sınıf mücadelesini ve bütün hayatı bir provokasyon, bir oyun olarak görmeye kadar varıyor. Onlar sosyal mücadelelerin tabi olduğu kanunları bilmiyorlar. Revizyonistler olayların daima esrarengiz bir güç tarafından planlandığını ve insanların da bu planda rollerini oynamaktan başka bir şey yapamayacaklarını sanıyorlar. Her olayda bir tezgah-plan arıyorlar. Ve oyuna gelmeyelim diyerek neredeyse hayatı durdurmaya çalışıyorlar. Bu idealist kafaların bakışında bütün hayat senaryosu önceden hazırlanmış bir tiyatroya dönüşüyor. (Rejisör bazen Pentagon'da mukim emperyalizm, bazen de nerede oturduğu belli olmayan faşizm oluyor?)

Aslında böylesi bir provokasyon mantığına göre devrimden vazgeçmek gerekir. İşçi sınıfı burjuva iktidarını tehdit ettiği zaman burjuvazi zora başvuracaktır. Her devrim belirli oranda kendi karşıtını-karşı devrimi de örgütleyerek gelişir. Eh, madem ki bu

demokrasiyi korumaktan başka bir muradımız yok, devrimi hiç geliştirmezsek, burjuva iktidarı hiç tehdit edilmezse belki faşizm hiç gelmez! Zaten revizyonistler ulusal kurtuluş savaşlarını emperyalizmin nükleer savaş çıkartması için bahane olur diyerek reddetmiyorlar mıydı? Sonuçta revizyonist ideologlarımızın elinde devrimci proletaryanın sınıf mücadelesine yön veren bilimsel devrimci düşünce "oyuna gelmeyelim" çığlıkları arasında yerini burjuva idealizmine terkediyor. Ya da bir komediye! Sözde sosyalist parti liderlerimize ve "sol" basınımızın bu kafalarıyla verecekleri öğütlere devrimci gençliğin ihtiyacı olmadığını söylemek onlara saygısızlık olmaz sanırız!

Bugün devrimci gençlik hareketi ve tüm yurtseverler antifaşist mücadelede çok yönlü görevlerle karşı karşıyadırlar. Her şeyden önce bu mücadeleyi bütün alanlarda (ideolojik-ekonomik-demokratik ve politik) sürdürmeliyiz. İdeolojik planda faşizmin teşhiri hiç küçümsenmemeli, faşizmin yalana, demagojiye dayanan propagandasını 12 Mart tecrübesinden de yararlanarak tesirsiz hale getirmek ve teşhir etmek için çaba sarfetmeliyiz. Ve baştan beri açıklamaya çalıştığımız gibi, faşizme karşı mücadeleyi ne sadece mevcut demokratik hakları korumak uğrunda mücadele, ne de sadece MHP'li ve Ülkü Ocaklı köpeklerin saldırılarına karşı mücadele olarak görelim. Tam tersine azgın faşist terör ve baskılara boyun eğmeden, demokratik mevzileri terketmeden, faşizme karşı her alanda tavizsiz mücadeleyi sürdürmeliyiz. Bilmeliyiz ki faşist baskıya boyun eğen her davranış neticede faşistlerin ekmeğine yağ sürer.

Ve yine hiç unutmayalım, faşistler emekçi halkın ve tüm yurtseverlerin baş düşmanıdır. Onlara karşı mücadele herşeyden önce, insanı yücelten bir yurtseverlik mücadelesidir.

Anti-Faşist Mücadeleyi Karmaşık Bir Görevler Bütünü Olarak Doğru Kavrayalım ve Heryerde Tavizsiz Mücadeleyi Örgütleyelim!

Dev-Genç'in Mücadelesini Doğru Kavrayalım

Sayı 1, 2, 3; 20 Kasım, 8-29 Aralık 1975

Burada sadece, Dev-Genç'in bir örgüt olarak yaptıkları ile, yükselen kitle müçadelesi içinde yer alışı (örgüt olarak) ve bu kendiliğinden yükselen mücadeleye hangi biçimlerde yetişebildiği sorunlarına kısa, genel hatları ile bir bakış şeklinde meseleyi ele alacağız.

Bugüne kadar Dev-Genç hakkında yeterince, hatta fazlasıyla "eleştiriler" yapıldı. Dev-Genç hakkında bu derece yoğun "eleştirilerin" olması bile, sadece bu bile, Dev-Genç'in mücadele içinde oldukça etkili bir yeri olduğunu düşündürmeye yeter. Meselenin bir yönü böyle; Dev-Genç, Türkiye devrimci pratiğinde isminden çok söz edilen bir olay. Bunun böyle olması acaba Dev-Genç'in çok yakın bir geçmişin meselesi olmasından mı, yoksa gerçekten Türkiye sol hareketi içinde çok uzun bir evrenin karakteristiklerine ters düşen, onu aşan yeni bir evrenin habercisi, Türkiye'de yükselen siyasi pratik helezonu içinde "eskiye" bir reaksiyon; eskinin bir çözülüşü ve o çözülüş içinden yepyeni özelliklerin birbirleriyle çarpıştığı yeni bir senteze ulaşma sancılarının duyulduğu bir ortamın (ki, bu ortamı daha çok sübjektif yönüyle belirlemek doğru olacaktır) içinde yarattığı somut gelişmelerden dolayı mıdır?

Bizce ikincisinden dolayı bu kadar aktüel ve ciddi bir mesele olmakta Dev-Genç.

Evet, Dev-Genç Türkiye sol hareketi içinde çok uzun bir evrenin karakteristiklerine ters düşmektedir. Onu aşan yeni bir evrenin habercisidir. Böyle olmasından dolayı "eskiye" bir reaksiyondur[1].

Nedir bu eski olan, bunun karakteristiği nedir? Yukarıda da söylediğimiz gibi bunu sadece sübjektif yönü ile ele alacağız; elli

yıllık sol hareket içinde hakim olan yön, hakim olan düşünce ele alındığında sorun biraz daha aydınlanacaktır. Sol hareketin ideolojik platformu nedir? Özellikle sol hareket diyoruz. Çünkü proletaryanın hareketi, bağımsız siyasi hareketi o kadar belirsiz, o kadar karmakarışık ki, tane ile saman bir arada. Elli yıldan beri bu tınaz savrulmamış, taneler samandan ayrılmamış. Uzun bir zaman bu tınazı savuruyorum diye ortada gezinenler maalesef taneyi samana biraz daha katmaktan başka birşey yapmış değiller. İşte bundan dolayı biz geçmişten bahsederken proletaryanın bağımsız siyasi hareketinden söz edemeyiz. Çünkü işçi sınıfının bağımsız siyasi hareketi herşeyden önce temelini sosyalizmin oluşturduğu, proletaryanın ideolojisinin hakim olduğu bir sübjektif yapıyı gerektirir.

Sonra bu yapının yönlendirdiği, en azından yönlendirmeye çalıştığı bir siyasi çizgisi, bağımsız siyasi çizgisi, iktidar hedefleri ve bu hedeflere varmak için siyasi taktikleri ve bunları yerine getirecek vasıtaları olan bir siyasi pratik gereklidir.

Gel gör ki, geçmişte biz bunları bulamamaktayız. Proletaryanın bağımsız siyaseti yerine proletaryayı burjuvazinin yedeğine takmak, onun ihtilalci eylemi yerine "burjuva demokrasisini" takviye...

1968'lere gelindiğinde ülkede yükselmeye başlayan kitle hareketleri gözlenir; bu hareketler 1969 ve 1970'te de yükselmeye devam ederler. Sol literatür 1960'larda artmıştır. Bu dönem özellikle gençlik içinde sosyalizmin öğrenilmesinin ve önceleri vulger anlamda propagandasının yaygınlaştığı bir dönemdir. Yükselen gençlik mücadelesine paralel olarak Marksizm-Leninizm'in öğrenilmesi ve kavranılması süreci başladı. Pek çok genç militan ideolojik olarak Marksizm-Leninizm ile donanma, işçi sınıfının mücadelesiyle, halkın mücadelesiyle gençlik hareketlerinin irtibatını kavrama ve eylemlerini bu sınıflar savaşının bir parçası olarak halkın kurtuluşuna hizmet edebilecek şekilde yeni baştan ele alma, Marksizm-Leninizm süzgecinden geçirme sürecine girdiler.

FKF örgütlenmesi içinde önceleri; sosyalizm, genellikle TİP çizgisinde, popülizm, sendikalizm karması bir aydınlar arası en-

tellektüel uğraşı karakterinde, yani sosyalizm ile alakası olmayan bir küçük burjuva ideolojisiydi. Fakat söylediğimiz gibi, kitle hareketleri yükselmeye başladığı zaman bu küçük ve orta burjuvazinin sınıf çıkarlarının siyasi formülleri, sloganları ve küçük burjuvaca bir ideolojik karmaşa olan bu FKF'nin sübjektif platformu hızla çözülmeye, hareketlenmeye, kendi karşıtına dönüşmeye başladı. Hemen belirtelim ki, bu FKF'nin sübjektif yapısı tamamıyla sol hareketin yapısıdır. Onun gençlik içindeki yansımasıdır.

FKF'nin ve sol hareketin sübjektif yapısındaki bu hızlı çözülme ve karşıtına dönüşmenin, Marksizm-Leninizm'e doğru gelişmenin objektif şartları vardır. Bunlar, Türkiye'de, siyasi ve ekonomik gelişme, kapitalizmin özellikle tekelci burjuvazinin güçlenmesi, sınıf karşıtlıklarının artması, sınıf mücadelelerinin giderek belirginleşen biçimlere bürünmesi ve mücadele biçimlerinin artan tecrübeleridir diyebiliriz.

Sol hareketin sübjektif yapısı ile ilişkili bir şekilde Dev-Genç'i, onun kitlelerle ilişkisini, mücadele içindeki tavrını, eylemlerinin özünü ve süreç içinde kazandığı anlamı; meseleyi ele aldığımız açıdan değerlendirmeye çalışalım. Bu işi yaparken meseleyi daha iyi kavrayabilmek ve güncelliğini muhafaza eden bazı problemleri de bağıntılı bir şekilde açıklayabilmek için, konuya aşağıdaki alt başlıklar altında yaklaşmayı daha uygun gördük. Bu biçimde aynı zamanda birtakım "eleştirilere" cevap vermiş olacağız. Örneğin, bugün genel olarak hareketler, özel olarak da yakın geçmişin devrimci gençlik hareketi hakkında güncelliğini koruyan bir eleştiri, kitlelerden kopukluk eleştirisidir; bu eleştiri gündeme kitle bağı sorununu getirmiştir.

KİTLE BAĞI

Kitlelerle bağ, herşeyden önce, ama herşeyden önce siyasi bir olaydır. Siyaset tarafından belirlenir. Bu, sosyalizmin evrensel tezlerini ihmal etmeden ve özel olarak da o ülkenin somutunu Marksizm-Leninizm yöntemiyle ele alarak hazırlanan bir hedefler, araçlar bütünlüğüdür. Kitlelere ulaşmak ve onları siyasi bir ak-

siyona sokmak için bu bütünlüğe, proletaryanın asgari ve azami programlarına uygun düşecek siyasi sloganlara ihtiyaç vardır. Ondan sonra, kitlelerle ilişkileri kurmak ve geliştirmek mümkündür. Yoksa belirli bir tarihi dönemin siyasi sınıf hedeflerini yanlış tespit eden veya hiç tespit etmeyenlerin kitlelerle organik ilişkilerinden söz etmek olanaksızdır. Çünkü organik ilişkiler canlı, pratik içindeki ilişkilerdir. Günün siyasi pratiğine uygun olmayan veya pratik eylemden kopuk olan ilişkiler, organik ilişkiler değildir; her an kopabilecek, pamuk ipliğine bağlı, iğreti ilişkilerdir. İşte bu bakımlardan kitlelerle bağ meselesi herşeyden önce siyasetin doğruluğuna sonra da organizasyona, örgütlenmeye bağlıdır (ki örgütlenme de her ne kadar nispi bağımsızlığı olan bir görünümdeyse de temelde siyaset tarafından şartlandırılır).

İşte bunun için, soyut, "kitlelerle bağ, kitlelerle bağ" çığırtkanlığının hiç bir önemi yoktur. Siyasetten ayrı bir kitlelerle bağ olamaz. Bunca zamandır kitle bağından bahsedenler niçin bağ kuramıyorlar acaba? Bu bizim için çok açık bir şeydir: Çünkü onların kitlelere götüreceği siyaseti, doğru siyasi hedefleri yok da ondan. Onun için, önce oturup bu problemi çözün deriz, ondan sonra, amaçları belirlenmiş, vasıtaları tespit edilmiş bir politika üzerinde bu politikayı geliştirmenin organizasyonu olarak organik ilişkileri kurabilirler. Ama bunu yapmak zor bir şeydir. Bu yapılacağına kitlelerle bağın olmamasından şikayet etmek, tekrar tekrar hergün şikayet etmek, ne yapacağını bilemeyen bir küçük burjuvanın kolay bir bahanesidir, acıklı bir yakınmasıdır.

Şimdi, kitlelerle bağ niçin kurulur sorusunu tekrar da olsa soralım. Devrim yapmak için kurulur. Kitleleri devrime doğru kitle hareketleri içinde eğitmek için kurulur. Ve bu bağ sürekli bir bağdır, sürekliliği; bir, doğru siyasi önderlikten; iki, kitlelerde pratik birlikten dolayıdır. Pratik eylem birliğidir bu. Yoksa durağan, eylemsiz bir pratik birlik değildir. (Bu anlamda zaten herbirimiz toplumun bir üyesiyiz, toplumun içinde yaşıyoruz).

1960-1970 ARASI SOL HAREKET VE KİTLE BAĞI

Şimdi yukarıda söylenenler açısından 1960-1970 arasında sol hareketin sübjektif yapısını ve kitlelerle irtibatını kısaca görelim.

Konumuzun sınırları bakımından sol hareketin 1960 sonrası sübjektif yapısı ele alınıyor. Yoksa 1960 sonrası sol hareket elli yıllık tarihinden kopuk, ondan değişik karakterler taşıyor anlamında değil. Tam tersine 1960 sonrası kesit içinde değerlendirdiğimiz süreç eskidir. Kendisinden öncekiyle ortak karakterler taşımaktadır. "Eskinin" detaylarıyla ele alınması ve değerlendirilmesi, yapılması gereken bir iştir, fakat bizim konumuzun şimdilik dışındadır.

TİP'in orta ve küçük burjuva çıkarlarının siyasi formülleri olan çizgisi, bu çıkarları gerçekleştirme aracı olarak da parlamenterizm kitle bağından ne anlar? Veya zorunlu olarak ne anlayabilir? Zorunlu olarak diyoruz, çünkü kitle bağının siyaset tarafından belirlendiğini yukarıda söyledik. Parlamenterizm kitle bağından ne anlar? Çok açıktır ki, parlamentoya %50'nin üzerinde üye sokmak için kitlelerin örgütlenmesini anlar. Bunu becerebilir mi, becermek için neler yapar?

Eğer tarihi durdurabilirse, sınıflar savaşını durdurabilirse yapabilir. O zaman sosyalizmin çok iyi birşey oluğunu, herkesin işine yaradığını, çok barışçıl ve güler yüzlü olduğunu anlatarak kitlelerin beğenmesini ve oy vermesini sağlamaya çalışırlar ve bu arada kimsenin burnu bile kanamaz. Ve sosyalizm gelir işte... Fakat bunun için zamana ve burjuvazinin iznine ihtiyaçları vardır. Zaman hesaplama uzmanları bile vardır bunların. İkibin bilmem kaç yılında tamamdır. Oyların artış oranları, istatistikler bu "bilimsel" veriler kesinlikle "bilime" inanan herkes için inkar edilemez gerçekler değil midir? Kitlelere gidip, bilmem kaç yılında, attığınız olayla sefaletten, sömürüden kurtulacaksınız buna kesinlikle inanın, bilim adına konuşuyoruz desinler ve desinler ki kitlelere, sakın ha birtakım "anarşist"lere bakmayın, onların söylediklerine inanmayın, onlar bilimi inkar ediyorlar, barışa ve sosyalizme inanmıyor, sınıflar savaşını körüklüyorlar. Savaşa gerek yoktur. Sosyalizme barışçıl geçiş mümkündür. İşte bunu "bilim" adına size ispat ediyoruz. "Barışçıl rekabet" esastır, sosyalizmin özü budur. Burjuvazi barışçıl metotlarla sömürüden vazgeçmeye ikna edilebilir. İlla zora başvurmak dogmatikliktir, nitekim "İsveç ve Hindistan barışçıl sosyalizmlerdir" desinler. İşte

bunlar becerilebilir. Fakat bir şartı var: Sınıflar savaşını durdurabilmek! Zaten küçük burjuva kafalar hayatları boyunca bu sınıf uzlaşmacılığını hayal ederler. Bu hayallerini burjuvazinin, tekelci burjuvazinin sınıf savaşlarını yumuşatma ve uzlaştırmada geliştirdiği en bayağı önermelerle, "sosyal devlet", "sosyal adalet" sloganlarıyla ifade ederler.

Eh, bu beyler kitlelerle nasıl bağ kurarlar, artık ortada oluşan bir meseledir. Kitleleri pasifize etmek, onları uyuşturmak, sınıf karşıtlıklarını "sosyal adalet" istemleriyle yumuşatmak amacını taşıyan (sübjektif niyet olarak ifade edilmese bile bu böyledir) bağlar kurarlar. Onları seçimden seçime sandık başına götürmek şeklinde ortaya çıkar bu bağ.

Ama hayatın gerçekleri karşısında pamuk ipliğine benzeyen bu bağ neyi ifade eder? Hiçbirşeyi. Kitlelerin gelişen mücadelesiyle kısa zamanda kopar. Çünkü, yukarıda anlatmaya çalıştığımız gibi, en önemli unsuru içermemektedir. Doğru bir siyasi çizgi. Yine bu bağ, eylem içinde pratik bir birliği içermemektedir. Tersine, eylemsizliği, pasifizmi amaçlamaktadır. Ve sınıflar savaşını bu küçük burjuva ideologların bütün çabalarına ve isteklerine rağmen durdurmak mümkün olmadığına göre kaçınılmaz son gelir çatar. O "bilimsel" veriler, istatistikler, oy oranları artış hesapları hepsi güme gider. "Kitle bağı" da kalmaz tabii.

Burada bir de, yukarıda özetlemeye çalıştığımız TİP'in parlamenterist görüşlerinin yanında, parti dışında gelişen ve parlamenterist olmayan (çünkü bu yolla iktidar olmayacaklarını gayet iyi bilen) fakat en azından bir önceki kadar sakat olan bir politik doğrultudan ve onun anladığı kitle bağından söz edelim. Bu akım şöyle özetlenebilir: "Filipin Demokrasiciliği'nde, değil proletarya, küçük burjuvazi bile kendi öz siyasi örgütüyle politika sahnesine çıkamaz", ve bu anlayışın zorunlu sonucu olarak proletaryaya verilen görev, Filipin Demokrasisi'nin sınırlarını genişletmek için mücadele görevidir. Ancak bundan sonra kendi öz örgütünü kurup politika sahnesine çıkabilecek ve bağımsız bir siyaseti, hedefleri ve araçları olabilecek. O zamana kadar proletarya ne yapacak? Bu çok açıktır. Burjuva demokrasisi mücadelesi veren sınıfların gölgesine

sığınacak, onları takviye edecek, destekleyecektir. O yakın(!) olan "küçük burjuva iktidarı", işçi sınıfını öz siyasi örgütüyle politika sahnesine çıkaracaktır.

1960'larda ülkedeki sol hareket içinde oldukça etkin (diyebiliriz ki, en etkin) olan bu çizgi ile TİP içinde yoğunlaşan çizginin öz olarak pek farkı yoktur. Her ikisi de, işçi sınıfının bağımsız siyaseti yerine, orta ve küçük burjuvazinin destekçisi, işçi sınıfının dışındaki güçlerin yedeği olarak ortadadır. Aralarındaki nüanslar birinin bu işi daha açık ve safça yapmasına karşılık ("sosyal adalet", "parlamenterizm", "anayasanın tastamam uygulanması", vb. gibi), ikincisinin biraz daha çetrefil ve biraz daha sosyalizme bulaştırılmış strateji tartışmalarıyla yapmasıdır. Strateji tartışmalarını da (MDD Stratejisi) esas olarak, işçi sınıfını küçük burjuvazinin kuyruğuna takmada bir kılıf olarak ele alır. (Çünkü bu çizgi hiçbir zaman MDD anlayışını Marksist-Leninist anlamıyla ele almamış, küçük burjuvaca yorumlamıştır.) Örneğin, "Milli Burjuvazinin solundaki güçler devrimde öncü olabilir. İşçi sınıfının öncülüğünü mutlak bir gerçek olarak görmek yanlıştır. İşçi sınıfı olmadan da devrim olabilir" gibi şeyler söyleyebilen bu çizginin yukarıda açıkladığımız sınıfsal özünü daha iyi anlayabilmek, küçük burjuvazi ile ve "asker-sivil-aydın zümre" ile ilişkisini açıklayabilmek için şu aktarmayı da yapalım: Ne kadar enteresan bir şey dinleyin: *"İnanıyoruz ki, Türkiye yakın bir gelecekte sosyalizme doğru yönelecektir. Fakat sosyalizme ulaşma uzun zaman isteyen bir iştir. Önce sosyalizme giden yolu aşmak lazım; bu sebeple, malum sosyalist sloganları ard arda sıralamak yerine, sosyalizm yolundaki engelleri kaldıracak ve statükoya karşı olan bütün kuvvetleri toplayabilecek formüllere öncelik vermek lüzumludur. Bu bakımdan sosyal adalet ve hürriyet içinde hızlı kalkınma davasını ön plana almak, bunun için gerekli anti-kapitalist ve anti-feodal mücadele etrafında bütün devrimci kuvvetleri biraraya getirmeye çalışmak gerçekçi bir davranış olacaktır. Sınıf önderliği davasının ön plana alınması memleketin bugünkü objektif şartları gözönünde tutulursa kuvvetleri dağıtmaktan başka bir işe yaramaz"* (D. Avcıoğlu, Yön, 28 Kasım 1962)

Bu yazarı bildiğimiz için ne söylediğini anlamak kolay. Şunu söylüyor yazar: Küçük burjuvazinin etrafında bütün devrimci kuvvetleri toplayın, işçi sınıfı önderliğinden bahsetmeyin; bu, güçleri dağıtır. Objektif şartlar proletaryanın bizim yedeğimiz olarak hareket etmesini gerektiriyor. İşte küçük burjuvazinin bir ideologu böyle söylüyor. Ne kadar benziyor değil mi? Bu yazar aynı yazısının birkaç paragraf üstünde şöyle de diyor: *"Komünizme elbette karşıyız. Anayasa'nın da yasakladığı komünizm, memleketimizde suçtur. Komünist faaliyetlerin cezalandırılması yerindedir. Buna bir itirazımız yoktur"*(D. Avcıoğlu, Yön, 28 Kasım 1962)

İşte bunları söyleyen yazar, Türkiye'nin yakın bir gelecekte sosyalizme doğru yöneleceğini vazediyor, fakat diyor, sosyalizme ulaşmak zaman isteyen bir iştir. Önce sosyalizme giden yolu aşmak gerekir. "Bu sebeple(...) sosyalizm yolundaki engelleri kaldıracak ve (...) bütün kuvvetleri toparlayabilecek formüllere" ihtiyaç vardır. Yani diyor ki yazarımız, işçi sınıfını küçük burjuvazinin yedeğinde harekete sokacak formülleri araştırın. İşte bu küçük burjuva komutanının önderliğini benimsemiş olacak ki, Mihri Belli derhal bu formülleri araştırıp bulma işine girişiyor. Tabii bu işi yaparken bu formülleri proleter devrimcilerine yutturması gerektiğini de unutmuyor. Leninist MDD Stratejisine sarılıyor, onu küçük burjuvaca anlaşılmaz bir hale sokuyor.

"Milli burjuvazinin solundaki güçler devrimde öncü olabilir. İşçi sınıfının öncülüğünü mutlak bir gerçek olarak görmek yanlıştır. İşçi sınıfı olmdaan da devrim olabilir". MDD'den bahsediyor bizimki, fazla birşey söylemeye gerek var mı? Küçük burjuvazinin öncülüğünü kabul etmiş ve emirlerini dinlemeye başlamış bir "proleter devrimci", işçi sınıfı olmadan da olabilir diyor. Biraz daha devam edelim; *"Fakat sosyalizm bugünün meselesi değildir (sanki sosyalizm onun meselesi imiş gibi). Bütün Atatürkçü kuvvetler gibi sosyalistler için de bugünün davası Türkiye'mize ilerleme yolunu açacak halktan yana bir devletçiliğin ve demokratik reformların sahneye konmasını sağlamak amacıyla mümkün olan en geniş güçbirliğini gerçekleştirmektir"* (D. Avcıoğlu, Yön, 10 Nisan 1963). Komünizmi suç sayan, ce-

zalandırılmasını yerinde bulan bu küçük burjuva komutan sosyalizmi nasıl anlıyor acaba? İsveç "sosyalizmi", Nasır "sosyalizmi", vb. gibi olsa gerek. Ama apaçık ifade ediyor. "Bütün Atatürkçü kuvvetler gibi sosyalistler için" derken sosyalizmi Atatürkçülüğün bir nüansı sayıyor (komünizmi yasaklamıştı zaten). Ve şimdi sosyalistlere söylüyor: "(...) en geniş güçbirliğini sağlayın".

Geçerken söyleyelim ki, TİP'in dışında gelişen ve YÖN Hareketi diye isimlendirilen bu olay sonraları Türk Solu ve Aydınlık Hareketi içinde hakim yön olarak gelişir.

Bu küçük burjuva kuyrukçuluğunun çeşitli nüansları, örneğin; *"Türkiye'de proletaryanın örgütlenmesinin objektif şartları yoktur, proletaryaya kendi sınıf bilincini, diğer milli sınıflara ise anti-emperyalist bilinci götürmek 'sol' oportünizmdir. Bugün yurt çapında esas mücadele kemalistlerle işbirlikçiler arasında olmaktadır: Önder kemalistler olduğuna göre Milli Cephe politikası da dostluk-destek-eleştiridir. Bizim partimiz Milli Cephe'dir"* diye yazanlarıyla birlikte bu küçük burjuva ideologunun (D. Avcıoğlu) önderliğini gayet iyi ve ustaca pratiğe geçiriyorlar ve "proleter" devrimcisi görünümünde "sosyalist" formüller geliştiriyorlar. Bu formüller Doğan Avcıoğlu'nun söyledikleriyle ne kadar benzeşiyor, hayret! Avcıoğlu demiyor muydu "sosyalizm bugünün meselesi değildir" diye? Proletaryaya sosyalist bilinç götürmek "sol" oportünizm imiş. Avcıoğlu'nun da dediği gibi bugün yurt çapında esas mücadele kemalistlerle işbirlikçiler arasında olmaktadır. Önder kemalistler olduğuna göre (peşinen kabul edildiği gibi diye ilave etmek gerekir) sosyalistlerin görevi, onları desteklemektir. İşçi sınıfına öyle sosyalizm filan gibi "tehlikeli" şeyler anlatmak "sol" oportünizmdir. Tabii öyle olacak, çünkü proletarya sosyalizmi öğrenirse bu küçük burjuva beylerin maskesi düşecek ve "milli cephe" bozulacaktır. Esasında bozulacak olan şey kurulamamış Milli Cephe veya güçbirliği değil, (çünkü partisiz böyle birşey kurulamaz. Bizimkiler de partinin kurulmasının objektif şartları yoktur, Filipin Demokrasisi'nde parti kurulamaz demekteler zaten) küçük burjuva hayalleri yutturmacaları yıkılacaktır. Sosyalizm günün meselesi haline gelirken, işçi sınıfı

orta ve küçük burjuvazinin yedeği olmaktan çıkacaktır. İşte bu çok "kötü"dür, buna engel olmak gerekir, hem de sosyalizm saflarından yapılabilir bu.

Yukarıda da belirttiğimiz gibi, proletaryayı küçük burjuvazinin yedeği olarak gören bu politik akım (ve nüansları) sosyalizm adına kitlelere gitme, bağımsız bir siyasi hareket yerine, proletaryanın dışındaki güçlere bel bağlamayı, onları iktidara getirmeyi amaçlamaktadır. Ve bu yakın gördükleri (esasında toplumdaki sınıflar arası ilişki ve çelişkilerin nasıl geliştiğini, gelişenin ne olduğunu objektif olarak gözleyemedikleri için, Marksizm-Leninizm yöntemini kullanmak yerine; küçük burjuvaca dar kafalılıkları, körlükleri, hayalleri onları aldatmaktaydı. Objektif gelişme onların hayal ettiği gibi değildi) küçük burjuva radikal iktidarı içindi esas hazırlıkları... Böylece kitlelerle ilişkileri de nasıl ilişkiler olacaktır sorusunun en önemli unsuru açıklanmış olacaktır. Kitlelerle ilişkileri devrim için değil, çünkü doğru bir siyaset yerine yukarıda kısaca özünü açıklamaya çalıştığımız politika ikame edilmektedir. Hayatın gerçekleri karşısında bu bağ bir anlam ifade etmeyecekti tabii. Nitekim gelişen sınıflar savaşı ve bu savaşın günlük zengin biçimleri karşısında iflas etmek zorunda olan bu siyasi akımlar kaçınılmaz sonlarını gördüler ve yaşadılar. Proletaryanın bağımsız siyasi hareketi demek olan bunun örgütlenmesi, kitleleri doğru siyasi hedeflere götürmek için onlarla pratik eylem içinde bulunmak demek olan organik ilişkiler tabii ki kuulamayacaktır. İşçi sınıfının öz örgütünün kurulamayacağından bahseden insanlar kitlelerle nasıl kalıcı, organik ilişkiler kurarlar?!

DEV-GENÇ VE KİTLE BAĞI

Dev-Genç'in kitlelerle bağını bizler iki bakımdan, yukarıdan beri anlatmaya çalıştığımız bakımdan değerlendirmek zorundayız. Birincisi siyasi, diğeri pratik eylem birliği bakımından.

Siyasi bakımdan devrimci gençlik hareketlerinin anlamı, ülkenin içinde yaşadığı tarihi şartlara uygun düşecek, sınıflar savaşının tarihi doğrultusunda uygun olarak hedeflere yönelik bir hareket olup olmaması kıstası ile irdelenebilir.

Dev-Genç, anti-emperyalist bir doğrultuya sıkı sıkıya sarılarak ilerledi. Onun anti-emperyalizmi etkili bir şekilde kitlelere benimsetmesi, her fırsattan yararlanarak, kendiliğinden patlayan gençlik hareketlerine (akademik-demokratik hareketlere) anti-emperyalist bir siyasi öz vermeye çalışması doğruydu ve yapılması gereken şeydi. İşte onun bu muhtevası, yükselmesinin, gelişmesinin sırrıdır.

FKF ve Dev-Genç'in sübjektif yapısının, sol hareketin sübjektif yapısıyla ilişkili şekilde ele alınması gereğini yazının başında söyledik. FKF önceleri TİP görüşünde, pasifist bir yol izliyordu. Bu durum da FKF'nin, sendikalizmi sosyalizm diye savunan, parlamenterizmi yegane eylem olarak gören "faşizm geliyor" diyerek aktif anti-emperyalist mücadeleyi engellemeye çalışan yöneticilerin elinde bir aydınlar kulübü olmasına yol açtı. Ülkede baş çelişkiden kaynaklanan doğru sloganlar atılmıyordu. Büyük bir anti-emperyalist potansiyel taşıyan gençlik, böylece harekete getirilmiyor, tam tersine sekter bir tavırla pasifize ediliyordu. 1968'e gelindiğinde kendiliğinden gelişen kitle hareketleri karşısında FKF yöneticilerinin pasifizmi iyice ortaya çıktı. TİP çizgisine tek alternatif olarak "Türk Solu" hareketi güç kazanmaya başlamıştı. Bu ikinci çizgi yukarıda da anlattığımız özellikleriyle beraber küçük burjuvaca bir aktivizmi savunuyor ve böylece TİP pasifizmine karşı olan gençlik kitlesinin sempatisini kazanıyordu. Üçüncü FKF Kurultayı'nda (Ocak 1969) TİP'liler yönetimi kaybettiler; MDD'ciler yönetimi aldı. Şüphesiz MDD'nin, daha doğrusu, o günkü MDD çizgisinin hatalarını, eksikliklerini, genel olarak küçük burjuvaca yorumlanışının etkilerini, FKF yöneticileri üzerlerinde taşımaya devam ettiler. Hala Türkiye Solu'ndaki ideolojik, teorik kargaşa olduğu gibi gençlik hareketine de yansımakta idi; bu doğaldı. Yeni yönetim, anti-emperyalist eylemlere büyük önem vererek aktif bir şekilde kitlelerin önünde yürümesini becerdi; geniş kitle hareketlerini kısa zamanda örgütlemeyi başardı.

Sınıf çatışmalarının keskinleşmesi, kitlelerin kendiliğinden hareketlerinin yükselmesi, kaçınılmaz bir şekilde sübjektif yapıda bir gelişmeyi, bir ilerlemeyi getirecekti ve getiriyordu. Hareket içindeki iyiniyetli militan unsurlar hergün biraz daha gerçeğe

yaklaşmaktaydılar. Örneğin FKF Merkez Yürütme Kurulu yayınladığı bir bültenle, "milli devrimde proletaryanın öncülüğü meselesi"nden söz ediyor ve "yapılacak eylemlerin kitlelere mal edilmesi gereği"nin üzerinde duruyordu. Bu olay tabii ki yeni birşeydi. Yukarıda anlattığımız küçük burjuva kuyrukçuluğunun her nüansına bir tepkiydi. Demek bir şeyler değişmekteydi artık. Sol hareketin sübjektif platformunda hareketleniş, "eskiye" ve onun karakterlerine ters düşen birtakım kıpırdanışlar, yeni evrenin habercisi sayılabilecek alt üst oluşlar, başlamıştı.

"Bu bültenle birlikte FKF Merkez Yürütme Kurulu ile Aydınlık Yazı Kurulu içindeki Doğu Perinçek ve arkadaşları arasında ilk sürtüşme başladı. Doğu Perinçek ve arkadaşları 'proletaryanın öncülüğünden söz etmek, Aybar oportünizmini diriltmektir...' diyerek demagojik bir saldırı kampanyası açtılar. FKF içinde daha TİP oportünizmi kesinlikle yenilgiye uğratılmadan, küçük burjuva kuyrukçuları ile FKF Merkez Yürütme arasında sinsice bir mücadele başladı" (1965-71 Türkiye'de Devrimci Mücadele ve Dev-Genç, s. 18). Sonraları bu mücadele Dev-Genç içinde sonuna kadar devam eder. Bu küçük burjuva kuyrukçuluğu sonraları birçok durum değiştirir fakat öz olarak aynı kalır.

FKF'nin bu siyasi gelişmesine paralel olarak kitlelerle bağı artmaktadır. Köylülerle ortak eylemler konmaya başlandı. Akhisar ve Ödemiş tütün mitingleri yapıldı. Atalan ve Göllüce'de toprak işgallerine gidildi. 6. Filo'ya karşı eylemler, Ankara İzmir, Adana, Malatya, Trabzon ve Samsun'da kalabalık anti-emperyalist miting ve gösteriler, FKF tarafından iki-üç ay içinde yapılan kitle hareketleridir. Bu hareketlerde yoğun bir anti-emperyalist propaganda yapılmaktaydı. *"1969'un nisan ayı içinde Singer grevi gibi çeşitli işçi grevleri desteklenir, Söke ve Diyarbakır köylü mitinglerinde FKF yöneticileri konuşurlarken, Ankara'da da büyük bir anti-emperyalist yürüyüş yapıldı; bütün üniversitelerde ve bazı yüksek okullarda işgallere gidildi"* (age, s. 22)

Mayıs 1969'da Ankara'da yapılan Yargıtay yürüyüşünde 20 binin üzerinde bir kitlenin önünde yürüyüşe katılınarak anti-emperyalist sloganlar hakim kılındı. FKF yöneticileri bu işi Doğu

Perinçek ve arkadaşlarının "aman küçük burjuvazi şahlandı, siz slogan atmayın, sessizce onları izleyin!.. demelerine rağmen yapıyorlardı. Artık, kitle hareketleri içinde apaçık biçimlerde ortaya çıkan küçük burjuva kuyrukçuluğuna karşı da açık mücadele verilmekteydi.

Haziran 1969'da en büyük gençlik eylemleri yapılmaktaydı. Akademik nedenlerle başlatılan bu hareketlere hemen siyasi bir nitelik kazandırıldı; anti-emperyalist hareketler şekline girdi; İstanbul, İzmir, Erzurum ve Eskişehir'de yayıldı.

Burada dikkat edilecek husus, kitlelerle anlamlı olabilecek ilişkilerin kurulabilmesi, herşeyden öne siyasi bir doğrultunun, bir belirgin hedefler gösterme olayının kitleleri harekete geçirebileceği olgusudur. Bu hedefler, bu sloganlar; toplumun içinde bulunduğu sınıflar çatışmasından, bu çatışmayı bilimsel bir metotla ele alıp değerlendirmede çıkarılacak doğru önermeler olursa başarılabilir. En azından kitlelere götürülecek siyaset, bu sınıflar savaşının tarihi doğrultusuna denk düşebilmelidir. İşte bu işin becerilebildiği oranda kitlelerle anlamlı sayılabilecek ilişkiler, kitlelerle pratik mücadele içinde, onları bu siyasi hedeflere doğru eğiterek, hareket içinde bir eylem bağı (özellikle eylem bağı diyoruz buna, çünkü sadece en doğru sloganları tespit etmek, yazmak, çizmek veya bağırmak, eylemden kopuk olarak bunu yapmak, kitleleri harekete getirmez) olarak kurulabilir.

Sol hareketin sübjektif platformunda meydana gelen (ki, sebeplerini açıklamıştık) ayrışmalar ve hareketleniş, gençlik hareketine de anında yansımakta, bu alanda biraz daha somut biçimler olarak (bu evrensel birşey değil; daha çok bizim ülkemize özgü bir olaydır, bizim ülkemizde gözlenen bir durumdur) hem gençlik hareketinin düzeyini yükseltmekte, onun muhtevasını zenginleştirmekte, ileriye doğru gitmekte; hem de burada tekrardan sol hareketin gerek ideolojik, gerekse pratik olarak zenginleşmesi, boyutlarının genişletilmesine yol açacak bir etki, diyalektik bir gelişme başlatacak bir sıçrama tahtası rolü oynamaktadır. Siyasi gelişmelere paralel olarak FKF'nin sübjektif yapısında ayrışma ve hareketleniş, kitlelerle yukarıda söylediğimiz gibi doğru bir doğrultuda, yani anti-emperyalizm siyasi özü etrafnda eylem bağı

kurulabilmesini getirmiştir. FKF bu gelişme sonucu, giderek kısa zamanda bir entellektüel bozuntuları kulübü olmaktan kurtulmuş (Üçüncü kurultay bir dönüm noktası sayılabilir); anti-emperyalist eyleme öncülük yapan, kitleleri peşinden sürükleyen devrimci gençliğin tek merkezi kitle örgütü durumuna yükselebilmiştir. Bu olayla içiçe bir şekilde Türkiye'de anti-emperyalizm siyasi bir aksiyon haline gelmiş, kitleleri harekete sürükleyen bir nitelik kazanmıştır. Yine bu olay yukarıda söylendiği biçimdeki diyalektik bir etkileşimle, Türkiye'de sol hareketin tarihinde kitlelerle en fazla, en geniş ve anlamlı ilişkilere girmesini yaratmıştır. O günlere kadar Türkiye solu bu boyutlarda kitlelerle içiçe olamamıştır. Sol propaganda kitlelere bu ölçüde ulaşamamış aydın uğraşısı boyutlarını aşamamıştır.

Devam edelim; sübjektif yapıdaki berraklaşmaya paralel olarak Dev-Genç'in kitlelerle olan ilişkileri nasıl gelişmiştir? 1969 Ekim ayında FKF'nin Dördüncü Kurultay yapıldı. Bu kurultayda artık devrimci gençlik hareketinin sübjektif yapısı nasıl bir görünümdedir; hangi meselelerle uğraşmaktadır; gündeminde neler vardır; bunlar geçmişten ne bakımlardan farklıdır; neyin kavgası yapılmaktadır? FKF'nin Dev-Genç ismini oldığı bu kurultayı şöyle özetlemek mümkündür: "*...Dördüncü FKF Kurultayı küçük burjuva kuyrukçuları ile proleter devrimciler arasında çatışmaya sahne oldu. Gençlik hareketi içindeki yerlerini kesinlikle kaybetmek üzere olduklarını anlayan Doğu Perinçek ve çevresi, öteden beri FKF yönetimi hakkında sinsice sürdürdükleri provokasyon ve yıpratma kampanyasını bir yana bırakıp, FKF yöneticilerini açıktan açığa küçük burjuva anarşistliğiyle suçlamaya başladılar. Provoke ettikleri gençlik hareketine sahip çıkmaya ve onların yöneticilerini anarşistlikle suçlamaya çalışarak tekrar FKF yönetiminde söz sahibi olmak istediler. Onların FKF yönetiminde söz sahibi olmaları demek, gençlik hareketinin küçük burjuvazinin kuyruğuna takılması demekti. Proleter devrimciler şimdiye kadar FKF kurultaylarında olmayan bir biçimde küçük burjuva kuyrukçuluğuna ve oportünizmin her türlüsüne karşı ideolojik mücadele verdiler*" (age, s. 31). İşte artık bu boyutlarda meseleler gençlik hareketinin gündemindeydi. Bu

olay, önceki alt başlık altında kısaca açıklamaya çalıştığımız sol hareketin genel karakteristliğine (işçi sınıfının bağımsız siyasi mücadelesi yerine orta ve küçük burjuvazinin siyasi sloganları, siyasi hedefleri arkasından yürüme, kuyrukçuluk karakteri) bir isyan, bir karşı çıkış değil de nedir? Bu iş önceden değindiğimiz gibi sol hareketin sübjektif yapısındaki ayrışma ve hareketlenişle diyalektik bir bütünlük içinde olmaktaydı. Örneğin, Aydınlık Sosyalist Dergi'de yayınlanan "Sağ Sapma, Devrimci Pratik ve Teori" yazısında belirginleşmeye başlayan proleter devrimci çizgi, bu kurultayda verilen ideolojik mücadelenin kaynağı olmaktaydı.

Şimdi, Dördüncü Kurultaydan sonra Dev-Genç'in örgütlendiği veya aktif olarak içinde yer aldığı kitle hareketlerinden bazılarını söyleyelim:

Ekim ayında Malatya'da anti-emperyalist miting örgütlendi. Kasım'da Değirmen Köyü'nde toprak işgallerine, Çelik Halat, Hizar Çelik, Ege Sanayii, EAS işçilerinin direnişlerine katılındı. Aralık ayında Ankara gecekondu yürüyüşüne, Burdur'da pancar üreticileri yürüyüşüne, memurların sendika ve grev hakkı için başlattıkları yürüyüşe katılındı. Gamak işçi direnişi sırasında işçi Şeref Aygül'ün öldürülmesi olayında İstanbul'da bütün fakültelerde genel boykota gidildi. TÖS boykotu desteklendi; İzmir'de 6. Filo'ya karşı eylem konuldu, Amerikan askerleri karaya çıkartılmadı. Bu gösteriler birçok şehirde yayıldı; yerli malları haftasında sokaklarda Amerikan askerleri dövüldü. İstanbul'da yükselen anti-emperyalist gençlik hareketleri faşistlerin saldırılarının da artmasına yol açıyordu. Mehmet Büyükseviç'in öldürülmesi ile İTÜ ve YDMMA boykota gitti. Saldırıların devamı birkaç gün sonra Battal Mehetoğlu'nun öldürülmesi İTÜ ve İstanbul Üniversitesi'nde büyük kitle gösterilerine, polisle çatışmalara sebep oldu. İstanbul ve Ankara'da üniversiteler süresiz boykota girdiler. Mart ayında faşistlerle çatışmalar ve anti-emperyalist eylemler devam etti. Ankara'da Amerikan Haberler Merkezi işgal edildi. Faşist gösterileri protesto mitingi yapıldı. İstanbul'da Bağımsızlık Haftası ilan edilip, forumlar ve yürüyüşler yapıldı, birçok çatışmalar oldu. Nisan ayında, Kıbrıs Haftası dolayısıyla emperyalizmin Kıbrıs üzerindeki oyunları anlatıldı.

İstanbul'da bazı yabancı şirketler basıldı. 13 Nisan'da Dr. Necdet Güçlü faşislerce öldürüldü; olay üzerine yürüyüşe geçildi. 15-16 Haziran büyük işçi direnişine Dev-Genç militanları aktif olarak katıldılar. Giresun, Ordu, Fatsa fındık mitingleri Salihli'de üzüm ve pamuk mitingi gibi köylü hareketlerine Dev-Genç militanları fiili olarak girdiler ve örgütlenmelerinde çalıştılar. Türkiye sathına yayılmış daha pek çok hareketten söz etmek, örnekleri çoğaltmak mümkün...

Siyasi muhtevasına paralel olarak pratik eylem birliği bakımından da Dev-Genç kitlelerle çok sıkı ilişkiler içindeydi. Kitlelerden kopuk değil, tam tersine kitlelerle o güne değin sol adına kurulabilmiş ilişkilerin hepsinden farklı, gerek muhteva bakımından, gerek pratik eylem birliği bakımından üstün, sıhhatli ilişkiler içindeydi. Kitle bağı meselesini açıklarken bunun geri sebeplerini söylemiştik. Dev-Genç'in kitlelerle bu pratik eylem birliği nasıl oluştu acaba? Bunun sırrı, eylemlerinin siyasi içeriğidir.

Dev-Genç'in beşinci kurultayı sol hareket içindeki ayrışmaların kesin hatlarla belirginleştiği bir zamanda oldu. Beşinci Kurultay'a gelindiğinde devrimci gençlik hareketi içinde sosyalizm ve burjuva kuyrukçuluğu kapışması yeni biçimlere bürünmüştü. Dev-Genç'in yönetimine, proleter devrimci çizgiyi savunanlar büyük bir çoğunluğun oylarıyla geldi. Dev-Genç'in kitlelerle bağı, özellikle köylülerle ortak eylemleri artmaktaydı.

1970 sonbaharında ülkede genel siyasi durum şöyleydi: Halkla hakim sınıflar arasındaki çelişki gittikçe keskinleşmekteydi. İşçi sınıfının ve köylülüğün kendiliğinden gelen ekonomik-demokratik talepli hareketlerine cevap vermekte veya bu hareketleri bastırmakta hakim sınıflar aciz kalmaktaydılar. Bu, halkla hakim sınıflar arasındaki çelişkiyi keskinleştirmekte, oligarşinin iç çelişkilerini de artırmaktaydı. Emperyalizm ve oligarşik yönetim, halkın artan huzursuzluğuna karşı, yükselen devrimci mücadeleye karşı yeni tedbirler almak, yeni ayarlamalar yapmak ihtiyacını duymaktaydı. Bunun ilk işaretleri artan faşist saldırılardı. Silahlı faşist milislerin özellikle şehirlerde silahlı saldırıları o döneme kadar görülmemiş biçimlerde artmaktaydı.

Proletaryanın öz örgütü yoktu. Halkla hakim sınıflar arasındaki artan çelişkiye, yükselen sınıf mücadelesine rağmen, bu sürece proletaryanın bağımsız siyaseti ile müdahale edebilecek bir öz örgüt yoktu. Ve örgüt sorunu sürekli olarak yokuşa sürülmekte idi. Örgüt sorununun bu durumda olmasının sebeplerini burjuva kuyrukçuluğunun sol içinde hakim yön olmasıyla açıklamak gerekir. Gerçi 1970'in sonlarında proleter devrimci çizgi ile diğer bütün oportünist ve kuyrukçu çizgiler arasına kesin duvarlar çekilmişti. Fakat bu genç proleter devrimci çizginin behemahal bu hızlanmış sürece istenen boyutlarda müdahale etmesi beklenemezdi. Oportünistlerle, revizyonist ve küçük burjuva kuyrukçusu fraksiyonlarla çok uğraşılmıştı. Oldukça önemli bir zaman harcanmıştı. Derinleşen ekonomik, sosyal ve siyasi kriz karşısında hazırlıksız ve örgütsüzdü poleter devrimci hareket.

Ülkedeki bu siyasi durum içinde devrimci gençlik hareketi ne durumdaydı? Dev-Genç ne durumdaydı? Sol hareket içindeki bu kesin ayrışmalar devrimci gençlik hareketi içinde de parçalanmalara ve ayrışmalara yol açmıştı. Proleter devrimci çizgi yönetime hakimdi. İdeolojik planda mahkum olmuş bütün oportünistler ve küçük burjuva kuyrukçularının ideolojik mücadele platformunda, yapacakları, söyleyecekleri pek fazla birşey yoktu. O zaman Dev-Genç'i pratikte yıpratmak tavrını, beklenildiği şekilde gösterdiler. Dev-Genç'in eylemlerinde hatalarını abartarak, eylemlere katılmayarak, bölücü ve ayrılıkçı tavırlar takınarak, spekülatif söylentiler ve provokasyonlar yoluyla Dev-Genç'i yıpratmaya çalıştılar, hatta o kadar ileri gidildi ki, örneğin PDA oportünistleri Dev-Genç'i burjuvazinin örgütü ilan edip ondan ayrıldılar.

Bir yandan ülkedeki genel siyasi durum, proletaryanın öz örgütünün olmaması, faşist milislerin artan silahlı saldırıları, polisin artan provokasyonları ve saldırıları, diğer yandan, oportünist, revizyonist ve kuyrukçuluğun diğer nüanslarının saldırıları, bölücülükleri, provokasyonları şüphesiz Dev-Genç yöneticilerinin işini güçleştiriyordu. Fakat bütün bu güçlükler, gençliğin eylemini bölücü tavırlar, yıpratmalar karşısında (ki, bunlar ülkedeki genel siyasi buhranın sola yansımasıdır) Dev-Genç yönetimi, proleter

devrimci çizgiden taviz veremezdi, onu savunmaktan ve devrimci gençliğin eylemini doğru bir siyasi çizgi ile irdelemekten vazgeçemezdi. Bu konuda, küçük burjuva kuyrukçularına görünüşte eylemin güçlenmesi için verilecek taviz, devrimci gençliğin birliğini asla sağlayamayacak, tam tersine; ilkelerden verilen taviz, hem işçi sınıfının mücadelesinde sosyalizmin hakim unsur olmasını geciktirecek, hem de devrimci gençlik hareketinde burjuva güçlerin güçlenmesine, devrimci gençlik hareketinin küçük burjuvazinin peşine takılmasına yol açacakti. Bu noktada mesele, burjuvazi ve proletarya meselesiydi. Bu noktada devrimci hareketin birliği ancak ve ancak, doğru devrimci görüşleri savunarak sağlanabilirdi. Aksi bir davranış, ilkelerden küçük bir taviz, kesinlikle (hele ülkedeki o sınıflar mücadelesi aşamasında) Dev-Genç'i burjuvaziye teslim etmek olurdu. İşte bu önemli aşamada Dev-Genç doğru bir tavır takındı. Bütün güçlüklere rağmen oportünizmin, revizyonizmin her türlüsü ile uzlaşmayı reddetti[2]. Onlara karşı açık ideolojik mücadeleyi tercih etti. Görünüşteki birlik, geçici kalabalık yerine özde birliğe; doğru devrimci ilkeler üzerinde birliğe, nicelik değil, niteliğe önem verdi. Böyle yapmakla da Dev-Genç'i sosyalistlerin önderliğinde devrimci gençliğin kitlevi örgütü olarak güçlendirmeyi başardı. Böylece kitlelerle ilişkilerini siyasi olarak, nitelik olarak daha üstün, daha sağlam bir düzeye çıkarttı.

Dev-Genç'in bu niteliği, özellikle birçok genç militanın kitle eylemleri içinde işçi sınıfı ideolojisiyle yetkinleşmesine, teori ve pratiğin diyalektik birliği içinde hergün biraz daha profesyonelleşmesine, doğru ideolojik ve siyasi bilinçle kitlelerle bağ kurmasına ve kadrolaşmasına, gençlik mücadelesinin dışında daha üst bir siyasi mücadeleye hazırlanmasına hizmet etmiştir. Yani, devrimci gençlik hareketinin işçi sınıfını bağımsız siyasi eylemiyle ilişkisinin en önemli bir biçimi olan kadro fonksiyonu, ancak doğru devrimci siyasetin gençlik hareketine egemen olmasıyla artabilirdi ve arttı. Gerçi doğru devrimci çizgide bir proleterya öz örgütünün bulunmaması, bu yetişen kadroların istihdamını güçleştirmekteydi; devrimci gençlik hareketinin kadro fonksiyonunu tam olarak yerine getirmesini engellemekteydi; fakat ülkemize objektif olarak

baktığımızda, gençlik hareketi dışında devrimci mücadeleye atılmış militanların pek çoğunun Dev-Genç pratiğinden geçmesi bir rastlantı değildir.

Sonuç olarak, Dev-Genç'in kitlelerle bağı öyle bir düzeydeydi ki, ülkede sosyalist hareketin en büyük parçası görünümündeydi. Anadolu'nun en ücra köşelerine kadar ismini duyurmuş; sol dendiğinde, sosyalizm dendiğinde ilk akla gelen isim olmuştur. Dev-Genç militanlarının halkın mücadelesinin yükseldiği her tarafa koşturması, yapabildiği oranda bu mücadelelere destek olması, bizzat katılması, örgütlemeye çalışması; eylem içinde onların mücadelerine bilinç taşımaya çalışması; fedakarlıkları, halkımızın gözünde Dev-Genç'i dost, güvenilir bir örgüt haline getirmiştir. Bu olay, yukarıda da söylediğimiz gibi, Türkiye'de sol hareketin tarihinde o güne kadar görülmemiş bir biçimde sol propagandanın, sosyalizmin kitlelere ulaşması ve sosyalizmin bir siyasi aksiyon haline gelmesi olayıdır. Sol hareketin tarihinde hiçbir örgütün o güne değin beceremediği kitlelerle bu derece yakın ilişkiyi Dev-Genç'in başarması, şüphesiz bir rastlantı değildir. Bunun sebebi, Dev-Genç'in eylemlerinin siyasi içeriğidir; onun, kitlelerle ilişkisini eylem bağı olarak kurmasıdır.

İleri dergisinin 18 Aralık 1974 tarihli üçüncü sayısında orta sayfada Aydın Çelik imzasıyla çıkan bir değerlendirmede şöyle bir eleştiri var: *"Yakın geçmişin gençlik hareketi, hakim ideolojik karakteri sonucu, sosyal tavrına uygun bir politik hareket haline gelemedi. Hakim sınıflar arasındaki çelişkiyi görememesi sonucunda hükümet aleyhtarı tutumuyla sınırlı bir politik gelişme göstermesiyle, niyetleri ne olursa olsun, hükümet olmayan ve fakat gene de hakim bir sosyal güç olan başka sosyal güçlerle zaman zaman derinleşen bir paralellik göstermesi, bu hareketin en büyük zaafı."* Bu eleştiri üzerinde biraz uzunca duralım. Madem ki, mesele yakın geçmiştir ve madem ki, bu söylenenler yakın geçmişin en büyük zaafıdır, o halde biraz daha açık ve somut olmalıdır. Bu en büyük zaafın eleştirisi, muğlak ve üstü kapalı bir eleştiridir. Hükümet olmayan ve fakat gene de hakim bir sosyal güç olan sosyal güç, hangi sosyal güçtür, ismi nedir? Belli değil. Yakın geçmişin, hükümet olamayan bu sosyal gücünün ismini bulmak

bize bırakılıyor. Biz sadece hükümet olmayan hakim bir sosyal güç olduğunu biliyoruz. Hiç olmazsa hükümet olan sosyal gücü söyleseydi işimiz kolaylaşırdı. O da yok. Devam edelim; "...*hakim bir sosyal güç olan başka sosyal güçlerle zaman zaman derinleşen bir paralellik göstermesi.*" Gençlik hareketi, hükümet olmayan hakim sosyal güçlerle bir paralellik içinde oluyor ve bu paralellik zaman zaman derinleşiyor. Yine çok muğlak, içinden çıkılmaz bir ifade. Anlatılmak istenen ne acaba? Bu paralelliğin niteliği nedir; nasıl bir paralelliktir bu? (Siyasi mi, yoksa eylem paralelliği mi söz konusu?) Ayrıca bu paralelliğin somut örnekleri nelerdir? Somutta paralellik nasıl kurulmaktadır? Bunlar yok.

Bir acaiplik daha var bu cümle içinde: Bir hareketin sosyal güçlerle paralelliğinden söz ediliyor. Bir hareket sosyal güçlerle paralellik içinde nasıl olur? Bir tarafı hareket, bir tarafı sosyal güç olan bir paralellik nasıl kurulabiliyor? Örneğin, sosyal gücü daha somut bir şekilde ifade etsek; desek ki, o sosyal güç tekelci burjuvazi. Gençlik hareketi tekelci burjuvaziyle paralellik içinde. Bundan ne anlaşılır? Herhalde şu: Gençlik hareketi hedefleri bakımından veya objektif olarak tekelci burjuvazinin hareketine paralel oluyor. Tekelci burjuvazinin siyasetine paralel bir siyaset içinde görünüyor. Veya sosyal güç olarak işçi sınıfını alalım. Gençlik hareketi işçi sınıfıyla paralellik gösteriyor diyelim. Bundan da anlayacağımız şudur. Gençlik hareketi hedefleri açısından işçi sınıfının siyaseti ve eylemi ile paralellik gösteriyordur. Özetlersek, gençlik hareketi işçi sınıfıyla değil, işçi sınıfının hareketiyle paralel olabilir. Gençlik hareketi sosyal güçle paralel olmaz, sosyal gücün hareketiyle paralel olabilir[3].

Zaman zaman derinleşen bu paralellikten anlaşılacak olan şudur herhalde: Sübjektif niyetleri ne olursa olsun, gençlik hareketi, hükümet olmayan hakim sınıfları, hükümet olma eyleminde en azından objektif olarak destekliyor, hükümet olmayan hakim sınıfları hükümet yapmaya yarayan bir doğrultu içinde bulunuyor.

Bu derinleşen paralellik, yakın geçmişin gençlik haraketinin en büyük zaafı olarak ifade edilen bu olay, herşeyden önce bugünün gençlik hareketini bu en büyük zaaf hakkında uyarmak amacıyla ele alınıyorsa (ki, öyle söyleniyor), çok açık olarak ve et-

raflıca somut örnekler verilerek, bundan kurtuluş yolu gösterilerek ortaya konmalıdır. Böyle birşey göremiyoruz. Sadece şu var: Gençlik hareketi "hükümet aleyhtarı tutumla sınırlı bir politik gelişme göstermesi ile" bu zaafa düşüyor. Çünkü hükümet olmayan hakim sınıflar da hükümete karşıdır, hükümet aleyhtarıdır. İşte gençlik hareketinin bunlardan hiç farkı yok, paralellik içindeler; bu paralellik zaman zaman da derinleşmekte üstelik. Gençlik hareketi hükümet aleyhtarı tutumla sınırlı bir politik gelişme gösterdiğinde (ki, öyle olduğunu da söylüyor), hakim sınıfları iktidara getirmekten başa bir işe yaramaz. Arkadaş, bu görüşleriyle, çok enteresan bir paralellik kurmuş. Biz, gençlik hareketleri 12 Mart faşizminin gelmesine hizmet etmiştir diye sumutlaştırabilir miyiz acaba bütün bu söylenenleri?! Evet, başka anlama gelmez herhalde. Bu çıkardığımız anlamın dışında bir manası varsa yazdıklarının, bundan sonra düşüneceklerini daha açık ifade etmisini isteyeceğiz bu arkadaştan.

Şimdi biz, bu görüşlerle bir başka paralellik kuralım. Türkiye'de 1971-73 yenilgisinden sonra, çeşitli sağ pasifist, reformcu görüşler oldukça yaygınlık kazandı. Hatta bu yenilgi bazı insanların sosyalizme inançsızlıklarını, sosyalizme küfretmelerini bile getirdi. Bu dönemde, yine işçi sınıfının dışındaki güçlere bel bağlamanın çok ekstrem biçimleri ortaya çıktı. Örneğin, Türkiye'de devrimi emperyalistler arası bir savaşa bağlamaktan başlayan bir görüş, gelişmesi içinde (ki, bu gelişmelerinde çoğunlukla sübjektivizmin rolü hakimdir); "ABD ve AET emperyalistleri arasındaki çatışmadan istifade etmek gerekir; Türkiye'de ABD ve AET çarpışıyor, herşeyi bu çarpışma belirlemekte; bizim görevimiz bu çatışmaları iyi değerlendirip Türkiye için faydalı olacak tavırlar almaktır" biçimine ulaşıyor. Ve devam ederek, "12 Mart ABD darbesidir, 12 Mart'ta ABD-AET kapışmasında ABD kazandı, AET kaybetti. Süleyman Demirel ABD'ye karşı olduğu için devrildi. Demirel AET yanlısıydı; AET'nin siyasi tercihi demokrasiden yanadır; oysa biz Demirel'e karşıydık. Ona Amerikancı diyorduk. Bu doğru değildi. Demirel demokrasiden yana idi. Demokrasiye karşı olan, cuntacı, Amerikancı tekelci burjuvaziydi. Bizler Demirel'e ve AET'ye karşı

çıkmakla demokrasiye karşı çıkıyorduk. Amerika'ya hizmet ediyorduk." (Hatta bu mantık Demirel'i vatansever ilan etmeye kadar varıyordu.)

"Faşizmin gelmesine yarıyordu hareketlerimiz. Hükümet olmayan hakim güçler de demokrasiyi kaldırmak, faşizmi kurmak için çalışıyorlardı. İşte bizler ülkede çarpışan bu güçleri göremediğimiz için objektif olarak emperyalizme (ABD emperyalizmine) hizmet ettik, faşizmin gelmesine ortam hazırladık."

Bu, yukarıda da söylediğimiz gibi işçi sınıfının dışındaki güçlere güvenmenin, özgücüne güvenmemenin, yenilgi dönemlerinde, ekstrem biçimlerde ortaya çıkan bir nüansıdır. Devrimi, emperyalistlerarası bir savaşa veya en azından emperyalistlerarası çatışmalara dayanan ve bu özelliğinden dolayı da işi ehven-i şer emperyalizminin yanında saf tutmaya kadar vardıran, sosyalizm dışı, sapık bir görüştür. Ülkemizdeki siyasi sonucu da "demokrasi"den yana AET emperyalizminin desteklenmesidir.

"Ülkede herşeyi emperyalistler belirlemekte. Herşey, emperyalizmin oyunu, emperyalizmin iradesiyle onun tezgahı olarak ortaya çıkmakta. Emperyalizmin ilgisi dışında, onun iradesi dışında hiçbirşey yapmak mümkün değil. Bir emperyalist güce ancak bir başka emperyalist güç karşı koyabilir. İşçi sınıfının, bu güçler karşısında bağımsız bir mücadelesinin olması imkansızdır. O bakımdan, ancak ehven-i şer emperyalist gücün yanında ötekisine karşı mücadele edebilir. Bunun için, hangi emperyalist güç daha 'iyi' ise, hangisi daha çok 'demokrasi' verecekse, onu desteklemeliyiz."

Yenilgi dönemlerinde, işçi sınıfının dışındaki güçlere bel bağlama eğilimi, böyle kölece bir bağımlılığa kadar varabilmekte.

Yenilgi dönemlerinin, sübjekif idealizmin güçlenmesine çok elverişli ortamı içinde gelişen ve sübjektif idealistçe hayal ve karşılıkların ürünü olarak biçimlenen saçma ve kölece görüşlerle bir paralellik kurmakla çok mu insafsızlık ettik acaba! Ama o kadar muğlak ve kapalı, öyle olduğu kadar da iddialı bir eleştiri ki, ister istemez bize bunları düşündürdü. İçinde, ister istemez yenilgi dönemlerinin ürünü (yukarıda açıkladığımız cinsten) etki ve esintileri aramamıza yol açtı.

Bir başka paralellik daha kurtulabilir bu görüşlerle, bu eleştirilerle: 12 Mart'tan önce, "aman kıpırdamayın faşizm gelir" görüşlerinin, önceki bölümde özetlediğimiz çizgisiyle paralellik. Bu paralellik de temelde, işçi sınıfının bağımsız siyaseti yerine orta ve küçük burjuvaca siyasi önermeleri koyan çizginin (TİP) paralelliği olabilir. Onlar 12 Mart faşizmini "anarşistler"in getirdiğine inanırlar. İşte "...hükümet olmayan (ve hükümet olması demek, faşizmin gelmesi demek olan) ve fakat gene de hakim bir sosyal güç olan başka sosyal güçlerle zaman zaman derinleşen bir paralellik göstermesi, bu hareketin en büyük zaafı" görüşüyle açık seçik bir paralellik.

Uzun uzun anlatmaya, açıklamaya gerek yok, yakın geçmişin devrimci gençlik hareketini ve onun örgütü olan Dev-Genç'i emperyalizme, tekelci burjuvaziye hizmet eden; faşizmin gelmesine sebep olan bir hareket; bir örgüt olarak değerlendirenler proleter devrimcileri değildirler. Onlar hakim sınıfların saflarından devrimcilere çamur atmaktadırlar. Hakim sınıflarla ortak, "anarşistler" suçlamasını yapmakla, anarşizme karşı mücadele etmiyorlar, sosyalist saflarda güya anarşizme karşı mücadele maskesi altında, kendi acizliklerini, hakim sınıfların yanında yer almalarını maskeliyorlar.

DEV-GENÇ PARTİ MİYDİ?

Dev-Genç'e yönelen eleştirileri ele almaya ve bu eleştirilerin, varsa tarihi temellerini bularak; siyasi içerikleriyle birlikte değerlendirmeye devam edelim. "Dev-Genç kendini parti yerine koydu" veya "Dev-Genç'i parti gibi görme" diye ileri sürülen eleştiriler gerçeği ifade ediyorlar mı? Bu eleştirilerin tarihi nedir? Siyasi anlamı nedir? Kısa kısa görelim:

Dev-Genç'in sübjektif yapısında nasıl bir gelişme olduğunu açıklamıştık. Bu gelişmeyle beraber sol hareket içinde ve gençlik hareketi içinde Dev-Genç'e yapılan en önemli eleştirilerden biri bu, "Dev-Genç'i parti gibi görme" veya "Dev-Genç kendini parti yerine koydu" diye ileri sürülen eleştiridir. Bu, önceleri TİP çizgisinden, TİP'in gençlik içindeki etkinliği sona erince ortaya

çıkmaya başladı. Onlara göre Dev-Genç, boyunu aşan, yapmaması gereken işler yapıyordu. Esasen, partinin yapacağı, gençlik örgütünün karışmaması gereken işlerdi bunlar. Dev-Genç, kendini parti yerine koyuyordu. Sonraları bu eleştiriyi Mihri Belli ve grubu, Dev-Genç içinde etkinliklerini yitirince yapmaya başladılar. Esas mesele şu idi: İdeolojik olarak ve pratik olarak gençliğin yönetimini kaybeden bu revizyonist ve kuyrukçu çizgiler ve kişiler genel olarak gençliğin artık çok ileri gittiğini söylemeye, özel olarak da, onun örgütü Dev-Genç'i çizmeden yukarı çıkmakla, haddi olmayan işleri yapmakla; kendilerini dinlemeyerek, yönetimlerine girmeyerek ,Dev-Genç'i parti zannetmekle ve Dev-Genç'i bütün sosyalist hareketi yönetmeye kalkışmakla itham etmeye başladılar. Bizler, bu tür suçlamaların ne manaya geldiğini ve nereden kaynaklandığını gayet iyi biliyoruz. O günlerde, parti meselesine somut, gözle görülür önermeler getirmeden, Dev-Genç'i parti yerine koyma, Dev-Genç'in kendini parti zannetmesi suçlamalarını yapanlar, bir parti politikası, stratejik ve taktik hedefleri, vasıtaları, çalışma biçimleri ve alanları önerilmişçesine; pratikte anlamı olan, kabul edilmiş bir öncülük kurulmuşcasına yapmaktaydılar bu suçlamaları... Böyle bir durum olsa, o zaman belki, Dev-Genç, partinin belli alanlarına tecavüz ediyor; yapamayacağı, yapmaması gereken işlere girişiyor; partinin bu alanlardaki faaliyetini baltalayan, bu alanlarda partinin şu türden fonksiyonunu yerine getirmesini engelliyen hatalara, yanlış davranışlara giriyor; işçi sınıfının siyasi mücadelesine zarar veren bir politika veya program uyguluyor; düzeltilmesi gereken tavırlar içindedir demek, teorik olarak mümkündür. Ama, böyle bir durum yoksa, proletaryanın bağımsız siyasi hareketi, partisi yoksa, devrimci gençlik hareketi artık çok ileri gitmekle nasıl suçlanabiliyor? Kimin adına yapılıyor bu suçlama ve hangi siyasi özü taşıyor...!?

Küçük burjuva kuyrukçuluğunda, işçi sınıfının burjuva demokrasisi mücadelesi veren sınıfların yedeği, onları takviye eden bir güç olarak politika gütme işinin baltalanması, "sosyalizm"in bu iş için kullanılabilmesinin gittikçe imkansız hale gelmesi; sosyalizmin hergün biraz daha "sosyalizm"in yerini alması karşısında bastıkları tabanın kaydığını görenler bu eleştiriye sarıldılar. Bu

gençler biz sosyalist(!)leri dinleyeceklerine, hadlerini bilmiyor, sosyalizmi öğretmeye çalışıyorlar. İşçi sınıfı öncülüğünden bahsediyorlar. Bunları tartışıyorlar. Gençlik bunları tartışamaz. Kendilerini parti sanıyorlar, bağımsız tavırlar koyuyorlar, bu çok tehlikeli birşeydir. Yani kısaca, yaptıkları şu: Dev-Genç kendilerini dinlediği müddetçe çok iyi ama oportünist, kuyrukçu yönleri açığa çıkıp da artık gençlik kendilerini dinlemez olunca çok kötü. O zaman kahrolsunlar! O zaman çok bilmiş, kocaman kocaman ulema tavırlarıyla başlarlar veriştirmeye. Soyut bir yığın laf ederler. Parti yerinde görüyormuş kendini, partinin (varmış gibi) görevlerine ve alanlarına müdahale ediyormuş, vs. gibi. Gösterilmiyordu ki, Dev-Genç yaptığı şu işi bir gençlik örgütü olarak yapmamalıdır. Birtakım siyasi propaganda, eylem, bilinçlendirme çalışmaları, olmayan partiye nasıl bırakılabilir? Aklı başında kimse öneremezdi bunları. Bunun için çok soyut ve karışık oluyordu "parti yerine koyma" eleştirileri.

Şimdi, gerçekten Dev-Genç kendini parti yerine koyuyor muydu sorusuna cevap verelim. Dev-Genç kendini parti yerine koymuyordu. Devrimci bir gençlik örgütünün yapması gereken işleri yapıyordu. Dev-Genç'in yaptığı çalışmaların aynısı hatta çok daha etkili ve faydalısı işçi sınıfının öz örgütünün bulunduğu bir zaman ve yerde de yapılabilecek çalışmalardır. O zaman bu gençlik örgütüne yol gösterici bir öz örgütün varlığı, Dev-Genç'in kitle çalışmalarını sınırlamayacak, aksine artıracaktı. O şartlarda devrimci gençlik hareketi daha zengin biçimlere bürünecek, işçi sınıfıyla ve yoksul köylülerle ilişkileri artacaktı. Dev-Genç, yaptığı işlerin bir kısmını partiye bırakmayacak, tam tersine daha çok işin altına, daha yaygın çalışmalara girebilecek ve daha az tereddütle daha büyük serbestiyle, çok daha yaratıcı bir şekilde çalışabilecek, yaptıkları azalmayacak, artacaktı. Dev-Genç, sosyalistlerin yönetiminde bir örgüt olarak bu avantajlardan, yani partinin olmasının, işçi sınıfının bağımsız siyasi hareketinin kendini kabul ettirmiş bir düzeyde olmasının sağlayacağı ideolojik, politik ve eylem avantajlarından yoksundu. Dev-Genç'in, sosyalistlerin yönetiminde bir örgüt olarak (ülkenin solu içinde, o eski sübjektif yapıya rağmen) eylemlerinin muhtevası bakımından kitlelerin

gözünde kazandığı öneme içerleyen, onu tehlikeli bulan siyasi çizgiler (ki, bunlara değindik) demagojik bir tarzda, sanki proletaryanın öz örgütü olsa, devrimci, sosyalistlerin yönettiği bir gençlik örgütü, Dev-Genç'in yaptıklarını yapmazmış, yapmaması gerekirmiş gibi; sanki o zaman da devrimci gençler işçi sınıfına bilinç götürmemeliymiş, köylü kitle eylemlerine katılmamalı, onları örgütlemeye çalışmamalıymış, sosyalist ve anti-emperyalist propaganda yapmamalıymış gibi; hele hele Dev-Genç'in bütün bunları öz örgütün olmadığı bir zamanda, kendi başına yapmaya çalışması çok büyük suçmuş gibi yaygarayı basmaktaydılar.

Tarih olarak: Türkiye solu içinde proleter devrimci çizgisinin giderek belirginleşmeye; buna bağlı olarak da devrimci gençlik hareketinde doğru devrimci görüşlerin hakim olmaya; gençliğin bütün oportünist ve kuyrukçu sosyalizm dışı görüşlerin etkisinden hergün biraz daha kurtulmaya başladığı bir aşamada, kuyrukçu ve küçük burjuva politik yoğunlukların sosyalizme saldırısı, bu saldırının gençlik alanındaki biçimlenişi olarak gündeme girdi, "Dev-Genç'i parti olarak görme", "Dev-Genç'in kendini parti yerine koyması" eleştirileri.

Çıkış tarihi böyle olan bu eleştirilerin günümüzde daha değişik bir anlamı olduğu söylenebilir mi? Yani, dün yapılan "Dev-Genç'i parti olarak görme" suçlamasıyla bugün yapılan "parti olarak görme" suçlaması acaba ayrı siyasi içerikleri olan suçlamalar mıdır? Varsa, bu eleştirilerin dünden ayrı içerikleri açıklanıyor mu? Hayır. Bugün yapılan, "Dev-Genç'i parti olarak görme" eleştirisi açıkladığımız tarihi ile ve siyasi içeriği ile tıpa tıp aynı eleştiridir. O "eski"nin devamıdır.

Bize göre, Dev-Genç'e, özellikle son Merkez Yürütmesine yönelen bu eleştirilerin temelinde, yukarıda açıkladığımız siyasi bakışların pratik karşısındaki açmazları, hayatın bu "sosyalist" yoğunlukları tecrit etmesi yatmaktadır.

Bu nedenle, Dev-Genç'e saldırmak, onu, her vasıtayı mübah görerek yıpratmak; kendilerine ve sosyalist harekete "rakip" görerek, "sosyalist" hareketin gelişmesi, Dev-Genç'in yıpratılması, onun etkisinin daraltılması suretiyle mümkün olur çıkışından başlayan bu eleştirilerin, son tahlilde şu anlama geldiğini

söyleyeceğiz: Türkiye devriminin, içinde yaşanan tarihi aşamaya ışık tutacak sınıflar analizini yapamayan; mücadele doğrultusunu, mücadele biçimlerini, örgütlenme sorunlarını saptayamayan; işçi sınıfının bağımsız politikasını, sınıflar ve kitlelerin pratik eylemiyle birleştiremeyen; doğru devrimci bir politikayla yığınları devrime doğru, eylem bağı olarak kurulan organik ilişkiler içinde yürütemeyen ve bu anlamda yürütmek problemi olmayan bütün küçük burjuva reformist akım ve ideolojilerin acıklı yakınması, hayat karşısında düştükleri komik durumun çok tipik bir tezahürüdür. Gayet tabii bu işleri becermek yerine, "Dev-Genç'in parti gibi hareket ettiği" suçlamasını yapmak çok kolaydır. Kolaydır ama, bu politik yoğunlukların hayat karşısında, somut görevleri karşısında ne kadar aciz olduklarını ispatlaması bakımından da çok ilgi çekicidir.

Bu yazının başında Dev-Genç'i kısa, genel hatlarıyla ele alırken, Dev-Genç olayının bazı yönlerini açıklamaya çalışırken, güncelliğini koruyan bir takım problemleri açmak, önemli gördüğümüz bazı güncel "eleştiriler"i cevaplamak amacı ile de konuya yaklaştığımızı söylemiştik. Bu amacımıza uygun bir şekilde alt başlıkları tespit ettik. Önemini koruyan bir konu da, ideolojik mücadele açısından Dev-Genç hakkında yapılan değerlendirmedir. Bunu açmak ve bu açıdan Dev-Genç hakkında neler söylenebilir sorusuna açıklık getirmek gerekiyor.

İDEOLOJİK MÜCADELE

İşçi sınıfının üç ayrı alanda sürdürdüğü üç temel savaş biçimi vardır. Bu alandaki mücadelesinin başarısı, bilimsel sosyalizmin sürekli bir şekilde yol göstericiliğine bağlıdır. Ekonomik-demokratik, politik-askeri ve ideolojik mücadele alanlarında hiç durmadan, hergün biraz daha yükselen mücadele, sonuçta, işçi sınıfının egemen sınıf olarak topluma yeni bir biçim vermesi olayına yol açacaktır.

İdeolojik mücadele, bir sınıfın doğayı, toplumu, bilimi, kültürü, sanatı ahlakı ve akla gelen herşeyi kendi sınıf çıkarlarına uygun değerlendirmesi; bu değerlendirmeyi sistemleştirip, diğer

sınıfların değerlendirmeleriyle, sistemli-sistemsiz yargı ve düşünceleriyle bir savaşa sokmasıdır.

Sınıflı toplumlarda bir sınıfın damgasını taşımayan, sınıflarüstü, sistemleşmiş veya az çok sistemleşmiş düşünce bulunamaz. Yine sınıflı toplumlarda sistemleşmiş düşünceler kendi içlerinde şu veya bu biçimde, şu veya bu ağırlıkta diğer sınıfların etkilerini ve izlerini taşırlar. İdeolojik mücadele, sınıfların kendi sınıf görüşlerini (ideolojilerini) diğer sınıfların görüşleriyle hayatın her alanında karşı karşıya getirmeleri, bir üstünlük, bir hakimiyet savaşına girmeleridir. Bu savaşta ideolojiler karşı ideolojileri alt etmeye çalışırken, kendileri de bu çatışma pratiği içinde yetkinleşip mükemmelleşirler. Kendi içlerindeki tutarsızlıkları düzeltip, daha kapsayıcı, daha zengin, somutu daha bir kavrayıcı hale gelirler. Bu gelişmeye ayak uyduramayan veya direnen sistemleşmiş düşünceler, karşı ideolojiler tarafından mağlup edilir. Hayat karşısında görev yapamaz hale gelirler ve müzeye kaldırılırlar. Ama etkileri birden bire yok olmaz. Bir süre daha siluet halinde, etkilediği insanların hayatına müdahale ederler.

İdeolojik mücadele derken çok yönlü, çok girift bir mücadele bütününü görmeliyiz. Bu alandaki savaşın çok önemli olduğunu ve gereğince yerine getirilmediğinde doğrudan doğruya diğer alanlardaki sınıf savaşında mağlubiyeti, bozgunu getireceğini bilmeliyiz. Bu alandaki başarımız sosyalizmin başarısıdır, yetkinleşmesidir (sosyalizmin bir dogma değil, değişen gelişen, zenginleşen, pratiği hergün özümleyerek yine pratiği çözümlemeye yarayan bir eylem kılavuzudur). Sosyalizmin ekonomik-demokratik, politik mücadeleye ışık tutması, bu alanlardaki savaşa kılavuzluk etmesi halinde kalıcı başarılar elde etmek mümkündür. Aksi halde zafer hayaldir.

İşte bu bakımdan ideolojik mücadeleyi, sınıf savaşının zaferle sonuçlanması amacıyla ve işçi sınıfının mücadelesinin en önemli kollarından biri olması bilinciyle ele almalıyız. Bu üç alanda mücadelenin birinde önemli sayılabilecek bir aksaklık, diğer alanlardaki mücadeleyi olumsuz yönde etkileyecektir. Somutun, olayların, problemlerin bilimsel bir yöntemle analizi; doğru kavranılması; sonra bu doğru kavranan somutun işçi sınıfı çıkarlarına

göre değiştirilmesi için olaylara, somutta müdahale yollarını, yöntemlerini önermek, bu önerileri anlaşılır bir biçimde kendi içinde mantıksal tutarlılığı olan sistemler haline getirmek[4], bu düşünce sistemlerini (ideolojileri) pratiğin sınavında deneyerek zenginleştirmek, pratiğin ihtiyaçlarına cevap verecek hale getirmek, esas olarak ideolojik çalışmanın konularıdır.

Tabii bu ideolojik çalışma tertemiz; engelsiz bir yol üzerinde, bir beyaz kağıt üzerinde yapılmamakta, tam aksine, ideolojik uğraşın yürüdüğü yol üzerinde diğer sınıfların ideolojileri, sistemli, sistemsiz düşünce ve yargıları, hatta bir kısmı, yığınların davranışlarına içgüdü düzeyinde etkili ideolojik engeller bulunmaktadır. İşte bu engelleri aşmak, ortadan kaldırmak, karşıya çıkan ideolojileri yenmek, yok etmek, etkisiz hale getirmek gereklidir.

İdeolojik mücadele, işçi sınıfının iktidar yolunu aydınlatan, işçi sınıfı savaşının vazgeçilmez bir biçimi olarak ele alındığında, çok yönlü görevler yükler. Bu görevleri kabaca şöyle ayırabiliriz: Herşeyden önce, işçi sınıfının sosyalizmi özümlemesi için mücadele, işçi sınıfına Marksizm-Leninizm'i öğretmek, onu eğitmek görevi; yine Marksizm-Leninizm'i burjuva ideolojilerine karşı savunmak, burjuva ideolojileri ile savaşmak görevi; işçi sınıfı saflarında, sosyalizm saflarında, oportünizme, reformizme ve revizyonizme karşı uyanık olmak, onlarla mücadele etmek, etkilerini asgariye indirmeye çalışmak görevini yükler.

Şunu daha açık belirtelim: İşçi sınıfının üç ayrı alanda verdiği üç temel mücadele biçimi kendi içlerinde özgün yöntemlere sahip olmakla birlikte ayrılmaz bir bütün oluştururlar. Ekonomik-demokratik mücadele ve ideolojik mücadele kendi başlarına amaç değildir. Her ikisi de siyasi mücadeleye bağlıdır. Yani işçi sınıfının, hakim sınıflar ittifakını devirmek, iktidarı elde etmek amacına bağımlıdır. Ve bu, mücadele biçimi tarafından belirlenir, belirlenmelidir. Esas olan, belirleyen siyasi mücadeledir; iktidar mücadelesidir. Ekonomik-demokratik ve ideolojik mücadele ona bağımlıdır.

DEV-GENÇ VE İDEOLOJİK MÜCADELE

İdeolojik mücadele açısından Dev-Genç'e yöneltilen bazı "eleştiriler", ideolojik mücadelenin önemini kavrayamamaktan, onu bütünü içinde değerlendirememekten, ideolojik mücadeleyi sadece hizipler ve gruplar arası bir çatışma biçimi olarak görmekten kaynaklanıyor. İdeolojik mücadeleyi bu yanlış ele alış, onu sınıf savaşının temel biçimlerinden biri olarak anlayamamak, ister istemez bu alandaki görevlerimizi yerine getirmeyi imkansız hale sokar.

Bu yanlış kavrayışların ürünü olarak Dev-Genç'e yönelen eskiden bugüne uzanan eleştirileri üç kümede toplamak mümkündür.

Birincisi: Gençlik ideolojik tartışmalarla bölünüyor. Gruplaşmalar oluyor. Gruplar arasındaki mücadele istenmeyen biçimlere bürünüyor; devrimci harekete hiçbir faydası olmuyor; pratik eylemi engelliyor.

İkincisi: Gençlik ve gençlik örgütleri siyasetle uğraşmazlar. Onlar partinin yan örgütleridir; partinin gösterdiği yolda pratik eylem yaparlar, sınırlı akademik-demokratik hak ve istekler çerçevesini aşmamalıdırlar. Bu çerçeve de idelolojik mücadele olmalı veya çok basit ve asgari düzeyde, konuyla ilgilenmelidirler. Esas olarak ideolojik mücadeleyi siyasi örgütlenmeler (partiler) yapar.

Üçüncüsü ve son zamanlarda peydah olanı da: Dev-Genç içinde ideolojik mücadele hiç yapılmadı. İdeolojik mücadele yerine hot-zot uygulandı. Örneğin ideolojik mücadele yapılsaydı PDA bugün olmazdı.

Şimdi bu üç küme eleştiriyi ayrı ayrı ele almak yerine hepsinin toptan ne manaya gelebileceğini, durumun iddia ettikleri gibi olup olmadığını açıklamaya, bunu Dev-Genç olayı ile ilgili bir şekilde yapmaya çalışalım.

Dev-Genç, sol hareketin ideolojik yapısındaki çözülüş ve ayrışmalar karşısında duyarlılığı en çok olan örgüttür. Onun bu özelliği, dayandığı kitlenin çok hareketli bir kesim olması ve içinde yaşanılan tarihi dönemde ülkedeki diğer halk sınıf ve tabakalarına

oranla pratik mücadelede nispi üstünlüğünün bulunmasıyla açıklanabilir.

Sol hareketin ideolojik platformundaki en küçük ayrışmalar bile Dev-Genç içinde büyük yankılar uyandırmaktaydı. İdeolojik tartışmalar, teorik tartışmalar canlı bir ilgiyle takip ediliyor, pek çok genç militan bu tartışmalara katılıyordu. Şüphesiz bu ideolojik tartışmaların mükemmel bir biçimde yapıldığını, ideolojik mücadelenin gençlik içinde yansıyan şekillerinin hataları olmadığını söylemek mümkün değildir. Fakat şunu söylemek mümkündür ve doğrudur: Devrimci gençlik hareketinin bilinen boyutlara ulaşması, o güne değin ülkemizde rastlanmamış zenginlikte biçimlere girmesi, bu zengin biçimlerden ve çeşitliliğinden dolayı da geniş kitleleri etkilemesi (o kadar ki, sol hareketin en büyük, en önemli bir parçası haline gelmiştir) gençlik içinde ideolojik mücadelenin, ideolojik tartışmaların, kısacası ideolojik gelişmeler karşısındaki hassasiyetin bir ürünü olarak değerlendirilmelidir.

Örneğin FKF'nin gelişmesi; TİP pasifizmine karşı çıkışıyla TİP'in ataletine karşı duruşu ile ve TİP'in sosyalizm dışı siyasi önermelerine karşı, yanlış ve hatalı ideolojik yaklaşımlarına karşı verilen ideolojik mücadeleyle hızlanmıştır. FKF, entellektüel bir yığın pasifistin tekkesi olmaktan kurtarılabilmiştir. Tekrar söyleyelim ki, bu ideolojik mücadele mükemmel şekilde verilmiştir diye anlaşılmamalıdır. TİP'e karşı, hatasız, doğru bir muhteva savunulmamıştır. Burada Türkiye'deki sol hareketin mevcut ideolojik platformu bir çerçeve olarak düşünülmelidir. Yine Dev-Genç içinde PDA oportünizmine, burjuva kuyrukçuluğuna karşı verilen ideolojik mücadelenin Dev-Genç'in Dev-Genç olmasında çok büyük payı vardır.

Anlatılmak istenen şu ki, gittikçe arınan, yenileşen somutu, olayları hergün biraz daha kavrayan, pratiğe ışık tutan ve pratik içinde yetkinleşen, doğruya doğru gelişen bi ideolojik yapı, bir ideolojik mücadele olmadan herhangi bir devrimci hareketin gelişebilmesi, yükselebilmesi hele hele bir ülkede sol hareketin en önemli parçası haline gelmesi mümkün değildir. Yine Devrimci Gençlik Hareketi bu boyutlara ulaşmışsa, o gençlik hareketinin doğru, hatasız bir ideolojik platforma oturduğunu buradan

çıkararak söylemek de doğru ele alış değildir. Türkiye solunun ideolojik yapısındaki hareketleniş (gelişen sınıf mücadelelerine, kitle hareketlerine, bunların çoğalan biçimlerine bağlı olarak) çözülme ve mücadele, günü gününe gençlik içine yansımaktadır. Gençlik içinde biraz daha büyüyüp biçimlenerek hem genel olarak sol hareketi, hem de özel olarak gençlik hareketini etkilemekte, her ikisini de ileriye doğru itmekte, siyasi pratik helezonu sıçramalı bir şekilde yükselmektedir. Bu diyalektik süreç sol hareketin sübjektif platformundaki ayrışmayı hergün biraz daha hızlandırırken, sosyalizmin esas yön haline gelmesine hizmet eder. Becerebildiği ölçüde (ki, yazının konusu değildir), siyasi pratiğin (benzetme yerindeyse) prese sokularak en diri, en militan unsurların yeni baştan toparlanmasını, yoğunlaşmasını ve bir tortu şeklinde ideolojik homojenliğin artmasına, dolayısıyla sol harekete daha bilinçli müdahale etme imkanlarının ortaya çıkmasına hizmet eder bu ideolojik gelişme süreci...

Şimdi Dev-Genç içinde ideolojik gelişme ne gibi engellerle karşı karşıyaydı, hangi objektif ve sübjektif şartların sınırları içinde seyretmek zorundaydı? Bunun çok kısa bir şekilde belirtilmesi, ideolojik mücadeleden hiçbirşey anlamamış olan birtakım kişilerin devrimci gençlik hareketine ve Dev-Genç'e ideolojik mücadeleyle ilgili olarak yaptıkları saldırıların anlamını açığa çıkartacaktır.

"Çağdaş materyalizmin, yani Marksizmin bakış açısından, bilgimizin nesnel, mutlak gerçeğe yaklaşıklığının sınırları tarihsel olarak koşulludur. Ama böyle bir gerçeğin varlığı koşulsuzdur. Ve ona yaklaşmakta olduğumuz gerçeği de koşulsuzdur. (Lenin, Materyalizm ve Ampiriokritisizm, s. 168). Bu aktarmayı yapışımızın yanlış anlaşılmaması gerekir. Bizim ülkemizde sorun bu değildi çünkü... Yani sorun, Türkiye solunda Marksizmin hakim olması, pratik mücadeleye müdahale etmesi ve pratik içinde nesnel gerçeğe yaklaşıklığının sınırlarının gelişmesi sorunu değildi. Sorun, Türkiye solunun sübjektif yapısında Marksizm-Leninizm'in hakim yön olmaması sorunuydu. Bu sorun, ideolojik mücadele açısından her kesimde en büyük engeldi. Türkiye solunun sübjektif yapısı çerçeve olarak ele alınmalıdır derken (bu yapıyı önceki sayılarda özetlemeye çalışmıştık) bu çerçevenin objektif olarak Dev-Genç'in

ideolojik yapısını sınırladığını bilmek zorundayız. Yukarıda açıkladığımız gibi, sol hareket içinde, özel olarak da gençlik hareketi için sıçramalı, diyalektik gelişim kaçınılmaz olarak bilimsel ideolojiyi hakim yön haline getiriyordu. Bu alanda ideolojik mücadele kendi diyalektik gelişimi kanununa göre cereyan ediyor, bilimsel ideolojinin adım adım bilimsel olmayan burjuva önyargılarla, burjuva düşüncelerle savaşması, onları mağlup etmesiyle, önce sol hareketin sübjektif platformunda boy gösteriyordu. Burada, sosyalizm dışı görüşleriyle, oportünizmle, revizyonizmle kıyasıya bir çatışmaya giriyor, hemen ardından devrimci gençlik hareketine, açıklamaya çalıştığımız gibi yansıyordu.

Gençliğin devrimci teoriyle eğitilmesi görevi tabii ki, istenilen düzeyde gerçekleştirilemiyordu. Önceleri, bu görevin yerine getirilmesini sağlayacak avantajlardan yoksundu gençliğin devrimci liderleri... Sosyalizm diye yutturulan küçük burjuva sosyalizmi, teoriye karşı bir isteksizlik, küçük burjuvaca dar deneycilik, işçi sınıfının bağımsız siyasi hareketinin ve eylem kılavuzu niteliğinde sınıflar savaşına müdahale edebilen Marksist-Leninist teorinin olmaması, çok önemli ideolojik engeller olarak yolun üzerinde dikiliyordu.

Bu aşamada ideolojik çalışmanın, ideolojik mücadelenin önemi birinci sırayı işgal ediyordu, herşeyi belirlemekteydi. Hem sol hareketin geleceği hem de onun bir parçası olarak devrimci gençlik hareketinin geleceği, işçi sınıfının devrimci mücadelesi açısından ideolojik çalışmalara bağlıydı. Sosyalizmin işçi sınıfı mücadelesinin sübjektif platformuna hakim olması problemiydi gündemdeki problem. Bu problemin çözülme biçimi de ideolojik mücadeleydi.

Böyle bir tarihi aşamada ideolojik mücadeleden şikayetçi olmak ne anlama gelebilir? Yukarıda üç kümede topladığımız "eleştiriler" ne anlama gelebilir? Proletaryanın öz örgütünün bulunmadığı, politik mücadelenin olmadığı, daha doğru ifadesiyle işçi sınıfının bağımsız siyasi mücadelesinin olmadığı, ekonomik-demokratik mücadelenin sosyalist mücadele olarak yutturulmaya çalışıldığı, proleteryaya ancak iktidar mücadelesi veren "demokrasi"den yana sınıfları desteklemek görevinin layık görüldüğü

bir yerde ideolojik mücadeleden şikayet etmek, ideolojik mücadeleyi bir yana itmek ne demektir? Bu, kendi siyasetlerine, ideolojilerine güvenememe veya kendi siyasetlerinin, ideolojilerinin işçi sınıfı siyaseti ve ideolojisi olmadığının apaçık bilincinde olma demektir. İdeolojik mücadele yasağı koymak başka bir anlama gelemez. Bizce, üç kümedeki "eleştiriler"in ilk ikisi görüntüleri, biçimleri ne olursa olsun, temelde aynıdır. Bunların temelinde sosyalizmi bilmeme veya sosyalizmden korkma gerçeği yatar. Bu iki kümedeki "eleştiriler", esasında kendi içinde tutarlılığı olan bir süreklilik göstermezler. Gençlik konusundaki görüşleri ve ideolojik mücadele hakkındaki eleştirileri, siyasi çizgilerinin pratik karşısındaki sınavına bağlı bir değişkendir. Eğer, siyasi çizgilerin pratik içindeki imtihanı o gün için başarısızlığı açıkça görülen birşey değilse, veya başarılı görünüyorsa; sempatizanları çok, etki alanı geniş ise, o zaman yukarıda söylediğimiz türden eleştiriler yapmazlar. Çünkü gençlik onlarla beraberdir. Ne zaman gençlik bu siyasi çizgilerin dışında kümelenmeye başlar, o zaman eleştiriler yükselir.

Birinci kümedeki eleştirileri, dar deneyci bir anlayışın, pragmatizmin, siyasetsizliğin bir ürünü olarak değerlendirebiliriz. Pratik eylemi engelleyen ideolojik tartışma, gruplaşmalar diye yakınmak yetmez, bunları kaldırmak için kullanacağımız vasıtayı da seçmek gerekir. O da şikayet ettiğimiz şeydir işte: İdeolojik mücadele.

Ayrıca, gençlik ne için pratik eylem içinde olacaktır sorusu bile tek başına bu türden bir eleştiriye yeterli cevaptır.

Üçüncü kümedeki eleştirilere gelince: Bunlar, ya ideolojik mücadeleyi mükemmeliyetçi bir bakışla ele almaktan, ya ideolojik mücadeleden bir şey anlamamaktan ya da Dev-Genç'in tarihi hakkında hiç malumatı olmamaktan kaynaklanıyor olmalı.

Özellikle günümüzde bazı grupçuklar, geçmişte verilen ideolojik mücadeleye herhangi bir şekilde katılamadıkları için kendi suçlarını genelleştirip, herkesi aynı suça iştirak ettirmek istemektedirler! Siyasi tutarlığı, istikrarı olmayan bir hareketin, gelişimi içerisinde ideolojik mücadele adına hiçbirşey veremeyeceği açık bir gerçektir. Dolayısıyla böyle bir hareketin değil

ideolojik mücadelesinden, kendisine özgü bir ideolojisinden dahi bahsetmek imkansızdır. Şimdi aynı kişiler kendi yaptıklarını bir kenara bırakarak, geçmişte hiç ideolojik mücadelenin verilmediğini söylüyorlar. Bu elbette bu beylerin kendi yaptıklarını genelleştirmeye çalışmalarının, herkese özgü bir olaymış gibi göstermeye çalaşmalarının bir ürünüdür.

Özellikle PDA ve o dönemdeki tüm diğer oportünist görüşlere karşı ele alınan birçok yazı ortada dururken, "Dev-Genç'te ideolojik mücadele hiç yapılmadı" demek, küçük burjuva acizliğinin bir ifadesidir. Dev-Genç'in pratiğini zenginleştiren, ideolojik mücadeleye ışık tutan forumları, toplantıları ancak unutmak isteyen unutabilirdi zaten...

İdeolojik mücadelenin hiç yapılmadığı konusundaki eleştiri kendisini "geçmişte hep hot-zot(!) uygulandı" eleştirisiyle birleştirdi. Aslında geçmişte hot-zot uygulandı, başka birşey yapılmadı eleştirisi pratiğin kendisine ters düşmektedir. Çünkü genel eğilimi içinde "hot-zotun" hakim olduğu bir hareketin gelişmesinden ve genişlemesinden nasıl söz edebiliriz? Bu hareketin koca bir tarihi döneme damgasını vurmasını nasıl açıklayabiliriz? Sıcak eylem içinde bazı engelleri ortadan kaldırmak için zorunlu olarak takınılan tavırları, koşullarından soyutlayıp hot-zot olarak sunmak, devrimci bir eleştiri biçimi olamaktadır. Dev-Genç pratiği bunun örnekleri ile doludur. İstanbul'da 6. Filo'yu protesto gösterilerinde TİP pasifistlerinin kurdukları barikatları aşanların yaptığı, hot-zot muydu acaba?

PDA oportünizminin bugün eskisinden daha güçlü olarak varolması (ki, biz bu tespite katılmadığımızı ayrıca belirtmek istiyoruz), ona karşı verilen ideolojik mücadelenin eksikliği (ki, baylarımız bunu dahi söylemek lütfunda bulunmayıp, hiç ideolojik mücadelenin verilmediğini söylüyorlar) ile açıklanacak bir olay değildir. İki açıdan bunu söylemek gerekir: Birincisi bu eleştiriyi yönelten kişiler geçmişte, ne kadar eksik görülürse görülsün, verilen ideolojik mücadelenin içinde dahi yoktular. Çünkü bu mücadelede savunacakları bir ideolojileri yoktu. Dolayısıyla geçmişe ağır bir suçlama yöneltirken, o işi kendilerinin ne kadar yaptıklarına dönüp bakmaları gerekmektedir. (Ama, baylarımız

bunun da kolayını buldular. Dillerinde her öğün yenilen peynir ekmeğe dönen özeleştiri metodu ile günah çıkarıveriyor ve kendilerini temizliyorlar). İkincisi, yukarıda da söylediğimiz gibi tüm yenilgi dönemlerinden sonra bugün oportünist görüşler büyük bir etkinlik sağlarlar. Yılgınlık, teslimiyetçilik, savunulur şey haline gelir. Baylarımızın bu mantığıyla 1905 yenilgisinden sonra Menşeviklerin güçlenmesinin nedenini, Bolşeviklerin ideolojik mücadele vermedikleri şeklinde açıklamak zorunda kalırız. 1971'lere gelmeden "ağaların topraklarına şahin gibi dalmaktan" bahseden PDA oportünistlerinin günümüzde hala varolmasının bir diğer nedeni de, yeni "ihtilalci" baylarımızın bu kaşarlanmış oportünistlerle birleşme yolunda olmaları değil midir acaba?

Sonuç olarak şunu söyleyebiliriz: İdeolojik mücadelenin önemini, çok yönlülüğünü, görevlerini eksik anlamak onu sadece sol içinde hizipler ve fraksiyonlar arası bir çatışma biçimi olarak görmek, bizleri üstümüze düşen devrimci görevler karşısında hareketsiz duruma sokabilir.

Not: Yazının bütünü Dev-Genç'i bütün yönleri ile ele almayı, Türkiye'deki devrimci hareket içindeki yerini bütün boyutlarıyla ele alıp incelemeye amaçlamamıştır. Başından da belirttiğimiz gibi güncelliği olan bir takım problemlere en genel hatlarıyla, çözüm getirmek, bazı eleştirilere cevap vermek amacıyla yızılmıştır. Dev-Genç hareketinin günümüz gençlik hareketine bıraktıkları, ondan çıkarmamız gereken dersler, bütünü içinde Dev-Genç hareketinin değerlendirilişi, ayrı bir yazının konusu olacaktır. Çünkü Dev-Genç hareketi, sadece gençlik platformunda ele alınacak bir konu değildir. Daha geniş ve etraflı olarak, ayrı bir platformda detaylı bir çalışmayı gerektirmektedir. Bu yazı dizimiz, böylesi bir çalışmanın başlangıcı olmuştur diyebiliriz.

DİPNOTLAR:

(1) Bu eski dediğimiz sübjektif yapı, şüphesiz bizim ülkemizi ilgilendiren, Türkiye'de sosyalizm adına yapılmış, proletaryanın siyasetçileri, onun ideologları diye sahnede olan insanların proletaryaya verdikleri bilinç, önerdikleri yol, örgütlenmedeki durum, vb. gibi problemlerin tümüdür. Yoksa proletaryanın bir eski, bir de eski olmayan ideolojisi yoktur. Proletaryanın ideolojisi en yeni olan bilimsel ideolojidir ve tektir. Burjuva ideolojileriyle karşılaştırmada yenidir ve doğru olan, bütün insanlığın kurtuluş yolu olan yegane ideolojidir.

(2) Dev-Genç'in bu uzlaşmaz tavrının ne kadar doğru olduğunu pratik sınamıştır. Emperyalizm ve oligarşinin, halkın yükselen mücadelesini bastırmak ve oligarşinin iç çatışmalarını uzlaştırmak amacıyla tezgahladığı 12 Mart faşist darbesi karşısında bu oportünist, revizyonist, kuyrukçu fraksiyonların aldığı tavır çok açık şekilde Dev-Genç'i burjuvazinin örgütü olarak ilan edip ondan ayrılan PDA oportünizmi, 12 Mart Muhtırası karşısında, "parlamenter yolla veya askeri müdahale ile bazı reformlar yaparak buhrana hal çaresi bulma eğilimi, bugün için faşist bir diktatörlük hazırlayan en gerici güçlere üstün gelmiştir" (Proleter Devrimci Aydınlık, sayı. 34, s. 5) diyebilmekte, faşist muhtırasal darbeyi adeta alkışlamaktaydı. Dev-Genç'i bu insanlara teslim etmek, esasında onu burjuvazinin örgütü haline getirecekti. Yine 12 Mart karşısında, "ordu, Kemalist geleneğe sadık kaldığını ispatlamıştır" diyen Mihri Belli kuyrukçularına karşı uzlaşmacı tavır takınmak, Dev-Genç'i burjuvazinin destekçisi bir örgüt haline getirmek demekti. İşte Dev-Genç içinde doğru devrimci çizginin her türlü oportünizme karşı sekter tavrı böylece çok kısa zamanda tarihin sınavından geçerek haklılık kazanmıştır.

(3) Yanlış anlaşılmamalı; kelimeler üzerinde böyle durmamızın nedeni, kelimeler üzerinde eleştiri yapmak isteğimizden değil, eleştirinin üstü kapalı ifadesine dikkat çekmek, onun kelimeler arasında saklı özünü açabilmektir; kelimelere gizlenmiş herhangi bir oyununu imkansız hale getirmektir. Biz kelimelerle değil, özle; ifade edilmiş fikirlerle uğraşırız.

(4) Sistemleştirme olayı, özellikle diğer ideolojilerle, burjuva ideolojileriyle savaşta çok önemlidir. Hakim sınıflar, ideolojilerini kitlelere empoze ederken, doğayı ve toplumu açıklamakta, sistemin sağladığı kolaylıkla sonuna kadar kullanmışlardır. Yığınların kafalarındaki soruları, açıklanmasını istedikleri, öğrenmek istedikleri olayları sistematik bir biçimde açıklama gayretine girmeleri boşuna ve tesadüfi bir şey değildir. Sınıflar mücadelesinin pratiğinden ortaya çıkmış bir ihtiyaçtır. Sistemleştirmenin, düşünceleri kitlelere kabul ettirmede, kitlelere malettirmede önemli bir fonksiyonu vardır. Sistemin bütünü, bir sınıfın hakimiyetine veya çıkarlarına hizmet etmektedir. Yığınlar, o sistemin içinde veya sistemin bakış açısından olaylara bakma, değerlendirme alışkanlığını kazandılar mı (hele sistemin içindeki mantıksal tutarlılığı kuvvetli ise), davranışlarında bir içgüdü düzeyinde etkiler yapabilir.

Ayrılıklar-Sapmalar ve Devrimci Hareketin Birliği

Sayı 4, 15 Ocak 1976

SOSYALİST HAREKET İÇİNDE AYRILIKLAR

Bugün ülkemizde sol harekete sempati duyan bir çok emekçinin cevabını aradığı sorulardan bir tanesi şu: "Solcular niçin bölük pörçüktürler? Niye birleşmiyorlar? Bölünmek düşmanın işine yaramıyor mu?

Gerçekten bugün ülkemiz solu bölük pörçüktür. Bir yığın grup var ortalıkta. Herkes birbirini hainlik, oportünistlik, revizyonistlik, vs. ile suçlayıp duruyor. Bu ayrılıkların düşmanın işine yaradığı da apaçık ortada. Bölünmelerin iyi bir şey olduğunu söylemek de mümkün değil. Ama hemen eklemek lazım ki, dünyanın her tarafında ve hemen hemen her zaman şu veya bu ölçüde sosyalist hareketler içinde ayrılıklar eksik olmamıştır. Sınıflar varoldukça da olmaması pek mümkün değildir.

Peki, nedir bütün bu ayrılıkların, bölünmelerin sebebi? "Sosyalizm"deki bölünmelerin, devrimci hareketteki parçalanmaların gerçek sebebi nedir? Bugün herkes birlikten söz ediyor. Birleşeceksek neyle birleşeceğimizi, ayrıysak neden ve kiminle ayrı olduğumuzu bilmeliyiz. Bu ise bizi genel olarak sol hareket içindeki ayrılıkların nedenlerinin incelenmesine ve özel olarak da ülkemiz solundaki ayrılıkların somut ve ayrıntılı incelenmesine götürür.

Bu yazımızda biz genel olarak Marksizmden sapmalar ve ayrılıklar konusuna değineceğiz. Ülkemiz solundaki ayrılıkların incelenmesi ise bir başka yazının konusu olabilir.

SOSYALİZMDEN SAPMALAR REVİZYONİZM VE DOGMATİZM

Revizyonizm ve dogmatizm Marksizm içinde ortaya çıkan işçi sınıfı hareketine düşman iki akımdır. Her ikisi de işçi sınıfının mücadele hedeflerini saptırmakta ve en önemli görevlerin yerine getirilmesine engel olmaktadır. İşçi sınıfı mücadelelerinin tarihi denilebilir ki, hakim sınıfların amansız baskı ve sömürüsüne olduğu kadar bu iki sapmaya karşı da mücadelelerin tarihidir. Proletaryanın savaş bilincini körelten ve yolunu kararlan burjuva eğilimlerine karşı mücadele etmeksizin onlardan arınarak onları etkisiz hale getirmeksizin bir devrimci hareketin başarıya ulaşması olanaksızdır. Nedir bu sapmalar? Revizyonizm nedir? Dogmatizm nedir?

REVİZYONİZM

Revizyonizm, Marksizmin, işçi sınıfının eylem kılavuzunun temel ilkelerinin değiştirilmesi, düzeltilmesi(!), revize edilmesi anlamına gelir. Bu yolla Marksizmi devrimci içeriğinden koparmaya, onu burjuva çıkarları doğrultusunda değiştirmeye yönelir. Revizyonizm, Marksizmin 19. yüzyıl sonlarına doğru işçi sınıfı hareketi içinde egemen hale geldiği bir sırada ortaya çıktı. *"Bir zamanların ortodoks Marksisti Bernstein büyük bir gürültü ile ortaya çıkan bu akıma adını vermekteydi. Marks'ın görüşlerinin ıslah edilmesini ileri süren bu akım kısaca Marks'ın revizyonunu önermekteydi: Revizyonizm."* (Lenin). Lenin revizyonizm için Marksizmin burjuvaca iğdiş edilmesidir de der.

Bernstein Marks'ın görüşlerinin eskidiğini ileri sürdü. İdeolojik planda markizmin özü olarak ne varsa onları düzeltmeye çalıştı. Marksizmin iktisadi ve felsefi alandaki teorilerini reddetti. Politik alanda ise marksizmin işçi sınıfı mücadelesine yön veren evrensel kuramı olan sınıf mücadelesi yerine sınıflar barışını koymaya kalktı. Burjuva parlamentarizmini ve demokrasiyi sınıflarüstü bir şey olarak göstererek, bu şartlarda proletaryanın sınıf mücadelesini, reform talepleri ve ekonomik düzeltmeler-reformlar derecesine indirdi.

Bernstein revizyonizmi, katışıksız ekonomizmin teorisiydi. Bernstein 19. yüzyılın sonlarına doğru kapitalizmin gösterdiği "nispi istikrar"ı bahane ederek marksizmin eskidiğini ileri sürerken iki kere yanılıyordu. O, ilk olarak marksizmin, kapitalizmin fazla üretim buhranları yoluyla kendiliğinden yıkılması -katastrof- teorisine dayandığını ileri sürdü. İkinci olarak da 19. yüzyılın sonlarına doğru kapitalizmin yaşadığı nispi "istikrar" dönemine bakarak marksizmin "buhranlar teorisi"nin geçerliğini yitirdiğini ileri sürdü. Ne marksizm kendiliğinden" çöküş" teorisine dayanıyordu, ne de onun buhranlar teorisi eskimişti. Nitekim 19. yüzyıl sonlarında kapitalizm sürekli buhranlar çağı olan emperyalist döneme girerken II. Enternasyonal revizyonizminin yıkıntıları üzerinde emperyalist dönemin marksizmi olan leninizm yükseldi.

Revizyonizmin politik plandaki yönetimi:

OPORTÜNİZM

"Tavrını mevcut durumlara göre ayarlamak, güncel olayların ve küçük politik hesapların doğrultusunda bir uzlaşma yoluna gitmek(...) kapitalist sistemi bütünüyle ele almadan ve sistem özelliklerini doğru değerlendirmeden, kapitalizmin geçirdiği evrimlere ayak uydurmak, birincil amacı anlık çıkarlar uğruna feda etmek (abç). İşte revizyonizmin izlediği politika yöntemi." (Lenin)

İlk defa Bernstein tarafından formüle edilen bu sapma, 19. yüzyılın sonlarında değişik ülkelerde değişik biçimlerde fakat özü daima aynı kalarak uluslararası bir olay olarak yer aldı. Revizyonizm sözcüğü dar anlamda bu akımı belirlemek için kullanılır. Genel anlamıyla ise revizyonizmin Marksizm-Leninizmin "her zaman geçerli olan evrensel tezlerinin inkar edilmesi" olduğu söylenebilir.

Eski-klasik revizyonizm açıkça marksizmi reddediyor ve onun eskidiğini ileri sürüyordu. Artık bugün çağdaş revizyonizmlerde bu açıklığı bulmak olanaksızdır. Şimdi onlar Marksizm-Leninizmi sözde inkar etmiyorlar, ama Marksizmin özü

olan ve varsa, onları değişen şartları ileri sürerek reddediyorlar. Bugün SSCB revizyonistleri çağdaş şartlar altında proletaryanın ve sosyalist ülkelerin temel görevlerinin bir nükleer savaşı önleme olduğunu ileri sürüyorlar. Buradan hareketle de devrimci mücadeleyi bir "sosyal ilerleme" ve de "barış-yarış" edebiyatına indirgiyorlar. Revizyonistlerin sözcülüğünü yapan bir sözde sol gazete geçenlerde SSCB revizyonistlerini şöyle savunuyordu: *"Sovyetler Birliği Türkiye'ye neden yardım ediyor? Çünkü Sovyetler sosyalist bir ülkedir. Bu yüzden Türkiye'nin de sosyalist olmasını isterler. Sosyalizm ise işçiler tarafından gerçekleştirilir. Oysa Türkiye'de 2-3 milyon işçi var. İşte Sovyetler Türkiye'ye fabrikalar açıyor ki işçiler çoğalsın ve onlar da sosyalizmi getirsinler."*

Klasik-eski revizyonizmden farklı olarak yeni tip revizyonizme çağdaş modern revizyonizm denir.

Her oportünizm, her taktik hata mutlaka revizyonizme dayanmaz. Ama oportünist politikanın sistemli olarak sürdürülmesi revizyonizme, marksizmin dışına götürür. *"Doğal olarak da izlediği bu politika sonsuz yöntem değişikliklerine küçük ya da büyük çaptaki her 'yeni' sorun karşısında olayların büyük ya da küçük çapta ve umulmadık bir yön değiştirmesine gelişmenin temel çizgisini, önemsiz bir dereceye ve geçici bir süreye göre değiştirmesine yol açmaktadır. Bu anlayış sürdürüldüğü müddetçe de kaçınılmaz olarak şu ya da bu şekilde revizyonizmin değişik biçimlerde ortaya çıkmasını engelleyemeyecektir"* (abç) (Lenin, Marksizm ve Revizyonizm) 19. yüzyıl sonlarında Avrupa'da ortaya çıkan revizyonizm, işçi sınıfı içindeki ayrıcalıklı bir tabakaya "işçi aristokrasisi"ne dayanır.

DOGMATİZM

Marksizm bir dogmalar yığını değildir. Gerek doğa gerekse insan toplumları sürekli bir gelişme, bir evrim ve bir değişim içindedir. Diyalektik materyalizm bu "hareket"in yasalarını inceler. Marksistlere göre "gerçeklik" değişmeyen bir olgu değildir. Marksizm bu yüzden ortaya çıkan her yeni durumu çözecek formüllerin toplamı demek değildir.

"Ne nesnel dünyadaki değişme süreci sona erer, ne de insanın pratik yoluyla kazandığı doğru bilgi. Marksizm hiç bir zaman bütün doğrular üzerine olan bilgiyi özet halinde vermemiştir. O, sadece pratik yoluyla doğru bilgiye olan yolu açmıştır. Sonuç olarak biz, öznel ve nesnelin teori ve pratiğin bilme ve yapmanın somut tarihi bilgisinden yanayız" (Mao, Pratik Üzerine)

İşte dogmacılık bu anlamda marksizmin reddettiği bir akımdır. Marksizmin teorisini dondurmaya yönelir. Marksizmin lafızlarına sıkı sıkıya sarılır, gelişen ve ortaya çıkan her yeni durumu incelemeye gerek görmeden büyük ustaların yazılarına atıflarla yetinir. O, marksizmi bir dogmalar yığını olarak görür. Dogmacının kafasında hareket mekanik bir anlam kazanır. Bu haliyle tarihi de tekrarlardan ibaret bir oluşum olarak değerlendirir. Dogmatik düşünce olayları büyük tarihsel paralelliklerle açıklar. Bugün olmakta olanları dün olanlara benzetir. Dün olanlar için söylenen ve yazılanları bugün olanlara uydurmakla yetinir. (Lenin'in II. Enternasyonal revizyonistlerinin Alman ve İngiliz emperyalist politikalarını desteklemeleri üzerine onlar için kullandığı "sosyal şoven-sosyal emperyalist" sözcüklerinin altını çizip onları defalarca, olur olmaz yerde aktararak bugün Sovyet reviyonizminin "sosyal emperyalist" olduğunu kanıtlar. Ülkemizdeki revizyonistlere de sosyal-faşist(!) der). Olaylar arasındaki kaba benzerlikler onun için büyük bir anlam ifade eder ve herşeyi de bu kaba benzetmelerin üzerine kurar. Marksizme göre "eski" "yeni"nin içinde vardır ama, "yeni" olan "eski"den farklı bir şeydir. İşte dogmacının mekanik bakışı, yenideki eskiyi görür. Yeniyi eskinin bir tekrarı sanır (yeni çarlar, yeni Hitler'ler keşfeder).

Tarihin diyalektik-sarmal gelişmesini, helezonik yükselişini anlamamıştır. "Kısacası Marksizmin bilgi teorisini anlamamıştır".

Şüphesiz dogmatizm, bizlere ortaçağ skolastiğinin bir mirasıdır. Dogmatizm ve oportünizm gibi marksizme düşman, işçi sınıfı mücadele hedeflerini saptıran, önemli ve acil olan sorunların çözümlenmesini engelleyen akımlardır. Revizyonizm temel çizginin değişmesine yol açmayacak taktik gelişmelerden kalkarak, yeni şartlara uymadığı gerekçesi ile marksizmin temel ku-

ramlarının geçersizliğini ileri sürerken, dogmatizm gelişen yeni durumlara uygun tavırlar alınmasını başka şartlar için geçerli ilkelere dayanarak reddeder veya genel doğrulara dayanarak özel şartlara uygun görevleri engeller. Her iki akım da neticede somut şartlarda uygulanması gereken devrimci mücadele taktiklerine karşı çıkarlar. *"Ya zaman ve mekan şartlarını dikkate almadan marksizmin ustalarının başka tarihi şartlar için ileri sürdükleri ve yaşanılan dönemde eskimiş olan tezlere dört elle sarılır ve bu tezleri kendi sapmasına dayanak yapmaya çalışır. Veya Marksizm-Leninizmin her şart altında geçerli tezlerini zaman ve mekan değişmiştir, o yüzden geçerli değildir diyerek marksizmi revize eder."*

Sekter ve oportünist eğilimler kendi yanlışlarını haklı göstermek için sık sık Marks-Lenin-Mao'ya atıflarda bulunurlar ve onların teorik önermelerini kendi yanlışlarını doğrulamak için kullanırlar. Bunun için sık sık kullandıkları yöntem; sözcükleri bağlamlarından koparark kendi amaçlarına uyacak bir şekilde montajcılık yapmaktır. Bir cümledeki bir sözcüğü, o cümleden, bir cümleyi diğer cümle ve paragraflardan koparark ona yazarın hiç düşünmediği anlamlar yüklerler. Bunu yaparken tam bir sofistik ustası(!) gibidirler. Kuşu at yaparlar, atı deve!

Kısaca söylemek gerekirse somut şartların somut tahlili ya inkar edilir, genel doğrularla yetinilir, ya da somut şartların somut tahlili diye taktik durumlar bahane edilerek devrimci ilkeler değiştirilir. Biri değişmemesi gerekeni değiştirir, diğeri yeni duruma uyacak "değişme"yi reddeder. Biri "kitapçı"dır, diğeri "kitapsız". İkisinde de hayatla "kitap" arasındaki bağ kopmuştur, ikisine de daima tek yanlı bakışlar hakimdir. Bu yönleriyle at gözlüğü takmış gibidirler. Biri dünyayı burjuvazi ile proletaryadan ibaret görürken, diğeri burjuvazi ile proletarya arasındaki sınır çizgisini ortadan kaldırmaya çalışır. Biri için ak ve karadan başka renk yoktur. Diğeri ise gri tonları ileri sürüp ak ve karayı reddeder. Biri nihai amacı ortadan kaldırır, mücadeleyi gündelik çıkarlar-reformlar, vb. için ilerleme seviyesine indirir. Diğeri nihai hedefi tek hedef haline getirir. Ekonomik-demokratik haklar, reformlar için mücadeleyi reddeder, sonuçta ilerdeki devrim günlerini, ihtilalcilik sayıklayarak bekleyen dervişe döner.

Nihayet, şunu da hatırlatmakta yarar vardır ki, revizyonistler marksist ilkeleri savundukları için devrimcilere "dogmatik" diye saldırırken, dogmacılar da devrimcilere kafalarındaki kalıplara uymayan kitabın yazmadığı şeyler söylüyorlar diye "revizyonist" diyerek sayıklar dururlar.

SAPMALARIN NEDENLERİ VE SINIFSAL KÖKENLERİ

Sosyalist hareket içindeki "sağ ve sol" hemen bütün sapmalar, sekterist, doktrinerist, reformist, oportünist, kendiliğindenci, kuyrukçu, liberal, anarko-sendikalist, vs. son çözümlemede bu iki ana sapmadan (dogmatizm ve revizyonizmden) kaynaklanır.

Bu sapmalar farklı ulusal, tarihi, iktisadi, kültürel ve maddi koşullarda farklı şekillerde biçimlenir ve bu anlamda da farklı nedenlere dayanır. Ama hepsinin ortak olduğu, kaynaklanış noktaları ve sınıfsal nedenleri vardır. Lenin bu ayrılıkların hangi temellere dayandığını araştırır. *"Bununla beraber kapitalizmin gelişme hızı değişik ülkelerde ve ulusal ekonominin değişik alanlarında başka başka oranlardadır. Marksizm büyük çaplı endüstrinin geliştiği ülkelerin işçi sınıfı ve ideologları tarafından süratle çok kolay, çok hızlı bir şekilde, sürekli olarak ve bütünüyle özümlenmiştir. Ekonomik ilişkilerin geri olduğu ya da gelişmelerin geri kaldığı ülkelerde sürekli olarak marksizmin sadece belirli noktalarını yeni dünya görüşünün belirli yerlerini ve tek tek sloganlarını özümlemiş olan, burjuva dünya görüşünün ve geleneklerinin tümünü ve burjuva demokratik görüşünü kısmen tasfiye etmekten yoksun olan işçi sınıfı hareketi destekçilerinin ortaya çıkmasına yol açar."* (Lenin, Avrupa İşçi Sınıfı Hareketi İçindeki Ayrılıklar).

Lenin bu makalesinde ayrılıkların uluslararası özellikleri ve kaynakları üzerinde durur. Biz burada bu konuyla ilgili olarak sapmaların genel nedenlerinin incelenip öğrenilmesiyle yetinilmemesi; hangi özel şartlarda ve hangi sınıfsal temellere dayandığının, ortaya çıktığının araştırılması ve konunun ayrıntılı ve somut olarak kavranılması gerektiğini, çünkü bu farklı özelliklerin sapmalara karşı verilecek mücadelenin doğru yürütülebilmesi için zorunlu olduğunu belirtmekle yetineceğiz.

Kapitalist toplumun karmaşık sınıflar yapısı devam ettiği sürece sosyalist hareketler içinde sapmaların ortaya çıkması kaçınılmaz bir olaydır. Toplumda bir yanda proletarya diğer yanda da burjuvazi olarak mutlak bir kümelenme düşünülemeyeceğine, bu iki sınıf dışında birçok ara tabakanın varolması kapitalizmin karakterinden doğan bir kaçınılmazlık olduğuna göre, işçi sınıfı saflarında bu tür sapmaların ortaya çıkması ve bölünmelerin doğması da kaçınılmazdır. *"Çünkü bütün kapitalist ülkelerde proletaryanın yanısıra küçük mülk sahipleri, yani küçük burjuvazi çok geniş bir tabaka teşkil etmektedir. Kapitalizm küçük üretimi tasfiye ederek yükselmiştir ve hala da yükselmektedir. Kapitalizm, yine kaçınılmaz olarak hayatını sürdürebilmesi için tekrar tekrar orta tabaka denen zümreyi yaratmıştır... Bu yeni küçük üreticiler de yine zamanla tasfiye edilecek ve proletaryanın safları içinde yer alacaktır. Küçük burjuva dünya görüşünün tekrar tekrar geniş emekçi partilerinin içinde ortaya çıkması son derece doğaldır. Ve kaderini değiştirmek için bir proletarya devrimi içinde yer almadığı sürece bu durumun sürüp gitmesi de son derece doğaldır, ve yerini almadığı müddetçe de sürüp gidecekir. Fakat bu yapıdaki bir devrimin gerçekleşebilmesi için nüfusun büyük çoğunluğunun 'tümüyle' proleterleşmesini düşünmek de son derece yanlıştır"* (abç) (Lenin, Marksizm ve Revizyonizm).

Bu yüzden devrimci mücadelenin başarıya ulaşabilmesi için işçi sınıfı saflarında ortaya çıkan sapmalara karşı sürekli olarak mücadele gündemde olacaktır. Bu mücadele sınıfsız topluma geçinceye kadar önemini koruyacaktır.

SAPMALARA KARŞI MÜCADELE VE DEVRİMCİ HAREKETİN BİRLİĞİ

Ülkemizde güçlü bir işçi sınıfı hareketi hemen hiç oluşmadı. İşçi sınıf saflarında Marksist düşünce tam bütünsel bir etkinliğe ulaşmadı. "Sol" hareket içinde daima burjuva ideolojisinin uzantıları egemen olageldi. Devrimci mücadelenin gelişmesiyle orantılı olarak ülkemiz solu son yıllarda hızlı bir ayrışım süreci yaşamaktadır. 1971 ve onun yenilgisi bu ayrışımı hızlandıran bir

etken oldu. Ülkemizde güçlü bir devrimci hareketin, bir proleter hareketin yaratılabilmesinin, ona sağlam bir teorik çerçevenin çizilmesinin temel koşulu bu ayrışımın tamamlanmasıdır. Bazılarınca ülkemiz solunun içinde bulunduğu sürecin "sosyalist hareketin geniş emekçi yığınlarla bütünleşmesi süreci" olduğu ileri sürülmekte, buna dayanarak "ayrılıkların ikinci plana atılması gerektiği" görüşü savunulmaktadır. Doğru bir siyasi çizgi olmaksızın ne kitlelerle bütünleşmek sözkonusu olabilir, ne de böyle bir bütünleşme bir işe yarayabilir. Evet, bugün sol düşünceler hızla emekçi kitlelere doğru yayılıyor. O halde bir kere daha bu düşünceyi burjuva etkilerden uzaklaştırmak ve temizlemek gerekiyor. Birleşmeye ve ayrılıkların giderilmesine karşı değiliz. Ama bunun yolu sol hareket içindeki burjuva ideolojisinin kalıntıları olan eğilimleri ve sapmaları tasfiye ederek ayrılıkların ortadan kaldırılmasıdır. Yoksa *"sapma"larla birleşmek "yol" değildir. Böyle bir yolla işçi sınıfı hareketinin devrimci birliği değil burjuva bir işçi hareketi birliği sağlanabilir ki, böyle bir birlik devrimden ve emekçi halktan başka herşeye hizmet eder. "İşçi hareketi eğer burjuva işçi hareketi olarak kalmak istemiyorsa, burjuvazinin etkilerinden kendini kurtarmalıdır"* (Lenin).

Bu yüzden sapmalara karşı mücadele bugün ülkemizde herhangi bir ülke solunda olduğundan çok daha fazla önem taşımaktadır. Güçlü, örgütlü ve sistemli bir ideolojik mücadele bu ayrışımın tamamlanması için zorunludur. Günümüzdeki devrimci görevlerimizin "odağında" bu nokta yatmaktadır. Ülkemizdeki sol hareket içindeki ayrılıklar ve sapmalara karşı mücadele sorununa bu açıdan yaklaşılmalıdır.

"Kitlelere, oportünizme karşı kesin tavır olmanın kaçınılmazlığını ve gerekliliğini açıklamak, onları oportünizme karşı verilecek amansız mücadele süresince eğitmek; işte bütün dünyadaki işçi hareketinin tek marksist çizgisi budur." (Lenin).

HER TÜRLÜ SAPMAYA KARŞI MÜCADELE ZORUNLUDUR.

Sapmalara karşı nasıl mücadele verilmelidir? Bu konuda bazı temel noktalara işaret etmek lazımdır.

Bugün ülkemizde işçi sınıfı hareketine, geniş emekçi yığınlarına reformcu ve revizyonist düşünceler egemendir. Buna bakarak kitlelerden ve "böyle" kuruluşlardan tecrit olmamak için revizyonist akımlarla uzlaşmalı mıdır? Böyle bir anlayışla sapmalara karşı mücadelenin terkedilmesi son derece yanlış bir tutumdur. Tam tersine böyle bir durum DİSK ve bu gibi kuruluşlara tasallut etmekte olan revizyonist ve oportünist düşüncelere karşı mücadele etmenin onların revizyonist siyasetlerini teşhir etmenin bir gerekçesi olabilir ancak.

Ancak bu mücadele revizyonistler için kötü lafları arka arkaya tekrarlayıp durmakla olmaz. Onların siyasi çizgilerini kitleler önünde teşhir edip onun karşısına devrimci bir politikayı dikmek ve kitlelere doğru hedefler göstermek ve bu hedefler içinde en önde ve tutarlı mücadeleyi sürdürmekle mümkündür. DİSK gibi geniş emekçi yığınlarının toplandığı kuruluşlara tasallut eden burjuva eğilimleri yenilgiye uğratılmadan devrimin bir adım ilerleyemeyeceği açıktır. Bunun yanında yine dikkat edilecek bir başka nokta da revizyonist DİSK yöneticileriyle DİSK etrafında toplanmış bulunan geniş emekçi tabanı kesinlikle birbirinden ayırdetmektir.

Yine işaret etmek lazım ki, bazıları da kendilerinden başka herkese ağız dolusu revizyonist, oportünist gibi suçlamalar yöneltmeyi adet edinmişlerdir. Kendi kafalarındaki klişelere uymayan herkes revizyonist-troçkisttir. Şaşılacak nokta ise iki kelimede bir revizyonist, hain, vs. laflarını tekrarlayanların kendilerinin siyasi çizgilerinin de özünde suçladıklarından pek farklı birşey olmamasıdır.

Ve yine önemle hatırlanmalıdır ki bu ayrılıklar "son tahlilde" burjuvazi ve proletarya arasındaki ayrılıklardır. Bazıları şimdiden son tahlile varmış gibi bu ayrılıkların çözüm metotlarını son derece tehlikeli bir biçimde saptırmaktadırlar. Şöyle diyenler var: "Re-

vizyonizm burjuva ideolojisidir. O halde revizyonistler burjuva ajanıdır. Burjuva ajanlarına da ne yapsan mübahtır". Daha önce de bir kere daha hatırlattığımız bu eğilimlerin ne kadar provokasyona açık bir ortam yaratacağını son günlerde ortaya çıkan bazı olaylar, anlamayan kafalara belki şimdi anlatmış olmalıdır!

Unutmamalıyız ki, bu mücadelelerin hedefi ayrılıkları sona erdirerek birleşmektir. Böylesi gelişmelerin ise bunun yolu değil bunu engelleyen bir yol olduğu ve karşı-devrimden başka da kimseyi hoşnut etmeyeceği apaçık ortadadır.

"Bir sözcük de sosyalizmin düşmanlarına. Bizim tartışmalarımızı görünce keyiflerinden kaş göz ederek zıp zıp sıçrıyorlar. Elbet onlar tartışmalarımızı kendi amaçları için kullanmaya, bu kitapçığın partimizdeki eksik gediklere ve boşluklara ayrılmış kimi paragraflarını ellerinde bayrak gibi sallandırmaya çabalayacaklardır. Sosyalistler o çeşit iğne batırışlarından bozum olmayacak kertede yeterlice savaşmaya yatkın, muharebeye tiryakidirler. Herşeye rağmen, otokritik çalışmalarını izlemeye ve işçi hareketi büyüdükçe ister istemez doldurulacak, hem yanlışsızca doldurulacak olan kendi gedik ve boşluklarımızı örten peçeleri kimsenin gözünün yaşına bakmaksızın yırtıp açmaya devam edeceklerdir" (Lenin, Bir Adım İleri, İki Adım Geri).

Modern Revizyonizm ve Sovyetler Birliği'nde Geri Dönüş Sorunları Üzerine

Sayı 4, Ocak 1976

"NİHAİ ZAFERİN, ANCAK DÜNYANIN BÜTÜN İLERİ ÜLKELERİ PROLETARYASI TARAFINDAN KAZANILABİLECEĞİ MUHAKKAKTIR...

FAKAT EN BAŞTA DOĞU MİLLETLERİ OLMAK ÜZERE BÜTÜN EZİLEN SÖMÜRGE MİLLETLERİN EMEKÇİ HALKLARININ YARDIMI OLMAKSIZIN İLERİ ÜLKELER PROLETARYASININ BAŞARIYA ULAŞAMAYACAĞINI GÖRÜYORUZ". (LENİN)

Son yıllarda bütün dünyada ve ülkemizde en çok tartışılan konulardan bir tanesi ÇKP ve SBKP arasında 1960'larda başlayan polemikler ve bu durumun sosyalist blokun parçalanmasıyla sonuçlanması. Dünya çapında gelişen bu olay ilk defa, 1963 yılında ÇKP tarafından kamuoyuna açıklanan ünlü mektupla su yüzüne çıktı. Bunu karşılıklı yazılan mektuplar ve suçlamalar izledi. O zamandan beri olayın gelişmesi, bugün dünya çapında varolan manzarayı ortaya çıkardı.. Çin, Sovyetler'i, geri dönüşün tamamlandığı tespitine dayanarak emperyalistikle-faşistlikle suçlarken; Sovyetler, Çin'e karşı uluslararası provokasyon çizgisi (!) eleştirisini" yöneltiyor. İş, artık ideolojik tartışma platformundan çoktan çıkmış, politik ve askeri tavırlar seviyesine yükselmiştir. Çin, uluslararası planda politikasını iki süper devlete karşı olma esasına oturtuyor. Uluslararası plandaki bu durum, uluslar planında da şiddetle yansıyor. Ülkemizde de bir süreden beri uluslararası durumun bir izdüşümü niteliğinde "sol"lar arasında, faşistlik, emperyalist ajanlığı, provokatörlük gibi sıfatlarda ifadesini bulan bir "kavgaya" tanık oluyoruz.

Nedir bu olay?

Bu olay karşısındaki tavrımız nedir?

MODERN REVİZYONİZMİN ORTAYA ÇIKIŞI

Sovyetler Birliği"nde Kuruşçev yönetiminin işbaşına gelmesinden sonra revizyonist eğilimler hızla gelişmeye başladı ve SBKP 20. Kongresi'nde bir dizi revizyonist tez kabul edildi. Bu tezler arasında özellikle belirtilmesi gereken, Sovyetler Birliği'nde sınıfsız topluma geçildiği iddiasıdır. Bu nedenle proletarya diktatörlüğüne artık son verilmiş, "halkın devleti" kurulmuştu; İşçi sınıfı, öncülüğünü diktatörlüken başka yollarla sürdürecekti. Proletarya partisi halkın partisi haline dönüşmüştü. Barış içinde sosyalizme geçiş imkanları kuvvetlenmekteydi. Çağdaş şartlar altında sosyalist ülkelere ve partilere düşen merkezi görev, bir termonükleer savaşı önleme meselesiydi. Sosyalist sistem dünya devrimi üzerindeki başlıca etkiyi iktisadi gelişme örnekleriyle yapardı. vb. Bu revizyonist tezlerin ileri sürüldüğü 1956 yılından itibaren sosyalist sistem içi sürtüşmeler başladı. Ayrılıklar esas olarak 1963 yılına kadar "açığa vurulmadı" ama, tartışmalar ve anlaşmazlıklar sürüp gitti. Anlaşmazlık ve tartışma konuları arasında Tito revizyonizmine karşı takınılacak tavır, savaş ve barış sorunları ve ulusal kurtuluş savaşları yer almaktaydı. Tartışmaların sürdüğü sıralarda, 1957 bildirisi ve 1960 deklerasyonu bütün taraflarca imzalandı. Sonradan iki taraf da diğer tarafı bu bildirilere uymamakla ve ihanetle suçlayacaktı.

1961 yılında Sovyetler Birliği 1957'den beri SBKP revizyonizmine muhalefet eden Arnavutluk'la diplomatik ilişkilerini kesti. AEP, muhalefetini Yugoslav revizyonizmine karşı takınılacak tavır ve ÇKP ile Sovyetler arasındaki sürtüşmeler üzerine kurmuştu.

1963'de karşılıklı olarak açıklanan ünlü mektuplarla tartışmalar dünya önünde açığa çıktı. İki taraf da birbirini komünist ülkelerin birliğini parçalamak ve "aramızdaki ayrılıkları" düşman önünde açığa vurmakla suçladı. Bu sosyalist blokun parçalanmasının ilk dönemeci oldu.[1]

Bu şekilde doğan ve gelişen bu olayın günümüzde kazandığı biçim ise kısaca şöyle özetlenebilir: Bütün dünya "solu" içinde ayrı partilerde toplanmaya varan bir kutuplaşma olmuştur. ÇKP bugün

Sovyetler Birliği'nde geriye dönüşün tamamlandığını ve Sovyetler'in bütün dünya gericiliğinin baş temsilcisi haline geldiğini ileri sürüyor ve faşistlikle suçluyor. Yer yer Çin görüşlerini benimseyenlerce, Rusya'ya karşı ABD ile bile birlik olabiliriz denebiliyor (Esas olarak, baş gerici ve Nazi Almanyası benzetmeleri bu görüşü içeriyor) SBKP'nin ideolojik ve politik planda söyledikleri ve yaptıkları ortada!

Bu konuda bugünkü tavrımızı açıklamaya geçmeden önce bir konuya daha değinmek istiyoruz: Sosyalist blokun parçalanması konusunda odak noktası olarak Sovyet revizyonizmini aldık. Bu kadarı yeterli bir açıklama sayılmamalıdır. Herşey çok iyi bir şekilde giderken, birgün bir revizyonizmin peydahlandığını ve herşeyi bozduğunu düşünmek ve ondan sonra olan herşeyi bununla açıklamak yeterli-bilimsel bir açıklama olamaz. Bu nedenle konuyu daha geniş bir perspektiften ele almak ve geçiş döneminin özgün sorunlarıyla birlikte incelemek, bu konuda daha geniş bir bakış açısı ve doğru bir yaklaşım getirebilecektir. Bu konuya burada yeri geldikçe değinmekle yetineceğiz.

Önce bu sorun karşısındaki tavrımızı ve yerimizi ortaya koymaya çalışacağız. Sonra da bu konuyla ilgili sorunlardan bazılara hakkındaki düşüncelerimizi açıklamaya gayret edeceğiz.

"TARAFSIZ" YA DA "ARADA" DEĞİLİZ

Uluslararası "sosyalist hareketin" bugün içinde bulunduğu durum karşısında alınacak tavır önem taşıyor. "Bu konu bizim meselemiz değildir, bizim meselemiz başkadır" düşüncesinin devrimci bir tavır olmadığı tartışmasız olarak ortadadır. Devrimci hareket herşeyden önce uluslararası bir harekettir. Hele emperyalizmin dünya çapında çöküşe doğru hızla ilerlediği bugün, sosyalist hareketin uluslararası plandaki sorunları bir kez daha önem kazanıyor. Buna ilaveten uluslararası sosyalist hareket ulusal plandaki hareketlere de şiddetle yansımaktadır ve bu durum bugün artık burjuva basından bile rahatlıkla izlenebilir. Bu nedenlerle sorun karşısındaki kayıtsız tavır bizi ancak devekuşunun durumuna sokar.

Tavır ne olmalıdır? "Kamplar"dan birini doğru, birini yanlış olarak görmek, bugünün koşullarında doğrunun yanında yanlışa karşı tavır almayı gerektirir. Ancak böyle bir yanlılık bir ön şartı gerektirir ki, o da bir tarafı doğru olarak görmektir. Aksi halde, yanlardan ikisini de doğru görmeyen bir görüş, zorunlu olarak üçüncü bir kampı ifade eder. Bu üçüncü taraf için "tavırsızlık" ya da "ara akım" gibi sıfatlar sübjektif ve izafi bir değer taşırlar.

İşte biz iki taraftan birini tamamen doğru bulan anlayışın sonucu olan "taraflılık" içinde olmadığımızı söylüyoruz, bunu sonucu "açıkça Çin'in bulunduğu kampta yer almak" diye ifade edilen tavır bizim kanımıza göre, bağışlanmaz bir yanlışa karşı başka yanlışları seçmekten ibaret oluyor. Revizyonizme karşı tavrımız açıktır, ama ona karşı ileri sürülen bir tavırla aramızda farklar vardır. Bunlar önemsiz sayılamayacak farklılıklardır. Uluslararası sosyalist hareket içinde ÇKP tarafından belirlenen "çizgi"nin, bazı evrensel doğrularla beraber, içinde birçok önemli yanlış taşıdığını görüyoruz.

ÇKP 1963'te sorunları çok daha doğru olarak ortaya koymuştu. Bugün bu ilkelere ters düşmektedir. Kimse bize revizyonistlerin bağışlanmaz günahlarını kendi oportünistliğinin mazereti olarak sunmaya kalkmasın! Bu konudaki görüşlerimizi ileride yeri geldikçe açıklamaya çalışacağız. Ama sonuç olarak şunu söylemeliyiz: Uluslararası düzeyde doğru çözümün, bu ikilemin dışında olduğu inancındayız.

Bu nedenlerle tavrımız ne "arada" bir tavırdır, ne de "tarafsızlık"tır. Geçmişte, bu konudaki görüşlerimizi günün koşullarına uygun bir tavır olarak değerlendiriyoruz. Ama bugün bu tavrın yeterli olduğu inancında değiliz. Bugün revizyonizmle kendi aramızda somut ve net bir çizgi çekmek büyük bir ihtiyaçtır. (Tabii ki, bu kendisinden başka herkese revizyonist demek değildir). Bu çizgi hem uluslararası revizyonist çizgi karşısındaki net tavrımızla, hem de ülkemiz devriminin somutu üzerindeki tavrımızla belirlenmek zorundadır. *"İşçi sınıfı tecrübe kazanmak durumundadır; şöyle ki, proleter devrimi başgösterdiği anda revizyonistlerin tavrının bugünlerle kıyas edilemeyecek kadar keskin bir ayrılık kazanacağı ortadadır"* (Lenin). Aksi halde özellikle

Çin politikasının uyandırdığı reaksiyonun sağa kaymalar yaratmasının, ülkemizdeki revizyonist eğilimlerin güçlenmesinin ve işçi sınıfı bilincinin köreltilmesinin önüne geçilemez.

Gençlik içinde sorun, kendisini iki süper devlete karşı aktif mücadele anlayışının geliştirilmesiyle somutluyor. Gençlik kendi somut hedefleri doğrultusunda değil de, sosyal emperyalizm mihveri etrafında birliğe çağırılıyor. Biz bu tavrın gençliğin anti-faşist, anti-emperyalist mücadele anlayışını baltalayan bir tavır olduğuna, gençlik hareketinin birliğine darbe indirecek bir işleve sahip olduğuna inanıyoruz. Konu üzerinde bu derece durmamızın ve Türkiye solu ile ilintili olarak açmaya çalışmamızın amacı da bir anlamda böylesi bir anlayışın kaynaklanış noktasını tespit edebilmektir. Yoksa bu soruna bir gençlik dergisinde nihai bir çözüm getirmek ve son sözü söylemek gibi bir "iddia" içinde değiliz.

İDEOLOJİK MÜCADELE ÜLKEMİZ DEVRİMİNİN TEMEL SORUNLARINDA YOĞUNLAŞMALIDIR.

Devrimci olmak için Marksizm-Leninizm'i bilme, evrensel tezlerini kabul etmek yetmez. Böyleleri ancak iyi bir Marksolog olabilirler. *"Fakat marksizm, teorinin önemini eylemine rehberlik edeceği için belirtir. Elimizdeki doğru bir teori üzerine sadece gevezelik eder, evirir, çevirir, oyuncak gibi oynar, pratiğe koymazsak, bu teori ne kadar iyi olursa olsun önemsizdir"* (Mao, Pratik Üzerine). Teori, devrimci eyleme yol gösterici olmalıdır. Elimizdeki fenerle yolumuzu aydınlatmalıyız. Feneri önüne doğrultacağına, gözüne tutan kişi körden farksız olur. Marksizm-Leninizmin evrensel gerçeklerini tekrar edip duran kişinin feneri gözüne tutan adamdan ne farkı vardır?

Marksizm-Leninizm, devrimci pratiğe nasıl yön verir? Evrensel teorik doğrular hayata nasıl uygulanır? Teori ve pratik arasındaki doğru ilişki nasıl kurulmalıdır?

"Ama evrensel genel ilke aynı kalırken, proletarya partisinin uygulamasına göre, değişik şartlar altında, değişik şekillerde ifadesini bulur" (Mao, Çin'in özellikleri ve Devrimci Savaş). Bu makalesinde Mao, evrensel ilkelerin bir ülkenin somut şartlarına nasıl

uygulanacağının üstün bir örneğini verir. Yine aynı konuda Lenin'in şu sözleri de oldukça öğreticidir: *"Sadece belli bir toplumun istisnasız bütün sınıfları arasındaki ilişkilerin tümünün nesnel bir değerlendirmesi ve dolayısıyla da o toplumun eriştiği nesnel gelişme düzeyinin ve o toplumun diğer toplumlarla olan ilişkilerinin değerlendirilmesi, öncü sınıfın doğru taktikleri için bir temel olabilir".* Bize göre Türkiye Solu'nun 50 yıllık geçmişinde, teorinin Türkiye'nin somut şartlarına bu anlayışla uygulanması hemen hemen hiç söz konusu olmamıştır. Bir yandan evrensel gerçekler çarpık ve sakat bir şekilde ele alınmış, bu evrensel doğruların Türkiye somutuna bilimsel bir uygulaması yolu hiç tutulmamıştır. Teori, Marksizmin kaba gerçeklerinin aktarmacı bir anlayışla tekrarlanıp durmasından ibaret birşey olarak görülmüş, pratikte de soyut bir sosyalizm ve yoksulluk edebiyatından öteye gidilmemiştir. 1970'lerde devrimciler önce Marksizmin evrensel doğrularının çarpıtılmasına ağır bir darbe indirmişler, bu evrensel gerçeklerin Türkiye somutuna uygulanmasıyla, Türkiye'ye özgü yolun ortaya çıkartılması konusunda önemli adımlar atmışlardır. Ama açıktır ki, bu yolda alınacak çok mesafe vardır.

İşte bu nedenlerle ideolojik mücadele, Marksizmin evrensel gerçeklerinin Türkiye devriminin teorik ve pratik sorunlarının çözülmesine rehberlik etmelidir. Bunun için ise, Marksizmin ışığında dünyaya doğru bir bakış ve ülkemizin somut şartlarının doğru bir çözümlenmesi gerekiyor. Bu nedenle, ideolojik mücadele ülkemiz devriminin sorunlarına yoğunlaşmalıdır. Çin-Sovyet polemiklerinin dar sınırlarına hapsedilmemelidir[2]. *"Asıl sorun bugün her ülkenin proleter devrimcilerinin, bir yandan oportünizme ve 'sol' doktrinciliğe karşı mücadelenin temel hedeflerinin -ülke hedeflerinin- bilincine varmaları ve öte yandan da bu mücadelenin her ülkede, o ülkenin ekonomisinin, siyasetinin, kültürünün, ulusal bileşiminin (...) özel karakterine uygun olarak bürüneceği somut örneklerini değerlendirmeleridir"* (Lenin)

GEÇİŞ TOPLUMLARINDA KAPİTALİZME GERİ DÖNÜŞ MÜMKÜNDÜR.

Tarihte üretim tarzları arasında bir geriye dönüş sosyalist devrimlere gelinceye kadar görülmez. Tarihin gelişimi daima ileriye doğru olmuştur. Kısa dönemli zikzaklar ve iniş çıkışlar bu anlamda bir geri dönüşü ifade etmezler. Örneğin burjuva devrimlerinden sonra aristokratların ve feodallerin iktidara gelişleri bu anlamda bir geriye dönüş örneği olarak getirilemez. Olsa olsa tarihin düz bir çizgi izlememesine zayıf bir örnek olabilir. Tarihin düz bir çizgi izlememesi ise, sosyalizmden kapitalizme geriye dönüşün yeterli bir teorik gerekçesi asla olamaz. Sosyalizmden kapitalizme geri dönüşü mümkün kılan, sosyalist devrimin diğer devrimlerden farklı niteliğidir. Diğer bütün devrimler, alt yapıdaki belirli seviyeye kadar yükselen yeni üretim ilişkilerini takip eder. Artık bu noktadan sonra, politik-hukuki alanlardaki duraklama ve geriye dönüşler niteliksel bir geriye dönüşü gerçekleştirme imkanından yoksundurlar. Zira tarihte nihai belirleyici -esas etken- iktisadi yapıdır.

Bu noktadan hareketle, revizyonistler sosyalizmden kapitalizme geriye dönüşü reddederler. Madem ki şimdiye kadar hiç olmadı, o halde şimdiden sonra da olmaz. Mademki kapitalizmden feodalizme geriye dönülmedi, sosyalizmden kapitalizme geri dönülmez. Bu düşünceler eğer bir gerçeği saklama gayretinin ifadesi değilse, karanlıkta yüksek sesle söylenen bir türküdür.

Sosyalizmden kapitalizme geriye dönüşü mümkün kılan, kapitalizmden sosyalizme geçiş sürecinin özgün karakteridir. Diğer bütün devrimlerin aksine, sosyalist devrim bir başlangıçtır, "aşağıdan yukarıya doğru devlet mekanizmasının parçalanarak iktidarın ele geçirilmesi ve yukarıdan aşağıya sosyalist üretim ilişkilerinin inşasıdır".

İktidarı işçi sınıfının ele geçirmesinden sonra, burjuvazi tamamen yok edilmemiştir, burjuva ideolojisi, ahlakı ve geleneği devam etmektedir. Küçük üretim ve özel mülkiyet uzun bir dönem varlığını devam ettirmektedir. Sosyalist üretim ilişkilerinin yukarıdan aşağı örgütlenmesi, işçi sınıfı iktidarının bilinçli-iradi

eylemi ile olmaktadır. Bu iradenin sakatlanması ileriye doğru - sosyalizme doğru- gelişmeyi keser. Bu halde geriye dönüş kaçınılmazlaşır. Bu kesilme, sosyalist devrimin hemen ertesinde direnişini devam ettiren burjuvazinin doğrudan bir karşı-devrimiyle olabileceği gibi, revizyonizmin iktidarı aracılığıyla dolaylı bir yolla da olabilir. Devrimin ilerleyen dönemlerinde ise burjuvazinin direnişi esaslı ölçüde kırılmış olduğu için doğrudan bir karşı-devrimci ihtimal azalırken, revizyonizmin iktidarı aracılığıyla bu iradenin sakatlanması olasılığı devam eder ve hatta artar. İşte bütün bu biçimler, içinde bulunulan koşullara göre geriye dönüş yolunun farklı, basit ya da karmaşık süreçlerini yaratırlar.

Açıkça karşı-devrimci bir iktidar başka, yine özünde burjuva ideolojisi olan revizyonist bir iktidar başka süreçleri yaratır. Biri doğrudan kapitalizme dönüş iken, diğeri dolaylı bir geriye dönüş sürecidir. Yugoslavya ve Macaristan hareketi bu farklı durumlara verilecek örnekler olabilir. Bir devrimcinin belki ilk bilmesi gereken şey, bütün gelişmelerin son tahlilde ya proletaryadan, ya da burjuvaziden yana olduğudur. Ve bunu bilmek doğru bir siyasetin ilk temel şartıdır. Ama bu kadarıyla, yani bu siyah ve beyaz renklerle sınıf mücadelelerinin karmaşık yapısı içerisinde proletaryanın doğru siyasetini tespit etmeye ve yürütmeye imkan var mı? *"Doktrinerlerimiz bir yandan çelişmelerin evrenselliğini ve çeşitli şeylerin ortak niteliklerini tam olarak öğrenmeden önce çelişmelerin özelliklerini ve tek tek şeylerin öz niteliklerini incelememiz gerektiğini, öte yandan bazı şeylerin niteliklerini öğrendikten sonra, henüz iyice incelenmeyen ya da yeni ortaya çıkan somut şeyleri incelemeye devam etmemiz zorunluluğunu anlamamaktadırlar. Bizim doktrinerlerimiz çok tembel; somut şeylerin yorucu incelenmesinden kaçınıyor, genel doğruların boşluktan çıkıp geldiğini sanıyorlar(...) ve bu halleriyle insanı doğrulara ulaştıracak normal yolu ya büsbütün inkar ediyorlar, ya da başaşağı çeviriyorlar"* (Mao, Çelişmeler Üzerine)

İşte bu nedenlerle Sovyetler Birliği'ndeki revizyonizmi ve genel olarak geriye dönüş konusunu ele alırken ilk işaret edilecek nokta olarak "revizyonizm burjuva ideolojisidir, o halde re-

vizyonizm iktidara gelince burjuvazi iktidara gelmiş olur, o zaman da sosyal emperyalizm olur", şeklindeki aşırı basitleştirme ve bu suni mantıkla çözüm getirmenin sakıncalarına dikkat etmek gerekir. Sorunları aşırı basitleştirerek düz mantıkla çözmek herhalde bize burjuva ideolojisinin bıraktığı bir miras olmalı! Sorunları bu biçimde ele alıp kolayca çözmek ülkemiz solunda oldukça yaygındır.[3] Devrimci bir siyasi hat böyle bir yolla oluşturulamaz. Bizim yapmamız gereken şey somut durumu bütün ayrıntılarıyla doğru bir şekilde ele almak ve somut duruma uygun doğru politik bir çizgi çizmek, ağır politik yanılgılara düşmemek olmalıdır.

MODERN REVİZYONİZM VE SOVYETLER BİRLİĞİ'NDE GERİYE DÖNÜŞ

Sovyetler Birliği'nde kapitalizmin yeniden inşa edildiği biçimindeki görüşlerle ilk bakışta bir eklektiklik göze çarpmaktadır. Aynı şey söylenmeye çalışılmasına rağmen, görüşler özünde farklı tezlere dayanmaktadırlar. Bazen aynı görüşü savunanlar bu iki farklı tezi birarada savunmaktadırlar. Buna Halkın Sesi'nin savunduğu görüşü örnek olarak verebiliriz. Sonuçta Sovyetler'e "sosyal emperyalist" densin, onlar için yeterlidir. Enver Sedat'tan, DP'li Özer Ölçmen'e "Yoldaş"tan, Mehmet Ali Aybar'a kadar her türden görüş bu iddiayı ispatlayan "bilimsel" bir kanıt olarak kullanılabilir. Hatta, Che'den alıntı dahi yapılabilir. Gençler "Ne Amerika Ne Rusya" diye gösteri yaparlarken yoldan geçen halktan kişiler onları alkışlamış ve "işte böyle olmalı" demişlerse, bu durum iki süper devlete karşı siyasetlerinin ne kadar doğru olduğunu ispat eden bir kanıttır. (Aslında Halkın Sesi bizim en baştan reddettiğimiz aktarmacı-kopyacı zihniyetin ülkemizdeki en parlak örneklerinden biridir. Onların yaptığı, Çin'in resmi dış politikasının uygulamasından başka birşey değildir.)

"Sovyetler Birliği'nde sosyal emperyalizm" konusunda genel olarak iki ana tez içiçe savunuluyor. Bir görüşe göre revizyonizm burjuvazinin doğrudan iktidarıdır. Revizyonizmin iktidarı, kapitalizme doğrudan geri dönüşü sağlar. Daha yaygın olarak da revizyonizmin iktidarı ile yukarıdan aşağı geriye dönüşün

gerçekleştirildiği, kapitalizmin restore edildiği iddiası. Bu iki tezden birincisi, sosyalizmle kapitalizm arasındaki farkın proletarya diktatörlüğü olduğu, ikincisi ise artı değer sömürüsü, kapitalist üretim ilişkilerinin egemen olduğu görüşüne dayanır. Bu iki tez ülkemizde "Sovyet emperyalizmi"ni savunan hemen bütün gruplar tarafından içiçe savunulmaktadır. Biz bu yazımızda kendimizi esas olarak bu konudaki iddialarla sınırlıyoruz.

Birinci tez kapitalizmle sosyalizm arasındaki farkı belirten temeli, politik üst yapıda proletaryanın iktidarı burjuvaziye kaptırması olarak alır. Revizyonizmin iktidarı, bu olguyu gerçekleştirir bu yolla sosyalizm, devlet kapitalizmine dönüşür. (Zira revizyonizm, doğrudan burjuva idelojisidir). Bu teze dayandığı anlaşılan görüşlere göre Sovyetler Birliği'nde 1956 yılından beri emperyalizm vardır. "20 Kongre, revizyonist Kruşçef kliğinin tam manasıyla hakimiyetini onayladı. Bu tarihten itibaren Sovyetler Birliği'ndeki proletarya diktatörlüğü tamamıyla burjuva diktatörlüğüne dönüştü". "Revizyonizm daha başlangıcında (1956'da) son tahlile varmıştı. Böylece ABD'den başka dünya gerciliğinin ikinci merkezini yarattı ve yirmi yıllık evrimiyle de dünya gericiliğinin esas merkezi haline geldi". Bu iddiaya göre açıkça görüldüğü gibi 1956'da Sovyetler, dünya gericiliğinin ikinci merkezi haline gelmiş, sonraki yirmi yıllık gelişmesi, onu baş emperyalist haline getirmiştir. Hemen belirtmeliyiz ki, bu tez saf olarak ülkemizdeki hiç bir grup tarafından savunulmamaktadır. Bu tezin savunulduğu metinlerde aynı zamanda revizyonizmin yirmi yıllık bir evrime sahip olduğu ve bu evrim yoluyla Sovyetler Birliği'nde kapitalist üretim ilişkilerinin hakim duruma getirildiği görüşleri ileri sürülür. Biz, tezleri saf olarak kabul ederek ayrı ayrı ele alacağız.

Bu konuda iki noktaya değineceğiz:

Birincisi politika tek etken olarak ele alınamaz. Sosyalizm döneminde politik üstyapı-proletarya diktatörlüğü, esas olarak sınıfsız topluma geçinceye kadar belirleyicidir. Bununla beraber, sosyalist üretim ilişkilerinin inşasının seviyesine göre değişken bir rol ifade eder. Yani tam bir karşılıklı etkileşim söz konusudur. Başlangıçta politika belirleyici iken, sonuna kadar bu aynı şekilde

sürüp gitmez. Politik iktidar kanalıyla sosyalist üretim ilişkilerinin inşası yolunda mesafe katedildikçe, sınıf çelişkileri azaltıldıkça gitgide politikanın rolü bu bakışla sosyalist devrimin başlangıç döneminde ve sosyalist üretim ilişkilerinin ileri dönemlerinde aynı olamaz. Henüz sosyalist devrimin başlangıç döneminde olan bir ülkede revizyonizmin iktidarı kısa sürede kapitalizme geri dönüşü sağlar. Bunun yanında sosyalist devriminden sonra henüz burjuvazinin direnişi tam olarak devam ettiği ve geri dönüş hayalleri yok edilmediği için doğrudan bir karşı-devrim yoluyla geriye dönüş her zaman imkan dahilindedir. Buna karşılık devrimin ilerleyen dönemlerinde doğrudan bir karşı-devrim olasılığı gittikçe ortadan kalkarken, revizyonizmin iktidarı yoluyla geriye dönüş imkanı esas olarak sınıfların ortadan kalkmasına kadar devam eder, ama sınıf farklarının, burjuvazinin ve küçük üretimin tasfiyesiyle orantılı olarak zayıflar. Sınıf farklarının bürokrasi ve küçük üretimin zayıf varlığıyla sınırlı olduğu bir noktada, revizyonizmin iktidarıyla beraber tıpkı burjuvazinin etkin bir şekilde varlığını sürdürdüğü, yaygın küçük üretimin bulunduğu noktada, revizyonizmin iktidarının aynı sonucu ve hemen yaratacağını ileri sürmek kabul edilebilir bir iddia olamaz.

Özetle, sosyalist üretim ilişkilerinin belirli bir seviyeye kadar örgütlendirilmiş olması, geriye dönüşe direnen bir unsur olarak ele alınmalı ve mutlaka göz önünde bulundurulmalıdır. Bu direnen faktör, sonucu kendi gücü oranında şu veya bu şekilde etkileyecektir. Sovyetler Birliği'nde bu faktör, verilebilecek diğer bütün örneklerde olduğundan çok daha güçlüdür. Öyle ki, Stalin 1938'lerde sosyalist üretim ilişkilerinin inşasının tamamlandığını, Sovyetler'de sınıf karşıtlıklarının keskinliğini yitirdiğini ileri sürmüştü. Bunun yanında ve belki bundan daha önemli olan ikinci bir nokta daha vardır. Politik etken sadece iktidar ya da parti değildir. Proletarya, parti aracılığıyla iktidarı ele geçirir ve yukardan aşağı üretim ilişkilerinin inşasıyla birlikte yeni insan ilişkilerinin de inşasına girişir. Bir yandan proletarya iktidarı bütün devlet aygıtında, orduda, polis ve gizli teşkilata varıncaya kadar bütün politik üsyapı alanlarında kurumlaşır. Diğer yandan, ideolojik, ahlaki, kültürel, bilimsel alanlarda da aynı gelişme

sözkonusudur. İşte başlangıçta sadece parti, ordu ve iktidar olan politik üst yapıdaki proletarya varlığı, devrimin ileri gelişme dönemlerinde bütün üst yapıda genişleyip derinleşir.

Geçiş aşamasının ileri dönemlerinde revizyonizmin iktidara gelişiyle beraber başlayan geriye dönüşe maddi altyapı ile beraber üst yapıdaki, politik alandaki, ahlaki, ideolojik, kültürel ve geleneksel bütün bu proleter mevziler, -partinin iktidardaki revizyonist klik dışındaki unsurları dahil- direnen unsurları oluştururlar. Devrimin başlangıç dönemlerinde geriye dönüşte direnen unsurlar zayıf, devrime direnen ve geriye dönüşe zorlayan unsurlar güçlüdür. Devrim ilerledikçe, bu güç dengesi tersine doğru gelişir ve geçiş aşamasının tamanlanmasından sonra artık geriye dönüş imkansız hale gelir.

Sovyetler Birliği'nde revizyonizmin iktidarı geçiş döneminin oldukça ileri bir aşamasına rastlamaktaydı. Moral-politik ve maddi plandaki unsurlar yine geriye dönüşe direnen dış unsurlarla beraber (ki, bu bütün dünya sosyalist hareketinin kazanılmış mevzileridir) önemli bir güç ve etkiyi ifade ederler.

Revizyonizmin direnen unsurları kırması, sınıf tabanını yaratıp geliştirmesi, iktidara geldiği zaman dayandığı tabaka imtiyazını geliştirip genişletmesi, işte bütün bunlar geriye dönüş sürecini oluştururlar.

Bu süreç ayrıca düz bir çizgi izlemez. Direnen unsurların etkisine ve ortaya çıkan yeni durumlara göre inişli-çıkışlı ve duraksamalı bir yoldur bu... Bu zikzakların tekrar ileri doğru bir gelişmeye dönüşmesi de mümkündür. (Ki bunun temel şartı revizyonizmin kesin yenilgisidir). Revizyonizmin iktidarıyla beraber kapitalizmin geri geldiğini ileri süren görüş, sonuç olarak 1. Politik etkeni tek etken olarak gördüğü için, 2. Politik etkeni sadece iktidar olarak değerlendirdiği için ve bu iki sebeple geriye dönüşe direnen unsurları hiç dikkate almadığı için, 3. Geriye dönüşü düz bir çizgi haline getirdiği, bunun sonucu olarak da geriye dönüşü mutlaklaştıran bir anlayışta olduğu için bilimsel bir görüş değildir. Bilimsel sosyalizmde ekonomiyle politika arasındaki sıkı bağlantıyı ve belirleyiciliği salt politikaya (veya salt ekonomiye) indiren görüşün adıdır Marksizmin karikatürü!

Zaten resmi Çin görüşü, Halkın Sesi ve Enver Hoca esas olarak bu tezi savunmuyorlar. (Nasıl savunsunlar ki, 1963'e kadar SBKP kardeş Komünist partisiydi. 1968'e kadar ise kapitalizm-emperyalizm diye bir iddia yoktu!) Esasen başta da söylediğimiz gibi kimse saf olarak bu görüşü savunmuyor. Bu tez, genel olan ikinci tezle içiçe olarak savunuluyor.

İkinci tez ise şu: Revizyonizmin iktidarı yoluyla başlayan geri dönüş, 1968 yılında tamamlanmış, Sovyetler Birliği sosyal emperyalist bir ülke haline gelmiştir. Biz bu konudaki iddiaları kısaca ele alıp cevaplamaya çalışacağız.

Kapitalizmin varlığını ispat edebilmek için iki şey ileri sürülüyor. 1. Artı değer sömürüsü, 2. Yeni burjuvazinin varlığı. İlk olarak geçiş ekonomisi sürecinde ekonominin geliştirilmesi için uygulanan maddi teşvik unsurları ve primler artı-değer sömürüsü olarak ileri sürülmektedir. Bu konudaki iddialarda işletme yöneticilerinin aldıkları yıllık prim tutarının, vasat bir işçi ücreti toplamının %70'i kadar fazla olduğu ileri sürülüyor. Maddi teşvik ve prim artı-değer sömürüsü olarak kabul edilemez. Yine parasal ilişkiler, pazar-piyasa, vs. ilişkileri maddi teşvikle beraber geçiş ekonomisinde daima vardır. Hatta bunlar geçiş ekonomisinin özelliğidir. Pazar ilişkilerinin, maddi müşevviklerin (özendiricilerin) ve ücret farklılığının tamamen ortadan kalkması, devletin ortadan kalkmasıyla mümkün olacaktır. Plan ile pazar arasındaki çelişkinin varlığı sosyalizmden komünizme geçiş sürecinde devam edecektir. Sovyetler Birliği'nde olan ters gelişme, pazar-piyasa ve maddi teşvik eğilimlerinin varlığı değildir. Parasal ve maddi ödüller ve primler büyük çaplı sanayi tercihinin doğurduğu iktisadi gelişme ve üretimi artırma çabalarından doğup, gelişmiştir ve üretici güçleri geliştirme ve üretimi artırma amacına yöneliktir. Ancak parasal ödüllerin geniş bir şekilde uygulanması, büyük çaplı üretimin zorunluluğu olan iktisadi yapıdaki hiyerarşik düzen, farklılıkları sürdüren bir düzen yaratır. Bu farklılıklar iktisadi ilişkilerdeki iş bölümü gereği olarak ve hiyerarşik bir görüntüde olmaktadır.

Maddi özendiricilik genel olarak Marks'ın Gotha Programına emeğe göre ücret prensibine dayandırılır. Sosyalizmde ücret

farklılığı esastır. Ancak Marks, bunu sosyalist bir toplumun yaşayan burjuva ahlakına verilmiş olduğu zorunlu bir ödün olarak görür. Dolayısıyla ücret farklılıklarının giderek azalması gerektiği gözönünde tutulmalıdır. Oysa bugün, Sovyetler Birliği'nde gözlenen, ücret farklılıklarının artma yönünde olduğudur. Bu konudaki rakamlar çelişse dahi, reformlarda ücret farklılığının artırılması gerektiği savunulmuştur. Bu geriye doğru-tersine bir dönüştür, kapitalizme doğru gelişmedir, ama teşvik primleri, ücret farklılıkları, parasal ilişkilerin varlığının artması, piyasa ilişkilerinin varlığı, kapitalizmin varlığı için tutarlı kanıtlar olmaktan çok uzaktadır.

Burjuvazinin varlığına örnek olarak da yukarıda belirttiğimiz "imtiyazlı yöneticiler" ileri sürülüyor. İmtiyazlı yöneticilerin yeni bir burjuvazi olma eğilimi taşıdığı söylenebilir. Ama bu bir eğilimdir ve bu eğilimdir Sovyetler revizyonizmine can veren, ama o kadar...

Ekonomik bütünleşme, vb. doktrinlerle hegomonyacılık uygulandığı ileri sürülüyor. Ve sosyalist ülkeler arası ilişkilerde bağımsızlık ve kendi kendine yetme, yardımlaşma esas alınıyor. Sosyalist ülkeler arasındaki ilişkilerde bütünleşme prensip olarak reddedilebilir mi? ÇKP"nin 1963 yılında SBKP'ne yazdığı mektupta sosyalist ülkeler arasındaki ilişkiler konusunda *"sosyalist ülkeler arasındaki ilişkiler (...) tam eşitliğe, toprak bütünlüğüne, egemenliğe ve bağımsızlığa saygı, birbirlerinin içişlerine karışmama, aynı zamanda proleter enternasyonalizmine uygun bir biçimde karşılıklı dayanışma ve karşılıklı yardım ilkelerine dayanmaktır. Her sosyalist ülke kendi kuruluşu bakımından asıl olarak kendine güvenmelidir (...) bu nedenledir ki, kuruluşta esas olarak kendine güvenme ilkesine bağlı kalma proleter enternasyonalizmini esas olarak uygulamak demektir"* denmektedir. Bu görüş kabul edilebilir mi? Aynı konuda Lenin şöyle diyor: *"Bütün milletlerin proletaryası tarafından yekpare ve tek bir ortak plan gözetilerek düzenlenen tek bir dünya ekonomisi yaratılmasına doğru bir eğilim vardır. Bu eğilim daha şimdiden kapitalist düzende kendini belli etmiştir. Sosyalist düzende daha da geliştirilip tamamlanması kaçınılmazdır. (...) Proletarya dik-*

tatörlüğünü, milli bir diktatörlükten, tek bir ülkede varolan ve dünya siyasetini etkileme olanağından yoksun olan diktatörlükten milletlerarası bir diktatörlüğe dönüştürme görevi gittikçe daha büyük bir zorunluluk olarak belirdikçe bu belaya karşı mücadele etme zorunluluğu da o kadar artar.

Küçük burjuva milliyetçiliği salt milletlerin eşitliğini enternasyonalizm olarak ilan eder. Küçük burjuva milliyetçiliği, milli bencil çıkara hiç dokunmaz". (Lenin, Doğu'da Ulusal Kurtuluş Savaşları, s. 343-344).

ÇKP görüşleri Lenin karşısında küçük burjuva milliyetçi bir mevzi temsil ediyor. Sovyet revizyonizminin bu ilkeleri kendi çıkarları uğrunda kullanmak istiyor olmaları Leninist prensiplerin inkarının mazereti olamaz!

Tutarsız iddialara örnekler çoğaltılabilir. Örneğin, bir derginin başında SSCB'nin borç içinde battığı ve kredi dilendiği ileri sürülüyor. Sayfanın altında ise sermaye ihraç ettiği!... Sermaye ihracını anladık ama, sermaye dilenen emperyalizmi yeni tanıdık.

"Sosyal emperyalizm" konusundaki iddiaların şüphesiz tartışılacak daha pek çok noktası vardır. Ama buna ne bu derginin sayfaları ne de niteliği elverişli. Sonuç olarak söylenebilir ki, bu yolda ileri sürülen kanıtlar dönüp dolaşıp iddia edilen görüşlere bağlanıyor. İddianın kanıt olarak kullanılmasına ise bilimsel yöntem değil, totoloji adı verilir.

Bugün ÇKP'nin, Sovyetler Birliği'nin bütün dünya halklarının baş düşmanı olduğu temel tezine dayalı olarak tespit ettiği ve ülkemizde kendisine dayanılarak devrim stratejisi tespit edilen politikası, kabul edilebilen bir politika değildir. Bu üçüncü dünya politikası; 1. Çağımızın temel çelişmesi olan sosyalizmle kapitalizm, sosyalist sistemle emperyalist sistem arasındaki çelişmeyi içermemekte, 2. Emperyalizm ile yarı sömürge ülkeler arasındaki ilişkileri tek yanlı değerlendirmekte, nispi bağımsızlık rolünü abartarak ve tek olarak ona belirleyici bir özellik vermekte, 3. Üç dünya tahlili, sınıf ayrımına dayanmayan, ülkeleri gelişme seviyelerine göre ayıran kategorik bir ayırım olmaktadır. Bu politikanın pratikte uygulanması ise, Sovyetler'e karşı olan herşeye olumlu bir görev yüklenmesi mantığını dayanak yaptığı için, dünya

çapındaki birçok olayda son derece ters bir görüntü yaratmaktadır. AET'nin NATO'nun desteklenmesi, Sovyetler'den yardım alan ulusal kurtuluş savaşlarına karşı çıkılması, bu ters görüntünün çarpıcı örnekleridir.

Sovyetlerin yardım ettiği her devrim hareketine bir karşı-devrim gözüyle bakan mantık, Halkın Sesi'ne, MPLA'nın kurtuluş hareketine "Sovyet emperyalizminin işbirlikçisi bir karşı-devrim" suçlamasını yaptırdı. Ama Çin delegesi Birleşmiş Milletler'de aksi yolda bir konuşma yapınca, Halkın Sesi "özeleştiri" yaptı(!). Ama bu değerlendirmeyi yaptıran mantık değişti mi? Bu düşünce değişmediği için Halkın Sesi'ninki özeleştiri değil tam bir kıvırma idi. Kafa aynı olarak kaldı. Ve o kafa "Aydınlık" dergisine ikinci sayısında "Brejnev"e güvenen tutumuyla Çayan'larınki karşı devrimin yoluydu" dedirtti. Aynı kafa Vietnam'ın kurtuluşunu da bir karşı devrim olarak görmek zorundadır. Bu kafayla onlar daha çok "özeleştiri" yapacaklardır!

SONUÇ

Aslında çok geniş olan bu konuyu bütün boyutlarıyla böyle bir dergide tek bir yazıda ele almak ve bütün yönlerini açıklığa kavuşturmak mümkün değildir. Biz bu yazımızda kendimizi esas olarak bu konudaki iddialarla sınırladık. "Sovyetler Birliği'ndeki geriye dönüş" problemine nihai bir çözüm getirmeyi amaçlamadık. Yaptığımız, daha ziyade bu konudaki "iddialı" değerlendirmelerin ana noktalarını tartışmak oldu. Bu konudaki tartışmalarımız (Tabii gençlik hareketi içindeki gerekli boyutlarında) devam edecek. "Sovyetler Birliği'ndeki geriye dönüş" konusunda sonuç olarak ne söylediğimiz, bize yöneltilen soruların başında geliyor. Kapitalizm mi, sosyalizm mi? Proletarya diktatörlüğü mü, burjuvazinin diktatörlüğü mü? Ak mı, kara mı? Sosyalizmin içinde mi, dışında mı? Sorun bizim açımızdan ak ya da kara demek değildir. Sovyetler Birliğine karşı çıkmak için çok sebep vardır ve şüphesiz bütün bunlar sadece "aksayan bazı şeyler" de değildir. Bu, ülkemizde devrime inancı olan herkesin gördüğü, yaşadığı bir şey, ama her karşı çıktığımız şeye "emperyalist" diyecek olursak, "em-

peryalizm" sözcüğünün hoşumuza gitmeyen şeyler için kullandığımız kötülük sıfatlarından ne farkı kalır?

Bugün biz revizyonist Sovyetler Birliği ile sosyalizm arasında önemli bir çelişmenin var olduğunu söylüyoruz. Ancak bu çelişmenin sosyalizmle emperyalizm arasında var olan çelişmeden farklı türden bir çelişme olduğunu, farklı çelişmelerin ise farklı metodlarla çözümlenmesi gerektiğini ileri sürüyoruz.

"İkna" edilmeye açığız! Ama bir iddia kırk kere tekrarlansa yine de bilimsel bir kanıt olmaz.

"Hareket"i Heraklitus da biliyordu ama onun bildiği "hareket kanunları" ile atom fiziğinin sorunlarını çözmeye imkan var mı?

Dipnotlar

1- O tarihteki ayrılıklar konusunda AEP Tarihi, Bütün Ülkelerin İşçileri Birleşiniz ve Pekin-Moskova Çatışması adlı kitaplardan yararlanılabilir.

2- Şüphesiz Marksizm-Leninizmin evrensel doğrularını "evirip çevirip, oyuncak gibi oynayacak" birşey olarak görenler için Marksizmin evrensel tezleri üzerindeki Çin-Sovyet polemikleri "çok geniş kapsamlı" bir ideolojik mücadele platformu olarak görülebilir! Ama böylesinin elindeki feneri gözüne tutup gözünü kamaştıran adamdan ne farkı olabilir? Şüphesiz böylesinin bilmediği, ama marksizmin ustalarının bize öğrettiği bir "başka" Marksizm-Leninizm vardır: Devrimci pratiğin yolunu aydınlatan Marksizm.

3- Dergimizin birinci sayısında bu konuya birkaç satırla değinmiştik. Sözlerimiz herhangi bir kişi ya da gruba değil, ama genel olarak yaygın olan bir düşünceye karşı yöneltilmişti. Kendilerinin bu konuda bu şekilde düşündüğünü bilmediğimiz ve nasıl bir düşünce içinde olduklarını esaslı olarak bilemediğimiz bazı arkadaşlar bu sözleri kendi üstlerine almışlar. Bu konuyla ilgili olarak 10-15 sayfalık bir eleştiri yazısı da elimize geçti. Buna söyleyecek fazla bir şey yok. Öyle düşünüyorlarsa, eleştirilerimiz onları da kapsar tabii. Belki arkadaşlara bu kadar sübjektivist olmamalarını, herkesin işinin gücünün kendileriyle uğraşmak olduğunu düşünmemelerini söyleyebiliriz. Ama bu da pek önemli değil. Esas olarak yayınlanan bildirilerinde tuttukları yol iyi değil. Söylenen şeylerin anlamı eleştirileceğine, sözcüklerin altı çizilip, diğer sözcüklerden soyutlanıp, lafzi yorum yoluyla anlam türetiliyor. Bu yolla nerede ise revizyonizmin işçi sınıfı ideolojisi olduğunu iddia ettiğimiz ispat edilecek! Bu yolun, Kitle dergisinde çıkan dergimizin el ilanı eleştirisi ve İlke dergisindeki "Sol sapmanın eleştirisi" yazılarındaki yolla benzerliğini hatırlatmak isteriz. Böyle bir yöntemle kuşun deve, devenin de at olduğunu rahatlıkla ispat edebilirsiniz. Bu yol insanı "yeldeğirmenleriyle bitmez tükenmez bir savaşa" götürür!

Arkadaşlar bizim yazdıklarımızı kendi üstlerine alınmışlar. Biz arkadaşların yazdıklarını maalesef üzerimize alamıyoruz.

Devrimci Gençlik'e Yöneltilen Bazı Eleştiriler Hakkında

Sayı 6, 1 Mart 1976

Devrimci Gençlik dergisini işçi sınıfının devrimci bir partisinin olmadığı, sol hareketin örgütsüz ve darmadağınık olduğu bir dönemde çıkarmaya başladık. Devrimci hareketin dağınıklığı en geniş bir şekilde gençlik hareketi içine de yansımakta idi ve genel plandaki bir toparlanma ve devrimci bir birlik oluşturulmadan gençlik hareketinin birliğinin sağlanması esas olarak mümkün görülmüyordu. Ne var ki gençlik hareketi, en azgın faşist saldırıların eşiğinde ve disiplinli bir örgütlenmeye en çok ihtiyaç olunduğu bir noktada idi.

Böyle bir ortamda devrimci gençlik eyleminin birliğini savunarak yayınlanlaya başlayan Devrimci Gençlik Dergisi, yürüttüğü mücadele anlayışıyla devrimci görev halkasını doğru kavrayabilmiş midir? Üzerimize düşen görevleri yerine getirebilmekte miyiz?

Bugüne kadar Devrimci Gençlik dergisine yöneltilen eleştirilerin ışığındaki bir değerlendirmeyle bu soruların karşılığını aramak, faydadan uzak bir çaba olmayacaktır.

Bugüne kadar bize çok çeşitli mihraklardan epey "eleştiri" yöneltildi. Devrimci Gençlik dergisinin yayınlarındaki eksikliğe ve hatalara değinen, yürüttüğü devrimci uğraşıda daha başarılı olması için yapılan dost eleştiriler şüphesiz ki, bizler için yapılan övgüler kadar ve belki onlardan da fazla bir değer taşımıştır.

Buna karşılık eleştirilerin içinde öyle bazıları da var ki, bunları ideolojik mücadele ya da eleştiri kavramlarından herhangi birisi içinde değerlendirmek mümkün değil. Örneğin, gençliğin demokratik mücadele platformu için önerdiğimiz, gençliğin tek merkezi örgütü ve federasyon önerilerinden kalkarak; parti olarak

gençlik federasyonunu önerdiğimizi(!) ve ekonomik-demokratik mücadeleyi stratejik temel mücadele biçimi olarak kabul ettiğimizi ileri sürenler oldu. Şüphesiz bu tür "eleştiri"leri öne sürenler içinde iyi niyetli olanlar da bulunabilir, ama buna rağmen bu tür "eleştiri"leri ciddiye almaya imkan yoktur. Yine aynı kategoriden olarak "gençliği temel aldığımız" iddiaları da gösterilebilir. Ancak bu son konuya bağıntılı olarak çok sayıda arkadaş tarafından "niçin derginin adının Devrimci Gençlik olduğu"; "neden sadece bir gençlik dergisi çıkarıldığı" veya "neden önce gençlik için bir dergi çıkarılmasına ihtiyaç duyulduğu" soruları yöneltilmektedir. Bu nedenle, sanırız ki konuya bu açıdan biraz daha açıklık kazandırmak gerekiyor.

TEMEL SİYASİ GÖREV VE DEVRİMCİ GENÇLİK DERGİSİ

Hangi şartlarda mücadele veriyoruz? Her şeyden önce bu sorunun karşılığını doğru bir şekilde tesbit etmeliyiz. Zira bu sorunun karşılığıdır, bizim siyasi görevlerimizi doğru kavrayabilmemizi sağlayacak olan şey.

Başta da kısaca belirtmeye çalıştığımız gibi hakim sınıfların içine düştükleri iktisadi ve siyasi kriz nedeniyle başta işçi sınıfı olmak üzere tüm emekçi halka ve emekçi halktan yana tüm yurtseverlere baskı ve terörü yoğunlaştırdıkları, her türlü faşist saldırı ve zorbalığın arttığı, faşizmin koyulaştığı, buna karşılık; emekçi halkın kurtuluşu uğrundaki mücadelenin alabildiğine örgütsüz ve darmadağınık olduğu, hakim sınıflar karşısında tüm emekçi halkın kurtuluşu mücadelesine öncülük edecek devrimci bir partinin olmadığı koşullarda yaşamaktayız. İçinde bulunduğumuz koşulların en özet ifadesi budur.

Uzun söze gerek olmadan açıktır ki, bu koşullarda temel siyasi görev; devrimci harekitin dağıklığının giderilmesi, devrimci birliğin oluşturulması; işçi sınıfının iktidar mücadelesinin aracı olarak devrimci partinin yaratılmasıdır. Bu görev, içinde bulunduğumuz somut tarihi koşullarda bütün diğer sorunların çözümü için çözülmesi zorunlu olan halkadır, diğer tüm sorunların esas çözümlerinin zorunlu önkoşulu, "olmazsa olmaz" şartıdır.

Gençliğin mücadelesinin de, işçi sınıfının ekonomik demokratik mücadelesinin de, ülke çapındaki emekçi halkın anti-faşist mücadelesinin de doğru bir temele oturabilmesi, bu siyasi görevin yerine getirilmesine bağlıdır ve bu anlamda da bu görev, bugün diğer tüm devrimci faaliyetlerin kendisine tabi olmak zorunda olduğu acil-temel siyasi görev halkasıdır.

Evet bugün "Birlik gerçekten büyük bir dava ve büyük bir şiar"dır. Ama bu görev nasıl yerine getirilecektir? Dağınıklık nasıl giderilecek, devrimci bir birlik nasıl oluşturulacak, siyasi birlik nasıl sağlanacaktır?

Hemen söylemeliyiz ki, devrimcilerin birliğini sağlayacak olan şey, her şeyden önce marksist-leninist bir teorik temel olabilir.

Bugün ülkemiz solu burjuva ideolojisinin etki ve kalıntılarından temizlenmiş değildir, aksine en geniş şekilde burjuva ideolojisinin etkisi altındadır. Bu etki ve kalıntıları temizlemeden, elli yıllık sağ-revizyonist eğilimler devrimci hareket saflarından atılmadan, marksizm-leninizmin evrensel tezlerinin ülkemizin somut şartlarına uygulanılması ile oluşturulacak teorik bir temel üzerinde yükselecek olan devrimci bir birliğe ulaşmak imkansızdır. Emekçi halkın kurtuluşu yolundaki birlik hemen sağlanacak bir iş değil; bu, gün gibi ortada. Bu yüzden devrimciler bugün ikili bir görevle karşı karşıyadırlar. *"Devrimciler temel siyasi görev doğrultusunda; devrimci hareketin dağınıklığını gidermek ve siyasi birliği sağlamak için ideoloji temelinde sistemli ve örgütlü bir mücadele sürdürürlerken, diğer yanda yükselen kitle eylemleri içinde işçilerin-köylülerin ve konumuz olan gençliğin demokratik mücadelesindeki birliği sağlamak için mücadele etmelidirler. Bu ikili görev diyalektik bir bütün olarak ele alınmalıdır ve her tür mücadele içerisinde (her alandaki mücadelede) temel görev olan ideolojik ve siyasi birliğin sübjektif şartlarını oluşturmak esas amaç olmalıdır" (Devrimci Gençlik, Sayı 1)*

Başta da söylediğimiz gibi, devrimci hareketin dağınıklığı gençlik hareketine yansıyordu ve devrimci gençlik hareketinin birliğinin esas olarak sağlanması birincinin çözümü ile mümkündü,

yani genel planda bir birlik oluşturulmadan devrimci gençlik hareketinin birliğini sağlamak esas olarak mümkün değildi. Ama devrimci hareketin birliğinin sağlanılması, devrimci hareketin gösterdiği yapısal özellik nedeniyle bir bakıma gençlik hareketi içindeki birliğin nispi anlamda sağlanılmasından da bağımsız bir şey değildi. Bu ikisi, diyalektik bir ilişki içindeydiler. Üstelik faşist saldırıların azgınlaşacağı bir döneme girmekteydik ve devrimci gençlik hareketinin nispi anlamda da olsa, belirli ölçüler içinde de olsa dağınıklığını gidermek oldukça büyük bir önem taşıyordu.

Devrimci Gençlik Dergisini bu ikili görev bütünlüğünü göz önünde bulundurarak çıkarmaya başladık.

Devrimci Gençlik Eyleminin Birliği şiarını ileri sürerken, bunun temel siyasi görev doğrultusunda bir gelişmeyi ve o yolda atılmış bir adımı ifade ettiği düşüncesindeydik. Bu nedenlerle, bir yönüyle şüphesiz ki bir gençlik dergisi olma özelliğini taşıyan bu dergide ele aldığımız konular sadece gençlik meseleleri olmaktan çok öteye, devrimci hareketin genel sorunlarına ilişkin konular oldu. Kabul edileceği gibi böyle de olmak zorunda idi ve hemen belirtmeliyiz ki, bundan sonraki mücadelemiz de bu doğrultuda olacaktır. Bu, gençlik içindeki görevlerimizin temel siyasi göreve tabi olmasının zorunlu bir sonucu olarak ortaya çıkmaktadır.

Bu temel düşünceler doğrultusunda verilen mücadele başarılı olmuştur. Gençlik hareketi içindeki yanlış ve oportünist düşünceler etkisiz hale getirilmiştir. Ankara, Istanbul gibi devrimci gençlik hareketinin yoğun olduğu yerlerde her türden oportünist akım, ideolojik ve örgütsel alanlarda yenilgiye uğratılmıştır. Gençlik hareketinin birliği yolunda önemli mesafeler katedilmiştir.

Sonuç olarak bu açılardan (gençlik dergisi olmak, vs) bize yöneltilen eleştirilerin haklı olmadığı inancındayız. Ancak **devrimci gençlik hareketi,** mücadelenin bütünlüğü içinde tali bir noktayı teşkil etmektedir. **Devrimci gençlik dergisi** de nihayet dar kapsamlı bir faaliyeti ifade etmektedir ve bir anlamda sınırlı bir alana inhisar etmektedir. Şüphesiz ki bu durumun yarattığı boşluğun, **devrimci gençlik dergisi** dışındaki mücadelenin en geniş alanlarını kapsayacak olan bir çalışma ile doldurulması ihtiyacı bu gün ortadadır.

Devrimci Gençlik!
Yükselen Anti-faşist Halk Eylemlerinin Ön Saflarına

Sayı 7, 19 Nisan 1976

Faşist saldırılar ve cinayetler her geçen gün artıyor. Faşist saldırganlığın artmasına paralel olarak ülkemizde bir yandan mevcut kurumsal faşizm derinleşir, açık faşizme geçmek için şartlar zorlanırken; bir yandan da en geniş halk yığınlarının faşist cinayetlere karşı tepkileri genişleyip, şiddetleniyor. Bu gelişmeleri doğru olarak kavramalıyız.

Evet, ülkemizde faşist cinayetlerin artmasına paralel olarak bir yandan da faşizm derinleşip koyulaşıyor. Faşizm, kurumsal olarak var olduğu devlet aygıtının en tepe noktalarından, devletin ve toplumun çeşitli kademelerine doğru derinleşip-genişliyor. Her geçen gün açık faşist diktatörlük taraftarları gelişmeleri o yöne doğru kanalize etmeye, şartları kendi çıkarlarına göre geliştirmeye çalışıyorlar.

Ülkemizdeki tüm revizyonistler faşizmin tırmandığını ileri sürüyor. Onlara göre ülkemizde faşizm yoktur ve ülkemiz bir faşizm tehlikesiyle karşı karşıyadır, "Faşizm adım adım tırmanmaktadır". Onlara göre ülkemizde bir burjuva demokratik diktatörlüğü vardır, "Faşist burjuvazi bunun yerine bir faşist diktatörlük kurmak istemektedir. Devrimciler bu faşist diktatörlük tehlikesine karşı mücadele etmelidirler". İşte, çeşitli revizyonist yayın organlarının birleştikleri ana nokta budur. Farklı oldukları, hatta birbirlerine tamamen zıt oldukları birçok nokta bulunmasına rağmen; bu esaslı noktada, ülkemizdeki oligarşik diktatörlüğün faşist karakterini gizlemekte ve anti-faşist mücadeleyi bir açık faşist diktatörlüğün kurulmasını engelleme sorunu haline getirmekte birleşmektedirler.

Oysa Devrimci Gençlik dergisinin daha önceki sayılarında açıklandığı üzere, bugün ülkemizde burjuva diktatörlüğü anlamında bir demokrasi yoktur. Kapitalizmin yukarıdan aşağıya-emperyalizme bağımlı ve çarpık bir şekilde gelişmesi, devrimci bir demokratik devrim sürecinin yaşanmamış olması; emperyalizme bağımlı tekelci ve gerici nitelikteki bir burjuvazinin, iktidarı pre-kapitalist sınıflarla gerici bir ittifak halinde elinde tutuyor olması vb. gibi bir takım koşulların sonucu olarak ortaya çıkan bu siyasi rejim, bizim gibi sömürge-yarı sömürge ülkelere ve bu ülkelerin yeni sömürgeciliğin sonucu ortaya çıkan-yapılarına özgü; "sömürge tipi bir faşizm"dir. Bu yüzden demokrasi meselesi, her şeyden önce ve özünde bir devrim meselesidir. Bu yüzden demokrasiyi korumak değil kurmak sözkonusudur. Bu yüzden demokrasiyi gerçekleştirmenin ve kurtuluşun tek yolu devrimdir. Bu nokta, kavranması gereken ilk noktadır.

Evet, bugün ülkemizde bir yandan faşistlerin sadırganlıkları ve cinayetleri artar, mevcut kurumsal-gizli faşizm derinleşirken; bir yandan da şartlar açık faşizme doğru sürüklenmeye çalışılıyor. Burjuvazi, iktidarını sürdürebilmek için faşizme dayanıyor. Bir yandan Ecevit'in açıkladığına göre ticaret odalarından mali destek gören "güvenlik kuvvetleri yardımcıları" yeni cinayetler işler, ardı kesilmeyen saldırılar düzenler, tüm halk üzerinde bir terör ve korku havası estirmeye çalışırlarken; resmi kuvvetler eksik kalan yerleri tamamlıyorlar. İktidarın halka, çeşitli demokratik kuruluşlara ve basına karşı pervasız uygulamaları adım adım koyulaşıyor. Çeşitli basın kuruluşları koyu bir baskı altında tutuluyor. Demokratik ilerici gençlik örgütleri sinsi ve planlı bir baskı altında tutuluyor. Yöneticileri yaratılan çeşitli bahanelerle gözeltında tutuluyor, gençlik önderleri vurulup yok edilmeyi çalışılıyor. Bu, içinde bulunduğumuz günlerdeki gelişmenin bir yanıdır.

Buna karşılık, bütün bu gelişmelerin bir başka yanı da geniş halk yığınlarında iktidara ve faşist baskılara karşı derin tepkilerin uyanmakta ve genişlemekte olmasıdır. Özellikle, faşistlerin işlediği cinayetler bütün ana-babalar üzerinde derin etkiler uyandırıyor. Öğrenci velileri dernekler kuruyor, politik girişimlerde bulunuyor.

Faşistlerin cinayetlerine karşı tüm yurtsever güçler ve kişiler

bir şeyler yapmak ihtiyacını duymaktadırlar. En geniş halk yığınlarının politik duyarlığı artmakta, sol düşüncenin emekçi halka doğru yayılma ivmesi hızlanmaktadır.

İşte bugün, bu koşulların en doğru bir şekilde kavranılması, devrimci gençlik hareketinin içinde bulunduğu durumun gözden geçirilerek içinde bulunduğumuz koşullara uyan yeni taktik değerlendirme ve şiarların bulunması gerekmektedir.

Bugün devrimci gençlik eylemi, faşizme karşı en geniş halk yığınlarının direniş ve mücadele gücünü yükseltecek ve örgütlendirecek bir perspektiften ele alınmalıdır.

Gençlik hareketi bugün üniversitelerin dar kapıları arasında da polis-öğrenci-faşist cenderesi içinde sıkıştırılmış durumdadır. Okullar yöneticilerin gözetiminde-polis desteğinde bir avuç faşist zorbaya işgal ettiriliyor. Devrimcilerin mutlak olarak çoğunlukta olduğu okullar birer ikişer faşistlerin işgali altına geçiyor veya buna çalışılıyor. ADMMA gibi 17.000 öğrencinin büyük çoğunluğunun devrimci olduğu bir okulda bile, 40-50 faşistin kontrolü kurdurulmaya çalışılabiliyor. Binlerce öğrenci ya bu 40-50 faşiste boyun eğecek, ya kurşunu yiyecek, ya da okul kapanacak. Öyle bir denklem ki her halde faşistler kazanacak! Bugün bu durum aşağı yukarı her okulda aynı.

Bu "denklem" parçalanmalıdır! Bu cendereden çıkmanın yolu bulunmalıdır.

Devrimci gençlik hareketinin bu alandaki en büyük problemi mücadele alanının hareket olanağı taşımayan özelliğidir. Devrimci gençlik hareketi gelişmesinin belirli bir noktasında adeta hareketsiz bir hedef tahtası haline dönüşüyor. Gençliğin demokratik eylemi bugün üniversitelerin statik-dar kapıları arasına sıkışıp kalmaktadır. Belirli bir alanda, düşmanın taktik kontrol ve üstünlüğü altında mücadelenin yükselişi ve başarı şansı sınırlı kalmakta, bir noktadan sonra adeta hareketsiz bir hedef tahtası oluşturulmaktadır. Gençliğin hızlı uyanışı, siyasi gerçekleri toplumun diğer tüm kesimlerinden hızlı bir şekilde kavrayarak eylemini yükseltmesi, genel halk hareketinin ilerisindeki boyutlara ulaşması, bu sorunu yaratan başlıca etkendir.

O halde çözüm nedir? Çözüm, herhalde bir yığın oportünistin

yaptığı gibi gençlik hareketini kitleden kopuk goşizm-anarşizm diye mahkum etmek ve gençliğe "aman dur-bekle, kıpırdama, oyuna gelirsin, halk da uyansın da öyle" diye kocakarı öğütleri vermek değildir. Yapılması gereken, gençliğin eylemini kendiliğinden hareketlerin seviyesine indirmek değil; kendiliğinden hareketleri devrimci bir şekilde yükseltmek olmalıdır.

Sorunun doğru kavranışı, bize doğru ve devrimci çözümü gösteriyor. Çözüm; adeta sorunun içinde görünüyor. Üniversitelerde üst üste darbeler yenilir ve başarısız sonuçlarla karşılaşılırken; Altındağ'da faşistlere karşı Altındağ halkının gösterdiği şiddetli tepki, bize çok dersler verecek niteliktedir.

Devrimci gençliğin çok yüksek düzeydeki devrimci potansiyeli üniversite kapıları arasındaki sıkışıklığından sökülüp çıkarılmalı. Statik bir savunma durumundan çıkarılarak, özgürce gelişip yayılabileceği alanlara doğru genişletilmeli, yaygınlaştırılmalıdır. Hareket alanları geniş olan halk yığınları içinde devrimci gençlik hareketi geniş olanaklara ulaşacaktır. Bu, elbetteki üniversiteleri savunmaktan vazgeçerek faşistlere terk etmek anlamına alınamaz. Tam tersi, üniversiteleri faşistlere birer ikişer terk etmemek için geniş halk yığınlarını, en geniş demokratik kamuoyunu harekete geçirmek için mücadele etmeliyiz.

Yukarıda tespit ettiğimiz gibi, bugün en geniş halk yığınlarının ve emekçi yığınlarının politik duyarlığı artmış, halkın kendiliğinden mücadelesi yükselmiştir. Ülkemizde sol hareketin içinde bulunduğu süreç de zaten sol düşüncelerin emekçi yığınlara doğru yaygınlaşması sürecidir. O halde devrimci gençlik hareketi halk yığınlarıyla bütünleşme yolunda ileri atılmalıdır. Devrimci gençliğin eylemi, geniş halk yığınlarının anti-faşist duyarlığını artıracak, direniş ve mücadele gücünü yükseltecek ve anti-faşist halk hareketlerini örgütlendirecek bir perspektiften ele alınmalıdır.

Bugün, sadece halk yığınlarında ilgi uyandıracak eylemler, mücadelenin ulaştığı seviyeye göre geri bir noktadır. Bu noktadaki gençlik eylemleri ve gösterileri yetersiz kalmaktadır.

Artık halk yığınlarında belirli bir seviyeye gelen duyarlığı derinleştirip doğru siyasi düşünceleri halka kavratacak, onların anti-

faşist eylemini örgütlendirecek demokratik eylem biçimlerini bulmak gerek!

Sorunun bu şekilde kavranılışı, gençlik hareketinin içinde bulunduğu bir çok problemi çözmeyi kolaylaştıracaktır. Bugün devrimci gençlik hareketi gözlenildiği taktirde, yukarıda ortaya koymaya çalıştığımız ana soruna bağlı olarak bir çok sorunun olduğu görülür. Dar bir alanda çok geniş kadroların bulunmasına rağmen, belirli bir görev bölüşümüne dayalı bir çalışma olmadığı için her şey karmakarışıktır. Dağınıklık belirgin olarak ortaya çıkıyor. Mücadele dar bir alana sıkıştığı için zaman zaman bir bıkkınlık ve bezginlik görülüyor.

"Muhalefet" bir sürü kitle edebiyatına rağmen, içine girdikleri "kitle eylemi humması" ile birlikte "muhalefet için muhalefet" adına bir keskinlik yarışı yaratarak gençlik hareketi içinde kümeleniyor ve "muhalefetin muhalefeti", "muhalefetin muhalefetine muhalefet" gibi bir keşmekeşe, bir kaosa sürükleniliyor. "Eylem", amaçlarından sıyrılarak bir rekabet aracı haline dönüşüyor. Bu "yarış" içinde sık sık Tuzluçayır'da olduğu gibi, sosyal pratiğin şamarı ile karşılaşılıyor! Beri yanda şunu söylemeden geçmemeliyiz: 12 Mart dönemi ve sonrasındaki dönemde yoğun olarak işlenmiş olan "provokasyon" düşüncesi, gençlik hareketi içinden tam olarak silinip atılmış değildir ve zaman zaman bu etkilerin izleri görülebilmektedir.

Hareketin genel durumu içinde bir de kadro sıkışıklığının yarattığı durum vardır. Devrimci Gençlik hareketi içinde yetişen birçok unsur, mücadelenin çeşitli alanlarına aktarılamadığı için -ki bu durumun başlıca sorunu bir proletarya partisinin bulunmamasıdır- yetişen kadrolar üstte tıkanıp kalmakta, kadroların yenilenmesi gerçekleştirilememekte, kitlelerle kadrolar arasındaki üye alış verişi vasıtasıyla oluşan bağlar ortadan kalkarak, kitle bağları bu açıdan zaafa uğramaktadır.

İdeolojik-teorik problemlerin halledilmemiş olması, görev bölüşümünün olmaması, kollektif çalışmanın yapılamaması ile birlikte tüm bu sorunlar, gençlik hareketinin bugün aşılması gereken güçlükleridir. Bu sorunların tümünü yukarıda ele aldığımız temel soruna bağımlı olarak çözmek için çaba sarfedilmelidir.

Revizyonizme Karşı Mücadele ve "Sosyal Emperyalizm" Teorileri

Sayı 8, 17 Mayıs 1976

REVİZYONİZME KARŞI MÜCADELE

Bugün Sovyetler Birliği'nde revizyonist bir iktidar iş başındadır. Bu durum, dünya proleter hareketlerinin önüne çok önemli sorunlar sergilemektedir. Bu sorunlar en başta işçi sınıfı mücadelelerinin uluslararası niteliğinden gelmektedir. Uzun yıllar uluslararası işçi sınıfı hareketinin öncüsü rolünü oynayan ve tüm dünya emekçilerince öyle görülen Sovyetler Birliği'nin sürdürdüğü revizyonist politikalar, uluslararası düzeyde revizyonizmin etkinliği için önemli bir maddi güç oluşturmaktadır. Bu olay, dünya devriminin bugün önünde duran en büyük engeldir. Bu olayın ülkemiz devrimi açısından önemi büyüktür. Ülkemizde işçi sınıfı hareketi bugüne kadar burjuva ideolojisinin etkinliğinden esas olarak kurtulabilmiş değildir. İşçi sınıfı hareketi ya da genel olarak devrimci hareketin sağlam marksist-leninist bir temele oturtulması mümkün olmamıştır. İşçi sınıfı kendiliğinden devrimci bilince sahip değildir. Ona devrimci bilinç dışarıdan verilir. Genel olarak bütün toplum kesimleri gibi işçi sınıfı da burjuva toplumlarında burjuva ideolojisinin etkinliği altındadır. Ülkemiz devrimci hareketinin en önemli aşamalarından bir tanesi de işçi sınıfı içinde başlangıçta daima etkin olan burjuva ideolojisine karşı işçi sınıfı ideolojisini hakim kılmak mücadelesidir.

İşte bu durum, işçi sınıfının esas olarak burjuva ideolojisinin etkinliğinden kurtulamamış bulunması, ülkemizde revizyonizmin ve reformizmin etkinliğinin temel sebeplerinden biridir.

Bugün ülkemiz devriminin önündeki önemli sorunlardan bir tanesi, bu durumun giderilmesi, işçi ve emekçi yığınlarının burjuva

ideolojisinin etkinliğinden kurtarılmasıdır. Böyle bir görev, işçi yığınlarının sınıf olarak burjuva ideolojisinin etkinliğinden kurtarılması görevi, devrimci hareket içindeki burjuva ideolojisinin etki ve kalıntılarının temizlenmesinden ayrı bir şey değildir. Bir bütün halinde söylersek, devrimci hareketin işçi ve emekçi yığınlarının burjuva ideolojisinin ve revizyonizmin etkinliğinden kurtarılması; işte ülkemiz devriminin önünde duran önemli sorunlardan bir tanesi budur. Uluslararası revizyonizmin ülkemizdeki sol hareket içindeki revizyonist eğilimlere güç vermesi olgusu, bir başka ve daha tam bir ifadeyle ülkemizde revizyonizmin işçi sınıfı hareketi içinde burjuva ideolojisinin etkinliğinin henüz esas olarak giderilememiş olması durumundan olduğu kadar, uluslararası revizyonizmin desteğinden de kaynaklanıyor olması, bugün ülkemizdeki revizyonizme karşı mücadelede devrimcilerin gözönünde bulundurmaları gereken önemli bir durumdur.

Bu bakımdan daima esas belirleyicileri olan çalışma tarzı, örgüt anlayışı ve devrim anlayışı gibi konular yanında uluslararası revizyonizme karşı tavır konusu da bugün ülkemiz devriminin ve devrimci hareketimizin çözüme ulaştırması gereken önemli bir sorundur.

ULUSLARARASI REVİZYONİST ÇİZGİ

Yirmi yıldır Sovyetler Birliği'nde revizyonist bir iktidarın hüküm sürmekte olmasının bugün yarattığı sonuçları şöyle özetleyebiliriz: Revizyonizm içte sosylizmi uygulamamaktadır. Aksini düşünmek de zaten imkansızdır. Sovyetler Birliği'nde sevizyonist uygulamalarla sosyalizm yolundan sapılmıştır. İç uygulamalar açısından revizyonist politikaları maddi teşviklerin artırılması, pazar ve piyasa öğelerinin güçlendirilmesi, toplumdaki farklılıkların azaltılarak sınıfsız topluma doğru gelişme yerine imtiyaz ve farklılıkların artırılması suretiyle tabakalaşmaların yaratılması olarak sayabiliriz.

Yine revizyonizm dış politikada proleter enternasyonalizmini uygulamaz. Bunun da aksini düşünmek ve beklemek mümkün değildir. Bugün Sovyetler Birliği'ndeki revizyonist iktidarın em-

peryalist-kapitalist ülkelerle olan ilişkileri ve diğer geri bıraktırılmış ülkelerle olan ilişkileri incelendiği zaman bu durumu görmek zor değildir.

Gerek emperyalist-kapitalist ülkelerle olan ilişkilerine hakim olan, gerekse sömürge-yarı sömürge ülkelerle ve diğer sosyalist ülkelerle olan ilişkilerine hakim olan esas, proleter enternasyonalizmi değildir. Bütün bu ilişkilerinde önemli ölçüde milliyetçi eğilimler taşımaktadır. Bu yüzden Sovyetler Birliği'nin bir bütün olarak güttüğü dünya politikası tutarsız, çelişik ve savunulabilir bir politika olmaktan çok uzaktır. Seylan, Ortadoğu ve Hindistan örnekleri bize bu konuda çarpıcı dersler verecek niteliktedir. (Bu politikaların etraflı bir incelemesi şimdilik konumuz dışında kalıyor).

Sovyetler Birliği'nde bu politikaları uygulamakta olan revizyonizmin ise komünizmin-sınıfsız toplumun kurulduğu gerekçesiyle proletarya diktatörlüğü ve proleter partisine gerek kalmadığı, halkın devleti ve halkın partisi-barışçıl geçiş teorileriyle işe başlamış olması dikkat çekici bir noktadır.

Sovyetler revizyonizmi teori planında bugün artık bir dünya savaşını önlemenin merkezi görev olduğu tespitinden kalkarak proleteryanın sınıf mücadelesi anlayışını basit ve kaba bir evrim anlayışına indirgemiştir. Barış-demokrasi-sosyal ilerleme, ileri demokrasi, daha ileri demokrasi safsataları Sovyet revizyonizminin, marksizmin sınıf mücadelesi anlayışı temelinden en çok uzaklaştığı noktaları vurgulamaktadır.

"SOSYAL EMPERYALİZM" TEORİLERİ

Bu gerçeklerden kalkılarak Sovyetler Birliği'ne sosyal emperyalist demek, Sovyetler'in kapitalizme geri döndüğünü ileri sürmek mümkün müdür? Bilindiği gibi bugün dünyada Sovyetler'e karşıt kamp içinde yer alan görüşler bu iddia etrafında kümelenmektedir. ÇKP tarafından temsil edilen görüşlere göre, revizyonizmin iktidara geçmesiyle proletarya diktatörlüğünün yerini burjuva diktatörlüğü almış, kapitalizm yukarıdan aşağı yeniden inşa edilerek sosyalist Sovyetler Birliği sosyal emperyalist bir ülke

haline dönüşmüştür. Biz bu şekilde özetleyebileceğimiz görüşlerin Sovyetler Birliği'ndeki olguyu doğru bir şekilde açıklayamadığı kanaatindeyiz.

Herşeyden önce şunu belirtmeliyiz ki, bu iddialara dayanan "sosyal emperyalizm" teorileri -taşıdıkları birçok hatalı değerlendirmenin yanında- dünya devrimci hareketi açısından çok önemli bir sorun hakkındaki iddiaları ajitatif sloganlar düzeyini aşamayan bir biçimde ele almaktadır. Hepsi ispat edilmesi kanıtlanması gereken iddialar ard arda eklenerek ajitasyon sloganlarıyla desteklenmektedir. Bu konuyla ilgili kaynaklar, iddiaların sayısız tekrarından ibaret gibidir. İnsan bu kadar kuvvetle tekrarlanan "iddiaların" bir yerde bilimsel bir tarzda ispatlanmış şeyler olduğu kanısına kapılmaktadır. Ama kaynaklar bütünüyle ele alınınca görünen odur ki, bu kadar kuvvetle tekrarlanan iddiaların doğruluğunun kuvvetle tekrarlanmasından başka bir kanıtını bulmak mümkün değildir.

Bizdeki "sosyal emperyalizm" teoricilerinin bu konuda yazdıkları da Peking Review gibi uluslararası "ML hareket" yayın organlarındaki makalelerin hemen hemen aynen ve sayısız kere tekrarından ibarettir.

Bugün Sovyetler Birliği'nde ortaya çıkan durumu izah için "sosyal emperyalizm" kavramı kullanılabilir mi? Bilindiği gibi Lenin, II. Enternasyonal revizyonistleri için "sosyal emperyalist", "sosyal şovenist" terimini kullanmaktadır. O halde aynı kavramı bugün Sovyet revizyonizmi için kullanmak mümkün değil mi?

Biz, sosyal emperyalizm sözcüğünün Lenin'in kullandığı anlamda "Sovyetler revizyonizmi" için kullanılamayacağı, aynı kavramın Sovyetler Birliği'nde bugün ortaya çıkan durumu açıklamadığı inancındayız.

Zaten Lenin, emperyalist bir üretim ve sınıf ilişkileri temelinde revizyonizmi incelemiş, revizyonizmin işçi sınıfı içindeki imtiyazlı bir tabakaya dayandığını ve emperyalizmden kaynaklandığını tespit etmiştir. Emperyalist politikaları, sömürgecilik ve sömürge savaşları siyasetini sonuna kadar savunan II. Enternasyonal oportünistlerine "sosyal emperyalist", "sosyal şovenist" sözcüğünden başka ne yakışabilirdi? Ayrıca, re-

vizyonistlerin iktidara geçtikleri ve aynı sömürge siyasetlerini devam ettirdikleri durumu "sosyal emperyalizm", "sosyal şovenizm" sözcüklerinden daha iyi ifade eden bir başka kavram da bulunamazdı. "Sosyal emperyalizm" teorilerini savunanlar bugün Sovyetler Birliği'nde ortaya çıkan durumun yukarıdaki durumlardan farklı olmadığını ileri sürmektedirler. Onlara göre, "tek fark böyle bir durumun dünyanın ilk sosyalist ülkesinde meydana gelmesi ve iktidara gelen revizyonistlerin kapitalizmi yukarıdan aşağıya inşa ederek sosyalist Sovyetler Birliği'ni sosyal emperyalist bir ülke haline dönüştürmesidir."

Burada belirtilmesi gereken ilk nokta, revizyonizmin sosyalist bir ülkede "iş başına gelmesi"nin bu kadar önemsizce geçiştirilebilecek küçük bir fark olmadığıdır. Önce bu noktaya kısaca değindikten sonra geriye dönüş konusundaki sorunlara değineceğiz.

Revizyonizmin sosyalist bir ülkedeki sınıf temelleri ile emperyalist bir ülkedeki sınıf temelleri arasındaki benzerlikleri kadar ayrılıkları da önemlidir. Her iki halde de revizyonizm, işçi sınıfı içindeki ayrıcalıklı bir tabakaya dayanır. Farklı nokta, bu ayrıcalıklı tabakanın emperyalist ülkelerde kapitalist üretim ilişkilerinin varolması nedeniyle bir burjuva sınıfına dayanmasına karşılık sosyalist bir ülkede durumun farklı olmasıdır[1]. Emperyalist ülkelerde revizyonizmin iktidarı tekelci burjuvazinin diktatörlüğünü değiştirmemekte, aksine devam ettirmektedir. Oysa sosyalist bir ülkede ve özellikle Sovyetler Birliği'nde, revizyonizmin iktidara geldiği yıllarda böyle bir durumun olmadığı apaçık ortadadır. Herhalde, "revizyonizm burjuva ideolojisi olduğu için revizyonistler, revizyonist burjuva sınıfı haline dönüşürler ve burjuva diktatörlüğünü oluştururlar" denerek kapitalizmin sınıf yapısının oluştuğu söylenemez. (Diyenler de olmuyor değil, böyleleri bizim azgelişmiş ihtilalcilerimiz arasından çıkıyor!) Zira böyle bir iddia, sınıfların ve toplumların materyalist kavranılışına taban tabana zıt düşen bir iddia olurdu. Marksizmin aksine toplumların yapılarının teşekkülünde, sınıfların teşekkülünde bilince tayin edici bir rol yüklemek olurdu. Sosyalist bir ülkede revizyonizmin iktidara geldiği durumda kapitalist üretim ilişkilerinin

egemen olmaması, bu nedenle bu üretim ilişkilerinin belirlediği sınıf ilişkilerinin bulunmaması; emperyalist bir ülkede olduğu gibi revizyonizmin kaynaklandığı bir tekelci burjuvazinin henüz olmaması nedeniyle sınıf mücadelesinin değişik bir aşamasında kapitalizmde olduğundan farklı bir biçimde cereyan ediyor olması nedeniyle, tamamen farklı bir durumla karşı karşıya olduğumuz açıktır.

İşte bu nedenle herşeyden önce sosyalist bir ülkede revizyonizmin iktidara gelmesiyle ortaya çıkan durumda tıpkı II. Enternasyonal revizyonistleri için olduğu gibi "sosyal emperyalizm" kavramının kullanılmasının doğru olmadığını söylemekteyiz.

Ama asıl önemli olan bu konunun, yani revizyonizmin, sosyalist bir ülkedeki sınıf temellerinin ve içinde yer aldığı maddi şartların doğru olarak kavranılmasıdır. Zira bu konu esas olarak tartışmanın ikinci aşaması olan geriye dönüş yoluyla kapitalizmin restorasyonu "yeniden inşası"konusunda önem taşımaktadır.

Evet biz sosyalist bir ülkede revizyonizmin iktidara gelmesi durumunda, emperyalist bir ülkede revizyonizmin iktidara gelmesi halinde ortaya çıkan durumdan farklı bir durum meydana geldiğini tespit ediyoruz, ve böyle bir durumu izah için "sosyal emperyalizm" sözcüğünün üstelik şimdiki "sosyal emperyalizm teoricilerinin" kullandığı biçimde kullanılamayacağını söylüyoruz. Ama zaten ne iddia, ne de olay bu kadarla kalmamaktadır. Revizyonizmin iktidarından bu yana yirmi yıla yakın bir süre geçmiştir ve onlar da zaten bu süre içinde revizyonistlerin yukarıdan aşağıya kapitalizmi inşa ettiğini ileri sürmektedir.

Geriye dönüş konusunda kuramsal düzeyde genel olarak düşündüklerimizi üçüncü sayıdaki "Modern Revizyonizm ve Sovyetler Birliği'nde Geriye Dönüş Sorunları Üzerine" adlı yazıda kısaca açıklamıştık. Bugün bunları yeniden ele almayacağız. Burada şimdi kısaca gözden geçireceğimiz şey, Sovyetler Birliği'nde geriye dönüşün tamamlandığı konusundaki iddialardır. "Sosyal Emperyalizm Teorileri"nin geriye dönüşün tamamlandığı konusundaki görüşleri de kabul edilebilir görüşler değildir. Genel yaklaşım ilkesi yine bu konuda da diğer konularda olduğu gibi sloganal ve ajitatif bir muhteva taşımaktadır: "Kruchev hain kliği sessizce tezgahladığı bir darbe ile iktidarı ele geçirmiş, proletarya

diktatörlüğü yerine burjuva diktatörlüğünü kurmuş, halkı ve proletaryayı kandırarak kapitalizmi geri getirmiş". Bu uslup zaman zaman mistik bir hava ile bir hikaye anlatımına dönüşmektedir. "1960'lı yıllar dünyanın ilk sosyalist ülkesinin sosyal emperyalist bir ülke haline dönüştüğü yıllar oldu... 1970'li yıllar Sovyet sosyal emperyalizminin dünya halkların baş düşmanı haline dönüştüğü yıllar oldu...", vs.

Bu sanki ispat edilmiş, kanıtlanmasına gerek olmayan hususlarmış gibi kabul edilen bu ufak nokta(!) konusunda da "sosyal emperyalizm teorileri" içinde ciddi bir yaklaşım bulmak mümkün değildir!

Genel olarak Sovyetler Birliği'nde pazar-piyasa-para-banka işlemlerinin varlığı kapitalizmin geri geldiği konusunda en çok başvurulan "deliller" olmaktadır. Artı-değer sömürüsünün esas olduğunu kanıtlamak için, "maddi teşvikler" ve "primler" ileri sürülmektedir. Bunların yanında işletmelerin kârlılık sistemine göre çalıştığı da ileri sürülen kanıtlar arasındadır. Bu kanıtlar iddiayı ispat etmeye yeter mi?

Sovyetler Birliği'nde bugün revizyonistlerin sosyalizmi uygulamadıkları bir gerçektir. Onlar sosyalizmin uygulamasında bir adım olarak pazar-piyasa ve para ilişkilerinin rolünü azaltmak yönünde çaba sarfetmek yerine, üretimi artırmak bahanesiyle bu ilişkilerin rolünü arttırmakta maddi teşvikleri ağırlıklı olarak kullanmakta, prim ve teşvik sistemiyle bu burjuva alışkanlık ve geleneklerinin canlanıp gelişmesine, yabancılaşmanın artmasına yol açmaktadırlar. Ancak bu kadarı, Sovyetler Birliği'nde kapitalizmin yeniden inşa edilmiş ve geriye dönüşün tamamlanmış olduğunu kabul etmek için yeterli olmaktan çok uzaktır.

Bütün sosyalizm dönemi boyunca, sınıfsız topluma geçinceye kadar piyasa, para ve pazar ilişkileri sürecek ve plan-pazar çelişkisi varlığını devam ettirecektir. Yine maddi teşvikler ve prim, sosyalizmde "emeğe göre ücret" prensibinin bir gereğidir. Bütün bunlar bugün Çin'de de varolan ilişkilerdir. Çin ekonomisinde de bugün maddi teşvikler vardır. Aynı şekilde, para ve banka, pazar-piyasa ilişkileri Çin için de söz konusudur. "Sosyal emperyalizm teorileri"nin geriye dönüş konusundaki görüşleri konuya doğru ve

bilimsel bir yaklaşım getirmekten uzak kalmaktadır. Onlar revizyonizmin iktidara geçmesiyle, geriye doğru dümdüz bir hat izlenerek kolayca ve sessizce kapitalizme varılacağını savunmaktadırlar. Bu şekilde revizyonizmin iktidara geldiği sosyalist bir yapıda ortaya çıkan farklılıkları görmezden gelmekte, revizyonizmin gerçek burjuva temellerine oturabilmesi ve geriye doğru gelişmeyi tamamlayabilmesi için geçilmesi gereken süreci ve gerçekleştirilmesi gereken değişimleri kavrayamamakta, üretici güçlerle üretim ilişkileri arasındaki uyum-çelişki durumunun geriye dönüş konusunda etkisini görmemekte, geriye dönüşe direnen maddi ve politik unsurları gözardı etmektedir.

Onlar elli yıllık bir uygulama geçirmiş olan bir ülkede geriye dönüşü çok basit bir olay olarak görmektedirler. Çok önemli toplumsal olayları "sinsi ve haince yapılan plan ve darbelerle iktidarın gaspedilmesi, halkın ve proletaryanın kandırılarak kapitalizmin geri getirilmesi" şeklinde izah ediyorlar. Ve bunun ötesinde elle tutulur tahliller ileri süremiyorlar.

Bugün Sovyetler Birliği'nde revizyonist iktidar sosyalizmi yolundan saptırmıştır. Revizyonist diktatörlük sosyalizmi uygulamamak suretiyle kapitalizmin canlamasına yol açmaktadır. Dünya çapında uyguladığı revizyonist politikalar, tutarsız, çelişkili ve proleter enternasyonalizminden uzak, milliyetçi bir temel üzerinde yükselmektedir. Sınıf mücadeleleri alanında da marksizmin devrimci teorilerinden uzaklaşmış evrimci ve oportünist bir rota izlemektedir.

Ancak bütün bunlara rağmen, bugün Sovyetler Birliği'nde kapitalizme geri dönüşün tamamlandığının ve Sovyetler'in de tıpkı ABD gibi, hatta ordan daha fazla dünya halklarının baş düşmanı olduğu şeklinde sonuçlara varmak mümkün değildir.

Biz bugün Sovyetler Birliği'nde geriye doğru bir sürecin, sosyalizmden kapitalizme geçiş sürecinin yaşanmakta olduğunu söylüyoruz. Bize "bugün Sovyetler'de burjuvazinin mi yoksa proletaryanın mı diktatörlüğünün olduğu" sorusu yöneltiliyor. Elbette ki, revizyonist iktidarın proletarya diktatörlüğü olduğu söylenemez. Revizyonist diktatörlük burjuva diktatörlüğüne geçiş için bir basamak oluşturmaktadır.

Bu sürecin kapitalizme geçişle sonuçlanması teorik düzeyde mümkündür. Ancak, "gelişmenin muhtemel seyrine göre bugünden politika tespit etmenin pratikte oportünizmden başka bir şey olmadığını" söylüyoruz. Yine bu sürecin kapitalizme geçişle sonuçlanmasına dünya halklarının devrimci savaşlarının ve dünya devriminin müsade etmeyeceğine inandığımızı söylüyoruz. Sonuç olarak bugün Sovyetler Birliği'nde ortaya çıkan durumu açıklamak için ileri sürülen "Sovyet sosyal emperyalizmi" teorilerinin tahlillerine katılmıyoruz.

Tabii ki, sorun burada bitmemektedir. Bugün sorun, Sovyetler Birliği'ndeki durumu doğru tespit etmek ve uluslararası revizyonizme karşı doğru bir tavır almak olduğu kadar, aynı zamanda Sovyetler'e karşı kamp içinde meydana gelen çok önemli uluslararası sapmanın da tespit ve tahlil edilerek ona karşı doğru bir tavrın alınmasını da içermektedir.

Bizim bu tavrımıza "üçüncü yol tezgahlayıcılığı" diyorlar. Sovyetler'e "sosyal emperyalist" demeyen herkese "sosyal faşisthain" diyorlar. Onlar kendiliğinden mevcut olan duruma kölece tapmaktan başka yol bulamayan dar-kafalılardır. Onlar, devrimciliği uluslararası düzeyde ortaya çıkan ayrılıklar karşısında bir tarafı seçmek olarak gören, *sorunların daima varolan bir ikilem çerçevesinde* çözümlenebileceğini zanneden küçük burjuva oportünistleridir. Onlar, bugün Türkiye'de yapılacak olan bir devrime Sovyetler'in müdahale etmemesi düşünülemez" diyorlar. Onlar, Sovyetlerin yardımıyla yapılacak bir devrimin karşı-devrim olacağını söylüyorlar. O halde, ne yapılmalı? Bir dünya savaşında Sovyet emperyalizminin yıkılmasına kadar Türkiye'de bir devrim yapılmasına karşı çıkılmalıdır. Zaten onların yaptığı da başka bir şey değil!

Türkiye ve dünya devrimi her türlü revizyonist eğilim ve çizgileri yıkarak olduğu kadar, bu tür düşünceleri de yıkarak ilerleyecektir.

*** Burjuvazi, sosyalist toplumda varlığını üst yapı düzeyinde devam ettirmektedir. Bu yüzden burjuvazi-proletarya çelişkisi sosyalizmde de sürer ama aynen kapitalizmdeki gibi değil.**

Revizyonizme Karşı Mücadele ve "Sosyal Emperyalizm" Teorileri Konusunda Tartışma

Sayı: 9-10, 25 Haziran 1976

Dergimizin 8. sayısında yayınlanan "Revizyonizme Karşı Mücadele ve "Sosyal Emperyalizm" Teorileri" başlıklı yazı, Devrimci Gençlik Hareketi saflarında çeşitli noktaların tartışılmasını sağladı. Tüm siyasetleri, bulanık suda balık avlamaktan ibaret bazı çevrelerin ortalığı bulandırmak için gösterdikleri gayretlere rağmen; bu tartışma, Devrimci Gençlik Hareketi'nin içinde bazı konuların daha yakından incelenerek doğru fikirlerin kavranılması yolunda ileri bir adım olmuştur.

Bizler bu doğrultuda tartışmaları bundan sonra da sürdüreceğiz ve birliğimizin temellerini daha doğru fikirler doğrultusunda yükselterek ilerleyeceğiz. Bu sayımızdaki yazımızda bu tartışmaların bir bölümünü aktarıyoruz.

"Revizyonizm, sosyalizmi ve proleter enternasyonalizmini uygulamamaktadır." Devrimci Gençlik dergisinin 8. sayısında ileri sürülen bu görüşlerle 'aşırı öznelciliğe' düşülmemiş, bilince tayin edici bir rol yüklenmemiş midir?

Bugün Sovyetler Birliği'nin Vietnam, Angola, Küba gibi ulusal kurtuluş savaşları veren ülkelere yardım etmesi karşısında yukarıda ileri sürülen görüşleri savunmak mümkün müdür? Bu tavırlar proleter enternasyonalist tavırlar değil midir?"

Bu sorular herşeyden önce revizyonizm kavramının yeterince kavranılmamış olduğunu gösteriyor. Bu, bizi revizyonizm ve onun politikası üzerinde biraz durmaya sevkedecektir. Zira revizyonizmin ne olduğunun yeterince kavranılması, bizi bu sorulara tereddütsüz olarak HAYIR diye cevap vermeye götürecektir.

Revizyonizm, her şeyden önce "eksik-kötü" bir sosyalizm olarak ya da sosyalizmin bir çeşidi olarak ele alınamaz. Yine revizyonizm, bir konuda ortaya çıkan hatalı bir davranış ve düşünce de değildir. O, sosyal ve sınıfsal temelleri, felsefi, iktisadi ve siyasi görüşleriyle bir bütündür ve en özet tanımlamasıyla, **Marksizm'in temel ilkelerinin değişen koşullar bahane edilerek inkar edilmesidir.** Ve daima revizyonizm nihai hedefi gözardı eden bir politik tavır olarak kendini gösterir. Lenin'in revizyonizm üzerine incelemeleri dikkatle gözden geçirilecek olursa; revizyonizmin, felsefi, iktisadi ve siyasi alanlardaki Marksist tezleri "değiştiren", Marksizm dışı bir ideolojik sistem olduğunu açık şekilde sergilediğini görürüz. Görünüşte Marksizm'i savunması bu durumu değiştirmez.

Bu gerçek, günümüzde ortaya çıkan ve uluslararası bir özellik taşıyan modern revizyonizmin görüşlerinin dikkatle incelenmesiyle de açık olarak görülebilir. Gerçi bugün dünyada var olan ideolojik tartışmalar çok geniş bir alanı kapsamakta, karmaşık-kompleks bir görünüm taşımaktadır. Yine de bütün tartışma konularının özünü oluşturacak noktaların incelenmesi ve bir fikre (yeterli bir kanaate) varılması mümkündür.

Özellikle revizyonizmin dünya devrimi konusundaki görüşlerinin incelenmesi, yukarıdaki sorulara açıklık getirmesi açısından gereklidir.

Mahir Çayan, modern revizyonizmin dünya devrimi konusundaki görüşlerini şöyle özetliyor: *"Tayin edici çelişme sosyalizm ile kapitalizmin güçleri arasındadır. (...) Sosyalist ülkelerin ekonomik kalkınma ritmlerinin yüksek olması sonucu, sosyalizm ekonomik bakımdan üstünlüğünü kapitalist ülkelere kabul ettirecektir ve bu ekonomik ve sosyal üstünlük Batı işçi sınıfı üzerinde etkili olacak ve onları harekete geçirecektir. Bu ekonomik ve sosyal üstünlük ve de güdülen barışçı politika, emperyalizmin demagojik anti-komünizm propagandasını tesirsiz hale getirecektir. Bütün bunların sonucu Avrupa işçi sınıfı bütün halkın desteğini alarak iktidara gelecektir. Budur, kısaca özetlenirse modern revizyonizmin dünya devrimi stratejisi."* (Yeni Oportünizmin Niteliği Üzerine, Aydınlık Sosyalist Dergi, Sayı 20).

Bu devrim teorisi ve sosyalizme barışçıl geçiş anlayışı tabii ki daima olduğu gibi değişen koşullara dayandırılmak istenir. Dünya çapında meydana gelen değişmeler, nükleer vurucu güçlerin ulaştığı seviye nedeniyle bir yandan çıkacak yeni bir dünya savaşını önleme görevini dünya sosyalist ülkelerinin ve dünya komünist partilerinin merkezi (esas) görevi haline getirirken, bir yandan da sosyalizme barışçıl geçişin koşullarını da oluşturmuştur.

"Barışçıl geçiş teorisi" herşeyden önce marksist devlet teorisinin ve marksist devrim teorisinin açık bir inkarıdır. Bu tez sadece kelimenin özel anlamıyla "şiddete" dayanmayan bir devrim anlayışını içeriyor değildir. Revizyonist "barışçıl geçiş" teorisinin özü, onun aynı zamanda burjuva devletin "şiddete dayanarak" parçalanması gereğini reddederek, "burjuva devletin basitçe ele geçirilmesi yoluyla" eski düzenin ortadan kaldırılabileceğini ileri süren Marksist devlet, devrim ve proletarya diktatörlüğü teorilerini ve sınıf mücadelesi ilkelerini temelinden reddetmekte olmasıdır.

Tüm revizyonistler "şiddet" sorununun özünü bulanıklaştırmak suretiyle kafaları karıştırmaya ve kendi pasifist revizyonist tezlerini kabul ettirmeye çalışırlar. Bunu yaparken "şiddet" sorununu en basit bir şekilde herhangi bir "kaba kuvvet" ve "zor" seviyesine indirgerler. Aydınlık Dergisi 56. sayısında bu konuda "Bu sebeple şiddet bütün sınıflar ve siyasi akımlar tarafından kullanılır. Hatta şiddete ilk defa baş vuranlar tarih boyunca daima gerici sınıflar olmuştur. Ezilen sınıflar ise gerici şiddete karşı kendini savunmak ve onu altetmek için devrimci şiddete başvurmuştur" diyor. Aydınlık'ın revizyonist yazarları modern revizyonistlere taş çıkartacak bir şekilde konuyu karmakarışık edip, Marksist devlet ve devrim teorilerine ve dolayısıyla proletarya diktatörlüğü tezlerine sıkı sıkıya bağlı olan şiddet sorununu proletarya diktatörlüğünün karşısına dikiyor. Sonra "Marksizmi revizyonizmden ayıran temel mesele şiddet meselesi değil, proletarya diktatörlüğü meselesidir" diyor.

İşi bu suratle karmakarışık eden PDA'cıların bundan sonraki görüşleri de alabildiğine ilginçleşerek devam eder ve Portekiz'de revizyonistlerin "barışçıl geçiş" tezini terkettiklerini ileri sürmeye

kadar varır. "Burjuva devletini basitçe ele geçirmek suretiyle devrim yapılabileceği" şeklindeki "barışçıl geçiş" ile "şiddete dayanan devrim" meselesi arasındaki farkı silah kullanmaya indirgeyen mantığın vardığı nokta işte budur. Gerçek ise ne Portekiz'de ne de başka bir yerde revizyonistlerin revizyonist "barışçıl geçiş" tezlerinden vazgeçmedikleridir. Onlar bugün, burjuva devletleri "ileri demokrasi, ileri demokratik hükümet, halktan yana hükümet(!)" şiarlarıyla ele geçirme çabalarına devam etmektedirler. PDA'nın yakasını şimdilik bırakarak konumuza devam edelim.

"Dünya devrimi" konusundaki revizyonist tezler aynı zamanda ulusal kurtuluş savaşlarının rolünü ikincil plana atan yanlarıyla da incelenmelidir.

Devrimci Gençlik dergisinin 3. sayı başyazısının girişinde yer alan alıntıyı hatırlatmakta yarar vardır.

"Nihai zaferin ancak ileri ülkeler proletaryası tarafından kazanılabileceği muhakkaktır ve biz Rus, Alman, Fransız, İngiliz proletaryasının sağlama bağlayacağı işleri başlatıyoruz. Fakat en başta doğu milletleri olmak üzere bütün ezilen sömürge milletlerin emekçi halklarının yardımı olmaksızın, ileri ülkeler proletaryasının başarıya ulaşamayacağını görüyoruz. Komünizme geçişin yalnız öncü tarafından gerçekleşemeyeceğini anlamalıyız". Lenin bu çözümlemesi, onun *"Sovyet cumhuriyetiniz şimdi de doğunun bütün uyanan halklarını seferber edip onlarla birlikte milletlerarası emperyalizme karşı mücadeleye girmelidir"* satırlarıyla birlikte ele alındığında açıkca görülmektedir ki, onun dünya devrimi anlayışı temel-nihai-tayin edici güç olarak dünya proletaryasını ve sosyalist sistemi ele alırken ezilen ulusları ve onların anti-emperyalist mücadelelerini temel müttefik olarak değerlendirmekte ve ulusal kurtuluş savaşlarına dünya devrimi üzerinde tayin edici bir rol verilmektedir.

Modern revizyonizmin devrim teorisi ise tayin edici çelişme olarak kapitalizmin güçleri ile sosyalizmin güçleri arasındaki çelişmeyi ele alırken ulusal kurtuluş savaşlarına tali bir rol vermektedir. (Gerçekten değinmeliyiz ki modern revizyonizmin bu tezlerine karşılık Çin Komünist Partisi (ÇKP) tam tersi bir görüş savunmaktadır. Ulusal kurtuluş savaşlarının önemi vurgulanırken,

çağımızın temel çelişmesi olan burjuvazi ile proletarya arasında, sosyalist sistemle emperyalist sistem arasındaki çelişmeyi ihtiva etmiyor olması -Çin kendisini III. dünya ülkeleri arasında görüyor!- dikkate değer bir noktadır.)

Modern revizyonizm ulusal kurtuluş savaşlarının rolünü tali plana atarken, sömürge ve yarı-sömürge ülkelerle ilgili olarak "kapitalist olmayan yol" tezini ileri sürmektedir. Bu tez özetle şöyledir: "Kapitalist olmayan 'geri kalmış' ülkeler sosyalist blokla ilişkiler içerisinde ve onların iktisadi yardımlarıyla emperyalizmden bağımsızlaşacak, sosyalist sistemin başarıları onlara sosyalizmin daha iyi bir sistem olduğunu kabul ettirecek ve sosyalist sistemle bütünleşerek komünizme geçecekler". Revizyonist kapitalist olmayan yol tezleri özetle proletaryanın öncülüğünü reddeden, burjuvazinin öncülüğünde (devlet mekanizması parçalanmadan, barış içinde!) sosyalizmin gerçekleştirilebileceğini ileri süren, Marksizmin temel tezlerini ve onun sınıf mücadelesi ilkelerini reddeden görüşlerdir.

Revizyonistler "kapitalist olmayan yol" tezlerini Lenin'e dayandırmaya çalışırlar. Gerçi Lenin de bir kapitalist olmayan yoldan sosyalizme geçişten söz eder, ama bu görüşler özetle "işçi sınıfı hiç olmayan ya da hiç denecek kadar az olan 'geri' ülkelerde köylülüğe dayanarak komünist partilerin iktidarı ele geçirebilecekleri ve ileri sosyalist ülkelerin yardımıyla kapitalist olmayan yoldan komünizme geçebilecekleri" şeklindedir ve açıkça görülebileceği gibi revizyonist tezlerle hiç bir ilişkisi yoktur. Lenin köylülüğe dayanarak iktidarı ele geçiren komünist partilerin önderliğindeki ülkelerin kapitalist yoldan komünizme geçebileceğini ileri sürer. Yoksa Suriye, Irak, Hindistan gibi burjuva önderliğindeki ülkelerin değil!

(Burada yine bir parantez açarak bazı konuları daha hatırlatmanın tam zamanıdır: Sovyetlerin kapitalist olmayan yol tezleri Çin'in III. dünya politikalarından ne kadar farklıdır? İki süper devlete karşı İran, Şili, Türkiye gibi ülkeleri desteklemek Çin'in temel politikaları değil mi? Ve dünya devriminin temel güçlerini bu III. dünya ülkeleri oluşturmuyorlar mı? III. dünya tahlili içinde sosyalizm güçleri ile kapitalizm güçleri arasındaki

çelişmeden hiç söz edilmiyor olması şüphesiz sadece bir rastlantısal eksiklik değildir!).

Konuyu daha fazla dağıtmadan başlangıca dönelim. İşte bugün Sovyetler Birliği'nin dünya politikasının üzerinde yükseldiği görüşleri bunlardır.

Gerek sosyalist ülkelerle, gerek ulusal kurtuluş savaşları veren ülkelerle (evet, özellikle onlarla!) gerekse diğer emperyalist kapitalist ülkelerle olan ilişkilerinin tümü esas olarak bu revizyonist tezler tarafından belirleniyor. Onun ulusal kurtuluş savaşlarını desteklemekte ve emperyalist saldırganlığa karşı çıkmaktaki duraksamalı politikaları revizyonizmin bir görüntüsü olarak ortaya çıkmaktadır. Görünüşlerdeki her hangi bir duruma bakarak öz hakkında bir hüküm vermek doğru bir tavır olamaz. Bu bakımdan herhangi bir şekilde, Vietnam'da, Angola'da ya da Küba'da herhangi bir durumdaki tavrının olumlu yanına bakarak onların revizyonistlikten vaz geçtiği (!) sonucuna varmak mümkün değildir. Bu konuda bize gönderilen bazı eleştirilerde ileri sürülen "revizyolistlerin proleter enternasyonalist bir siyaset izlemedikleri" değerlendirmesinin "aşırı öznelcilik" (?) olarak değerlendirilmesini anlamaya imkan yoktur! "Zaman zaman revizyonist politika uygulamaya çalışılıyorsa da birer Marksist-Leninist olmamalarına rağmen işçi sınıfının bilimine uymak zorunda kalmaktadırlar". Eğer böyle ise, eğer canları istemeye istemeye de olsa onlar işçi sınıfı bilimine uymak zorunda kalıyor, proleter enternasyonalist, sosyalist bir siyaset izlemeye mecbur kalıyorlarsa (öznel iradelerine rağmen!), evet gerçekten böyle ise onlar canları istese de istemese de sosyalisttirler(!), revizyonist değil. Bir insanın canının ne istediği, ya da kafasının içinde ne olduğu önemli değil, önemli olan onun "eyleminin muhtevasıdır". Revizyonist kliğin eyleminin muhtevası sosyalistse, eğer o sosyalist ve proleter enternasyonalist bir politika yürütüyorsa, revizyonist klik sosyalisttir(!). Bu mu iddia ediliyor? BUNLAR GERÇEK Mİ? İleri sürülen eleştirilerden daha ciddi bir sonuca varmak mümkün değildir. Bu tür görüşlerin ciddi olarak savunulabilecek görüşler olmadığı ortadadır ve tartışma götürmez olarak ortadadır ki, revizyonizmi onun politikasından ayırdetmeye imkan yoktur.

Elbette revizyonist politika "saf" bir politika değildir. Bu anlamda yaptığı her şey olumsuz ve karşı çıkılması gereken şeyler değildir. Ama bir şeyin kendi bünyesinde zıddını da taşıyor olması ona karakterini veren, adını takan hakim özelliğinin belirtilmesine engel teşkil edemez.

Hiç tereddütsüz söyleyelim ki, revizyonistler Angola, Küba ve Vietnam'a rağmen revizyonisttirler! Onların ulusal kurtuluş savaşlarına yardım etmeleri revizyonizmden vazgeçtikleri anlamına gelmemektedir. (Zaten revizyonizmin, ulusal kurtuluş savaşlarına yardım etmemek olduğu da nereden çıktı?).

Ancak bütün bu söylenenlerin hiçbirisi Sovyetler'in ulusal kurtuluş savaşlarına yardım etmelerinin olumlu yanının inkar edilmesi ve buna karşı çıkılması gerektiği anlamına gelmez. Ama bu olumluluk, Sovyet politikaları açısından belirleyici değildir. Sovyetler Birliği'nin esas olarak yukarıda kısaca açıklamaya çalıştığımız görüşleri tarafından belirlenen politikalarının belirleyici özelliği, proleter enternasyonalist ve sosyalist bir politika olmamasıdır.

Özetle, revizyonizmi onun politikasından ayırmaya imkan yoktur. En genel bir ifadeyle tüm revizyonist politikaların özü; onun asıl hedefi, nihai amacı göz ardı eden bir muhteva taşımasıdır. Detant-barışçıl geçiş-ileri demokrasi ve sosyal ilerleme safsatalarında ifadesini bulan politikasının dünya devrimi açısından olumsuzluğu ortadadır. Ve ortadadır ki içteki uygulamasıyla da Sovyet devrimini yolundan saptırmaktadır.

"Devrimci Gençlik Dergisinin 8. sayısında 'bugün Sovyetler Birliği'nde sosyalizmden kapitalizme geçiş süreci yaşanmaktadır' deniyor. Oysa 3. sayıda 'geçiş aşaması tamamlandıktan sonra artık geriye dönüş imkansızdır' deniyordu. Bu iki görüş çelişkili değil midir?"

Herşeyden önce geçiş dönemi, sosyalizm ve komünizm aşamaları hakkında açık ve doğru tanımlamalara ulaşmak gerekir. Marks'ta sosyalizm komünizme geçiş dönemi olarak ele alınır. Lenin de devrimden, sınıf farklılaşmasının ortadan kalkacağı,

sınıfsız toplumun kurulacağı döneme kadar olan dönemi komünizme geçiş dönemi olarak inceler. Farklı olarak Lenin'de işçilerle köylüler arasındaki farklılığın kaldırılacağı döneme kadar olan dönemde tam olarak sosyalizmin kurulmadığı ileri sürülür. Literatürdeki farklı ifadeler, ve farklı terimlerin incelenmesini bir yana bırakırsak, geçiş dönemi bir bütün olarak sosyalist devrimden işçi sınıfı ile köylülük arasındaki farklılığın ortadan kalkacağı aşamaya kadar olan bütün bir tarihsel dönemi kapsar. Burada önemle işaret edilecek iki nokta, bu dönemin ne kafa ve kol emeği arasındaki farklılıkların ortadan kaldırılacağı, komünizmin en yüksek aşamasına kadar uzatılabileceği; ne de işçi ve köylülük arasındaki farklılığın ortadan kalkmadığı aşamaya kadar kısaltılabileceğidir. Bu kısa bilgiler ışığında baştaki değerlendirmeleri tekrar gözden geçirirsek; evet işçi sınıfı ile köylülük arasındaki farklılıkların ortadan kaldırıldığı komünizmin ilk aşamasına geçilmesinden sonra (yani geçiş döneminin tamamlanmasından sonra -buna sosyalizmin tam olarak gerçekleştirilmesinden sonra da diyebiliriz-) geriye dönüş imkansızdır. Ve yine evet; bugün Sovyetler Birliği'nde sosyalizmden kapitalizme geçiş süreci yaşanmaktadır. (Burada sosyalizmden kapitalizme geçiş süreci derken kastedilen, geçiş döneminin tamamlanmasından sonraki -yani sosyalizmin tam olarak gerçekleştirildiği aşamadan kapitalizme geri dönüş değildir. Burada, geçiş dönemi içindeki sosyalizm doğrultusunda olmayan tarihsel süreç kastedilmektedir). Evet, "sosyalizmden kapitalizme geçiş süreci" yaşanmaktadır diyoruz, zira Sovyetler Birliği'nde geçiş aşamasının tamamlanıp komünizmin ilk aşamasına, sınıfsız toplum aşamasına geçildiğini kabul etmiyoruz.

Kruchev ilk olarak Sovyetler Birliği'nde sınıfsız toplum aşamasına geçildiğini ileri sürerek proletarya diktatörlüğü ve proletarya partisine ihtiyaç kalmadığını ileri sürmüştü. Ama Kruchev döneminde bu "tespitler"le beraber getirilen ekonomik reformlar göz önüne alındığında görülür ki "üretimin artırılması", "ekonominin rasyonalizasyonu" amaçlarıyla getirilen tedbirler, toplumdaki farklılıkların artmasına yol açacak bir muhtevadadır. Ve önerilen parasal ödüller ve primler ancak geçiş dönemi içinde uygulanabilecek bir özellik taşırlar.

"Geçiş aşamasının tamamlandığı" görüşü daha işin başında bu iddiayı ileri süren modern revizyonistlerce çürütülmüştür.

"'Bugün Sovyetler Birliği"nde revizyonizm sosyalizmi uygulamamak suretiyle kapitalizmin canlanmasına yol açıyor' deniyor. Burada iradeye tayin edici bir rol verilmek suretiyle 'aşırı öznelciliğe' düşülmüyor mu?

Politikaya ve kişilerin iradesine toplumların gelişmesinde belirleyicilik tanınabilir mi?

Kapitalizmin canlanmasından ne kastediliyor?"

Bugün dünya çapında ortaya çıkan modern revizyonizmin dikkat edilmesi gereken yanı ve özelliği şüphesiz ki onun içinde doğup geliştiği maddi ve tarihsel koşullardır, ve o ancak bu tarihsel dönemin kendine özgü geçiş dönemi koşulları çerçevesinde en iyi bir şekilde kavranıp açıklanabilir. Bu çerçeve içinde modern revizyonizmi incelemeye devam ederek yukarıdaki sorunlar karşısında açıklık sağlamaya çalışalım.

Modern revizyonizmin politikasının nihai hedefi göz ardı eden bir özellik taşıdığını belirtmiş ve dünya çapındaki politikalarının dünya devriminden vazgeçme anlamına gelebileceğini anlatmaya çalışmıştık. Geçiş dönemi sorunları çerçevesindeki politikaları da esas itibarıyla "sınıfsız toplumun inşası" olarak ifade edebileceğimiz nihai amacı göz ardı eden bir özellik taşır.

Bugün revizyonistler Sovyetler Birliği'nde sınıf farklılıklarını ortadan kaldırma, sınıfsız toplum inşa etme yolunda bir politika takip etmiyorlar.

Onlar bir yandan yığınların ideolojik ve kültürel yönden eğitilmeleri çabalarını ve dolayısıyla sosyalizmi inşa mücadelesinin bu yanını ihmal etmekte, bunun yerine yığınların depolitizasyonu şeklinde bir uygulama sürdürmektedirler.

Diğer yandan onların ekonomi politikaları da esas olarak Sovyet toplumunda sınıf farklılıklarını azaltacak sınıfsız toplum hedeflerine ulaştıracak bir yönde olması gerekirken, tam tersine bir özellik göstermekte; "güncel sorunlara çözüm getirmek, üretimi

artırmak ve ekonomiyi rasyonellleştirmek gibi" sebeplerle yürütüldüğü ifade edilen uygulamalarla, toplumdaki sınıf farklılıkları azalacağına artırılmakta, toplumun gelişim doğrultusu saptırılmakta ve böylece Sovyet toplumu adeta bir "tüketim toplumu" olma yönünde gelişmeye, çürümeye sevkedilmektedir.

Bütün politikalara, ekonomik "reform"lara, teşvik ve primlerin ağırlıklı olarak kullanılmasına revizyonist bir öz veren, esas bu noktalardır.

Zira ekonomik uygulamaların muhtevasını açıklayan şey onun hangi politikaya hizmet ettiği, hangi doğrultuda kullanıldığı meselesidir.

NEP dönemi uygulamaları için (Yeni Ekonomik Politika -1920'lerde Sovyetler Birliği'nde tarımsal alandaki bazı sorunları çözme amacıyla yürütülen uygulama-), "Bu kapitalizmin geri getirilmesidir" diyenlere karşı "Hayır" diye cevap veriyor Stalin. *"NEP, partinin politikasıdır. Sosyalist unsurların kapitalist unsurlarla mücadelesini uygun gören ve sosyalist unsurların kapitalist unsurlara karşı zaferini hesap eden politikasıdır"*. (Stalin, Leninizmin İlkeleri). (Burada, herhangi bir kapitalist unsurun varlığını kapitalizmin varlığının kanıtı olarak ileri süren baylarla artık tartışmaya gerek kalmadığı açıktır).

Partinin toplumu ileriye doğru geliştirmeye yönelik politikaları, bazı nedenlerle geri çekilmeleri gerektirebilir. Bu arada teşvik ve primlere de başvurulabilir. Bu değildir esas önemli olan. Önemli olan, çalışmanın teşvikinde parasal ödüllerin kullanılmasının azalma yönünde olması yerine artmasıdır ve H. Magdoff'un belirttiği gibi, *"parasal ödüllerin geniş bir şekilde kullanılmasıyla, iktisadi hayatın her düzeyinde yerleşen hiyerarşik düzen toplumdaki farklılıkları büyüten ve sürdüren bir insan ilişkileri düzenini yaratır ki, bu farklılıklar fabrika ve büroda iş bölümü gereği olarak emir veren ve uygulayanlar arasında olmaktadır"*.

Böyle bir durumda, parti politikasının revizyonist bir karakter taşıması halinde nasıl bir gelişme ortaya çıkabilir? Geçiş döneminin hakim özelliği, işçi sınıfının iradi eylemiyle yukarıdan aşağı sosyalizmin inşa edildiği bir tarihsel süreç olmasıdır. *"Pro-*

letarya diktatörlüğü eski toplumun güçlerine ve geleneklerine karşı hem kanlı hem kansız, hem şiddete dayanan hem barışçıl, hem askeri hem iktisadi, hem pedagojik hem yönetsel inatçı bir mücadeledir" diyor Lenin. *"Milyonlarca ve on milyonlarca insandaki alışkanlığın gücü en korkunç güçtür. Mücadelede döğülmüş demirden bir parti olmadan, böyle bir mücadeleyi başarıyla sürdürmek olanaksızdır"*. (abç) (Lenin, Sol Komünizm).

Böyle bir parti olmadığı, partinin revizyonist bir politika izlediği bir durumda; "proletarya diktatörlüğü denen o inatçı mücadelenin başarılı bir şekilde sürdürülemediği bir durumda toplumsal gelişme ne yönde olacaktır? Toplum, herşeye rağmen toplumların "diyalektik materyalist gelişimi doğrultusundaki" "sosyalizme doğru ilerleyişine" devam mı edecektir?

Şüphesiz ki hayır! Şüphesiz ki proletarya partisinin doğru politikasının, "yönetsel, askeri, iktisadi, pedagojik mücadelesinin" yürütülmediği koşullarda kapitalist unsurlar, burjuva alışkanlık ve gelenekleri, burjuva eğilimleri canlanmaya başlayacak ve "geriye doğru" işleyen bir süreç meydana gelecektir. Bu süreç bizatihi kapitalizmin kendinin değil ama kapitalizme geçme olasılıklarının güç kazandığı bir süreçtir. İşte bu sebeplerle "revizyonistler içte sosyalizmi uygulamamak suretiyle kapitalizmin canlanmasına yol açıyorlar".

Bu tespitlerin "aşırı öznelcilik"le bir ilgisi olmadığı açıktır.

Marksizmin tarihsel gelişmeyi kavrayışı ne insan iradesinin rolünü reddeden bir kaba gerekirciliğe (determinizm) dayanır, ne de sadece insan iradesinin sonucu olarak gören volantarizme (iradecilik). **"Marksist devrim teorisi hem determinist, hem de volontaristtir (iradeci). Bu ikili yön diyalektik bir bütün oluşturmaktadır"** (M. Çayan). İradi, sübjektif faktörler maddi temelin nihai belirleyiciliği materyalizmin idealizm karşısındaki ilk esaslı mevziidir. İlk kavranılması gereken noktadır. Ve yine evet, toplumsal sistemlerin diyalektik gelişmesi son tahlilde insan iradelerinden bağımsız bir doğrultu, ileriye doğru bir doğrultu izler. Marksizmin tarihsel materyalist tezlerinin politikasının önceliğini savunan görüşlerin aksine politik etkenlerin en sonunda ekonomik

yapı tarafından belirleneceği şeklindeki çözümlemesini doğru olarak kavrayabilmek için herşeyden önce şu noktalara dikkat edilmesi gerekir.

İlk olarak; bu çözümleme tarihsel gelişimin genel doğrultusu için geçerlidir. Tarihi gelişmenin her anına mekanik bir şekilde uygulanamaz.

İkinci nokta; politik etkenler ekonomik etkenler karşısında fonksiyonsuz bir unsur değildir, aksine aktif bir unsurdur.

Üçüncü olarak (ki bu husus ilk iki hususun sonucu olarak ortaya çıkmaktadır); politik etkenlerin ekonomik yapı üzerindeki rolü, toplumların gelişme aşamalarının değişik aşamalarında farklı bir etkiye sahip olur.

Bu hususları dikkate almak suretiyle diyebiliriz ki bir toplumun sosyalizme doğru ileri mi gideceği yoksa kapitalizme doğru geriye mi gideceği sorunu -bütün bir geçiş dönemi için- politik üst yapının fonksiyonları ile ilgilidir. Politik etken bu dönem için belirleyicidir.

Ancak bu etki de geçiş döneminin başından sonuna kadar aynı düzeyde kalmaz. Sosyalizmin inşasının ileri dönemlerinde politika karşısında ekonomik etmenler giderek artan bir etki gösterirler. Başlangıçta toplumun sosyalizme doğru gelişmesini ekonomik faktörlere rağmen politik üst yapı tayin eder. Sosyalist ekonominin inşası ilerledikçe ekonomi ile birlikte fakat yine politik etkenler tayin eder. Geçiş döneminin sonuna kadar azalan bir eğilim seyretse de politik üst yapının belirleyiciliği devam edecek, dönemin tamamlanmasından sonra ise politika ile ekonomi arasındaki bu ilişkiler kombinezonu tersine dönecektir. Geçiş dönemi sürecinde ekonomik alt yapı ile politik üst yapı arasındaki ilişkilerin doğru kavranılışı böyle olmalıdır.[1]

Bu bilgilerin ışığında, Sovyetler Birliği'nde "revizyonist politikaların kapitalist unsurların canlanmasına yol açarak bir geri dönüş süreci oluşturduğu" şeklindeki çözümlememizin "aşırı öznelcilik" değil, tam tersine Marksist bir tahlil olduğunu söyledikten sonra tartışmayı sürdürerek konunun daha da açılmasına çalışalım.

"Bugün Sovyetler Birliği'nde revizyonizmin iktidarda olduğundan sözediliyor. İktidar ve hükümet kavramları aynı değildir. Bugün Sovyetler Birliği'nde revizyonist bir hükümetten sözetmek, asıl iktidarın ise proletaryaya ait olduğunu söylemek doğru olmaz mı?

"Hükümet" ile "iktidar"ın farklı kavramlar olduğu doğrudur. Hükümet, siyasi iktidar araçlarından bir tanesidir.

Ancak bugün Sovyetler Birliği'nde revizyonizmi partiye, dolayısıyla "ancak yürütme organlarına hakim olabilen bir klik" olarak görmek suretiyle gerçek iktidarın işçi sınıfına ait olduğunu ileri sürmeye olanak yoktur.

Herşeyden önce ortada bu iddiayı haklı gösterebilecek hiç bir belirtinin olmadığını söylemek zorundayız. Hatta tam aksine her şey; gerek revizyonizmin yirmi yıldır süren yerleşik, kalıcı ve tüm Sovyet politikaları üzerindeki, etkin varlığı olgusu, gerek Sovyet revizyonizminin maddi temelleri konusundaki bilgilerimiz, böyle bir iddianın ileri sürülemeyeceğini ortaya çıkaran kanıtlar niteliğini taşır.

İlk olarak sadece hükümet ve parti üzerinde "sınırlı bir etkiye sahip olan bir eğilimin" yirmi yıllık "proleter iktidarına" rağmen nasıl olup da etkinliğini devam ettirebildiği, nasıl tüm Sovyet politikalarını etkin bir şekilde yönlendirebildiği sorularını açıklamanın güçlüğü ile karşılaşılacaktır. İktidar ve hükümet ayrı -birbirleriyle çelişen güçler- olarak ortaya çıktığı zaman, bu çelişkili durum uzun süre devam edemez. (Herhalde böyle bir tarihsel olayı açıklamak için şu "ünlü" halkın ve proletaryanın aldatılıp; kandırıldığı(!) şeklindeki hikayeci mantığa başvuramayız). "Hükümet" kendisiyle uyuşmadığı iktidara uymak zorunda kalır.

Öte yandan Angola, Vietnam gibi örnekler (bu örneklerin Sovyet politikaları açısından belirleyici olmadığını yukarıda anlatmaya çalışmıştık) "revizyonist hükümetin proleter iktidara uymak zorunda kaldığının" bir kanıtı olarak ileri sürmenin de kabul edilebilir bir düşünce tarzı olmadığı ortada...

Ancak buraya kadar söylenenler hep "belirtilerle" ilgili şeyler.

Konuyu önce proletarya partisinin proletarya diktatörlüğü üzerindeki rolünü kuramsal düzeyde inceleyerek, sonra da Sovyet revizyonizminin maddi temelleri konusunda biraz derinleşerek, bu noktaların açıklığa kavuşması hususunda belirtilerle uğraşmaktan uzaklaşabiliriz.

İkinci olarak gerçekte "revizyonist bir partiye rağmen proletaryanın iktidarı" iddiaları herşeyden önce proletarya diktatörlüğü ile parti arasındaki ilişkilerin niteliğini gözardı etmektedir.

Evet, proletarya diktatörlüğü parti diktatörlüğü olarak anlaşılamaz, bu ikisinin özdeşleştirilmesi doğru değildir. Bunları destekleyecek sayısız "alıntı"ya baş vurmak mümkündür. Ama Marksist ustalardan alınacak bu "alıntı"ların bir tekinde bile proletarya diktatörlüğünün "partisiz" ve "partiye rağmen" yürüyebileceği konusunda delil olabilecek en küçük bir ifade bulmak mümkün değildir.

Üstelik tam tersine, proletarya diktatörlüğü için partinin vazgeçilmez anlamı üzerine çok kesin ifadeler taşıyan sayısız alıntıya başvurmak mümkündür. Ancak, "proletarya diktatörlüğünün devam ettirilebilmesinin şartı olarak, proletaryanın diğer tüm sınıf örgütlerini ve siyasal iktidar araçlarını birbirine bağlayan bir düğüm noktası olarak, ve en başta tüm sınıfların, proletarya diktatörlüğünün, devletin ve bizatihi partinin kendisinin ortadan kaldırılacağı bir düzenin gerçekleştirilmesi için olanı olmak üzere; proletaryanın tüm sınıf siyasetlerinin yürütücüsü olarak partinin vazgeçilmez rolünü kanıtlamak için (marksizm-leninizmin bu en temel ilkelerinin doğruluğunu desteklemek için) bir tek alıntıya bile gerek olmadığı kanaatindeyiz.

Evet, proletarya diktatörlüğü parti diktatörlüğü ile eşanlamlı kabul edilemez, ve revizyonistler yukarıda sıralanan bütün noktaları gözardı ederek proletarya diktatörlüğünü parti diktatörlüğü olarak göstermeye çalışırlar! Ama biz biliriz ki; parti proletaryanın sınıf düşüncesinin gerektirdiğinden ayrı bir siyaset izliyorsa, proletaryanın tüm sınıf örgütleriyle bağlarını koparmışsa ve bu arada siyasal örgütlerle ve de devlet kurumlarıyla (özellikle polis ve ordu) proletaryanın bağları (zorunlu olarak) kopmuşsa, böyle bir

durumda partiye -ve onun ordu ve polis üzerindeki egemenliğinerağmen proletarya diktatörlüğünün varlığından sözetmeye imkan yoktur! Ancak revizyonistler, proletarya diktatörlüğünün parti diktatörlüğü anlamına geldiğini ileri sürerek proletarya diktatörlüğünün varlığını iddia ederler!

Ve nihayet konunun özüne inerek Sovyetler Birliği'ndeki revizyonizmin somut bir incelemesi bizi yukarıdaki konularda sağlıklı bir açıklığa ulaştırabilir. Böyle bir yazının sınırlarını hayli aşan bu konu ile ilgili olarak şimdilik hiç değilse genel bir yaklaşım şeklinde bir anahtar verilmesine ihtiyaç var.

1950 yıllarında Sovyetler Birliği'nde "zuhur eden" modern revizyonizm, her şeyden önce doğup geliştiği -ona hayat veren- somut maddi koşulların; genel olarak geçiş dönemi, özel olarak Sovyetler Birliği'ndeki geçiş dönemi koşullarının sorunları içinde incelenilerek kavranılabilir.

Sovyetler Birliği'nde devrimin sonrasında karşılaşılan ilk engeller geçilip devrim belirli bir oranda yerleştikten sonra büyük çaplı endüstrinin, makina üreten makinalar sanayiinin kurulması çabaları, sosyalist ekonominin canalıcı bir sorunu olarak görülmüştür. Devrimin ilk otuz yılında sanayide ve tarımda küçük üretimin tasfiyesi aşağı yukarı gerçekleştirilmiş, tarımda kolhozlar ve devlet çiftlikleri ağırlıklı olarak yerleştirilmiş, sanayide ise büyük çaplı endüstri ABD'dekinin bir misli fazla bir yüzdeye ulaştırılmıştır.

Buna karşılık tarımda makinalaşmaya rağmen üretim artışı sağlanamamıştır (Tek bir örnek: Buğday hasadı rekoltesi devrimin başlangıç yıllarındakinden daha fazla bir sayıya yükselememiştir).

Sanayide ise seçilen model -makina üreten makinalar sanayiinin önceliği- zaten yatırımların kısa sürede tüketim malları arzına dönüşmesini sağlayamayacak bir nitelik taşımaktadır. (Burada herhangi bir yanlış anlamaya meydan vermemek için hemen söyleyelim; bunları söylerken Sovyetler'deki Lenin ve özellikle Stalin dönemlerini kapsayan ekonomik tercihlerin sanayinin önceliği ve sanayide ağır ve büyük çaplı sanayinin önceliği- hatalı olduğunu ileri sürmüyoruz. Tersine bu politikaları doğru tercihler olarak görüyoruz.)

Bunlara savaş yıllarındaki ekonomik tahribat, fabrikaların ağırlıklı olarak savaş araç ve gereçleri, silah üretimine tahsisinin yarattığı sonuçlar da eklenince, üretimin artırılması büyük bir sorun olarak ortaya çıkmıştır. Bu noktada iki siyaset, iki farklı tercih belirmiştir ki bunlardan bir tanesi kişileri daha çok çalışmaya sevketmek için parasal teşvik, merkezi planlamanın gevşetilmesi (bürokratik mekanizmanın yumuşatılması), vb. kapitalist tekniklerin uygulanmasını öneren bir siyasettir. (Diğeri toplum çıkarları için bireysel çabanın artırılmasını teşvik eden "sosyalist yarışma" düşüncesi etrafında kümelenen kültür devrimi esprisidir.)

Kapitalist tekniklerin ağırlıklı olarak kullanılması eğilimindeki sağ düşünce genel olarak işletme yöneticileri, teknisyenler ve parti içindeki sağ unsurlar tarafından savunulmuştur. Bu iki eğilim arasındaki mücadele Stalin döneminde de sık sık görülmüş, sağ eğilimin partiye hakim olma olasılıklarının belirdiği her seferinde Stalin tarafından sert bir şekilde bastırılmıştır. Ama tam olarak hiç bir zaman sorun çözüme ulaştırılamamıştır.

Stalin sonrası dönemde bu mücadele hız kazanmış ve revizyonizmin 1956'da partiye hakimiyeti ile önemli bir dönemece ulaşmıştır. Kruchev revizyonizmi en yalın biçimde işletme yöneticileri ve teknokratların "sağ ideolojilerinin" partideki zaferinin ifadesidir.

Brejnev döneminin başlarında ve diğer bazı zamanlarda bu eğilim zaman zaman geri adımlar atsa da (ki Kruchev'in iş başından uzaklaştırıldığı dönemde bir çok revizyonist tezin -ki bu arada halkın devleti, halkın partisi tezleri ile birlikte bir çok reform ilkelerinin, geri alınması anılabilir); 1956'dan sonraki sürecin esas özelliği, revizyonizmin etkinliğini ve tüm devlet organlarındaki hakimiyetini artırması yönünde olmuştur. Bugün Sovyetler Birliği'ndeki sürecin geldiği son nokta hakkında ayrıntılı bir bilgi sahibi olmasak da, bilinen iktisadi uygulamaların niteliği, sürdürülen politik çizgi, detant, barış içinde geçiş; herşey artık sürecin başından beri tanıdığımız çizginin kendi hakimiyetini yerleşik bir hale getirdiği fikrini desteklemektedir.

"Geriye dönüşün tamamlanması, kapitalizmin yeniden inşası barış içinde mümkün müdür?"

Devrimci Gençlik dergisinin 8. sayısında bu konuda "sosyal emperyalizm teoricileri" kastedilerek şöyle deniyor. "Onlar revizyonizmin iktidara geçmesiyle geriye doğru dümdüz bir hat izlenerek kolayca ve sessizce kapitalizme varılacağını savunmaktadırlar". 8. sayıdaki yazıda etraflı olarak incelenmeyen bu konu üzerinde duralım.

"Sosyalizmin inşasının ileri bir aşamasında geriye dönüş mümkün olmakla beraber 'kapitalizmin' basit bir yeniden inşası artık mümkün değildir". (Stalin). (Ancak açık bir emperyalist işgalin böyle bir olguyu sağlayabileceği söylenebilir). Bu yüzden, geriye dönüş böyle bir durumda ancak karmaşık bir süreç sonunda oluşabilir.

Bu sürecin esas özelliklerini kısaca şu şekilde özetleyebiliriz. Birinci olarak, bu süreç düz olmayan bir yol takibeder. Toplumun bağrında hala gelenekler, alışkanlıklar, küçük üretim ve küçük mülkiyet düzeyinde de olsa varlığını devam ettiren burjuva eğilimleri ve "kapitalist unsurlar", revizyonizmin partiye egemenliği nedeniyle gelişmeye uygun bir ortam elde etseler bile; bu, kapitalizmin alabildiğine ve serbestçe yaygınlaşıp gelişebileceği bir ortam değildir. Proletaryanın, alt ve üst yapıdaki kazanılmış mevzileri, kapitalizmin gelişmesini güçleştiren maddi ve politik engelleri oluştururlar. Burada proletaryanın kapitalist sömürüden kurtulmuş olması gibi bir kazanılmış hak, özellikle anılmaya değer bir noktadır. Bunun yanında üretim araçlarının özel mülkiyetinin ortadan kaldırılmış olması yine önemli bir noktadır. İşletme yöneticilerinin üretim araçları üzerindeki sınırlı tasarruf yetkisi, sınırsız tasarruf yetkisi sağlayan kapitalist mülkiyetle özdeşleştirilemez. Bu bakımdan "kollektif özel mülkiyet" şeklindeki bir çözümle bu noktanın, yani özel mülkiyetin yokluğunun yarattığı engel bertaraf edilmiş olamaz.

Bu gibi birçok nedenden dolayı, geriye dönüş kesikli, inişli çıkışlı, düz olmayan bir seyir izler. Önceki kısımlarda açıkladığımız gibi, Sovyetler Birliği'ndeki revizyonizmin ortaya

çıkışı sosyalizmin inşasının ileri bir dönemine rastladığı için, -gerçi politik üst yapının belirleyiciliği esastır, ama- "volontarist" öğeler karşısında "determinist öğeler" belirli bir ağırlık, belirli bir etki gücüne sahiptirler. "Sosyal emperyalizm teorileri" determinist öğeleri gözardı ederek politikanın belirleyiciliğini, politikanın tek tayin edici olduğu şeklinde anlayarak idealist bir tahlil getirmektedirler. Bu anlayışa göre ne zaman revizyonizm partiye hakim olursa, kapitalizm de gelmiş demektir. Çünkü hakim etken politikadır. Bu görüşün idealist karakterini Devrimci Gençlik dergisi çıkış bildirgesinde vurgulamıştır.

Tabii bu tahlil, revizyonizmle burjuva ideolojisini özdeşleştirmek gibi bir diğer sakat görüşü daha içinde taşımaktadır. Revizyonizm, burjuva görüşünün kendisi, doğrudan burjuva ideolojisi olarak ele alınarak revizyonistler burjuvazinin yerine konulmakta. (Analım ki revizyonist burjuvazi gibi terimler kullanıyorlar). Burada sınıflar analizi anlayışında ara sınıf ve tabakaları, ana sınıflarla özdeşleştirmek suretiyle ve yine iki ana ideolojiyi son tahlilde iki ana sınıf menfaatine olacak düşüncelerle özdeşleştirmek suretiyle, "iki"ci bir dünya görüşüne tehlikeli bir yaklaşım göstermektedirler. Neticede tüm sınıf mücadelesi anlayışını iki çizgi mücadelesine indirgeyecek bir aşırı basitleştirme, tüm dünyayı ak ve karaya boyayan bir dünya görüşünün şaşmaz bir delilidir.

Yukarıda kısaca incelediğimiz işletme yöneticilerinin ve teknokratlarının bir burjuva olma eğilimi taşıdıkları doğrudur. Buradan hareketle onları burjuvazinin (burjuva sınıfının) yerine koymak mümkün olabilir mi? Revizyonizm işçi sınıfı içinde bir imtiyazlı tabakadan kaynaklanan[2], bir burjuva düşüncesi eğilimidir.

Buradan hareketle, revizyonizm, burjuva ideolojisi olarak görülebilir mi? Cevabı Lenin'e bırakalım:

"Tabiatta olsun, toplumda olsun bütün ayırım çizgilerinin itibari ve dinamik olduğu her fenomenin belli koşullarda kendi karşıtına dönüşebileceği, marksist diyalektiğin temel kanunlarından biridir. Biri diğerine dönüşebilir diye (iki unsur) arasındaki ayrımı dikkate almayanlar ancak sofistlerdir" diyor

Lenin. *"Diyalektik çok kere -Yunan felsefesi tarihi buna örnektir- sofizme köprü olmuştur. Ne ki bizler yine de diyalektikçi olduğumuz için sofizmle mücadelemizde genel olarak bütün dönüşümleri inkar etmeyiz; sadece eldeki fenomeni somut durumunda ve gelişme süreci içinde tahlil ederiz."* (Lenin, Doğu'da Ulusal Kurtuluş Savaşları, s. 227)

Lenin'in sözlerinin "sosyal emperyalizm teori"lerinin felsefi karakteri hakkında aydınlık bir öğreticiliğe sahip olduğu kuşku götürmez şekilde ortada!

İkinci olarak, kapitalist unsurların canlanmasını getiren bu geriye dönüş sürecinin kapitalizme geçişle sonuçlanması mümkündür, fakat mutlak değildir. Sürecin mantıki seyrini izlemesi sonucunda anonim şirket mülkiyeti şeklindeki özel mülkiyetin yeniden inşasının ve kapitalizmin egemenliğinin ortaya çıkması mümkündür. (Fakat tersine, yeniden ileriye doğru bir gelişmeye yönelmesi de pekala mümkündür[3]). Hemen işaret etmek gerekir ki, artık böyle bir durumda revizyonizm, revizyonizm olmaktan çıkar. Geriye dönüş süreci, geriye dönüş süreci olmaktan çıkar. İşletme yöneticileri ve teknokratlar bir tabaka olmaktan çıkar. Kapitalizm ve burjuvazinin sınırsız egemenliği gündeme gelir.

Üçüncü olarak ise, böyle bir gelişme ancak ve ancak bir niteliksel değişim ile mümkündür, kapitalist unsurların canlanması şeklindeki nicel birikimler böyle bir değişimi kendi başına sağlamaya yetmez. Bu nitelik değişiminin şiddete dayanan bir karşı devrimle gerçekleşmesi zorunludur. İşçi sınıfının iktisadi ve siyasi kazanılmış haklarının revizyonizmin yarattığı ortam içerisinde gelişen ve canlanan burjuva unsurlar tarafından tamamen fethedilmesi ve işçi ve emekçi yığınlarının kapitalist sömürüsünün yeniden inşası, işte bu keskin dönemeç anı, işçi ve emekçi yığınlarının dolaysız direnişlerinin en yüksek noktalara ulaşacağı ve dolaysız patlamaların kaçınılmaz olduğu bir andır.

Ve şiddet, en özgün ifadesiyle şiddet gündemdedir. Niteliksel değişikliklerin sadece nicelik birikimleriyle oluşabileceği görüşü, toplumların gelişmesinin diyalektik materyalist kavranılışının bu en kaba inkarı "sosyal emperyalizm teorileri"nin Marksizme ters düştükleri sayısız durumlardan sadece bir tanesidir.

"'Bugün Sovyetler Birliği'nde revizyonizmin egemenliği dünya devriminin önünde duran en büyük engeldir' derken ne kastediliyor? Aynı şekilde ÇKP'nin konumu için ne deniyor?"

Hemen söylemeliyiz ki burada, Sovyetler'in bir karşı-devrimci güç olarak dünya devriminin engeli olduğu söylenmiyor. (Revizyonizmle sosyalizm arasındaki çelişmeyi, sosyalizmle emperyalizm arasındaki çelişmeden farklı türden bir çelişme olarak kabul ettiğimizi, daha önce defalarca yazdık). Sovyetler Birliği'nin dünyada uzun yıllar sosyalist sistemin öncüsü olması ve dünyadaki tüm sosyalist güçler üzerinde etkin olması, revizyonizmin dünya çapında etkin bir güç olarak dünya devrimini engelleyen baş faktör haline gelmesine yol açmaktadır. Bu gerçek, ülkemiz devrimi açısından yarattığı sonuçlarıyla bugün gözle görünür bir şekilde ortadadır.

ÇKP'nin temsil ettiği sapma, belki ulusal kurtuluş savaşları karşısındaki tavırlarıyla daha çarpıcı bir olumsuzluğu gözönüne getiriyor. Sovyetler Birliği'ndeki revizyonizm ve yarattığı sonuçların tespiti konusu, bizim ÇKP tarafından bugün savunulan görüşler karşısındaki ayrılığımızın başlangıç noktası olmaktadır. Bu tespitle birlikte, ÇKP görüşleri bu tespiti yaparken yapılan hataların derinleştirilmesiyle çok önemli boyutlara ulaşmaktadır. Onların bugün sürdürdükleri üçüncü dünya siyaseti, Sovyetler'in savunduğu "Kapitalist Olmayan Yol" tezlerinin çok açık bir uygulamasıdır.

Onlar Sovyetler Birliği ile aralarındaki ayrım noktalarını çıkış noktası yaparak, reaksiyoner karakteri çok açık bir şekilde görülen bir siyasi çizgi oluşturmuşlardır. Bir tek örnek ele alalım: 1960'da Sovyetler'in Çin'deki tüm teknisyenlerini geri çekerek çok önemli sanayi yatırımlarının inşasını engellemeleri sonucunda "kendi gücüne güven" siyasetini ortaya atmışlardır. Reaksiyoner bir tutumun ortaya çıkardığı bu görüşler açıkça milliyetçi bir öz taşımaktadır. Bu milliyetçi tavır burada kalmamakta, bütün Çin siyasetine yansımaktadır. (Ülkemizdeki ÇKP taraflısı fraksiyonların; ordunun silahlanması, milli savunmanın güçlendirilmesi, Dördüncü Ordunun Sovyetler sınırına yığılması gibi siyasetlerini hatırlamak yeter!)

Yine anti-Sovyet olan her akımda desteklenecek birşeyler bulunması onları dünyadaki tüm gerici akımlara tehlikeli bir şekilde yaklaştırmakta ve ÇKP siyasetlerinin niteliği açısından çarpıcı bir örnek oluşturmaktadır. Ayrıca ÇKP yanlısı eğilimler de ülkemizdeki devrimci mücadele karşısında olumsuz ve gerici bir rol oynamaktadırlar.

Ancak unutmamak gerekir ki, hem dünya çapında hem de ülkemiz açısından Sovyetler revizyonizmi hakim sapma eğilimini temsil ediyor. Bu, diğer tarafın tercihi için bir sebep olamayacağı gibi onun tehlikesiz bir sapma olarak görülmesine de yol açamaz.

Deniyor ki "Bir üçüncü yol yoktur. Ya bir tarafı tutacaksınız, ya da diğer tarafı. Ya bizden olacaksınız ya da onlardan". Biz buna karşılık her iki tarafın da eninde sonunda ya bizden yana, ya da burjuvaziden yana (ya devrimden yana, ya karşı-devrimden yana) olacaklarını söylüyoruz. Sınıf mücadelesinin keskinleşmesi, her çizgiyi bu nihai tercih noktasıyla karşı karşıya bırakacaktır.

Dipnotlar

(1) Şimdi bazıları, "sözü bu kadar dolaştırmakta" (!) bir mana bulamayacak ve "bütün bir sosyalizm döneminde politik üst yapının belirleyiciliğini" söylemeyi her şeyi çözmeye yeterli görecektir. "Mademki politik üst yapı belirleyici, ve revizyonizm iktidara geçti ve de revizyonizm zaten burjuva ideolojisi; o halde burjuvazi iktidara geçmiş, kapitalizm geri gelmiştir". Bu türden dogmacı kafa yapılarının devrimin sorunları karşısında getirebilecekleri hiçbir şey yoktur.

Sayısız alıntılar içinde güncel sorunlara çözüm getiren cümleleri boş yere arayıp duracak, bunu yaparken tekrar tekrar ezberledikleri alıntıların bile anlamlarını göremeyecek bir "şaşkınlığın" içinde dönüp duracaklardır.

(2) Bu noktada da "revizyonizm burjuvaziden kaynaklanır" diyerek bu konuyu da çarpıtmaktadırlar.

(3) Böyle bir gelişmeyi bir kültür ihtilalininin sağlaması pekala mümkündür.

Yeni Bir Dönemin Başlangıcında Devrimci Görevlerimizi Nasıl Tespit Etmeliyiz?

Sayı 11, 7 Ağustos 1976

Ülkemiz solu 12 Mart sonrası "ayrışma sürecinin" tamamlanmasına doğru gelişiyor. Bir "yenilgi sonrası ayrışımının" özelliklerine giriyoruz. Ayrışma eğilimi, yerini yeni dönemde saflaşma eğilimine terkedecek. 12 Mart sonrasının ayrışım süreci nasıl bir yenilgi sonrasının bataklığında maddi temellerini bulduysa, saflaşma da sınıflar mücadelesinin giderek keskinleşmesinin zorunlu bir sonucu olacaktır. Saflaşma sürecinin maddi koşulları bir önceki dönemin ürünlerini reddedecek, bataklıkta varlık koşullarını bulan kırk çeşit grupçuk, bataklığın kurumaya başlamasıyla varlık şartlarını kaybederek sınıflar mücadelesinin katı yasaları gereğince yok olup gideceklerdir. Sınıflar mücadelesinin tercihleri karmaşık da olsa katıdır. Gruplar, eğilimler, ya da kişiler, gelişen mücadele karşısında belirli fonksiyonlara sahip olabilirler. Bu fonksiyonların tayin ettiği ayrım çizgileri gittikçe belirginleşerek diğer bütün sübjektif -ya da suni- ayrım çizgilerini siler. Saflaşma eğilimlerini gündeme getiren, dayatan olay budur.

Ne varki bu olay, büyük ölçüde kendiliğinden bir süreç karakterini taşımaktadır. Devrimciler bu gelişme karşısında görevlerini doğru olarak tespit etmelidirler. Ki, böyle bir tespiti sağlayacak olan şey, doğru bir durum değerlendirmesinden; dünün bugün içindeki yerinin, bugünün gelecek için ifade ettiği gelişme yönünün doğru tespitinden geçer.

AYRIŞMA SÜRECİ SAFLAŞMA SÜRECİNE DÖNÜŞÜYOR

Devrimci Gençlik dergisi yayınlanmaya başladığında kimin neyi söylediğinin, neyin ne olduğunun pek belli olmadığı kar-

makarışık bir ortam, tam bir "teorik keşmekeş" hüküm sürmekteydi. Bir bakıma 1971'lerdeki tespitlere son derece benzeyen bir durumdu bu. Devrimci hareketin yenilgisi sonucu sarmal gelişim doğrultusunda ulaşılan bu yeni konum, eskiyle çakışan yanlara sahip, eskinin olumlu ve olumsuz uzantılarını içeren bir karakter taşıyordu.

Çıkış bildirimizde ve ilk başyazımızda bu konu üzerinde özellikle durmuştuk. Evet 1971 Devrimci Hareketi geleneksel revizyonist çizgileri önemli noktalarda parçalayarak gelişmişti. Sol hareket bir aydınlar hareketi olmaktan belirli ölçülerde kurtulmuş, düzene ilk defa bir iktidar alternatifi olabilmeyi -potansiyel anlamda da olsa- ortaya koyabilmişti. Fakat bütün bunlara rağmen, yenilgi içinde yaşanılan koşulları -örgütsel dağınıklığın teorik keşmekeşle kucaklaştığı, teorik keşmekeşin, yılgınlığın, pasifizmin ve teslimiyetin sınırsız parçalanmanın koşullarını oluşturduğu bu tarihsel dönemi- yansıtmıştı. Böylesi bir dönem esas itibariyle bir ayrışım dönemi oldu. Devrimci hareket yediği darbeler ve revizyonizmin saldırıları karşısında bir toparlanmayı gerçekleştiremedi, aksine yeni bölünmeleri gündeme getirdi. Ortam, revizyonizmi, dönekliği, teslimiyeti besleyen bir ortamdı. Geçmişe küfretmek, geçmişin devrimciliğini karalamak "marifet" addedildi! Provokasyon mantığı alabildiğine yaygınlaştırıldı (12 Mart döneminin faşist propagandasının artıkları bunu özellikle kolaylaştırmakta idi). Bu koşullar bir çok iyi unsur üzerindeki kararsızlık eğilimlerinin etkinliğine yol açtı. Bölünmeler en aşırı ölçülere ulaşacak biçimde gündeme geldi. Birçok insan, bir çok iyi unsur bir "arayış" sevdasına tutuldu. "Arayış" da, "kararsızlık" da hep geçmişin inkarını ve revizyonizmin güçlenmesini sağlayan eğilimler olarak felsefi idealizmin metafizik yönteminden beslendiler.

Felsefi idealizmin yöntemi metafiziktir. Metafizik en özet bir ifadeyle tek yanlılığa tekabül eder. Geçmişi ele alışta tek yanlılık daima İNKAR'a ulaştı. Geçilen dönemde işte böylesine tek yanlılığın bir çok biçimi tarafından yaratılan bir inkar furyasını yaşadık. Tam bir bağrış çağrış arasında yaşadığımız, kırk yıllık oportünist görüşlerin hergün yeniden keşfedildiği(!) bir yenilgi sonrası karmaşasından başka bir şey değildi...

Devrimci Gençlik dergisi, Gençliğin Devrimci Eyleminin Birliği şiarını atarak mücadeleye atılırken, içinde bulunulan şartlara nereden müdahale edilmesi gerektiğini doğru olarak tespit etmişti. Gençliğin toparlanması ve birliği, solun birliğine bağımlı idi. Ama sol için "birlik" kısa sürede bir "hayal"di. Sol hareketin içinde bulunduğu sorunları çözüme ulaştırmak, ancak "sistemli ve örgütlü bir ideolojik mücadele" ile çözülebilirdi. Politik birlik uğruna ideolojik ayrılıkların karşısına dikilmek gerici bir tavrın ifadesi olurdu. İdeolojik mücadele, sol hareket saflarındaki burjuva kalıntıları deşifre ettikçe yeni bölünmeler kaçınılmazdı. Bu ayrışım sürecinin yaşanması kaçınılmazdı.

Oysa gençlik hareketinin birliği, "devrimci eylemde birlik" acildi ve gençliğin eylem birliği, devrimci hareketin birliği için bir adım da olacaktı. (Kimileri bizim bu tespitimizi gençliği temel aldığımıza(!) ya da önce Dev-Genç'i yeniden kurup, sonra parti kuracağımıza yordu. Revizyonistler ve bazı geri zekalıların bu iddialarını biz ciddiye almadık, DGM savcısı ciddiye aldı.) Devrimci Gençlik Dergisi, tespitlerinin ve yönünün doğruluğu nedeniyle başarıya ulaştı.

Ancak, Devrimci Gençlik dergisinin amaçladığı hedeflerin hepsini en iyi bir şekilde başarabildiği sanılmamalıdır. Çeşitli subjektif eksiklikler ve nedenlerle birlikte, içinde yaşanılan tarihsel dönem "müdahalenin" gerektiği kadar etkin olmasını engellemiştir.

Devrimci Gençlik başyazılarının bir dökümü yapılırsa; ideolojik olarak getirilen görüşlerin, içinde yaşanılan ayrışım sürecinin hızla geçilmesine hizmet etmeyi ve eylemde birliğe yönelen bir saflaşmayı sağlayabilmeyi hedeflediği gözlenebilir.

Devrimci Gençlik dergisinin mücadelesi, Gençliğin Devrimci Eyleminin Birliği şiarı ile ifade edilen bir doğrultuyu esas alıyordu. Bugünlerde kurulma hazırlıklarının tamamlanmakta olduğunu bildiğimiz bir Devrimci Gençlik Federasyonu ile bu şiar hayata geçiyor. Böyle bir gelişme aynı zamanda ülkemiz solunun içindeki ayrışım döneminin yerini bir saflaşma dönemine bırakmaya başladığı bir sırada oluşmaktadır.

TÜRKİYE SOLU BİR SAFLAŞMA DÖNEMİNE GİRMEKTEDİR.

Genel olarak dünya çapındaki gelişmeler, özel olarak bu gelişmelerin ülkemize yansıması ile birlikte sınıflar mücadelesinin giderek keskinleşmesi bir saflaşma eğilimini gündeme getirmektedir.

Saflaşma, bu haliyle kendiliğinden bir eğilimdir. Sınıf mücadelesinin gelişmesi, insanları ya da grupları gerçek ayrım çizgilerinin içine girmeye zorlamaktadır. Böylece geçtiğimiz dönemde her grupçuğun varlık gerekçesi olan şu veya bu sorun konusundaki "özel görüşler" "önemini" yitirerek esas belirleyicilere yerlerini terketmek zorundadır. Bu esas belirleyiciler devrim mücadelesinin tayin edici temel sorunlarından başka bir şey değildir. Görünüşte farklı farklı şeyler söyleyen bütün "farklı" eğilimler, sosyal pratiğin keskin ve katı ayırıcılığı karşısında sınıflar mücadelesinin karşısındaki gerçek mevzilerini almak zorundadırlar. Kavganın patlama sesleri, söylenen "laf"ların bir anda unutularak herkesin kendisini belli bir siperin arkasına atmasına yol açar. Oysa bu mücadelenin kırk tane siperi yoktur. Herkes ancak belli "iş"leri tutabilir. Devrim kaçakları devrim kaçakları ile, burjuva ajanları burjuva uşakları ile, devrimciler devrimcilerle siperlerde böyle buluşup kucaklaşır. Sosyal pratiğin belirleyiciliği budur.

TEORİK NETLEŞME KAVRANILACAK ESAS HALKADIR

Ancak böylesi bir eğilimi gündeme getiren kendiliğinden gelişme karşısında devrimci tavır, sosyal pratiğin safları belirlemesini bekleme tavrı olamaz. Bu tarihsel durumu sadece tespit etmek yetmez.

Saflaşma eğilimi bilinçli bir eylemle hızla tamamlanmalıdır. Devrimciler, içinde bulunduğumuz ayrışma sürecini sona erdirerek doğru devrimci düşünceler etrafındaki saflaşmayı gerçekleştirme yolunda hızla bilinçli eyleme atılmalıdırlar. Leninizm bize şunu

öğretir: Program ve taktiklerin temel sorunlarında birlik sağlanamadığı sürece, ayrı ayrı çevreler dönemini aşamamışız demektir. Program ve taktikler konusunda netleşme, saflaşmaya yönelen ve ona tekabül eden ilk nokta sayılmalıdır ve saflaşmaya yönelik bilinçli eylemin odak noktası olmalıdır.

Kadrolar

Sayı 11, 7 Ağustos 1976

En geniş kitle çalışması içinde en dar kadro çalışmasından, kitlelerin siyasi eyleme sokulmasını ve siyasi eylemin çeşitliliğini göğüsleyebilecek kalıcı çalışmayı anlamalıyız. Kalıcı çalışma, kitlelerin içinden en iyi unsurların siyasi eyleme sokulması ve örgütlenmesidir. Bu örgütlenme geçici istekler, ekonomik-demokratik talepler gibi kısa vadeli isteklerin elde edilmesiyle sınırlı olmayan bir siyasi çalışmaya kitlelerin içinden çıkarttığımız en yetenekli insanların sokulabilmesidir.

Kalıcı çalışma, kadrolar sorununu gündeme getiriyor. Kadrosuz bir kalıcı çalışma olamaz. Biraz daha somut olarak söylersek kadrolaşmayı yaratmayan, hergün artan bir yetkinlikle siyasi mücadeleye katılabilmek için yeni kadrolar çıkartmayan bir mücadele yenilgiye mahkumdur.

Kadronun en önemli özelliği örgütleyen insan olmasıdır. Kadronun örgütleme eylemi şüphesiz günlük çalışmayı örgütleme, sendika kurma veya demokratik dernek kurma işlemiyle sınırlı olan birşey değildir. Kadrolar esas olarak siyasi eylemi örgütleyebilen yetenekteki kişilerdir. Siyasi eylemin sınırları ise sınıflar mücadelesinin zengin ve karışık biçimleri tarafından şartlandırılır. Siyasi mücadele ekonomik demokratik mücadelenin bilinen biçimleriyle özdeş değildir. Sınıflar mücadelesinin daha kapsamlı ve karışık, daha yüksek çalışma biçimlerini içerir. İşte bu çok yönlü görevlerin üstesinden gelebilecek insanları bulmak, eğitmek, kadro haline getirmek bir kadronun asli görevidir.

Kadro eğitimi, öncülerin ülkede devrimi başarıya götürebilecek bir tarzda siyasi mücadeleyi yönetebilme kabiliyeti kazanmaları sürecidir. Anti-emperyalist, anti-oligarşik devrimi, ülkede sınıflar kompozisyonunu dikkatle öğrenip, kavramak; devrim ve karşı-devrim şeklinde saflaşan ve çatışan sınıfsal güçlerin

birbirleriyle olan ilişki ve çelişkilerini doğru kavramak; sınıflar çatışmasının her alanında (ekonomik-demokratik, politik, ideolojik alanlarda) yer alarak öğrenmek, dersler çıkartmak, daha yüksek ve karışık çalışma yöntemlerini devrim yararına pratiğe sokmak; devrim sürecini kitlelerin içine yaymak. Kitleleri devrim için, devrimci eylem içinde eğitmek; doğru devrimci sloganları onlara taşımak ve onlardan devrimin yararına olan şeyleri öğrenmek, toplayabilmek, basit ve anlaşılır bir biçimde tekrar onlara sunarak harekete sokabilmek gibi yetenekler edinme sürecidir.

Kadroların eğitimi olayı şu zorunlu şeyleri içeriyor: Devrim için çalışma, yani siyasi bilinç, bu bilinçlenme işi söylemeye gerek yok ki, marksizm-leninizmin kavranılmasını içeriyor. Ayrıca devrimci eylemi içeriyor. Pratikten kopuk bir teorik eğitim anlayışını reddediyor. Teoriyi, pratiğe daha etkin bir şekilde müdahale edebilmek için öğrenmeyi; kitleleri siyasi eyleme hergün artan bir şekilde katabilme, onlardan devrim için faydalı olan şeyleri öğrenme ve genelleştirip devrimin hizmetine sunma işini içeriyor.

Bu çok önemli konuda pek çok şey söylenebilir. Ancak biz şu anda meselenin küçük bir parçasına, kadroların görevlerini yerine getirmeleriyle sınırlı olan kısmına değineceğiz. Şöyle özetlenebilir. Kadro, aldığı görevi yerine getirebilecek yeteneğe sahip olmalıdır. Bu yetenek, karşı karşıya olduğu işin gereklerini kavramak, o gereklerin yerine getirilmesini mümkün kılacak bilgi ve becerilere sahip olmayı ifade eder.

Kadronun yetenekleri somut eylemin gerekleri tarafından şartlandırılır. Bu olguyu hiçbir zaman ihmal etmemeliyiz. Bir örnek verirsek; gençlik hareketinin içinde yetişmiş gençliğin devrimci eyleminin gereklerini özümlemiş ve bu eylemlerin gerektirdiği becerileri gösterebilen bir kadro, başka bir alanda, bir sendika çalışması içinde, bir fabrika veya bir köy çalışmasında ilk anda aynı becerileri gösteremez. O alanlarda eylemin gerekleri gençlik alanından farklılık gösterir.

İşte bu farklılıkları başka bir alanda çalışacak olan kadrolar kavrayabilmelidir. Yeni alanda öğrenecekleri pek çok şey vardır. Genel olarak devrimciliği bilmek; marksizm-leninizm hakkında kaba bir bilgilenme veya sosyalizmin propagandasını yapabilme,

her alanda, her görevde başarılı olabilme için asla kafi değildir. Kendimizi geliştirmeliyiz. Her gün yeni yeni şeyler öğrenmeliyiz. Somut eylemin gereklerine göre teçhizatlanmalıyız.

Görevlerin üstesinden gelmek üzere hazırlanmayı anlamayan; marksizm-leninizm hakkında kaba bir bilgilenmeyle, her alanda karşısına çıkacak görevleri yapabilmek için veya değişik alanlarda kolayca eylemi örgütleyebilmek, kitleleri yönetebilmek için yeterli olduğunu düşünen arkadaşlar var. Burada bizim değinmek istediğimiz, gençlik içinden çıkıp başka alanlarda çalışma isteklisi arkadaşların, bu isteklerinin yanlış veya hatalı olduğunu göstermek değildir. Tam tersine, bu türden istekleri bizler sonuna kadar teşvik etmeli, desteklemeliyiz. Bizim işaret etmek istediğimiz konu, kadrolar, kendilerini yeni görevlere hazırlarken, yukarıda söylediğimize benzer düşüncelerle kitlelerden öğrenmeyi ve pratiğe yön vermeyi çoğu zaman imkansız hale getiren, hatta kitlelerle bağlar kurmayı engelleyen, -ben bu işi bilirim- tavrına, kendini beğenmişliğe yuvarlanmamalıdır. Bu türden dar kafalılıklarla mücadele etmek gereklidir. Gereklidir çünkü, biz kadrolarımızı bu yönden eğitmez ve eleştirmezsek sosyal pratiğin eleştirisi çok daha kesin ve sert olacaktır. Kitleler kendini beğenmişlere güvenmezler, böylelerini aralarına sokmazlar, tecrit ederler.

Mütevazi olmak, kitlelerden öğrenilecek çok şeyin bulunduğunu bilmek, kitlelerle canlı bağlar kurabilmenin yollarını pratik içinden çıkartabilmek, güvenlerini kazanmak, sabırlı ve esnek olmak devrimci bir militanın kazanması ve sınanması gereken bazı özellikleridir. Pratik içinde kazanılabilecek özelliklerdir. Kitlelerle ilişkilerin bize kazandırabileceği başka herhangi bir kitapta veya gazetede bulup öğrenemiyeceğimiz pek çok şey vardır.

İdeolojik mücadeleyi yanlış kavramaktan kaynaklanan ve kadro eğitiminde önemli bir engel olarak karşımıza dikilen güçlükler de vardır. Bir kadro, ideolojik eğitime, siyasi görevlerini daha doğru kavrayabilmek noktasından yaklaşmalıdır. İdeolojik mücadeleyi sadece hizipler ve fraksiyonlar arası bir çatışma biçimi olarak algılamamalıdır. Böyle bir yanlış kavrayış ideolojik mücadeleyi pratikten koparttığı gibi bizleri üstümüze düşen dev-

rimci görevler karşısında hareketsiz duruma sokar. İdeolojik mücadeleyi bir söz düellosu haline dönüştürür.

Kadromsu unsurlarda bu eksiklik kendini, ideolojik olarak komprime (hazır lokma) hale getirilmiş konuları ezberlemek şeklinde gösteriyor. Reçetecilik hastalığı diyebileceğimiz bu hastalık saflarımızda hala önemli ölçülerde uyuşukluğa yol açıyor. Burjuva eğitiminden bir miras olarak taşınıyor. Tabii kötü bir miras. Ezberlediğini hafız gibi tekrarlama "ezber" bitince susma ve ezberlenecek konu isteme. Sosyal pratik ezber haline getirilemediği için veya genellikle "ezber" pratiği geriden takip edeceği için görevler karşısında hareketsiz kalınıyor. Bu hareketsizlikler de, ezberlenecek konuların az olduğuna bağlanıyor.

Halbuki marksizm-leninizm ezberlenecek bir doğmalar yığını değildir; onu kavramak sosyal pratiğe müdahale edebilmek demektir. Yoksa pratiğin arkasından ona denk düşecek açıklamalar yapmak değil. İdeolojik eğitimi dogmatik bir antreman olarak anlayanlar pratiğe yön verme bir yana, her zaman pratiğin arkasından koşmak zorunda kalacaklar, olayların kuyruğuna ancak takılabileceklerdir...

Kadro çalışmasında gözden uzak tutulmaması gereken en önemli husus da ileriye yönelik çalışmanın gereğidir. Kadrolar daha çetin şartların siyasi pratiğine hazırlanmalıdır. Bu günden çetin günler ileride gelecektir ve biz bu günden zor şartlara hazırlıklı olmak zorundayız. Hak verilir ki, bu çetin şartların ne olacağını ve o şartların pratiğine uygun bir hazırlığın nasıl yapılacağını bu sütunlarda madde madde yazmak veya reçeteye benzer birşeyler sunmak mümkün değildir...

Ancak şu kadarını söylemek gerekiyor: Kitle çalışmasında günlük mücadelenin, kısa ve geçici pek çok probleminin içinde boğulmamak gerekir. Kısa ve geçici amaçların ve günlük uğraşın şartlarını aynen devam edecek tek düze bir ortam olarak görmek; sınıflar mücadelesinin daha yüksek biçimlerini görmemek ve bu yüksek biçimlere hazırlıkların ihmal edilmesi bizleri çok tehlikeli bir açmaza sokar. Devrimin gelişmesini yavaşlatır, geriletir.

Yapılması gereken, günlük kitle çalışmaları içinde gevşek bağlarla yetinmemek, bu gevşek bağların içinde boğulmamaktır.

Kadro eğitimine ağırlık vermek, dar ve disiplinli çalışmayı günlük pratiğin merkezine oturtmaktır. Günlük pratiğin merkezine oturtulacak bu kadro çalışması çok yönlü eğitimi de esas almak zorundadır. Bu çalışmanın disiplini de, sadece bu günün şartlarıyla; veya kadroların çevrelerinde oluşan yaygın ve gevşek kitle ilişkilerinin empoze ettiği; böyle ilişkiler içinden çıkan görevlerin sınırladığı ve bu görevlerin başarılmasına hizmet eden bir disiplin olmamalıdır. Bu disiplin (her türlü kitle çalışmasının merkezinde olması gereken kadro disiplini) ileriye dönük, sınıf mücadelesinin daha yüksek biçimlerine hazırlanmayı mümkün kılacak bir disiplin olmalıdır.

Eğer bizler kadro çalışmasından ve kadro disiplininden bunu anlamazsak ve kadro eğitiminde bunu esas almaz, günlük görevlerin becerilmesiyle sınırlı bir disiplin düşünürsek, böyle bir anlayış bizleri yenilgiye götürecektir. Böyle bir kadro anlayışıyla esasında günlük görevlerin altından kalkmak bile imkansızdır.

Diğer taraftan dikkat edilmesi gereken noktalardan biri de kadrolarda memur zihniyetinin disiplin paravanası altında yerleşmesidir. Kadrolar görev bekleyen memurlara dönüşmemelidir. Böyle bir edilgen insan kadro değildir. Kadro siyasi bilinçle insiyatif kullanabilen insandır. Şüphesiz bu insiyatif örgütsüz ve disiplinsiz bir insiyatif olamaz. İnsiyatif bireysel bir gevşekliğe veya keyfiliğe kılıf olmamalıdır. Kadroların insiyatifi ilkeli bir davranış olarak keyfilikten ve liberalizmden ayrılır. Liberal eğilimlere prim verilmemelidir.

Saflarımızda Hatalı Eğilimleri Düzeltelim

Sayı 12, 13 Eylül 1976

Bazı kurallar vardır ki herkes tarafından bilinir. Buna rağmen büyük bir çoğunluk bu kuralları bilmemezlikten gelir. Öyleki, her zaman gündeme getirilmesi, her zaman hatırlatılması gereken kurallardır bunlar. Çünkü lafta kabul edilmesi, onların kavrandığını, onlara inanıldığını göstermez. Çünkü "ayinesi iştir kişinin lafa bakılmaz".

Biz burada devrimci davranış biçimleri hakkındaki kurallar üzerinde duracağız. Ve aşağıda yazılanların yani davranış biçimlerinin kurallarına uymamanın yanlışlığını ve yapılmaması gerektiğini hemen hemen bütün arkadaşların bildiğini, biz de biliyoruz. Ancak, bu yazı sabırla ve üzerinde durarak, düşünerek okunmalıdır. Şöyleki: Aşağıda belirtilen her husus, ilk önce okuyucu tarafından dürüst bir şekilde kendinde aranmalıdır. Böylece, genel olarak davranış biçimleri gözden geçirilmelidir. "İğneyi kendine çuvaldızı başkasına batır" sözünü ilk önce çuvaldızı kendimize batırarak, yani en sıkı özeleştirimizi yaparak da yorumlamalıyız.

Başlamadan önce önemli bir noktaya değinmek istiyoruz. Burada yaptığımız tespitler bir "parti disiplini" çerçevesinden konmamıştır. Devrimci Gençlik Hareketinin bugünkü konumundaki yanlış eğilimler göz önüne alınmış ve bu yüzden uygulanması zaten olanaksız olan ideal kurallar tartışma dışında bırakılmıştır. Devrimci Gençlik Hareketi, demokratik kitle örgütü düzeyinde ele alınmış ve bu platformun davranış biçimleri incelenmiştir. Bu bakımdan, yazımızda kullandığımız "örgütlü mücadele" ve "örgüt disiplini" kavramlarından bunu kastettiğimiz akılda tutulmalıdır. Bu belirlemenin ışığında, demokratik kitle örgütlerinde mücadele veren devrimci arkadaşlardan devrimci olmayan davranış

biçimlerinden sakınmalarını istemekteyiz. Şurası açık ki, bazı arkadaşlar bu önerilerimizi "keskinlik" diye yorumlayacaklardır. Böyle arkadaşlara bir çift sözümüz var:

"Keskinlik" olgusunun iki anlamı olabilir. Birincisi, devrimci kuralları subjektif olarak kabul etmek, objektif olarak uygulamamak. İkincisi, mevcut koşullarda gerçekleşemeyecek olan öneriler getirmek. Birinci durum, bırakın devrimciliği, en azından dürüstlükle bağdaşmaz. İkinci duruma bakılarak da bizim tespitlerimizin mevcut koşullara uyumlu olmadığı, bu konuda söz konusu yanlışların düzeltilmesinin olanaksız olduğu ileri sürülebilir. Evet, Devrimci Gençlik Hareketinin yeraldığı ortam ağırlıkla küçük burjuvazinin sınıfsal yapısının etkisindedir. Devrimci Gençlik Hareketinin unsurları, küçük burjuva kökenli olmaları bir yana, hala bu sınıfsal özellikleri taşımaktadırlar. Bu objektif bir tespittir. Eleştirdiğimiz küçük burjuva pisliklerinin maddi temelleri vardır. Şimdi, bu ortamda proleter devrimci olmaya kararlı arkadaşlar ne yapmalıdırlar? Onların "proleterleşmesi" yalnızca fabrikalarda üretime katılarak mı mümkün olacaktır? Öyleyse, gençlik içindeki mücadeleden proleter devrimci yetişmeyecek midir? Sorular artırılabilir. Bu tür sorular tüm iyiniyetli arkadaşların kafasına takılı olan sorulardır. Besbelli ki, gençlik hareketi içinde küçük burjuva etkenlerin ağırlıkta olması, bizim, elimizdeki proleter devrimci anlayışı bir silah olarak kullanıp bu objektif duruma iradeci bir yaklaşımla müdahale etmemizi engellemez. Bu bilince ve kararlılığa sahip olan Devrimci Gençlik Hareketindeki aktif arkadaşlar, küçük burjuva pisliklerden kurtulabilmek için azami çabayı gösterdiklerinde, bu ortamda bile devrimci davranış biçiminin asgari düzeyi yaratılmış olur. Böylelikle, bu arkadaşlar kendilerini birer proleter devrimci adayı olarak hazırlayabilirler. Kaldı ki, küçük burjuva dürüstlüğü çerçevesinde bile bizim tespitlerimizi hayata geçirmek mümkündür.

Bununla birlikte, bizim, devrimci olmayan davranış biçimleri olarak yaptığımız tespitlerden hiç olmazsa bir kısmını, doğal karşılayan ve devrimcilikten çok öğrenciliği bir görev olarak kabul eden arkadaşlar bulunabilir. Biz böyle arkadaşları kınamıyoruz. Ve kesinlikle onların anti-faşist saflardan dışlanmasını da

önermiyoruz. Elbette bu arkadaşlar gerçekte devrimci olmasalar bile, tutarlı birer demokrat sayılabilirler. Bu bakımdan devrimci hareket için yararlıdırlar da. Ancak, hem kendisini proleter devrimci olmaya "aday" gösteren ve bu yüzden de sorumluluklar yüklendiği halde bunun yaptırımlarını yerine getirmeyen "militan" arkadaşlar bizim aşağıdaki eleştirilerimize muhatap sayılmalıdır. Biz, herkesin aşağıdaki yanlış tavırlara düşmemesini "isteriz", ama herkesin sosyalist olamayacağını da biliriz. Neyse, sözü fazla uzatmadan devrimci-olmayan davranış biçimleri hakkındaki tespitlerimizi sıralamaya başlayalım.

Devrimci Hareket saflarında "liberalizm" doğrudan doğruya siyasi yozlaşmaya ve siyasi çürümeye tekabül eder. Bir devrimci hareketin gelişmesi, egemen sınıflara karşı verilen mücadelenin tutarlı olabilmesi için her türden liberalizm eğilimlerinin tasfiye edilmesi zorunludur. Biz burada, ilk önce Mao Zedung'un sergilediği boyutlarıyla genel olarak liberalizm, ya da liberalizmin "başlıca tipleri" üzerinde duracağız.

Devrimci ilişkilerin yerine "ahbap çavuşluk" ilişkilerinin konulması liberalizmdir. Ahbap çavuşluk ilişkileri siyasi yakınlıktan daha çok kişisel yakınlığı gözeten ilişkilerdir. Kimi arkadaşlar kendi aralarındaki ilişkilerde siyasi bağlar yerine okul arkadaşlığı, hemşehrilik gibi bağları ön plana çıkarabilmekte, böylece de "okul şovenizmi", "şehir şovenizmi" doğmaktadır. Siyasi bağların ağırlıkla sözkonusu olmadığı bir ortam her türlü yanlış eğilimin gelişmesine açıktır. Böyle bir ortam içinde, eleştiri-özeleştiri yöntemi, devrimin genel çıkarlarını ön planda tutma anlayışı unutulmakta, bunun yerini devrimci-olmayan davranış biçimleri almaktadır. Bu davranış biçimlerinden birisi, bilindiği gibi, "dedikoduculuk"tur. Bu yanlış anlayış özellikle devrimci harekette çok tehlikeli sonuçlar doğurur: Gerçekle ilgisi olmayan olaylar, sanki gerçekmiş gibi ve hatta abartılarak anlatılır; kişiler ve diğer siyasi gruplar hakkında spekülasyonlar yapılır. Kaldı ki gerçekle ilişkisi olsa bile herhangi bir konunun sorumsuzca konuşulması, iyiniyetli bir "sohbet" havası içinde dahi doğrudan doğruya egemen sınıfların işine yarar: Polis ve MİT devrimcilerin özel hayatları hakkında bile ayrıntılı bilgi edinme konusunda pek is-

teklidir. "Eski İçişleri Bakanlarından F. Sükan'ın, "biz devrimcilerin nefes alışlarından haberdarız" sözü abartmalı ve hayal mahsulü olmasına rağmen, ibret için hatırlanmalıdır!) Bu yüzden sağda solda devrimci arkadaşlarımız hakkında gelişi güzel sözetmek, onların özel hayatlarını bile "sohbet konusu" yapmak oldukça zararlıdır. Bu zararın sohbetin konusu devrimci ilişkilere yöneldiğinde hangi boyutlara ulaşabileceği elbette tartışılamaz...

Demek ki, liberalizmin bir görünümü de hangi konuda olursa olsun gevezeliktir. En legal çalışma alanlarında bile devrimciler, egemen sınıfların işine yarayacak her türlü aleniyete (açıklığa) karşıdırlar ve gizliliği esas alırlar... Öte yandan "gevezelik" sayesinde ortalığı "balon haberler" kaplayabilmektedir. Kaynağının neresi olduğu bilinmeyen ve çoğu zaman da polis tarafından ortaya atılan yalan haberler bir anda her yanı kasıp kavurabilmektedir. Örneğin, filan yere faşistlerin kanlı bir saldırı yapacağı v.b. türünden haberlerle herkes telaşa kapılmaktadır. Unutulmamalıdır ki, eğer örgütlü mücadeleye inanılıyorsa, böylesi "istihbarat"a sahip arkadaşlar yalnızca yönetici arkadaşları haberdar etmelidir. Çünkü gereken tedbirler sakin bir şekilde örgüt tarafından alınabilir. Öte yandan, "ayaklı gazete" görevini gören arkadaşların yanısıra, herşeyi öğrenmek isteyen "meraklı" arkadaşlar da vardır. Halbuki genel kural olarak, kendisine devrimci diyen bir kimse bilmesi gerekenleri ve bilmemesi gerekenleri mutlaka ayırdetmelidir. Eğer örgütlü bir mücadele içinde yer alıyorsa bilmesi gerekenler, örgütün genel olarak kitlelere yaptığı açıklamalardır ve herhangi bir arkadaşın bir görevi yerine getirmesi için özel olarak bilgilenmesi gerekiyorsa bunu yine yetkili arkadaşlar kendisine iletirler. Bunun ötesi, merak ihtiyacını tatmin etmekten başka birşey olmayan ve de "yararsız" bilgilere sahip olunduğu için de zararlı eğilimlerin doğmasına yol açan bir durumdur. Kaldı ki, iyiniyetli ama meraklı arkadaşlar ile saflarımıza sızmış olan polis ajanlarının kötü niyetli ve meraklı unsurlarını ayırdetmek de çok güç olacaktır...

Yine gevezeliğin diğer bir türlü de "hava attırmak"tır. Bazı arkadaşlar, önemli şeyleri biliyormuş, her şeyi yapabilirmiş pozlarda ortalıkta dolaşmakta ve böylece kendilerini başkalarının gözlerinde

"büyük" göstermek istemektedirler. Elbette böylelerinin foyası meydana çıkınca, diğer arkadaşlar tarafından doğal olarak küçümsenmekte ve hatta alaya alınmaktadırlar. Unutulmamalıdır ki kendisine "devrimci" diyen bir kimse, çok şey bilse ve çok şey yapabilse bile herşeyden önce alçak gönüllü olmalıdır. Ayrıca teorik konularda "bilgiç" geçinen arkadaşlar da vardır. Bunlar, tartışmalarda kendi görüşlerinin en doğru olduğuna inanırlar ve kesinlikle ikna olmaya açık değildirler. Elbette bu arkadaşlar da, insanın ne kadar çok öğrenirse "cehaletinin" o kadar çok artacağını, yani öğrenmesi gerekenlerin o kadar çok artacağını unutan arkadaşlardır. Ve özellikle de, bir öğretmen olmadan önce bir öğrenci olunması gerektiğini göz ardı eden arkadaşlardır. İşte "hava attırma" diye tanımladığımız bu tavırların tümü de liberalizmin bir başka çeşididir.

Bütün bunlar, örgütlü mücadelenin önemini kavrayamamaktan doğmaktadır. Bu yüzden, örgüt içindeki liberal tavırlar üzerinde ısrarla durmamız gerekiyor. Her şeyden önce şu konuda müttefik olunmalıdır: Örgütlü mücadele içinde gönüllü olarak yer alınır. Böylece de bu örgütün ilkeleri, çalışma esasları, yaptırımları ta başından gönüllü olarak kabul edilmiş demektir. Ya bu yaptırımların gerekleri yerine getirilecektir, ya da mücadelenin dışında, hiç olmazsa aktif çalışmanın dışında kalınacaktır. Çünkü hiç kimseden, yakasından tutularak, örgütlü mücadelenin aktif unsuru olması istenmemektedir. Öyleyse, gönüllü bir şekilde görev alınmasına rağmen hâlâ asgari yaptırımların bile yerine getirilmemesinde direnilirse, böylesine "bozgunculuk"tan başka birşey denilemez.

Bütün devrimci örgütlerde, örgütsel işlerlik, genel olarak demokratik merkeziyetçilik anlayışında ve özel olarak eleştiri-özeleştiri mekanizmasında anlam kazanır. Burada herkesin bildiği bir deyişi tekrarlayalım: Özeleştiri yapmak, "günah çıkarmak" değildir. Ve eleştiri yapılırken de mutlaka alternatif getirilmelidir. İşte bu devrimci anlayış çeşitli görünümlerde bozuma uğrayınca, örgüt içi liberalizmin esas kaynağı olmaktadır. Şimdi bunun üzerinde kısa örnekler vererek duralım.

Devrimci bir örgütün yöneticileri, elbette, genel olarak kit-

lelere ve özel olarak da kadrolara hesap vermek zorundadırlar. Ancak bazı arkadaşlar örgütlü mücadelenin yaptırımlarını yerine getirmedikleri halde yalnızca "hesap sormayı" bir alışkanlık haline getirmektedirler. Elbette böylelerinin eleştirilerinin dikkate alınmaması çok doğaldır.

Karşılıklı hesap verme anlayışını geçersizleştiren bir diğer davranış biçimi ise "çekingenlikler". Bu olgu çeşitli biçimlerde kendisini göstermektedir: Konuşma "yeteneğinin" olmadığını sanan arkadaşlar, genel toplantılarda görüş getirmekten çekinmektedir. Teorik yeterliliği az olan arkadaşlar ise yanlış bir şey söylerim korkusuyla konuşmamaktadırlar; kimileri de eleştiride bulunduğu zaman kendisinin de eleştirileceğinden çekinmektedir. Bunların yanısıra, bazıları da "beni ilgilendirmez" anlayışıyla bireyci bir tavır takınarak genel meseleler üzerinde konuşmamaktadır. Yahutta, gerçekten iyiniyetli olan çoğu arkadaş, başkalarını "incitirim, üzerim" kaygısıyla eleştiride bulunmamaktadır. Bütün iyiniyetine rağmen, "peygamber tavrı" denilen bu davranış devrimcilere yakışmaz. Çünkü devrimciler her kimden gelirse gelsin yanlışlarla uzlaşmazlar, tersine onların üzerine giderler. (Elbette burada çelişmeleri çözme yöntemine dikkat etmelidir. Kendi saflarımız içindeki çelişmeler antagonist olmayan yani "halk içindeki" çelişmelerdir ve çözüm yöntemleri ikna etmeye dayanır; bu anlamda "yanlışlarla uzlaşmazlar" derken, onların eleştirilerek ortadan kaldırılabileceğini kastediyoruz.)

Eleştiri konusunda bu iyiniyetle tavırların tam tersi "kötüniyetli" tavırlara da rastlanılmaktadır. Sırf kişisel garez güttüğü için başkalarının "açığını" yakalamaya çalışmak ve bu yüzden "eleştirmek için eleştirmek" de söz konusu olabilmektedir. Böyleleri, kişisel çıkarlarını devrimci çıkarlardan üstün tutanlardır, veya daha hafif bir deyim kullanırsak: Duygusal davrananlardır. Öte yandan, kendisini eleştirenlere karşı kişisel garez güdenler de vardır. Böyleleri, kendisini eleştirenlerle arkadaşlık ilişkilerini bile kesebilmektedirler... Bu eleştiri, özeleştiri konusunda elbette daha çok şey söylenebilir: Örneğin, yüzeysel eleştiri, soyut eleştiri, gereksiz konularda eleştiri, vb. Ancak belirttiğimiz gibi, bütün bu

yanlış anlayışlar liberalizmin değişik tezahürlerinden başka birşey değildir.

Son olarak da pratik içindeki liberal tavırlara değinelim. Diyebiliriz ki, devrimci harekete en çok zarar getiren liberal eğilimler, mücadele pratiğine yansıyanlardır. Bunlardan en belirgin örnekler olarak; Üstlenilen görevleri yerine getirmek için gereken çabanın gösterilmemesini, üstlenilen bir işi yarıda bırakmayı ya da "ben kafamın bastığı işleri yaparım" diye keyfi bir anlayışla görev kabul etmeyi, kendisine verilen görevi başkalarına devretmeyi, "küçük işleri" küçümsemeyi, vb gösterebiliriz. Aşağıda pratik içindeki liberalizmi özel olarak ele alacağımız için şimdilik bu tavırların kişinin, siyasi kararsızlığından kaynaklandığını belirtmekle yetinelim.

Anti-faşist Eylemlerimizi Ülke Çapında Bir Program Doğrultusunda Yükseltelim

Sayı 12, 13 Eylül 1976

HALK YIĞINLARININ ANTİ-FAŞİST MÜCADELESİNE DEVRİMCİ BİR ÖZ KAZANDIRALIM.

Cephe ortakları arasındaki sürtüşme ve çatlakların su yüzüne çıkmaya başladığı bir zamanda üniversiteler birer ikişer yeni bir öğrenim dönemine giriyor.

Milliyetçi Cephe ortaklığı çelişmeli bir ittifaka dayanıyor. Onların arasında gerçekte önemli çıkar çatışmaları vardır. Bu çıkar çatışmalarına rağmen, bu ittifak "komünizm tehlikesi" gibi bir heyula yaratılması sayesinde kurulabilmiştir. (MC'nin oluşturulduğu dönem hatırlansın. Ecevit'in hükümetten ayrılmasından sonra komandoların ülke çapında saldırıya geçtikleri, ayrıca CHP toplantılarına da beklenmedik şekilde saldırılarda bulundukları görülmüştü. Bu saldırıların en önemli amacı, burjuvazinin ve diğer gerici sınıfların bir "sol tehlike" korkusuna kapılmalarını sağlamaktı. Bu suretle 1970'lere gelirken parçalanmış bulunan geleneksel gerici ittifak, geçici bir uzlaşma ile bir araya geldi). Bugün proletaryanın bir iktidar alternatifini oluşturamadığı bir dönemde bu "büyük korku" CHP'nin dahi bir "sol" düşman olarak gösterilebilmesi ile sağlanabilmektedir.

Apaçık ortadadır ki bugünkü cephe ortaklığının en önemli varlık şartlarından bir tanesi, faşist terörle sağlanan sertleşme ortamıdır. Bu cephe tıpkı bir vampir gibi kan içmeden yaşayamaz.

İşte bu nedenle 1-2 aydır yaşanılan nispi durgunluk ortamında cephe ortakları arasındaki sürtüşme ve gevşemenin belirginleştiği şu günlerde, faşist saldırıların yeniden hız kazanması beklenmelidir

ve bunun ilk belirtileri de görülmeye başlamıştır. Kuşku yok, bugün MC'nin yaşayabilmesi için daha çok sertliğe ihtiyacı var.

Bu durum faşist terörün mevcut kurumsal faşizmin bir unsuru olması durumunu ortaya koyar. Burjuvazi, iktidarını sürdürebilmesi için faşizme dayanıyor, burjuva demokrasisi metotlarını değil, faşist yönetim metotlarını uyguluyor.

Bu durumun yanında önemle vurgulanmalıdır ki, faşist terörün artması ve mevcut kurumsal faşizmin derinleşmesi, hemen hemen her zaman bir açık faşist diktatörlük eğilimini de beraberinde getirmektedir. Faşist uygulamalar derinleştikçe, bu sertleşme ortamı içinde daima bir darbe ya da başka bir yolla iktidar arayan açık faşist diktatörlük eğilimleri de gündeme gelecektir. En çok önem taşıyan noktalardan bir tanesi, anti-faşist mücadele görevleri arasında daima güncel olanı doğru olarak tespit edebilmektir.

Herşeyin faşistlerin saldırılarının yoğunlaşacağını gösterdiği yeni bir döneme girerken, dergimizin önceki sayılarında bir çok kere ele alınan bu tespitler ışığında Devrimci Gençlik eyleminin somut sorunlarını incelemeliyiz. Daha önce, "Devrimci Gençlik! Yükselen anti-faşist halk eylemlerinin ön saflarına" başlıklı yazıda bu konuda ileri sürülen tespit ve değerlendirmeler bugün de geçerliğini ve güncelliğini sürdürmektedir.

Bu değerlendirmelerin, bugün o zamandan farklı olarak ortaya çıkan Devrimci Gençlik Dernekleri Federasyonu unsuru ile berlikte ve Devrimci Gençlik öncülüğündeki anti-faşist gençlik eyleminin sorunları açısından bir kere daha gözden geçirilmesi ve karşılaşılacak sorunlara somut ve doğru çözümlerin bulunmasına yardımcı olacak bir perspaktifin iyice kavranılmaya çalışılması faydalı olacaktır.

7. sayıda adı geçen yazıda gençlik eylemlerinin üniversitelerin dar sınırlarına hapsedilmesi durumundan kurtulmak gereği ileri sürülerek, "devrimci gençlik eylemi, faşizme karşı en geniş halk yığınlarının direniş ve mücadele gücünü yükseltecek ve örgütlendirecek bir perspektiften ele alınmalıdır" denmekte ve mücadele şiarlarının gelişen yeni somut durumlara uyacak şekilde tek yanlılıktan çıkartılması gereği üzerinde durulmakta idi. Şimdi bu noktalar üzerinde tespitlerimizi derinleştirmeye çalışalım.

İlk konu, gerçekte emekçi yığınlara yönelme zorunluluğunun bir ifadesidir. Gençlik mücadelesinin kendi başına başarı şansı yoktur. O, ancak halkın davası ile birlikte zafere ulaşabilir ve ona yardımcı olduğu ölçüde başarılı sayılmalıdır. Eylemlerimizin devrimci olup olmadığının biricik kriteri budur.

Herhangi bir "devrimci hareket" ne kadar doğru görüşlere dayanırsa dayansın, eğer o hareket gerçek sınıf temellerine oturmamışsa, emekçi sınıfları kucaklayıp, onlarla canlı bağlar kurmamışsa; o hareketin giderek bozuma uğramamasına, sağa ya da sola sapmamasına, nihayet yanlış bir siyasi çizgi temelinde ilerleyerek proletaryanın karşısına bir engel olarak dikilmemesine imkan yoktur[1].

Bugün sol hareket, emekçi sınıflar arasında sol fikirlerin hızla yaygınlaştığı bir tarihsel evreyi yaşıyor. Bu gelişme, 1971 devrimci atılımlarının sosyalizm kavramını en geniş emekçi yığınları nazarında bir laf olmaktan çıkartan karakterinden gelme bir gelişme olarak da kabul edilmelidir. 12 Mart dönemi solunda gözlenebilen en belirgin özelliklerden bir tanesi, onca bölük pörçüklüğün ortasında devrimci düşüncelerin emekçi halk yığınları arasında hızla yaygınlaşmakta olmasıdır. Bugün hakim sınıfları tedirgin eden en önemli konulardan bir tanesi de solun bu potansiyel güçlenmesidir. Bununla birlikte, bugün devrimci harekete emekçi kökenli katılımların her zamankinden daha fazla olmasına rağmen ülkemizde genel olarak sol hareketin bir aydın hareketi özelliğini esas olarak koruduğunu söylemek yanlış olmayacaktır.

Kısaca tekrarlarsak, bugün devrimci hareketin sağlıklı gelişme koşullarına ulaşması için sadece doğru bir siyasi çizginin tespiti yeterli görülmemeli; emekçi sınıflara yönelme, ülkemiz solunun geçirdiği tarihsel gelişme açısından da doğru kavranmalıdır.

Faşistlerin saldırılarının geriletilebilmesi için emekçi yığınların anti-faşist eylemlerini örgütlemek, onun en ön saflarında yer alarak yönlendirmek, bu suretle onun aktif bir devrimci temele oturmasını sağlamaya çalışmak, bu doğrultuda devrimci gençliğin en geniş emekçi halk yığınlarıyla birleşmesi için mücadele etmek: Bugün anti-faşist gençlik hareketinin somut gereksinmelerinden doğan bu tespitler, devrimci hareket açısından da bir tarihsel ge-

reklilik olarak karşımıza çıkmaktadır. *"O halde Devrimçi Gençlik Hareketi halk yığınlarıyla bütünleşme yolunda ileri atılmalıdır. Devrimci gençliğin eylemi, geniş halk yığınlarının anti-faşist duyarlığını artıracak, direniş ve mücadele gücünü yükseltecek ve anti-faşist halk hareketlerini örgütlendirecek bir perspektiften ele alınmalıdır"* (Devrimci Gençlik, Sayı 7)

DEVRİMCİ GENÇLİK ANTİ-FAŞİST MÜCADELEYİ ÜLKE ÇAPINDA BIR POLİTİKAYA TABİ KILMALIDIR.

"Devrimci eylem", doğru fikirlerin geniş yığınlara kavratılmasında ve benisetilmesinde de önemli bir araçtır. Bu noktada devrimci eylemlerin nitelikleri üzerinde de durmakta yarar vardır. Devrimci eylem nasıl olmalıdır?

"Eylem" kendi başına hiç bir şey değildir. O, ancak belli bir amaca hizmet ettiği oranda ve hizmet ettiği amaç doğru bir siyasetin bir parçası olduğu sürece devrimcidir. Bu yüzden devrimciler hiç bir zaman (PDA oportünistlerinin iddia ettiği gibi) "nerede hareket, orada bereket" düşüncesi ile hareket eden anarşistler değillerdir. Hiçbir zaman "hareket herşey, hedef hiçbir şey" diye düşünmezler. Aksine eylemin, hedefe, amaca hizmet etmesi gerektiğini bilirler ve eylemin amaca ulaşılabilmesi için zorunlu karakterini tüm oportünistlerin aksine doğru bir şekilde kavrarlar.

Ülkemizde anti-faşist gençlik hareketi bugün asıl olarak kendiliğinden gelme bir hat üzerinde ilerliyor. Anti-faşist mücadele, ülke çapında bir devrimci siyasetin parçası haline gelememiştir. Devrimci gençliğin ilk sorunu, devrimci bir anti-faşist mücadele programının oluşturulmasını sağlamak ve ülke çapındaki mücadeleyi bu programın belirlediği bir siyasete bağlamak olmalıdır. Bu programın yaratılması için Devrimci Gençlik Dergisinin görüşlerinin üzerinde yükseldiği teorik tespitler, ileri bir platform sunuyor. Bu olumlu faktör yanında, böyle bir siyasetin kendisine tabi olması gereken proletarya partisinin yokluğu ve oluşturulması gereği gözümüzün önünde olmalıdır.

Buna bağlı olarak mücadelenin ülke çapındaki bölük

pörçüklüğü -bölgeler arasındaki bağlantısızlığı- giderilmelidir. Bu hem ülkemizin çeşitli bölgeleri arasındaki, hem de aynı şehrin (özellikle Ankara ve İstanbul gibi şehirlerin) çeşitli bölgeleri arasındaki kopukluk ve bağlantısızlıkların giderilmesi ihtiyacının ifadesidir.

Bunun yanında mücadelenin, kendisine reaksiyoner (tepkici) bir görünüş kazandıran kendiliğindenci durumundan da çıkarılması zorunludur. Faşistler saldıracak, savunacağız; faşistler öldürecek, miting yapacağız; faşistler geri çekilecek, bekleyeceğiz: Böyle bir durum mücadele taktiği olamaz. Böylesi, daima faşistlerin istediği yer ve zamanda dövüşmeye mecbur kalmak demektir. Halkın Sesi birçok kere "faşistler nerede saldırırsa orada karşılık verelim" diye yazdı. Halkın Kurtuluşu "faşistlerin her saldırısında bir saat işi bırakmayı" önerdi. İkisi de anti-faşist eylemi, faşist saldırıları yer ve zamana tabi kılıyor. Bugün bunun tam tersine, bu kendiliğindenci ve tepkici durumdan kurtulmak gerekmektedir. Faşistler ülke çapındaki bir faşist siyasetin bir parçası olarak saldırmakta ve geri çekilmektedirler. Buna tabi olmak, daima onların istediği yer ve zamanda dövüşmeye mecbur olmak demektir. Elbette bugün bir savunma durumundayız. Ama bu savunma durumu stratejik anlamda kavranmalı, taktik planda statik bir savunma olarak yorumlanmamalıdır.

Bu nedenle Devrimci Gençlik, anti-faşist mücadeleyi ülke çapındaki bir politikaya tabi kılmalıdır ve merkezi bir politikanın yönlendirdiği bir devrimci zemin üzerine oturtmaya çalışmalıdır. Tek tek ve cılız bölgesel tepkiler, yerini, gücümüzü topladığımız bir noktada ülke çapındaki güçlü anti-faşist gösteri ve eylemlere bırakmalıdır.

Bu noktada karşımızda bir çok engel vardır. Bunların başında kuşkusuz geniş emekçi yığınların reformist ve revizyonist bir etkinlik ve kontrol altında tutuluyor olması var.

Bunun yanında bir başka önemli engel de çeşitli grupçukların ve özellikle "muhalefet"in "insiyatifi ele geçirme ve yönetimi yıpratma" adına her türlü sorumsuzca girişimleridir. Bozgunculuğa varan bu tür davranışlar geçen yıl sık sık görüldü. "Yönetimi yıpratma" uğruna bir keskinlik yarışı havası yaratılıyor. "Eylem",

başlıbaşına bir amaç haline dönüştürülüyor. Bir çok kere de yaratılan hava ve kargaşa içinde "yönetimi yıpratmayı" başarıyorlar! Yani eylemde tam bir başıbozukluğu, kargaşayı, hesapsızlığı yaratabiliyorlar. (Bunu yaparken, ajan provokatörlerin ekmekleriyle oynadıklarının farkında değiller!). Devrimci Gençliğin çözüm bulacağı en önemli sorunlardan bir tanesi de budur. Bunun en önemli yolu da bu davranışları durmadan teşhir etmektir. Bozguncu eğilimlerin eylem birliğini engellemesi önlenmelidir.

Kendiliğindenci eylem anlayışının bir özelliği de eylemi yığınların kendiliğinden tepkilerine tabi kılmaktır. Her türlü revizyonist, pasifist eğilimler devrimci eylemi kitlelerin kendiliğindenci hareketlerinin kuyruğuna takma şeklinde kendini gösterir. "Mücadele biçimlerinin yığınların somut gereksinmelerinin bir ürünü olması gerektiği" şeklindeki devrimci ilkeyi dar bir şekilde yorumlayarak, yığınların "somut gereksinmelerini" ekonomik-demokratik taleplere indirirken, çoğu kere kitlelerin gerisinde kalırlar. Şöyle düşünürler: "Sözgelimi bir gecekondu mahallesinin duvarlarına 'Tek Yol Devrim', 'Kahrolsun Faşizm' yazıp halkı yürüyüş yapmaya çağırsak, böyle bir eylem için bir zemin yaratmış olmayız. Ama aynı gecekonduları yıkmak ve halkı evsiz barksız bırakmak için gelen polise karşı direnmek mücadele zemini olabilir" (Halkın Sesi'nden). Eylem, kitlelerin somut gereksinmelerine dayanmalıdır, ama kitlelerin somut gereksinmelerini doğru kavramak gerek, yoksa sen polisin gecekonduyu yıkmaya gelmesini beklerken, o gecekondulların burjuvaların şatolarını yıktığını seyretmek durumuna düşersin! Eylemde kitle kuyrukçuluğuna düşmemek daima dikkat edilecek bir husustur.

Her eylem şüphesiz halkın mücadelesine ne getirecek, doğru düşüncelerin halk yığınlarına kavratılmasına ve halkın güçlerinin örgütlenmesine hizmet edip etmeyeceği açılarından değerlendirilmelidir. Sonucu devrim mücadelesine zarar verecek eylemlerden şüphesiz kaçınılmalıdır. Oportünistler bu noktada da eylemi "başarı garantisi" şartına bağlarlar. Onlara göre Mao Zedung'un "Zaferden emin olmadıkça savaşmayacağız" sözleri her

eylem için geçerlidir (Halkın Sesi'nden). Bu düşünceye göre Paris Komünü bir macera sayılmalıdır. (Zira zafer garanti değildi! Hatta Marks daha baştan zaferin imkansızlığını belirtmişti). Onlar daima, "benim hayatım devrime çok lazım, bunun için herşeyden önce bunu garantiye almak gerekir" diye düşünürler. Onlar yenilgiler olmadan zaferlere ulaşılamayacağını bilmezden gelirler. Burunları kanamadan devrim yapmanın yolunu ararlar.

Devrimci Gençliğin anti-faşist eylemleri açısından bu gibi sorunları incelemeli ve emekçi halkın kendiliğinden anti-faşist eylemine devrimci bir öz kazandırmak için mücadele etmeliyiz.

TEKRARLARSAK , KENDİLİĞİNDEN VE TEPKİCİ BİR MÜCADELEDEN, ÜLKE ÇAPINDAKİ MERKEZİ BİR SİYASETE BAĞIMLI BİR MÜCADELE DURUMUNA GEÇMEK İÇİN ÇALIŞMALIYIZ.

DEVRİMCİ GENÇLİĞİN EYLEM COŞKUNLUĞUNU EMEKÇİ HALKIN KURTULUŞUNA YÖNELİK MÜCADELENİN BİR PARÇASI HALİNE GETİRMELİYİZ. HALK YIĞINLARININ ANTİ-FAŞİST MÜCADELESİNE DEVRİMCİ BİR ÖZ KAZANDIRMAK İÇİN İLERİ ATILMALIYIZ.

Dipnot:

(1) Sol hareketin 50 yıllık geçmişi bu konuda ibret dolu bir örnek sayılmalıdır. Ekim Devrimi'nin dünya çapındaki yankıları ülkemizde de ifadesini bularak küçük burjuva aydınları çerçevesinde sosyalist hareketlerin oluşmasını sağlamıştı. Fakat ülkemizde güçlü bir işçi sınıfı hareketinin olmayışı (kendiliğinden anlamında), buna karşılık güçlü bir küçük burjuva "devrimciliğinin" ülkemizdeki siyasi gelişmelere damgasını vurması, vb. gibi bir dizi objektif ve subjektif etkenden dolayı sol, uzun yıllar bir küçük burjuva aydın hareketi olma özelliğini korumuştur. Bu durum, sol hareketin 50 yıllık geçmişine damgasını vuran revizyonizmin, pasifizmin, kuyrukçuluğun (ve de sollar arasındaki bir yığın kokuşma, yozlaşma ve pisliğin) tarihsel koşullarını oluşturmuştur. Başlangıçta yer alan kısmi doğrulardan da süratle uzaklaşarak, siyasi çizgisinde yer alan sınıfa yabancı unsurları atarak proleter bir istikamette gelişeceği yerde; içine, sınıfa yabancı ne varsa katarak burjuva bir istikamette gelişmeye yönelmiştir. Son zamanlarda piyasaya sürülen sol hareketin geçmişine ilişkin bir takım "hatıra" kitaplarında bu gelişmenin ve çürümenin sonuçlarını izlemek mümkündür.

İdeolojik Mücadelenin Önemi ve Temel Siyasi Görevlerimiz

Sayı 16, 24 Ocak 1977

Bugün ülkemiz solunda ideolojik mücadelenin ve teorik sorunların önemini kabul etmeyen kimse yok gibidir. Öyleki, her grup ve kişi ideolojik mücadelenin, ideolojik birliğin önemini (her söze başlayışta) tekrarlamayı adet haline getirmiştir.

Üzerinde bu kadar çok söz söylenen bu kadar "eğilinen" bu konunun ne anlama geldiğinin yeterince anlaşılabildiğini söylemek ise pek mümkün değildir. Ülkemiz solunda her konu olduğu gibi bu konu da karmakarışık edilmiştir. Bu nedenle biz bu yazımızda ideolojik mücadele ile ilgili çeşitli sorunlara değinmek ve bu kavramla ilgili önemli gördüğümüz bazı noktaları açıklığa kavuşturmak istiyoruz.

Bugün ülkemizde ideolojik mücadeleden bu kadar çok söz edilmesi ve ideolojik-teorik konuların önemi nereden gelmektedir? İdeolojik mücadele ile somut siyasi görevlerimiz arasındaki ilişkiler nasıl kavranılmalıdır? Bu soruların doğru cevabı şüphesiz ki, içinde bulunduğumuz somut durum ve bu mevcut durumdaki temel görevlerimizin irdelenmesinde yatar. Dergimizin çıkış bildirgesinden başlayarak bugüne kadar çeşitli kereler ortaya koymaya çalıştığımız bu konuyu tekrar da olsa bir kere daha belirtelim.

Ülkemizde sınıf mücadelesinin her geçen gün keskinleşerek devam ettiği, yığınların her geçen gün artan bir genişlikte mücadeleye atıldığı, hakim sınıfların halk yığınları üzerindeki terör ve baskılarını giderek artırdığı bir dönemde devrimci hareket açısından en önemli durum proletaryanın önderliğinde emekçi halkın iktidar mücadelesine önderlik edecek, emperyalizme ve oligarşiye karşı mücadeleyi zafere ulaştırabilecek devrimci bir partinin bulunmayışı, buna karşılık devrimci hareketin karşı devrim

güçleri karşısında darmadağınık bir durumda bulunmasıdır. Bu dağınıklık ve örgütsüzlük yani partisizlik hakim sınıfların ve revizyonizmin ekmeğine yağ sürmekten başka kimsenin işine yaramıyor, bu apaçık ortada. İşçi sınıfının ve emekçi halkın bugün önündeki temel sorun şüphe yok ki, devrimci bir partinin, proletaryanın iktidar mücadelesinin (politik mücadelenin) temel aracı olarak savaşçı partisinin yaratılması ve devrimci hareketin birliğinin sağlanmasıdır.

Bu yüzden bugün (içinde bulunduğumuz bu somut durumda) hiçbir sorun bu temel siyasi görevden bağımsız olarak ele alınamaz. Çünkü temel görev haldeki tüm siyasi-pratik görevlerin belirleyicisidir. Her tür görev alanında tüm çalışmalarımızla devrimci görevlerimizi yerine getirip getirmediğimizin kriteri bu temel siyasi görevimizi yerine getirmeye hizmet edip etmediğimiz hususudur. Temel kriter budur.

Proleterya partisi ideolojik, politik ve örgütsel bir bütündür ve herşeyden önce bir ideolojik birliktir.

Bugün içinde bulunduğumuz dağınıklığın temelinde ideolojik alandaki kaos ve keşmekeşin yattığını söyleyebiliriz. Bu bakımdan ülkemiz solundaki teorik keşmekeş bir oranda sona erdirilmediğinden devrimci hareketin birliğini sağlamak mümkün değildir. Bu ise sistemli ve örgütlü bir mücadele süreci içinde gerçekleştirilebilir. Proletarya partisinin inşa yolu bu şekildeki bir ideolojik, politik, örgütsel mücadele sürecinden geçecektir. Bu süreç içerisinde ideolojik keşmekeşi sona erdirecek ideolojik birliği oluşturmak esas görev halkası olarak kavranılmalıdır. Politik ve örgütsel birliğin yolu ideolojik birlikten geçer. İdeolojik birliğin yolu ise ideolojik mücadeleden.

Proletaryanın partisini oluşturma temel siyasi görevine bağımlı olarak, bu süreç içerisinde, ideolojik mücadele nasıl kavranılmalıdır? İçeriği ve yöntemi ne olmalıdır? Şimdi bu hususlarla ilgili bir takım sorunlara açıklık kazandırmaya çalışalım.

İdeolojik mücadele geniş kapsamda bir kavramdır. Bu mücadele, burjuva ideolojisi ile proletarya ideolojisi arasında her dönemde, bütün toplum kesimlerinde ve hayatın her alanında sürer ve burjuva ideolojisinin tüm kalıntılarının yokedileceği zamana

kadar devam edecektir. Devrimciler bu denli geniş bir içeriği olan bu mücadeleyi içinde bulunulan somut tarihi şartların ortaya çıkardığı temel görevlere tabi olarak ele alırlar ve temel siyasi görevlerin yerine getirilmesi açısından kavrarlar. Örneğin proleterya diktatörlüğünün kurulmasından sonra burjuva ideolojisine karşı mücadele esas olarak proleterya diktatörlüğünün pekiştirilmesi ve sosyalist toplumun inşasının üst yapıda geliştirilmesine hizmet eder. Bu ise burjuva ideolojisinin kalıntılarının tasfiyesi için mücadeleyi gerektirir. Buna karşılık siyasi iktidarın henüz ele geçirilmediği devrim öncesinde proletarya partisinin yürüttüğü ideolojik mücadelenin esas amacı proletaryanın siyasi iktidar mücadelesini yolundan saptıran burjuva ideolojisinin işçi sınıfı ve devrimci hareket saflarındaki uzantılarını etkisiz hale getirmektir. Ve yine henüz proletarya partisinin bulunmadığı bir durumda ideolojik mücadele proletarya partisini yaratma görevine hizmet etme açısından kavranılabilir. Devrimci mücadelenin temel koşulu proletarya partisidir. Bu marksizmin evrensel bir ilkesidir.

İşte bu yüzden bugün ülkemizin somut koşullarında ideolojik mücadele bu temel siyasi görev açısından kavranılmalıdır. Bunun için de (marksizm-leninizmin evrensel gerçeklerinin ışığında) ülke devriminin temel sorunlarının oluşturduğu bir platform üzerinde yükselmelidir. Ülkemiz devriminin, proletaryanın siyasi iktidar mücadelesinin temel sorunlarının doğru çözümleri üzerindeki bir ideolojik birliği oluşturmak, haldeki ideolojik mücadelenin esas kapsamını oluşturur.

Konuya bu açıdan yaklaşıldığında bugün ülkemiz solunda yaygın olan Marksizm-Leninizmin genel ilkelerinin (çoğu kez de çarpıtılarak ve tüm devrimci içeriğinden koparılarak) etrafında dönülüp dolaşıldığını söylemeliyiz. Bu durum aslında bize elli yıllık "sol" hareketin, geçmişin kötü bir mirası sayılmalıdır. Teori çoğu kere marksizmin ilkel (primitive) gerçeklerinin tekrarlanılıp durması olarak kavranılmış, pratikte ise çoğunlukla kaba bir yoksulluk ve sosyalizm edebiyatından öteye gidilmemiştir. Bugün de bu hastalıkların hala sürdüğünü söyleyebiliriz. Hala teorisyenlerimiz bundan 50-100 yıl önce yazılmış klasiklerde ortaya

konulan görüşleri hergün yeniden "keşfeder" dururlar. Bu yolla ideolojik mücadelenin somut durumuna uygun içeriği saptırılarak, Marksizm çirkin bir bilgiçlik gösterisi aracı haline indirgenir. Oysa teorinin önemi onun pratiğe ışık tutmasından ileri gelir.

Öte yandan yine bu konuda bugün ortaya çıkan önemli hatalardan bir tanesi ideolojik mücadelenin temel bir öneme sahip olması durumu ile temel mücadele biçiminin birbirine karıştırılmasıdır. Bu yanılgının temelinde ise mücadele biçimleri konusunun yeterince kavranamaması yatmaktadır.

Bilindiği gibi proletaryanın burjuvaziye karşı sürdürdüğü mücadele ideolojik, ekonomik-demokratik ve politik alanlarda sürer. Proleterya partisi bu her üç alanda birden mücadele sürdürür. Her durumda proletarya partisinin mücadelesinin özü siyasi iktidarın ele geçirilmesi temel hedefinde yatar. Devrimin gerçekleştirilmesinden ve siyasi iktidarın pekiştirilmesinden sonra bunlar arasındaki ilişkilerde belirli değişmeler sözkonusudur. Siyasi iktidar mücadelesi (politik mücadele) ise özelinde devrimin subjektif koşullarının oluşturulması olarak gündeme gelir. Ve bu mücadeleyi proletarya partisi, içinde bulunulan somut tarihsel ve toplumsal koşullara bağımlı olarak silahlı olan ya da olmayan biçimlerden birini temel alarak sürdürür. İşte mücadele biçimleri politik mücadelenin bu sürdürülüş biçimleri ile ilgili bir kavramdır. Politik mücadelenin bütün biçimlerinin birlikte sürdürülmesi fakat bunlardan birinin temel alınması ise temel mücadele biçiminin tespiti olarak ifade edilir. Temel mücadele biçimi deyimi politik mücadelenin hangi biçiminin temel alındığını belirler ve iktidar mücadelesinin (ya da siyasi iktidarın aşağıdan yukarıya ele geçirilmesinin subjektif koşullarının oluşturulması mücadelesinin) sürdürülüşü ile ilgilidir. Yığınların devrim saflarına kazanılmasında izlenecek yol, mücadele biçimleri kavramının içeriğini oluşturur. Açıkça görüldüğü gibi "mücadele biçimleri" ve "temel mücadele biçimi" kavramı ideolojik ve ekonomik-demokratik mücadele ile aynı kategoriden kavramlar değildir. Partinin yürüttüğü mücadelede ideolojik, ekonomik-demokratik ve politik mücadeleden bir tanesinin diğerlerine göre temel ve tali oluşundan bahsedilebilir. (Ve yukarda değindiğimiz gibi M-L dev-

rim teorisinin özü politik mücadelenin temel olmasını gerektirir. Bunun aksinin, yani ideolojik ve ekonomik-demokratik mücadelenin temel alındığı bir durum ise, saf (katışıksız) ekonomizm ve reformizme ilişkindir. Diğer iki alandaki mücadele ise siyasi iktidar mücadelesine tabidir). Politik mücadelede ise bunun (yığınların devrim saflarında kazanılmasının) çeşitli biçimlerinden bir tanesi temel mücadele biçimi olarak ifade edilir. Örneğin yayın, bildiri, yürüyüş ve diğer silahlı eylem biçimlerinin tümü ilke olarak reddedilmez ve ilke olarak tüm mücadele biçimleri örgütlendirilirken yürütülen mücadelede silahlı olan ya da olmayan biçimlerden biri temel olarak ele alınır. Burada politik mücadelenin bir biçiminin diğer biçimine karşı temel olduğu ifade edilirken, temel-tali ilişkisi politik mücadelenin biçimleri arasındadır. Özetle ifade edersek ekonomik-demokratik, ideolojik ve politik alanlardaki mücadelelerden birinin diğerine göre temel alınıp olanmamasından bahsedilebilir. Ve yine politik mücadelenin biçimlerinden birinin diğer bir biçimine göre temel alınıp alınmamasından sözedilebilir. Buna karşılık politik mücadelenin biçimlerinden birinin diğer ekonomik-demokratik veya ideolojik mücadeleye göre temel olup olmadığından sözetmek düpedüz saçmalıktır. Kavram karışıklığından başka birşey değildir. (Elma ile ekmeği kıyaslamak gibi bir şeydir).

(...)

Marksist-Leninist devrim teorisinin özü siyasal iktidarın ele geçirilmesine (politik devrim) ilişkindir. Politik mücadeleler (siyasi iktidar mücadelesi; devrimin subjektif koşullarının oluşturulması mücadelesi) daima esastır. İdeolojik, ekonomik-demokratik mücadele, politik mücadeleye tabidir. Yine M-L'nin evrensel tezlerinden bir diğeri de iktidar mücadelesinin ancak proletarya partisi tarafından yürütüleceğidir. Bu yüzden proletarya partisinin olmadığı bir dönemde devrimcilerin temel siyasi görevi proletaryanın siyasi iktidar mücadelesinin organizasyonu anlamında partinin yaratılmasıdır. (Burada söz konusu olan bir devrimciler örgütü, bir savaşçı örgüt anlamında partidir. Sözcüğün geniş anlamında kitlevi bir karakter taşıyan proletarya partisi ise partileşme sürecinin ikinci aşaması sonucunda, mücadele içinde

gerçekleşecektir). Bugün politik görevlerimizi yerine getirmemizin temel koşulu ya da bir başka deyişle temel görev bu anlamda güçlü devrimci bir örgütün yaratılmasıdır. Bunu yapmadan (bu uğurda mücadele vermeden) hiçbir görevimiz yerine getirilmiş olamaz. Parti, iktidar mücadelesinin temel koşulu olarak kavranılmalıdır. Bu yüzden bütün alanlarda, işçi sınıfı, köylülük, öğretmenler, teknik elemanlar ve gençlik içindeki çalışmalarımız bu temel siyasi görevin yerine getirilmesine hizmet etmelidir. (En geniş kitle çalışması içinde en dar kadro çalışmasının en özlü anlamı bu noktada toplanmaktadır) Diğerleri (ekonomik-demokratik, vb.) talidir. Bu siyasi görevimizin yerine getirilebilmesinin asgari koşulu ise bu anlamda bir siyasi birliğin temeli olan ideolojik birliğin oluşturulmasıdır ve ideolojik mücadele bu aşamada böyle bir doğrultuyu içermelidir. Ve biz bu konuda herşeye yeniden başlıyor değiliz. Devrimci gençlik bu konuda ileri bir platform sunmaktadır. Devrimci hareket böyle bir ideolojik siyasi hat izleyerek ve önündeki sorunlara çözerek ilerleyecektir. Devrimci partinin inşası yolu budur.

Devrimci Gençlik dergisi devrimci hareket içinde bir yığın parçalanmaların gündeme geldiği bir dönemde yayınlanmaya başladı ve tespit ettiği bir program sınırları çerçevesinde mücadele etti. Devrimci Hareket açısından neyi yapıp neyi yapmadığı elbette tartışılabilir. Şimdi artık devrimci hareket açısından yeni bir dönem ve yeni bir döneme uyarlı yeni görevler sözkonusudur.

Ülkemizde sol hareket 12 Mart sonrasının ayrışım sürecinin tamamlanmasına doğru gelişiyor. Bir yenilgi sonrası ayrışımın olağanüstü karmaşasının artık son dönemlerine giriyoruz. Sınıflar mücadelesi keskinleştikçe ayrışımın yerini saflaşma eğilimlerinin alması kaçınılmazdır. Sınıflar mücadelesinin tercihleri -karmaşık da olsa- katıdır. Kişiler, gruplar ve eğilimler giderek keskinleşen mücadele karşısında ancak belirli işlevlere sahip olabilirler. Saflaşma eğilimlerini teşvik eden olay budur.

Bu objektif, kendiliğinden süreç içinde ve sahip olduğumuz sübjektif imkanlar çerçevesinde somut devrimci görevlerimiz nelerdir? Siyasi görevlerimizi yerine getirmede ortaya koyacağımız yeni biçimler ne olmalıdır? Bazıları Devrimci Gençliğin bir yıllık

mücadelenin arkasından (ve biraz da zorlamasıyla) giriştikleri birşeyler koparma savaşını sürdürürlerken bizim cevabını vereceğimiz sorular bunlar olacaktır. Bu cevap ise bir sonsöz değil gerçekte bir önsöz niteliğinde olacaktır.

EKLER

Faşizm Üzerine Bir Kaç Söz*

SUNUŞ

Şüphesiz ki, bugün *devrimci hareketin temel meselesi* ya da temel devrimci görev *proletaryanın devrimci partisinin yaratılmasıdır.* Bugün sınıflar mücadelesinin devrimcilere yüklediği karmaşık (girift) görevler bütünlüğü içinde belirleyici olan şüphesiz ki, budur. Devrimci partinin yaratılmasından ne anlaşılması gerektiği, ülkemizin belirli koşullarında devrimci mücadeleyi sürdürebilecek ve devrimi zafere ulaştırabilecek bir örgütün biçiminin ne olması gerektiği sorununu burada tartışmayacağız.

Burada bu konuyla ilgili hemen belirtmek istediğimiz bir iki nokta var. Birincisi, ülkemizde 12 Mart'tan bu yana her önüne gelenin bir sakız gibi çiğneyip durduğu "*birlik*" sorunun "parti" sorunu olarak ele alınması gerektiği. İkincisi partinin oluşturulmasının bir süreç olarak kavranılması gerektiği ve partinin oluşturulması sürecinin onun zorunlu önkoşullarının oluşturulması olarak ele alınması. (Bakınız Devrimci Gençlik, Sayı 1)

Bugün içinde bulunduğumuz koşullarda (sınıf mücadelesinin keskinleşmesi ve yenilgi dönemi sonrasının yılgınlık eğilimlerinin ortadan kalkması sonucu) devrimci hareket kendiliğinden bir saflaşma eğilimine girmiştir. Böyle bir süreç tabiatıyla bir önceki sürecin (ayrışma) inkarı olma hakim özelliğini taşıyacaktı. Temel teorik konulardaki belirleyici birlikteliklerin zorunlu pratik-siyasi birliklere varacağı ve sınıf mücadelesinin gerçek gereksinimlerinin sonucu olmayan gruplaşma ve bölünmelerin ortadan kalkacağı ya da önemini kaybedeceği bir saflaşma.

1976 Aralık'ında Devrimci Gençlik tarafından yayınlanmış bir broşürdür.

İşte bu önümüzdeki süreç içerisinde açıktır ki, devrimcilerin yapması gereken şey bu kendiliğinden eğilimlerin devrimci bir tarzda geliştirilmesidir. Bu eğilimleri devrimci partinin zorunlu ön koşullarının yaratılması doğrultusunda geliştirmektir. Bunun bir unsuru da ülkemiz solunda varolan kavram kargaşasının sona erdirilebilmesi ve temel teorik sorunlarla ilgili belirli bir açıklığın sağlanmasıdır.

Kavram kargaşası sözkonusu olduğunda bunun en güzel örneğini KSD (Kurtuluş Sosyalist Dergi) sergiliyor. KSD'nin "görüşleri" devrimin temel sorunları ile ilgili ilerletici bir tartışma sağlamaktan uzaktır. Sorunlar bir "görüş getirme" telaşı içinde ele alınıyor. Geçmişe (ve bizim görüşlerimize) lügat bilgisiyle eleştiriler diziliyor. Sonuçta ordan burdan devşirilmiş bir laf kalabalığı "görüş" diye sunuluyor. Sağa sola yönelttikleri suçlama, yaygara ve şamata (biraz da ihbar) içindeki "muhtevayı" ise örneğin Kitle Dergisi şöyle deşifre ediyor:

"Kendi söylediklerinin (KSD'ciler kastediliyor) işçi sınıfı devrimcilerinin(!) *özellikle bu gazetenin ideolojisine bir ölçüde benzemesinden* kaynaklanan kompleksiyle -çünkü böyle olunca Maocular ona revizyonist diyorlar- azgınlığı had safhaya vardırmışlardır." (Kitle Sy: 138, sf: 2) Aslında KSD'nin görüşlerinin (Kitle'nin işçi sınıfı ideolojisi(!)ne biraz (!) benzeyen) muhtevasını açığa çıkartmak için Kitle'nin tanıklığı bile fazla. Buna rağmen ülkemiz solunun içinde bulunduğu kavram kargaşası ortamında gerçekte KSD'nin okunup geçilecek nitelikteki maruzatları ile de uğraşmak gerekiyor.

Biz bu buroşürümüzde, faşizm konusunu ele alıyoruz. KSD'nin faşizm konusunda ileri sürdüğü eleştiri ve görüşleri incelemeye çalışacağız. KSD'nin diğer konulardaki görüş ve eleştirilerini başka yazılarda ve esas olarak diğer grupların görüşleri ile birlikte ele alacağız.

SÖMÜRGE TİPİ FAŞİZM

12 Mart sonrasında ülkemiz solunda en çok konuşulan konulardan bir tanesi de faşizm ve faşizme karşı mücadele konusudur. 12 Mart dönemi ve sonrası faşist terörün giderek yaygınlık ve yoğunluk kazanması, anti-faşist mücadele konusuna önem kazandırmıştır. Anti-faşist mücadele sorunu güncellik taşımaktadır.

Şüphesiz ki faşizm ve faşizme karşı mücadele sorununun doğru bir şekilde kavranabilmesi için Marksizmin genel doğrularının kavranılması ile birlikte, onu ülkemiz somutuna doğru bir şekilde uygulamak ve özellikle ülkemizin iktisadi ve siyasi koşullarının doğru bir tahlili sonucu bu konuda somut siyasi sonuçlara ulaşmak gerekir.

Ne var ki bizim "sol"da genellikle, her konuda olduğu gibi bu konuda da Marksizmin genel doğruları (o da çoğu kere çarpıtılarak ve tamamen anlamsızlaştırılarak) tekrarlanır durulur ve alıntılar (hem de orijinallerinden) "teorisyenlerimizin" ne kadar çok şey bildiğini "kanıtlar" durur. Buna karşılık yaşanan somut gerçeğe bu "bilgiler" hiç dokunmaz bile...

Marksizmi çirkin bir bilgiçlik gösterisi aracı seviyesine indirgeyen bu zihniyetin şimdilerde en çarpıcı örneğini "KSD" veriyor. Onun faşizm konusunda söylediklerinden, boş laflar ve yanlışlar çıkarılırsa, görülecektir ki, geriye sadece ustalardan yapılan alıntılar (ki içinde gerçekte Kievski'ye ait olan bir tane sahtesi de vardır!) kalacaktır.

"İngiltere'de Faşizm" konulu bir çeviri ile birlikte Devrimci Gençliğin faşizme karşı mücadele konusundaki görüşlerini "eleştiren" onca yazı yayınlanmış, ancak bu kadar şey söylenmesine rağmen, faşizme karşı mücadele konusunda somut ve elle tutulur bir şey söylememek "başarılabilmiştir".

Biz bu yazımızda faşizme karşı mücadele konusundaki görüşlerimizi özetledikten sonra "KSD" eleştirilerini inceleyeceğiz.

Önce DEVRİMCİ GENÇLİK DERGİSİ'nde çeşitli açılardan

ele alınarak incelenen bu konuyu burada ana hatlarıyla ortaya koymaya çalışalım.

"...sömürge ve yarı sömürge ülkelerde de bazı faşist gruplar gelişmektedir. Fakat şüphesiz Almanya, İtalya ve diğer kapitalist ülkelerde görmeye alışık olduğumuz faşizm cinsinden değildir buralardaki faşizm. Burada özel ekonomik, politik ve tarihsel şartları incelemeli ve dikkate almalıyız. Ayrıca bütün bunlara bağlı olarak da faşizm kendine özgü biçimler almaktadır ve almaya devam edecektir.

Düşünce tembelliği içindeki bazı arkadaşlar, gerçek hayat fenomenlerine somut olarak yaklaşamamakta, gerçek durumun ve sınıf güçleri arasındaki ilişkinin dikkatli ve somut bir incelemesi yerine genel, yüzeyde formüller getirmektedirler. Bunlar bize yanılmaz bir amaçla ateş eden keskin nişancıları değil, ya çok yükseğe, ya çok aşağıya, ya çok yukarı, ya çok uzağa ateş ederek her zaman hedefi şaşıran 'yaman' silahşörleri hatırlatmaktadırlar." (Dimitrov)

Faşizm ve faşizme karşı mücadele sorunu ülkemizin iktisadi ve siyasi yapısının somut bir tahlili yapılarak ele alınmalıdır. Genel soyut doğruların tekrarlarından, ya da farklı yer ve zaman koşullarında öngörülen çözümlerin basmakalıp uyarlamasından kaçınılmalıdır.

Bu bakımdan ülkemiz koşulları incelendiğinde ilk olarak görülmesi gereken şey, ülkemizin iktisadi ve siyasi yapısının emperyalist-kapitalist ülkelerdekinden (metropollerden) farklı oluşudur. Ülkemizde burjuva demokratik devrim süreci tamamlanmış değildir. Bu süreç -büyük ölçüde **yukardan aşağı** bir gelişme özelliği içinde- henüz yaşanmaktadır ve özellikle üst yapıda tamamlanmış değildir.

Bu özellikler beraberinde bir çok sonuç getirmektedir ki, bunların başında hakim sınıflar egemenliğinin temellerini zayıflatan ekonominin finansman ve pazar sorunları bakımından sürekli bir istikrarsızlık ve kriz içinde bulunması ve daha başlangıçtan itibaren emperyalizme bağımlı ve tekelci bir nitelik taşıyan cılız tekelci burjuvazinin kendi gelişmesine ayak bağı durumundaki toprak ağaları ve tefeci bezirganlarla oluşturduğu gerici bir ittifakla (oli-

garşi) siyasi egemenliğini elde tutabilmekte olması gelir. Kendi içinde önemli çelişmeleri barındırmakta olan bu gerici hakim ittifak, ya da oligarşi içindeki çatlamaların kapitalizmin ve sınıf mücadelesinin gelişmesine paralel olarak artması ülkemizdeki siyasi istikrarsızlığın en önemli kaynaklarından birini oluşturmaktadır. Hakim sınıflar bu yüzden sık sık yönetemez hale düşmektedirler.

Bunun yanında **devrimci** bir demokratik devrim sürecinin **yaşanmamış bulunması** (ki emperyalist dönemde burjuvazi önderliğinde böyle bir sürecin yaşanması olanaksızdır) ülkedeki demokratik hak ve özgürlüklerin, "demokratik geleneklerin" son derece cılız kalmasını da beraberinde getirmiştir. Bu sonuç aynı zamanda güçlü bir işçi sınıfı hareketinin bulunmayışına da bağlıdır. ("Demokratik haklar" burjuva egemenliği altında devrimci mücadelenin birer yan sonuçları sayılır.) Öte yandan bu sonuç burjuva egemenliğimnin zayıf ekonomi temelleri üzerinde yükselmesinin bir sonucu da sayılmalıdır. Emperyalist-kapitalist ülkelerde burjuvazi emekçi halk yığınlarına reform niteliğinde tavizler verebilmekte, bu suratle işçi sınıfı içinde aristokrat bir tabaka yaratabilmektedir. Oysa emperyalizmin yeni sömürgesi bir ülkede burjuvazinin ciddi ekonomik tavizler verecek bir durumu yoktur.

Burada bir parantez açarak gerçekte bu özelliklerin burjuva demokratik devrimini tamamlayamayan, emperyelizme bağımlı (**yarı sömürge, ya da yeni sömürge**) ülkeler açısında **genellikle** taşımakta olduğunu belirtelim. Dimitrov "Faşizm ve Sarı Sendikalara Karşı Mücadele" makalesinde bu konuyu şu şekilde açıklıyor.

"Balkanlar'da ve Macaristan'da burjuva demokratik devrim henüz tamamlanmamıştır. Burjuvazi kendisini ideolojik ve politik alanlarda kitlelere bağlayacak, feodalizme ve geçmişteki monarşiye karşı halka yol göstermek gibi devrimci görevlerinden hiç birini yerine getirememiştir. (...) Feodalizm ortadan kaldırılamadı. Ulus sorunu çözülemedi... Emperyalizmin birer yarı sömürgesi durumundadırlar... Endüstrisi zayıf tarım ülkeleridir... Yabancı pazar erişilmesi imkansız, iç pazarlar ise,

geniş kitlelerin çok düşük satın alma gücü yüzünden oldukça sınırlıdır... Bu ülkelerin burjuvazisi yabancı sermaye ile rekabet edebilmek için proletaryayı her zaman sömürmüş ve köylü kitlelerini soymuştur. İşçiler en küçük kazançlar için bile zor ve uzun mücadelelere girişmek zorundadırlar..."

Dimitrov, *Faşizme Karşı Birleşik Cephe*, May Y., sf. 27 vd.

Dimitrov'un açıklamaları, yeni sömürge ülkeler açısından da büyük ölçüde geçerlilik taşır. Bu ülkelerde kapitalizmin nispi gelişimi (gelişmesinin karakteri sonucu) önemli bir farklılık yaratmamaktadır.[1]

İşte bu durumda ortaya çıkan siyasi yapı bu özelliklere uygun bir karaktere bürünmektedir. Burjuva-demokratik devrimin üst yapıda tamamlanmamış olması sonucu, zaten burjuva demokrasisinden bahsedilemez. Var olan siyasi yapı ne klasik burjuva demokrasisine ne de klasik faşist diktatörlüklere benzememekte, iktisadi yapı özelliklerinin bir sonucu olarak ifade edilebilecek ikili bir karakter taşımaktadır. Nispi demokrasi unsurları ile baskı ve terör unsurlarının iç içe bulunduğu bir ikili karakter sözkonusudur. (Bu ikili karakter bizatihi devletin kendi kurumlarında görülen bir özelliktir). Sınıflar mücadelesinin somut durumuna göre zaman zaman nispi demokrasi unsurları önde görülebilmekte ancak daima yönetimin **asli** unsurunu faşizm unsurları, terör ve baskı oluşturmaktadır.

*"Oligarşik yönetim rahatlıkla işçi ve emekçi kitlelerinin demokratik hak ve özgürlüklerinin olmadığı tam bir dikta yöntemiyle ülkeyi yönetebilmektedir. Buna **sömürge tipi faşizm** de diyebiliriz. Bu yönetim, ya klasik burjuva demokrasisi ile uzaktan yakından ilgisi olmayan 'temsili demokrasi' ile icra edilir (gizli faşizm), ya da sandıksal demokrasiye itibar edilmeden açıkça icra edilir."* (M. Çayan)

Bu durumun ülkemiz devrimcileri açısından önem taşıyan bir özellik gösterdiği söz götürmez şekilde ortadadır. İlk olarak, devrimci mücadele bu somut siyasi koşullar ortamında sürdürülecektir. Bu koşullar sınıf mücadelesinin sürdürülüş biçimlerini önemli şekilde etkileyecektir. Örneğin burjuva demokrasisinin gerçerliliğini (genel olarak) sürdürdüğü emperyalist kapitalist

ülkelerde yasal mücadele olanaklarının, geniş kitle çalışmalarının uzun dönemli-ağırlıklı önemi, ülkemizin bu somut koşullarında aynı şekilde görülemez. Konumuzla doğrudan ilgili olmayan bu husus yanında ülkemizin siyasi yapı özelliğinin ikinci önemli sonucu da faşizme karşı mücadele sorunu ile ilgilidir.

Ülkemizde faşizmin gösterdiği en belirgin ve en çok dikkate alınması gereken özelliği "**yukardan aşağı**" bir karakter taşımasıdır. Açık ya da gizli, her iki durumda da faşizm **mevcut devlet kurumları aracılığıyla** işlemektedir.

*"Diğer yandan, Güney Doğu Avrupa ülkelerindeki özel şartlar faşizme **kendine özgü** bir nitelik kazandırmaktadır. Bu özellik örneğin, İtalya'nın aksine faşizmin iktidara bir kitle hareketinin sonucunda **aşağıdan gelen** değil, **yukarıdan inen bir hükümet biçimi** halinde ortaya çıkmasından doğmaktadır. (Altını çizen Dimitrov!) Faşizm, devlet gücünün denetimi, burjuvazinin askeri gücünü ve banka sermayesinin mali olanaklarını eline geçirerek, kitlelere işleyip, yayılmak ve kitleler arasında ideolojik politik ve örgütsel bir temel yaratmak çabasındadır.*

9 Haziran askeri-faşist darbesinden sonra olan şey budur. Yugoslav faşizminin taraftarı ve örgütleyicisi monarşi, militarizm ve banka sermayesi bloku idi... Faşizm Avusturya'da da ve daha gizli bir biçimde Çekoslavakya'da Cumhuriyet Hükümetlerinin koruyuculuğu ve büyük desteği ile önemli bir saldırı hazırlamakta, örgütlenmekte ve silahlanmaktadır.

*"Faşizm yukardan aşağı **'devlet örgütü yardımıyla"** (abç) olan bu gelişimde, devrimci işçi hareketine karşı sınıf savaşının bütün izlerini yok ederek bir 'endüstriyel barış' politikası sürdürüp, uygulayan, gaddarca savaşan ve açık bir faşist tavır takınan reformistler arasında değerli destekler bulmaktadır."* (Dimitrov, adı geçen eser, s. 30)

Dimitrov'un açık bir şekilde belirttiği bu özelliği doğuran iki temel faktörden sözedilebilir. Bunlardan **birincisi** emperyalizme bağımlılık faktörüdür. Emperyalizme bağımlı ülkelerde faşizmin asıl kaynağını teşkil eden şey emperyalizmdir. Emperyalizm siyasi bağımsızlığını tanır göründüğü yarı sömürge ulusların siyasi üst yapılarını, devlet kurumlarını kendine doğrudan bağımlı hale ge-

tirmektedir. Lenin sömürgelerin siyasi bağımsızlığını tanıyan emperyalizmin, bağımsız ulusların yöneticilerini satın alarak, o ulusları kendine bağımlı kılmayı ve sömürgeleştirmeyi sağlayabildiğini belirtmekte idi. Yarı sömürge statüsünün bu özelliği III. bunalım döneminde gelişerek emperyalizmin bir iç olgu haline gelmesi, ve oligarşinin içinde bizzat yer alması ile **yeni bir biçime** bürünmüştür. Eski görünüşteki siyasi bağımsızlığın, yöneticileri satın alarak, "rüşvetle" emperyalist sömürü mekanizmasını gerçekleştiren bir muhtevaya bürünmesi olgusu bu dönemde devlet kurumlarının doğrudan emperyalizme bağımlı hale getirilmesi ile tam bir kurumsallık kazanmıştır. (Çağlayangil'in CIA'yı kastederek "adam benim içime girmiş" sözleri hatırlansın). Emperyalizm (CIA, vb. marifetiyle) devletin gizli örgütünü ve ordusunu kontrol altında tutmakta devlet politikasını yönlendirmede birinci derecede rol oynamaktadır. (Bu yüzden emperyalizmin yeni sömürge ülkelerdeki siyasi eylemi kavranmadıkça ne sömürge tipi faşizm ne de ülkemizin siyasi yapısını anlamak olanaksızdır.)

Ülkemizde faşizmin **geniş bir kitle tabanına sahip olmaması** da faşizmin yukardan gelişiminin ikinci önemli sebebi olarak kavranılmalıdır. Kitle tabanı kazanma çabası bizzat devlet kurumlarının marifeti ile yaratılan faşist terörle ve diğer demagojilerle sağlanmaktadır. Bu bakımdan 12 Mart'ın sıkıyönetim terörü ile, komando terörü ve polis terörü arasında özünde fark yoktur. Hepsinin kaynağı (kontr gerillaların da, onun sivil müfrezesi olan komandoların da) devlet kurumlarıdır. (Bu bakımdan faşizmin terörünün devlet kurumlarından kaynaklandığını -devlette kurumlaştığını- söylemeye bir anlam veremeyenlerin (KSD) anlayamadığı bir şey de budur!)

Faşizmin bu yukardan aşağı gelişme özelliği, faşizme karşı mücadele sorununu bir çok noktalardan tayin edici şekilde etkileyen, **belirleyici** bir noktadır ve büyük bir önem taşımaktadır. Emperyalizme bağımlı, yarı sömürge, yeni sömürge ülkeler açısından "genel" ve "tipik" olan bu durum sonucu faşizme karşı mücadele konusu burjuva demokratik devrimini tamamlamış, (burjuva demokratik ve faşizmin aşağıdan yukarı gelişme özelliği

taşıdığı) emperyalist-kapitalist ülkelerde olduğundan son derece farklı özellikler göstermektedir.

Bunların en başında ülkemizde faşizme karşı mücadelenin esas olarak "mevcut **nisbi** demokrasiyi koruma meselesi, faşizmin tırmanışını önleme meselesi" olarak görülemeyeceği hususu gelir. Emperyalist-kapitalist ülkelerde faşizmin büyük bir tehlike olarak ortaya çıktığı 1930'lar sonrası Avrupa'sında bu sorun tartışılmış ve III. Enternasyonal tarafından çözüme bağlanmıştır. Buna göre sosyal demokrat iktidarları bile faşist olarak değerlendiren hatalı eğilimler tespit edilmiş, o dönemin somut tarihi koşullarında faşizme karşı mücadelenin güncelliği nedeni ile proletarya siyasi iktidarın ele geçirilmesi ve proletarya diktatörlüğünün kurulması şeklindeki program hedeflerinden burjuva demokrasisini faşizme karşı koruma ve faşizmi önleme program hedeflerine **geri çekilmenin** (doğrudan burjuva diktatörlüğünün yıkılarak yerine proletarya diktatörlüğünün kurulması olanaklarının **bulunmadığı** koşullarda) doğru olacağı kabul edilmiştir.

Ülkemizde ise faşizme karşı mücadele programı muhteva itibarıyla anti emperyalist-anti oligarşik devrimle çakışmaktadır. Faşizm iktidardadır ve onu yenmenin yolu bu iktidarı (dayandığı bütün kurumları ile) yoketmekten geçer. Faşizmi yenmenin, devrimin de yolu esas itibarıyla aynıdır. (Oligarşik diktatörlüğün yıkılması, yerine bütün halkın demokratik diktatörlüğünün kurulması) **Bu bir siyasi iktidar sorunudur.** Bu bakımdan antifaşist mücadele esas olarak bir devrim sorunudur. "**Burjuva demokratik devriminin gelişmekte olduğu ülkelerde** (...) Halk Cephesi Hükümeti işçilerin ve köylülerin iktidarının hükümeti olabilir." (Dimitrov)

Anti-faşist mücadele bir başka yanıyla açık faşist diktatörlük eğilimlerine karşı mevcut nisbi demokratik ortamın korunması uğruna mücadeleyi de (tali de olsa) içerir. Böyle bir eğilimin artması halinde bu yan öne çıkar ve önem kazanır. Bu bakımdan antifaşist mücadele karmaşık bir görevler bütünü olarak kavranılmalıdır. Ve daima gelişen durumun somut bir tahliline dayandırılan, somut-pratik siyasete tabi olmalıdır.

Ülkemizde "faşizmin **tırmandığını** ve anti-faşist mücadelenin bu "**tırmanışı önleme**" sorunu olduğunu ileri süren tüm görüşler ülkemizdeki faşizmin gelişme özelliğini kavrayamamaktadır. Bu bakış açısı faşizmi esas olarak "**aşağıdan yukarıya**" (kitle tabanına dayanarak) mevcut devlet cihazını ele geçirmeye yönelik bir gelişme şeklinde kavradığı için, faşizmin iktidara gelişini, tırmanışını önleme sorunu olarak kavramaktadırlar. Bu anlayış faşizme karşı mücadelenin doğru olarak yürütülmesinin en büyük engelidir.

Bu anlayış sadece anti-faşist mücadelenin program hedeflerini "demokrasiyi koruma" şeklinde saptırmakla kalmamakta, gerek açık diktatörlüklerin askeri faşist terörünü, gerekse gizli faşizm dönemlerindeki resmi ve sivil faşist terörün anlamını kavrayamamaktadır. (TİP vb. gibileri "Devlet Güvenlik Kuvvetleriyle faşist komandoları karşı karşıya getirme" politikasını savunabilmekteler!) Sorun bir sıkıyönetimi ya da askeri darbeyi önlemeye indirgenmekte, faşizmin asıl kaynağı olan devlet demokratikleştirilmeye(!) çalışılmakta, her türlü faşist terörün **faşizmin yayılmasına** hizmet ettiği görülmeyerek, faşist terör karşısında (ona karşı çıkılmaması şeklinde) oyuna gelmeme uyanıklığı(!) önerilmektedir. Bu anlayışlar yıkılmadan, anti-faşist mücadelenin bir devrim sorunu olduğu kavranmadan başarıya ulaşılamaz. Faşizme karşı zaferin yolunun herşeyden önce her türlü faşist teröre en aktif bir şekilde karşı çıkılması, faşist yayılmanın önlenmesi, ve de oligarşik diktatörlüğün yerine demokratik halk iktidarının kurulmasıyla faşizmin kaynağının yok edilmesinden geçtiği anlaşılmadan faşizm yenilemez.

Faşizme karşı mücadele sorunu ve bu özellikleri ülkemizdeki tüm oportünist-revizyonist eğilimleri ele veren ve deşifre eden bir muhtevadadır. Öyle ki mevcut düzen sınırları içinde "solculuk" yapmayı yeğleyen ve bunu çoğu kere "faşizm gelir" umacısının arkasına saklanarak mazur göstermeye çalışan tüm revizyonist, oportünistler bu görüşlere karşı "amansız" bir mücadele açmaktadırlar.

"KSD"NİN FAŞİZM HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ

KSD'de faşizme ait genel tanımlamalara ilişkin aktarmaların ötesinde, "faşizmin tırmandığını" kabul ediyor ve bizim görüşlerimizi çürütmek için büyük bir çaba sarfediyor. Genel tanımlarla, kelimelerle oynayarak, konuyu karmakarışık etmeye çalışıyor. Tanımlamalara ilişkin itirazlarından biri faşizmin baskı ve teröre dayandığı şeklindeki ifade. O, burjuva demokrasisinin de baskı ve teröre dayandığını, terörle faşizmi birbirine karıştırmamak gerektiğini söylüyor. Buna ilaveten metropol ülkeler için burjuva demokrasisinden sözetmekle yanılgı içinde olduğumuzu ileri sürüyor. Faşizme karşı mücadele konusunda ise somut olarak söylediği birşey yok gibidir. Birtek şey anlaşılıyor: "Faşizmin tırmanışına seyirci kalmamak" gerekiyormuş. Bunun için ne yapmak lazım, onu tartışmıyor bile.

'KSD'nin çeşitli yayınlarında yer alan faşizmle ilgili "görüşlerinden" şu örnekleri görelim:

"(Faşizm) özellikle eski sömürgecilik döneminin yarı sömürge ülkelerinde de devlet biçimi olarak faşizmi, kelimenin gerçek anlamıyla burjuvazinin sınıf egemenliğini aldığı en son devlet biçimi olarak görüyoruz. Yalnız yeni sömürgecilik döneminde emperyalizmin sömürü biçimlerindeki değişikliklerin ve genel olarak emperyalist-kapitalist sistemin kendi içindeki yeni ilişki ve çelişkilerin durumuna uygun olarak burjuva devlet biçiminin oligarşik dikta şekline büründüğünü savunuyoruz. Bizce bugün ülkemizde devlet biçimi ne faşizmdir ne de demokrasi. Bu biçim oligarşik diktadır." (KSD) (s.3)

"Ancak yeni sömürrecilik döneminde eski sömürgeci yöntemler de sürdürüldüğünden, bu dönemde **sürekli faşizm eğilimi** yanında esas olarak ülkemizde (diğer bazı ülkelerde de) burjuva parlamentarist "temsili demokrasicilik" biçiminde oligarşik diktatörlük (devlet biçimi olarak) fakat özellikle emperyalizmin yoğun kriz dönemlerinde, krizin etkilerinin sonucu olarak hakim sınıfların kendi aralarındaki çelişkiye, gelişen halk muhalefetine ve emperyalizmin kendini yenilemesine çözüm olarak oligarşik devleti daha da yetkinleştirmek için yukardan aşağı

açık faşist diktatörlüklerin biçimlerini görüyoruz(?) Bunların uzun süreli olanları olduğu gibi, bir kaç yıllık kısa süreli olanları da vardır" (Töb-der) "Dev. Dem. Birlik" broşürü)

"Ülkemizde hakim sınıfların sınıf egemenliğinin biçimini tesbit ederken burjuva devleti ve burjuva demokrasisinin niteliğinin iyi kavranmaması: devletin "halkın devleti" demokrasisinin "Halk için demokrasi" olarak görülmesi (!) ülkemizde faşizm konusundaki görüşlerin kaynağı olmaktadır." (aynı yer)

"Bildiğimiz kadarıyla **terör unsuru**, burjuva devlet biçimlerinin hepsinde burjuvazinin iktidarını sürdürmek için başvurduğu yöntemlerin içinde belirleyici unsurdur. **Barışçı yollar ise talidir.**" (KSD 3)

"... Ülkemizde nisbi demokrasi unsurları ile baskı ve terör unsurları içiçe bulunmaktadır. Ve ülkemizde bu yapının demokrasi yanını görünler ve abartanlar ülkede devlet biçimi olarak burjuva demokrasisi olduğunu baskı ve terör yanını görenler ise faşizmin devlet biçimi olduğunu savunuyorlar..."

"Faşizmin devlet biçimi olduğunu iddia etmek, "sürekli faşizmi" savunmak, faşist örgütlenmelere, faşistlerin kadrolarını oluşturma ve kendilerine kitle temeli yaratmaya çalışmalarını, faşist uygulamaları görmemek, bu gerçeklere seyirci kalmak demektir." (Gençlik Hareketi, AYÖD ve görüşlerimiz)

"Hakim sınıflar...oligarşik devletin yerine faşizmi tezgahlamaya çalışıyorlar."

"Faşizmi, bugün **aşağıdan kadrolarıyla** (abç) ve çeşitli devlet kurumlarını da ele geçirmeye çalışarak, ayrıca halkın her türlü istismarına da dayanarak, tekelci sermayenin en şöven en ırkçı kesiminin desteğinde, hazır(!) iktidarda söz ve pay sahibi olma durumundan da yararlanarak, kendisi için bu "açık ve yıldırıcı diktatörlüğünün" maddi ortamının hazırlanmasının yoğun çabaları içindedir. İşte bu nedenle **faşizmin tırmanışından söz ediyoruz...** Faşizme karşı etkili bir mücadele sürdürebilmek için bu hedefimizi (hangi hedefi!?) saptıranlara karşı yoğun bir ideolojik mücadeleyle karşılık vermek gerekmektedir." (KSD, sayı 3)

"Oligarşik dikta demokrasi unsurlarıyla baskı ve terör unsurlarının içiçe geçtiği bir devlet biçimidir."

"Faşizme karşı mücadele devrim mücadelesidir, veya anti oligarşik mücadele anti faşist mücadelenin ta kendisidir şeklindeki görüşlere de **katılmıyoruz**! (abç) Bu faşizme karşı mücadeleyi, ve genel olarak demokrasi mücadelesini pratikte dar bir platformda(!) sürdürmeye yol açan bir anlayıştır.

"Faşizme karşı mücadele devrim mücadelesiyle eşit tutulamaz. Faşizme karşı mücadele de **özünde** bir devrim mücadelesi olmasına rağmen, bugün oligarşiye karşı değil ama faşizme karşı yanımıza çekebileceğimiz güçler hiç de az değildir... Fakat faşizm, bir tehlike olmaktan geçici olsa da çıkınca ille de anti oligarşik mücadelemiz başarıya ulaşacaktır diye bir zorunluk yoktur! (Ne demekse?!)" (AYÖD ve görüşlerimiz broşürü)

"Emperyalizm döneminde genel eğilimi olan, tekelci burjuvazinin demokrasiyi şiddete ve otoriter yönetim yöntemlerine başvurması ülke içindeki özgü sosyal, ekonomik, siyasal koşullara bağlı olarak farklı biçimler alabilir." (?!) (Töb-Der Kongresi Dev. Dem. Birlik broşürü) (Bütün alıntılardaki dil ve gramer hataları yazarlarına aittir.)

Okuyucu KSD'ci arkadaşların bu konudaki görüşlerini kasıtlı olarak çarpıtıp anlaşılmaz hale soktuğumuzu sanmamalıdır. KSD'ci "arkadaşlar"ın görüşlerinin buraya aktarmadığımız kısımlarının (alıntılar hariç!) bunlardan farkı yoktur. Açıkça görülebileceği gibi bu genel-geçer boş laflardan, çoğu zaman da sözcüklerin anlamsız bir şekilde yan yana getirilmesinden başka bir şey olmayan bu "görüşlerin" çürütülmesi için herhangi bir çabaya gerek yoktur. KSD'nin faşizme karşı mücadele konusundaki görüşleri ordan burdan toplanmış bir kelimeler yığınından başka hiçbir şey değildir. (Burjuva demokrasisini baylarımızdan başka herkesin halk demokrasisi ile karıştırdığı yolundaki açıklamaları karşısında halkımızın KSD teorisyenlerine olan hayranlığın kat kat fazlalaşacağından kuşku duymuyoruz!)

Dimitrov'dan rasgele yapılan alıntılara ileve olarak Devrimci Gençlik, Militan Gençlik, Kitle gibi son derece farklı görüşleri savunan yayın organlarından parça bölük toplanan fikirlerin eklektik bir tarzda birleştirilmeye çalışılması, yukardaki karma karışık tabloyu ortaya çıkarmıştır.

Aynı şey KSD'nin eleştirileri için de söz konusudur. KSD "eleştirileri" aslında bizi genel tanımlamalar çerçevesinde soyut bir tartışmaya çekmektedir. (Ki bu tartışmanın bir ucu KSD'nin Kievsky alıntısı sefaletine kadar uzamıştır!)

Gerçekte KSD faşizm konusundaki görüşlerimize saldırırken dikkatleri soyut tanımlar üzerine tartışmaya çekerken bu tartışmalar ile pratikte faşizme karşı mücadele konusundaki oportünist-revizyonist görüşlerin üstü "örtülü" bir savunmasını yapmaktadır. Her şeye rağmen KSD eleştirilerini iki noktadan ele alarak incelemeye çalışacağız.

Aşağıda açıklık getirmeye çalışacağımız bu eleştirilerden ilki faşizmin baskı ve terörle karıştırılmakta olduğu, ikincisi ise emperyalist dönemde burjuva demokrasisinin ortadan kalktığı yerine oligarşik diktatörlüklerin geldiği şeklinde. (İlki "Kitle"de birçok kereler ileri sürülmüş, ikincisi ise "Militan Gençlik"e ait.

Bu eleştiriler bizzat kendi yazılarında yer alan "görüşler"le çelişen özellikler taşıyor. Örneğin bir yanda faşizmin baskı ve terörle karıştırılmaması gerektiği, **burjuva demokrasisinin de esas olarak baskı ve tetöre dayandığı** ileri sürülürken, öbür yandan "ülkemizde baskı ve terör unsurları ile demokrasi unsurları içiçe geçmiştir, denilmekte bu suretle baskı ve terör unsurları ile demokrasi unsurlarının ayrı şeyler olduğu kabul edilerek bunların içiçe geçtiği ileri sürülmektedir.

KSD "faşizmin baskı ve teröre dayanan bir yönetim" olduğu şeklindeki görüşlerimize (demokrasinin de bir devlet biçimi olarak zora ve baskıya dayandığı noktasından) itiraz ediyordu. Bütün devlet biçimleri zor ve baskıya dayandığına göre (ki bu konuda Lenin'in iki ünlü kitabı ve sayısız makalesi var) faşizmin terörcü yönetim olduğundan bahsetmek marksist devlet teorisi konusunda bir "cahillik" sayılırdı. KSD böyle düşünüyordu. Oysa aynı KSD aynı yazılarda baskı ve terör unsurları ile demokrasi unsurlarının ülkemizde içiçe geçmesinden sözediyor. (KSD s. 3, 79) ülkemizde "herkesin" bu iki yandan bir yanını gördüğünü, demokrasi yanını görenlerin ülkemizde burjuva demokrasisinin, baskı ve terör yanını

görenlerin ise faşizmin var olduğunu savunduklarını, oysa ülkemizde ne burjuva demokrasinin de de faşizmin var olduğunu, ülkemizdeki devlet biçiminin oligarşik dikta olduğunu söyliyerek "oligarşik dikta her iki yöntemin içiçe olduğu ve temelinin zor olduğu bir devlet biçimi ve ona uygun yönetim biçimidir" diyor. (KSD s. 1 sh. 9) Baskı ve terör her devlet biçiminde esas olduğuna göre demokrasi de bir devlet biçimi olarak baskı ve teröre dayandığına göre baskı ve terör unsurlarından bahsetmenin ne alemi var? KSD ülkemizde sadece demokrasi yanını görenlerin (öteki yanını görmeyerek) burjuva demokrasisinden bahsettiğini, "D.G." gibilerinin ise sadece baskı ve terörü görerek sürekli faşizmin var olduğunu savunduğunu da söylüyor! Yani "DG" ülkemizde baskı ve terör unsurlarından başka bir de nisbi demokrasi yanının olduğunu ve bu iki yöntemin içiçe olduğunu göremiyor.[2] İyi ama KSD demokrasinin de baskı ve teröre dayandığını, (faşizmin terörcü yönetim olduğuna itiraz olarak) ileri sürmüyor muydu. Bu bizim görmediğimiz nisbi demokrasi unsuru baskı ve terör olmayan bir şey mi ki (?!) Demokrasi de baskı ve terör demek değil mi ki?! Bu bir yana koyalım; KSD'ye göre ülkemizde devlet biçimi ne burjuva demokrasisi ne de faşizmdir. "Bu oligarşik diktadır. " Ve de "oligarşik dikta her iki yöntemin içiçe geçtiği ve temelinin zor olduğu bir devlet biçimi ve ona uygun yönetim biçimidir." Peki ama her devlet biçimi de baskı ve teröre dayandığına göre aynı tanımı burjuva demokrasisi için de yapamaz mıyız. Yani "burjuva demokrasisi her iki yöntemin içiçe geçip temelinin zor olduğu bir devlet biçimidir" diyemez miyiz? Diyebilirsek, (ki bütün burjuva devlet biçimlerinin yöntemi baskı ve teröre dayandığına göre aynı şeyler burjuva demokrasisi için de söylenebilmeli.) o zaman tutup da "her iki yöntemin içiçe olup temelinin zor olduğu bir devlet biçimi" lafları genel-geçer laflar, Demirelce deyişler değil midir? Yok eğer, bu "tanım" burjuva demokrasisi için kullanılmazsa, niçin kullanılamaz? Her devlet biçiminin temeli zor olduğuna göre bunun sebebi oligarşik diktada baskı ve terör unsurlarıyla demokrasi unsurlarının içiçe geçmesi olabilir! Ülkemizde demokrasi yanını görenler burjuva demokrasisi, baskı ve terör yanını görenler ise (öteki yanı

görmeyerek) faşizm var demektedirler ve de yanılıyorlar! Çünkü bu iki yöntem içiçe geçmiştir. Baskı ve terör unsurlarıyla demokrasi unsurları içiçe geçtiği zaman ne faşizm ne de burjuva demokrasisi, oligarşik dikta olmaktadır. O halde, burjuva demokrasisinde baskı ve terör unsurları ile nisbi demokrasi unsurları içiçe geçmezler. Baskı ve terör olmaz Hep "nisbi demokrasi unsurları" olmayınca da (yani baskı ve terör olunca da) faşizm olur.[3] Peki ama (hadi biz baskı ve terörle faşizmi karıştırdık) KSD 5 satırlık bir metinde her şeyi birbirine nasıl karıştırdı?

FAŞİZM ve TERÖR

Bu karışıklığı KSD'nin bize yönelttiği eleştirileri ele alarak bir ölçüde çözmeye çalışalım. (Bir ölçüde çünkü KSD karışıklığının içinden tam olarak çıkmak imkansızdır.)

Önce "faşizmle terör ve baskının birbirine karıştırıldığı" iddiasını ele alalım. KSD bu iddiasına D.G.'den yaptığı şu alıntıyı dayanak göstermektedir. "Burjuva demokrasisi burjuva diktatörlüğünün bir biçimidir. Burjuvazinin esas olarak baskı ve teröre dayanmayan barışçı yönetimidir. Faşizm ise burjuvazinin baskı ve teröre dayanan diktatörlüğüdür ve tekel olgusu ile birlikte ortaya çıkmıştır." KSD'nin bu konudaki temel itiraz noktası şudur: "Bildiğimiz kadarıyla **terör unsuru** burjuva devlet biçimlerinin hepsinde burjuvazinin iktidarını sürdürmek için başvurduğu yöntemlerin içinde belirleyici unsurdur. **Barışçıl yollar ise talidir.**"

Bize göre KSD'nin burada ortaya çıkan temel yanılgısı, devletin özüne ait özelliklerle biçime ait özellikleri birbirine karıştırmasıdır. Bu yanılgı bir yandan bizim biçime ilişkin bir özellik olarak ortaya koyduğumuz bir ifadeyi öze ilişkin olan açısından "eleştiriye" tabi tutmasına yol açmakta; diğer taraftan bu yanılgı yüzünden, -biçime ait özellikleri ayırdedememesi yüzünden- yönetim biçimleri arasındaki farklılıkları göremez hale gelmesine ve "farklı" yönetim biçimlerini birbirine karıştırmasına yolaçmaktadır.

Biz burjuva demokrasisinin esas olarak terör ve baskıya da-

yanmadığı şeklindeki ifadeyi açıkça anlaşılabileceği gibi yönetim "biçimine" ilişkin metotlarla ilgili olarak kullandık. Bu "biçim" açıktır ki bütün devlet biçimlerinde varolan öze ilişkin özelliği bertaraf etmez. Her "biçim" altında öze ilişkin özellik saklı kalır ve özelin yapısına uygun olarak gerçekleşir. Devletin bütün biçimlerinin özüne ilişkin değişmeyen özelliği, **birinci cümlede "burjuva demokrasisi burjuva diktatörlüğünün bir biçimidir" şeklinde ifade edilmiştir.** Ve herkesin bildiği, (Marksistler açısından açık olan) bu genel doğru üzerinde burada durmaya gerek duyulmamıştır.

KSD yönetim biçimine ilişkin tanımlamamıza karşı çıkarken çok açık bir şekilde bir hileye başvuruyor. Biçime ilişkin olan ifadeyi öze ilişkin bir ifade olarak göstererek (veya ikisi arasındaki ayrılığı fark edemiyerek) eleştiriye kalkışıyor ve Lenin'in devletin özüne ilişkin olarak söylediği sözleri bıkıp usanmadan tekrarlayıp duruyor. Burda adeta bizim **ikinci** cümlemize karşı birinci cümlemizi ispat etmeye(!) çalışıyor. İki cümleyi birbirinden koparak yorumluyor ve birinci cümleye rağmen, bizim burjuva demokrasisinin bir diktatörlük olduğunu reddettiğimiz sonucunu çıkarmaya çalışıyor.

KSD bütün burjuva devlet biçimleri, esas olarak terör ve baskıya dayanır, barışçıl yollar ise talidir" şeklindeki itirazını haklı çıkarabilmek için **yönetimin biçimine ilişkin somut olgulara dayanmalıydı.** Burjuva demokrasisin de esas olarak baskı ve teröre dayanan bir yönetim olduğunu söylerken açıklamak istediği somut olgu nedir? Eğer bu Lenin'den yapılan alıntılarda belirtilen "zor ve baskıya dayanma" ise (ki KSD'nin getirdiği tüm kanıtlar bununla ilgilidir.) Bunlar **bütün devlet biçimlerinin** hepsinde özünde değişmeyen özelliklerdir. Ve biçime ilişkin değildir (ve zaten D.G. de bunu birinci cümlesinde açıklıkla belirtmiştir.) Bu bakımdan böyle bir açıklama kabul edilemez. Devletin özünde bulunan baskı ve terör ile bunun **şu ya da bu biçimde gerçekleşmesi** sorunu birbirine karıştırılmamalıdır. KSD faşizm baskı ve terörle karıştırılmamalıdır derken ve her devletin baskı ve teröre dayandığını söyleye söyleye giderek devlet biçimleri arasındaki yönetim metodlarına ilişkin ayrım çizgisini de kaybediyor. "De-

mokrasi bir devlet biçimidir, faşizm de bir devlet biçimidir" diyor fakat faşizmin terörcü bir politikaya dayandığını reddetmeye vardırıyor.

Onun bu yaklaşış tarzı ile örneğin Fransa ile Türkiye söz konusu olduğunda ikisi arasındaki ayrılık salt sınıfsal içeriklere indirgeniyor. Herhangi bir devlet biçiminin onun politikasıyla bağıntısı reddedildiği için politik biçimler arasındaki farklılıklar, ayrım çizgileri önemini yitirmektedir. Oysa devrimciler devlet biçimleri sorununa (elbetteki her devlet biçiminin bir sınıfın baskı aracı olduğunu ve de amaçlarının sınıfsız ve de devletsiz bir toplum yaratmak olduğu şeklindeki marksist devlet teorisinin alfabesini unutmadan) devrimci hareketin yürütülüş biçimi çalışma meodları bakımından önem taşıyan özellikleri gözlemek açısından yaklaşırlar. "Engels tıpkı monarşide olduğu kadar demokratik bir cumhuriyette de devletin ...bir sınıfın bir başka sınıfı baskı altında tutmasına yarıyan bir makinadan' başka birşey olmadığını söylerken bu sözleriyle asla bazı anarşistlerin 'tedris ettikleri' gibi 'baskı biçiminin şöyle ya da böyle olmasının' (abç) proletarya bakımından önem taşımadığını anlatmak istemez..." diyor Lenin, **"sınıfsal mücadelesinin ve sınıfları baskı altında tutmanın daha geniş daha serbest daha özgür bir biçimi** (abç) proletaryanın genel olarak sınıfların ortadan kalkması için yürüttüğü mücadeleyi önemli derecede kolaylaştırır." (Devlet ve İhtilal sf. 103) Faşizmin ve burjuva demokrasisi söz konusu olduğunda ise bu gibi ayrımların öneminin artacağı kuşku götürmez bir şeydir. Ve faşime karşı mücadeleyi birçok halde önemli kılacak olan şey de budur.

İşte KSD, Lenin'in deyimiyle "baskı biçiminin şöyle ya da böyle olması" sorununu bütün biçimlerin özünde baskı ve zora dayandığı açısından tartışıyor. Bu suretle burjuva demokrasisini yönetim metodları açısından diğer biçimlerden ayırdeden her biçimde değişen "özelliklere" (Devletin hiç değişmeyen özelliklerine ilişkin ifadelerle) karşı çıkması bir bakıma bu yönetim metodlarına ilişkin "farklılıkları" da "teorik" olarak reddetme anlamına gelmektedir. Bu "red" onun burjuvazinin farklı yönetim biçimlerini birbirine karıştırmasına, örneğin burjuva demokrasisini

tamamlamış ülkelerdeki yönetim biçimi ile yarı sömürge ülkelerdeki yönetim biçimlerini daha da ötesi faşizm ile demokrasiyi birbirinden ayırdedemez hale gelmesine yol açmaktadır. (Yukarıda gördüğünüz gibi KSD bu "perhiz"i ara sıra bozarak işi biraz daha karıştırmaktadır.) Farklı yönetim biçimlerini birbirinden ayırdetmek için yönetim metodları (ya da yönetim ilkeleri) sorununu ele almak ve farklı biçimler açısından incelemek gerekir. Bunu yapmadan faşizm ve burjuva demokrasisi sorununu doğru bir şekilde ortaya koymak mümkün değildir.

Aksi halde faşizm ile burjuva demokrasisi arasındaki bu ayrım noktasını (eğer "faşizm de burjuva diktatörlüğüdür, demokrasi de, ikisi de sınıf hakimiyetine dayanır" diyerek bu baskının gerçekleşme biçiminin önemsiz olduğunu söylemiyorsak...) ortaya çıkarabilmek imkansız hale gelir. Zira bu ikisi arasında **bu bakımdan** "farklılık" olduğu kuşkusuzdur.

Burjuva demokrasisi (Burjuva diktatörlüğünün bir biçimi) kapitalizme has bir üst yapı biçimidir. Kapitalizm kendinden önceki sömürü biçimlerinden farklıdır. Onda diğer farklılıkların yanında örneğin feodalizmde artık ürüne el konulurken ortaya çıkan **doğrudan politik-hukuki zorlamaya** rastlanılmaz. (Feodalizmde sömürü doğrudan zor kullanımı ile gerçekleşir.) Senyörle serf (sömüren "efendi" ile sömürülen "kul") arasındaki cebri ilişki kapitalist sömürüde yoktur. (Kapitalist sömürü emeğin özgür sömürüsüdür.) "Burjuvazi demokrasisinin biçimsel 'özgürlüğü' ve 'eşitliği' kapitalizmin mal değişimi biçimsel 'özgürlük' ve 'eşitliğin' siyasi kurumlar düzeyindeki yansımasıdır." (Marks, Engels, Lenin'de Devlet Kuramı, s. 9) Bu bakımdan zengin fakir herkesi resmen (biçimsel olarak) "eşit" ve "özgür" sayan kapitalist demokrasi "saf kapitalizm için normal üst yapı biçimi"dir. (Kapitalizm bu "eşitlik" ve özgürlüğü çeşitli yollarla kendine tabi kılmaktadır. Bu "eşitlik" ve "özgürlük"le hem çelişmekte hem de uyuşmaktadır.) Kapitalizmin (serbest rekabetçi dönem özelliklerinin) sonucu ortaya çıkan Burjuva demokrasisinin esas özelliği **açıkça zor ve baskıya dayanmayan** baskı ve zoru **gizleyen**, biçimsel "eşitlik" ve "özgürlüğe" dayalı bir "demokratik" görünümde olmasıdır. Bu görünüm burjuva demokrasisini köleci

vb. diğer demokrasilerle monarşi vb. gibi diğer devlet biçimlerinden ayıran bir özellik taşır. "Feodalizme kıyasla kapitalizm 'özgürlük', 'eşitlik', 'demokrasi' ve 'uygarlık' yolunda dünya çapında ileri bir adımdır..."

"Genel olarak insanların eşitliği perdesi arkasında burjuva demokrasisi mülk sahibinin ve işçinin sömürülenin ve sömürenin eşitliğini ilan eder ve böylelikle ezilen sınıfları büyük ölçüde yanıltmış olur." (Lenin) (Anılan yer, a.g.e., s. 9) Özetle söylersek burjuva demokrasisi sınıf diktatörlüğünün terör ve baskısının "demokrasi" görünümü altında saklı olduğu bir yönetim biçimidir.

"Almanya'da faşizmin zaferi (....) aynı zamanda burjuvazinin zayıflığının bir belirtisi, burjuvazinin artık eskisi gibi parlementerizm ve **burjuva demokrasisi yöntemleriyle** egemenliğini sürdüremediğinin, dolayısıyla iç politikada **terörist iktidar yöntemlerine** başvurmak zorunda kaldığının bir belirtisi olarak değerlendirmek gerekir" (Anılan Yer: Bolşevik Partisi Tarihi, Stalin) (altını Stalin çizmiş.)

(Bütün devletlerin) özünün baskı ve zora dayanması ile baskı biçiminin şöyle ya da böyle olması "sorunu" (yani yönetim metodu sorunu) birbiri ile **ilişkilidir**, fakat sorunun birbirinden **ayrı yönleri** ile ilgilidir. Bu ilişki biçimle öz arasındaki ilişkidir. Biçim özü ortadan kaldırmaz, öz biçimde özgül ifadesini bulur. Biçimlerin daima değişmesine rağmen öz hiçbir zaman değişmez.

Aynı şeyi Dimitrov'un faşizm tanımında kullandığı "açık terör" ifadesinde de görebiliriz. Dimitrov da "Faşizmin tekelci burjuvazinin **açık terörcü diktatörlüğü**" olduğunu ifade ediyordu. "Açık terörcü diktatörlük" ne anlama gelir? Açık terörün karşıtı açık olmayan terördür. Yani gizli terör. Burjuva demokrasisinde gizli terörden söz edilebilir.[4] Gizli terör, özünde terör, görünüşte ise "eşitlik", "özgürlük" ve "barışçılık" demektir. Özünde terör **görünüşte terör "olmayan"** demektir. Bu bakımdan burjuva demokrasisi halk için özünde diktatörlük görünüşte (biçimde) "demokrasi" olduğu sürece "burjuva demokrasisi" olabilir. Buna karşılık özünde de görünüşte de terörcü olan durumlar için burjuva demokrasisinden bahsedilemez. Bu bakımdan Stalin'in "terörcü"

ifadesi ile Dimitrov'un "açık terörcü" ifadeleri arasında hiçbir farklılık yoktur.

Buna karşılık burjuva demokrasisinde **yönetim metodu** açısından, esas olarak baskı ve teröre dayandığı şeklindeki bir iddia neyi anlatır? Böyle bir iddia somut olarak hangi olaya dayandırılıyor? Bu konuda KSD'de herhangi bir açıklama yoktur. Burjuva demokrasisi halka **biçimsel olarak** yönetenleri seçme, devletin idaresini tayin etme ve genel "eşitlik", "özgürlük" ve "örgütlenme hakkı" tanınması olarak şekillenir. Buradaki bütün hakların burjuvazinin sömürü ve tahakkümü üzerinde yükselmesi ve bu bakımdan özel mülkiyet ve sömürü temelleri üzerinde yükselen bir "Demokrasi"nin söz konusu olması, bu demokrasinin "burjuva demokrasisi" olması demektir. Kapitalizm altında "Demokrasi", anayasa, yasalar, meclis, vb." bu özel mülkiyet düzeninin yarattığı burjuva egemenliğini teminat altına almaktan başka anlama gelmez. Bir devlet biçimi olarak demokrasinin Kapitalizmde (ya da emperyalizmde) ihtiva ettiği bu fonksiyon (görev) burjuva demokrasisinin de bir diktatörlük olduğunu açığa çıkarır. Öte yandan burjuva demokrasisinin göstermelik, sahte, ikiyüzlü de olsa "demokrasi" diye ifade edilebilmesi için bu "hakları" **biçimsel** olarak "resmen ihtiva etmesi gerekir. Aksi takdirde sınıf egemenliğinin üstündeki bu "örtü" ortadan kalktığı anda burjuva demokrasisinden bahsedilemez. Burjuva demokrasisini **sadece** bir devlet biçimi olarak zorun kurumlaşmasının bir ifadesi olarak görmek ve tek yanlı ele almak bu konunun anlaşılmasını güçleştirecektir. Oysa "demokrasi bir devlet biçimidir. Çeşitli devlet biçimlerinden biridir. Öyleyse her devlet gibi bir yandan kişilerin üzerinde zorun örgütlü, sistematik kullanımını temsil eder; **Fakat öte yandan yurttaşların eşitliğinin BİÇİMSEL (resmi) tanınması, devleti yönetme, devletin yapısını belirlemede herkesin eşit hakka sahip olması anlamına gelir"** (abç) derken Lenin, bu konunun en iyi bir şekilde anlaşılmasını sağlamamaktadır. (Devlet ve İhtilal)

Açıktır ki burjuvazinin yönetimi, yönetim metodu açısından esas olarak baskı ve teröre dayanması halinde bu biçimsel ve "resmi" "eşitliği", "özgürlüğü" ortadan kaldırır. Göstermelik de-

mokrasiyi ortadan kaldırır. Sahte, iki yüzlü ve yalan da olsa artık "demokrasi" iddiasına yer bırakmaz. İşte bu halde burjuva demokrasisi, burjuva demokrasisi olmaktan çıkar. Ama şöyle söylenebilir, burjuvazi, B. demokrasisi yönetiminde de yasaları çiğnemez mi? İşçilere ve halka baskı (açıkça kanunsuz baskı) uygulamaz mı? Terör uygulamaz mı? Bu sorulara doğru olarak sadece "şüphesiz ki evet" diye karşılık verilebilir. Ama bu sınıf baskısını açığa çıkaran baskı ve terör unsurları yönetimin esas ve resmi unsurları olduğu her seferinde (tali değil esas olduğu her seferinde) burjuva "demokrasisi"nden de bahsedilemez.[5] Tekelci burjuvazinin bu şekilde bir yönetime başvurduğu çeşitli nedenlerle biçimsel "resmi" ve görünüşte de olsa "eşitlik' "özgürlük" iddialarını bir yana bırakarak, esas olarak terörcü metodlara dayanmak zorunda kaldığı her seferinde faşizmden başka bir şeyden bahsedilemez!

"...Burjuvazi (Güney Doğu Avrupa'da ve B. demokratik devrimi sürecini yaşamakta olan ülkelerde) emekçi halk ile arasındaki açığı kapatabilmek için işçilere ciddi ekonomik taviz verecek durumda değildir.

Burjuvazinin böyle bir durumda, özellikle bugün olduğu gibi kapitalizmin istikrara kavuşması için köylü kitleleri ve işçi sınıfına karşı **özel tedbirler almak zorunda** (aç. Dimitrov) kaldığı ve bundan kaçınamadığı zamanlar, **parlamenter demokrasi yöntemleri** (abç) ile burjuva diktatörlüğünün sağlanamayacağı açıktır.

Burjuvazi egemenliğini korumayı, kitlelerin devrimci çıkışını bastırmayı, kapitalist istikrara ve rasyonelliğe ulaşmayı ancak halk kitlelerinin zararına olacak bir faşist diktatörlükle başarabilir."

"...(Burjuvazi) **eski parlamenter demokrasi biçimi ve yöntemleriyle** (abç) halk kitlelerini sınıf egemenliği altında tutamayacaktır. Burjuvazinin tek çıkış yolu kitleleri faşizm ile zaptetmek(tir) (G. Dimitrov Faşizme Karşı Birleşik Cephe Sf. 27 (May)..) Peki, (artık her bakımdan apaçık ortada olan) bu konuyu KSD'li arkadaşlar nasıl tartışıyorlar?

KSD burjuva demokrasisinin de esas olarak baskı ve teröre dayandığını ileri sürdü. Bu ifade yönetim metoduna (iktidar yöntemi) ilişkinse, getirilen kanıtlar öze ilişkindir ve bununla ilgisi yoktur.

Bütün devlet biçimlerinin zora ve baskıya dayandığı sorunu bununla **özdeş** bir sorun değildir. Böyle bir karıştırma felsefi idealizme ve oportünizme has bir metot olan, kategorileri birbirine karıştırmak demektir. Belli bir kategori ile ilgili fikri farklı bir kategoride çürütmeye girişmektedir. Biçimle ilgili bir ifadeyi öz açısından söylenmiş olarak ele alıp, öze ilişkin doğrularla eleştirmek demektir. Kavram karışıklığı demektir.

KSD alıntılarının anlamı şudur:

Bizim, birinci cümlede ifade edilen devletin özüne ait (bütün devlet biçimlerinin özünde değişmeyen) bir hususu (burjuva demokrasisinin de bir diktatörlük olduğunu) kanıtlamak(!) Bunu, bizim ikinci cümlede belirttiğimiz devlet biçimlerine ait (ve çeşitli biçimlerde değişen) yönetim metodlarına ilişkin bir ifadeyi çürütmek için yapmak, KSD'nin yaptığı tamamen bundan ibarettir ve başka hiç bir şey değildir[6]:

"D.G." burjuva demokrasisini halk demokrasisi ile karıştırmaktadır(!) Burjuva demokrasisi halk demokrasisi ile karıştırılmaktadır(!) Oysa burjuva demokrasisi halk için diktatörlük, burjuvazi için demokrasi demektir. B. demokrasisi devlet biçimi de bir diktatörlüktür. "D.G." devlet biçimleri konusundaki cahilliğini sergilemiştir. Demokrasinin de bir devlet biçimi olduğunu bilmiyor. Faşizm de bir devlet biçimidir. Hiç bir devlet biçimi sürekli değildir. O halde faşizm de sürekli olamaz...vb...vb...

KSD bizim "devlet biçimleri" konusundaki cahilliğimizi(!) sergilemek isterken, devletin biçimi ile özünü birbirine karıştırdı! Bizim "faşizmle terörü birbirine karıştırdığımızı" (!) söylerken, faşizmle terör arasındaki ilişkiyi göremez hale geldi ve her şeyi birbirine karıştırdı![7]

Gerisini bir tarafa bırakalım ve KSD'nin "ilerisi"ndeki şu satırları okuyalım. "Tarihin en hunhar, en sömürücü sınıfı olan burjuvazinin iktidarını baskı teröre dayanmayan bir yönetim olarak gören, faşizmin (aşağıdan-yukarıdan içerden dışarıdan) 12'sini sıralayan... Utanmazlar...v.b.)"

Evet işte böyle. Eğer burjuva demokrasinin esas olarak baskı ve teröre dayandığına inanmadınızsa, "yazar" burjuvazinin "hun-

harlığını", "gaddarlığını" size dizlerini döve döve ve de gözyaşları akıtarak, kanıtlamaya devam edebilir. Tabii tartışmaya devam etmeye tahammül edebilirseniz!

EMPERYALİZM ve BURJUVA DEMOKRASİSİ

KSD bizim faşizmi terörle karıştırdığımıza ilave olarak "metropol ülkeler için burjuva demokrasisinden bahsetmekle de yanılgı içine düştüğümüzü" ileri sürmüştü. Çünkü, Lenin emperyalizm, tekelciliktir ve üst yapıda da demokrasiden siyasi gericiliğe değişimdir, bu yüzden emperyalizm demokrasinin inkarıdır demekteydi.

Burada da KSD'nin, Lenin'i ne kadar kaba bir yoruma tabi tuttuğunu görebiliyoruz. Ama KSD'nin hakkını yememek için şunu söyleyelim ki, yukarıdaki tezin (emperyalist dönemde burjuva demokratik diktatörlüklerinin ortadan kalktığı...) ve onun dayandığı, Lenin'i kaba yorumlamanın asıl sahibi, ülkemiz solu içinde sarkaç gibi sallanıp duran ve neyi savunduğu hâlâ belli olmayan "**Militan Gençlik**" grubuna aittir. KSD'nin bu konudaki kafa karışıklığı "**Militan Gençlik**"ten ödünç alınmıştır diyebiliriz. "Militan Gençlik" 2. sayıda bu konudaki görüşlerini şu şekilde açıklıyordu:

"Emperyalizm genel olarak demokrasiyi oligarşi ile değiştirir. Burjuva demokrasisinin sınırlarının en geniş olduğu gelişmiş kapitalist ülkelerde bile, devlet burjuva demokratik bir devlet olmaktan çıkmıştır. Çünkü, burjuva demokrasisi burjuvazinin çeşitli kesimleri arasında demokrasi, halk üzerinde diktatörlük olmasıyla nitelendirilir ve emperyalizm, burjuva devleti, burjuvazinin çeşitli kesimlerinin devleti olmaktan çıkarır onu mali sermayenin egemen olduğu bir devlet haline getirir(...) Oligarşik diktatörlüklerle, faşist diktatörlükler aynı şey değildir(...) Emperyalizm, burjuva demokratik devletlere son vermiş, anti-demokratik diktatörlükler çağını açmıştır."

Burada takip edilen mantığın "burjuva demokratik devlet, anti-demokratik devlet" gibi sakat bir ikileme varıp dayandığını görüyoruz. Burjuva demokratik devletler, sanki anti-demokratik

değillermiş gibi! Bu yanılgı, burjuva demokrasisi kavramının "burjuva demokrasisi burjuvazinin çeşiti kesimleri arasındaki demokrasi olarak nitelendirilir" şeklindeki eksik, tek yanlı ele alınışından kaynaklanıyor). Burjuva demokrasisinin bu tek yanlı ele alınışı, onun emperyalizmle olan ilişkilerinin ele alınmasında da ortaya çıkmakta ve emperyalizmin burjuva demokrasisini ortadan kaldırdığı sonucuna böyle ulaşılmaktadır. Bu hataların temellerinin ortaya çıkarılarak ortadan kaldırılabilmesi için aslında Marksist devlet ve demokrasi teorisini, burjuva demokrasisi ve onun kapitalizmle ve emperyalizme ilişkisi sorununu baştan incelemeyi gerektirir. Ne var ki, biz bugün için böyle bir şeyi gerekli görmemekteyiz. Zira, burada (bu konuda) ortaya çıkan yanılgı doğrudan -pratik- siyasi sonuçlar açısından bir değer ifade etmemektedir. (Bir örnek olarak KSD'nin şu "Kievsky alıntısı" konusunu ele alalım. Yazarlar Kievsky mantığı ile Lenin'e ait düşünceleri birbirine karıştırmakta ama "Kievsky'e ait sonucu savunmamakta"dır. O zaman bu konudaki "bilgilenme" ve "okuma" hatası da pratik bir değer taşımamakta ve sadece yazarlarını ve okuyucularını ilgilendiren bir teorik eğitim sorunu olarak kalmaktadır. Şu "sefalet" tartışmasını "anlamsız" bulanlar bu bakımdan haklı sayılabilirler) Bu bakımdan biz bu konu ile ilgili olarak ortaya çıkan hatalı eğilim konusunda kısaca durup geçeceğiz.

Bu hatalı yaklaşımı şöyle özetleyelim: Burjuva demokrasisi burjuvazinin çeşitli kesimleri için demokrasi olabildiği için burjuva demokrasisidir. Oysa emperyalizm demokrasi yerine oligarşiyi getirir. Bu suretle burjuvazinin çeşitli kesimleri için demokrasi olmaktan çıkar. O halde emperyalizm döneminde burjuva demokrasisinden "bahsedilemez", vb...

Burada burjuva demokrasisinin belirleyicisi olarak, burjuvazinin çeşitli kesimleri arasında demokrasi bulunup bulunmaması konusu öne çıkarılmaktadır. Böyle bir soyutlamadan kalkarak tanımlamaya gitmenin yanlışlığı ortadadır. Burjuva demokrasisine ait böyle bir özelliğin **birinci ve tayin edici** bir önem taşıması nereden ileri geliyor? Bu tanım ve soyutlamanın burjuva demokrasisi ile diğer yönetim biçimleri (devlet biçimleri)

arasındaki ayırım çizgilerini yönetim metodlarını-politikasını dışta bırakmaktadır. Devrimci mücadele açısından önem taşıyan durumları (baskının şöyle ya da böyle olması, daha "özgür" daha "eşit" olan ve olmayan biçimlerini) ayırdetme olanaklarını tanımayan bir genellemedir bu. Burjuva demokrasisi için ortaya konulan bu özellik, diğer demokrasiler, kileci demokrasi v.b. için de aynen geçerlidir. (Köleci demokrasi köle sahipleri için demokrasi demektir). Burjuva demokrasilerine "demokratik" niteliğini veren şey yalnızca burjuvazinin çeşitli kesimleri arasındaki demokrasi durumu değil, geniş yığınlar açısından biçimsel bir demokrasi görünümü tanımasındadır da. "Fakat öte yandan (demokrasi) yurttaşların eşitliğinin biçimsel (resmi) tanınması, devleti yönetme devletin yapısını belirlemede herkesin eşit hakka sahip olması anlamına gelir" (Lenin) Burjuva demokrasisi burjuvazi için **gerçek** bir demokrasidir. Halk için ise gerçek olmayan **sahte** (tırnakiçinde) bir "demokrasidir". Yani özünde diktatörlüktür.

Burjuva demokrasisi kendinden önceki tüm yönetim biçimlerinden farklı olarak herkesin biçimsel "eşitlik" ve "özgürlüğünün" tanındığı bir yönetim biçimidir. Onun bu özelliği kapitalizme has özelliklerden kaynaklanmakta, kapitalizm onunla bu yüzden hem çelişmekte, hem de uyuşmaktadır. Emperyalizmde aynı çelişme (onun tekelci bir niteliğe bürünmesiyle birlikte) daha da yoğunlaşmış olarak vardır.

Burjuva demokrasisi emperyalizmin tanıdığı siyasi tekel eğilimi yüzünden normal bir üst yapı-politik-biçim olmaktan da çıkmıştır. Ama bu ekonominin yarattığı genel eğilimden kalkılarak "artık emperyalist çağda burjuva demokrasisi ortadan kalkmıştır" demek mümkün değildir. Emperyalist dönemde burjuva demokrasisinin yokedildiği bir çok durumlardan söz edilebilir. 1914-15 emperyalist savaşı döneminde bütün burjuva demokratik ülkeler askeri idarelerce yönetilmekte idi. (Emperyalist savaş, demokratik cumhuriyetleri bir "tasvire" çevirmişti). Emperyalizmin ikinci bunalım dönemine doğru kapitalist ülkelerde "yeni" bir yönetim biçimi gelişmeye başladı. Tekelci bujuvazi kendi siyasi tekel eğilimini gerçekleştiren, bütün demokratik hak ve özgürlükleri ortadan kaldıran bir biçime, faşizme sarıldı.

Emperyalizm döneminde burjuva devletin sınıfsal içeriğinde meydana gelen belli değişimlere rağmen, onun genel olarak ortadan kalktığının söylenmesi mümkün değildir. Bu ancak durumla ilgili olarak yapılacak somut bir tahlile bağlı olarak söylenebilir.

Bu konuyu geçmeden burjuva demokratik diktatörlüğü -geri (ya da anti-demokratik) burjuva diktatörlüğü biçimindeki ikilemlerin yanlışlığına da kısaca değinelim.

Böyle bir yaklaşım burjuva demokrasilerini gerici olmayan bir şey, anti-demokratik olmayan bir şey olarak gösterir ki, böyle bir şey söylemek son derece yanlış değerlendirmeye yol açar...

"(Bu korku) burjuva demokrasilerine karşı alınacak tavır sorununun yanlış, diyalektiğe aykırı bir biçimde ortaya konulmasından ileri gelmektedir. Burjuva demokrasisine karşı tavrımız, her koşul altında aynı değildir. Örneğin, Ekim Devrimi sırasında Rus Bolşevikleri burjuva demokrasisini savunma bayrağı altında proleterya dikatörlüğünün kurulmasına karşı savaşan tüm siyasal partilere karşı hayat mücadelesi değil, ölüm kalım mücadelesi yürütüyorlardı. Bolşevikler bu partilere karşı mücadele ediyorlardı. Çünkü, o zaman burjuva demokrasisinin bayrağı bütün karşı devrimci görüşleri proletarya zaferine karşı mücadele için seferber eden bir bayrak olmuştu. Şimdi faşist karşı devrim burjuva demokrasisine saldırarak emekçilere karşı alabildiğine barbar bir sömürü ve baskı rejimi kurmaya çalışmaktadır" (Dimitrov)

Aslında burjuva demokrasisinin emperyalist çağda ortadan kalktığı iddialarını ciddi olarak tartışmanın gereği ve anlamı da yoktur. Ve bu iddialar şu bakımdan saçmadır. Lenin'in "emperyalizm demokrasisinin yerine oligarşiyi geçirir - onun inkarıdır" şeklindeki sözlerinden (ki burjuva demokrasisinin ortadan kalktığı iddiaları bu sözlere dayandırılmak istenir), çok sonra İngiltere v.b. gibi ülkeler için açıkça "burjuva demokrasisi örtüsüyle örtülmüş diktatörlüklerden" bahseder. (Bkz. Sol Komünizm S. 20-95) Daha ötesi 1935'lerde III. Enternasyonal kararları ve Dimitrov'un yazı ve konuşmalarında açıkça burjuva demokrasilerinden bahsedilir. Bunlardan sadece iki örnek aktaralım.

"Biz anarşist değiliz ve bu bakımdan belirli bir ülkede ne gibi

bir siyasal rejim, son derece kısılmak hak ve özgürlükler sağlasa da burjuva demokrasisi biçimine bürünmüş burjuva diktatörlüğü mu, yoksa açık faşizm şeklindeki burjuva diktatörlüğü mü var olduğu sorunu karşısında hiç de kayıtsız kalamayız... Bir çok kapitalist ülkede emekçi kitleler, bu gün somut olarak proleterya diktatörlüğü ile burjuva demokrasisi gibi iki rejimden birini değil, ya burjuva demokrasisini, ya da faşizmi seçmek zorundadır" (S.E.C.I.S. 293)

"Yine faşist diktatörlüğün yerleşmesi açısından bu gün burjuva demokratik ülkelerde burjuvazinin gittikçe gelişen gerici tedbirlerinin önemini küçümsemekte aynı oranda ciddi ve tehlikeli bir hatadır. " (F.K.B. Cephe.

Bu açık ifadeler ortada iken böyle orijinal tahlilleri tartışmak saçmadır.[8]

Lenin, Stalin, III. Enternasyonal ve Dimitrov (1935'lerde) ve Mao (daha sonraları) emperyalist-kapitalist ülkelerde açıkça burjuva demokrasisinden söz etmekle yanılgı içine mi düşmüşlerdir?

Tabii ki, bu da pekâlâ mümkündür(!). Ama, böyle bir iddiayı ileri sürenler bizi bu bakımdan eleştirmeden önce bu ustaları "düzeltmelidirler".

İşte o zaman biz de bu "düzeltmenin" ışığında(!) görüşlerimizi gözden geçiririz! Aksi halde oturup da bu gibi "orjinal" tezleri tartışmak için insanın devlet ve demokrasi konusunu doktora tezi olarak seçmiş biri olması gerekli.

Ama, bize kalırsa Stalin, Dimitrov gibi ustaları, "düzeltmek"tense, bu tür kafa karışıklıklarını düzeltmek daha akıllıca bir iştir. Böyle tahlillerle Militan Gençlik ülkemizde faşizmin olmadığını, oligarşik diktatörlüğün var olduğunu yazıyor. Ama, aynı zamanda, aynı dergide 'Kahrolsun Faşist Diktatörlük' v.b. gibi sloganlar atılıyordu. "Militan Gençlik"i çıkaranların bu yakınlarda ülkemizde faşizmin olmadığı şeklindeki görüşlerini "düzeltmekte" oldukları söylenir. (Ama düzeltmenin böylesi düşman başına! Vatan Gazetesi'ndeki "irşatlarına" bakarsak ABD yanlısı faşistler, Sovyet Sosyal Emperyalizmi yanlısı faşistler v.b. safsataları savunmak ne kadar düzeltmek sayılabilir?)

Yine buna benzer bir kafa karışıklığı içindeki "Halkın Kur-

tuluyu" da yakınlara kadar faşizmin tırmandığını, ülkemizde, "gerici bir burjuva dikkatörlüğünün (ilerici burjuva diktatürlüğü olurmuş gibi!) var olduğunu faşizmin olmadığını savunuyorlardı. Yine yakınlarda "Halkın Kurtuluşu" da bu konudaki görüşlerini "düzeltmek" için okuyucuları arasında bir ankete baş vurmuştu. (Anket sonuçları henüz açıklanmış değil!).

Peki ya, KSD? O neyi savunuyor? O da bugün ülkemizde "oligarşik bir diktatörlük"ten bahsediyor; "oligarşik diktatörlük faşizm değildir." Bugün "Faşizm tırmanmaktadır" "Oligarşik diktatörlük yerine faşist diktatörlük kurmaya çalışıyorlar."

12 Mart döneminde oligarşik diktatörlük yok mu idi? Faşizm var ise, (ki pek belli olmasa bile KSD bunu yarım ağızla söylüyor) 12 Mart'tan sonra devletin biçimi değişti mi? Değişti ise nasıl ve hangi sebeple değişti? Oligaşik diktatörlükle faşizm arasında ne fark var?

Oligarşik diktatörlük ile faşizm arasında bir çelişki tesbit eden KSD bu çelişkinin muhtevasını bir "tahlille" açıklamalıdır.

KSD ülkemizde ne faşizm var, ne de burjuva demokrasisi, ülkemizde oligarşik dikta devlet biçimi var derken ve de oligarşik diktayı nisbi demokrasi unsurları ile baskı ve terör unsurlarının iç içe geçtiği (ve de demokrasinin sınırlarının oligarşiye kadar daraldığı) bir devlet biçimi diye tanımlarken karmakarışık bir kafa yapısı özelliği göstermektedir. KSD böyle bir karmakarışıklık içinde bizim görüşlerimizi orasından burasından çekiştirerek, bir yandan burjuva demokrasisini övüp-savunduğumuzu (TKP'lileştiğimizi) (!), öbür yanda ülkemizde nisbi demokrasi unsurları ile baskı ve terör unsurlarının iç içe geçtiğini görmediğimizi (!), sadece baskı ve terör yanını görerek sürekli açık faşizmi savunduğumuzu v.b. ileri sürmekte ve görüşlerimizi kendi kaba bilgilenmesi ile rahatça eleştirebilecek bir kalıba sokmaya uğraşmakta ve bu suretle hayalinde yarattığı canavarlara karşı amansız bir savaşa girişmektedir! Onun giriştiği bu "savaş"ın ise **pratikte** bir tek anlamı vardır: Ülkemizdeki oligarşik diktatörlüğün faşist karakterini gizlemek. Bütün "orjinal" tahlillerin varıp dayandığı yer burasıdır. (Oysa, D.G. daha ikinci sayısında bu türden itirazlara karşılık ülkemizde baskı ve terör yöntemlerinin

(bu kadarının) burjuva demokrasisinin de bir diktatörlük olmasından ileri geldiğini söylemenin yanlışlığına dikkati çekmişti.)

Bu çabaların arkasında yatan şey ise, bir reformcu burjuva iktidarının faşizm tehlikesini (geçici de olsa!) ortadan kaldıracağı "umudundan" başka hiç bir şey değildir: "Fakat faşizm, bir tehlike olmaktan geçici olsa da çıkınca, ille de anti oligarşik mücadelemiz başarıya ulaşacaktır diye bir zorunluluk yoktur."

(KSD "sürekli faşizm koşullarında Devrimci Gençlik bugüne kadar çıkabildi..." diyor! Yani faşizm olsa Devrimci Gençlik çıkamazdı demek istiyor! KSD yazarı bari biraz daha uğraşsa da Devrimci Gençlik sorumlu Yazı İşleri Müdürü hakkında 600 küsür sene ceza istenmesini, "DG"nin bürosunun uğradığı sürekli baskıları ve her gün işlenen cinayetleri, işkenceleri de şu bizim sömürge tipi demokrasimizin (burjuva demokrasisi olmaktan ileri gelen) bir mazereti olarak açıklasa. Ve biz de ülkemizde faşizmin olmadığına inanıp, huzura kavuşsak.)

Faşizm tırmanıyor diyor KSD ve de "faşizmin bir devlet biçimi olarak varlığını ileri sürmek bu tırmanışa seyirci kalmak demektir" diyor. O halde bu tırmanışa **seyirci kalmamak** için **ne yapılmalı.** Faşizmin (mevcut) oligarşik diktatörlüğü yıkmasına (!) karşı çıkılmalı ve de oligarşik diktatörlüğü faşizmin yıkmasına karşı savunmalı (!) seyirci kalmamanın başka yolu var mı? KSD'nin söylediklerinin (boş lafları bir kenara bırakırsak) başka bir sonuca ulaşması mümkün müdür?

Eğer "mümkünse" bunları açıklamalıdır KSD. "Faşizme karşı mücadele devrim mücadelesidir veya anti oligarşik mücadele anti faşist mücadelenin ta kendisidir şeklindeki görüşlere katılmıyoruz. Faşizme karşı mücadele devrim mücadelesi ile eşit tutulamaz" gibisinden kıvırtmalardan vaz geçmelidir. Bu faşizme karşı bir **mücadele programı koymamak** demektir. Mücadele programı, hedefleri ve taktikleri hakkında bir görüş olmadan, faşizm konusunda konuşmak bir doktora talebesi gibi boş laflar söylemekten daha ileriye gidemez. **Tartışmanın somut ve pratik bir anlamı olmalıdır.**

Biz ülkemizde klasik açık faşist rejimlerden farklı, sömürge

tipi faşizm olduğunu söylüyoruz. Bu yüzden faşizmin tırmandığı şeklindeki görüşler doğru değildir. Faşizm mevcut devlet aygıtı ve onun kurumları aracılığıyla yukardan aşağı bir şekilde gelişme özelliği göstermektedir. Devlet terörü ve sivil faşist terör bu yayılmanın en önemli aracı olmaktadır.

Faşizme karşı mücadele bir devrim sorunudur. Siyasi iktidarın ele geçirilmesi sorunudur. Anti-emperyalist, anti-oligarşik devrimle çakışmaktadır. Faşizme karşı mücadele ancak demokratik halk iktidarının kurulmasıyla zafere ulaşabilir.

Sömürge tipi faşizm, sürekli açık faşizm değildir. Nispi demokratik hakların belirli ölçüde var olduğu gizli faşizmden **bir açık faşist diktatörlüğe dönüşme eğilimlerinin söz konusu olduğu durumlarda, açık faşizme karşı mücadele sorunu da önem taşır, ama bu yan, talidir.**

Faşizme karşı mücadelede her türlü faşist teröre karşı aktif bir şekilde mücadele edilmelidir. Faşizme bahane olmamak gerekçesi ile faşizme teslimiyet savunulamaz.

KSD'nin tartışması ve anlaması gereken şeyler bunlardır. KSD bunları tartışmalı, bizim görüşlerimizde "genel olarak hata aramaktan vazgeçmeli" ve faşizme karşı somut mücadele programı, mücadele taktikleri bulmaya çalışmalıdır. Somut hedefler için somut program için adım atabilmesi için ise ordan burdan ödünç aldığı kafa karışıklıklarını sahiplerine geri vererek bu karışıklıktan kurtulmalıdır.

Dipnotlar:

(1) Örneğin ülkemizde kapitalizm belli bir gelişme kaydetmiş olmasına rağmen, herşeyden önce dışa bağımlıdır. Tekelci burjuvazi ülkemizin sömürü ve talanından ele geçeni **büyük oranda** uluslararası tekelci burjuvazi ile paylaşmak durumundadır. Burjuvazi emperyalizme göbeğinden bağlı ve zayıftır. Bu yüzden Dimitrov'un sömürge ve yarı sömürge ülkeler açısından yaptığı tespitler büyük ölçüde ülkemiz açısından da geçerlidir.

(2) Bu iddiayı Devrimci Gençlik, sy. 2, sf.3'le karşılaştırınız! "KSD'yi suçüstü yakalayacaksınız!

(3) Bir şey daha var. KSD bizim (yukarıda) tahrifat yaptığımızı ileri sürerek yukardakinden tamamen farklı görüşleri yine aynı yazılarından bulup çıkarabilir. Bu mümkündür çünkü KSD birbirine uysun uymasın her türlü malzemenin bulunduğu bir tuhafiye dükkanına benzemektedir!

(4) Burada terörün burjuva demokrasisinde gizli olması ile "gizli faşizm" kavramındaki gizlilik ifadesinin birbirine karıştırılmaması gerektiğini belirtmeliyiz. Zira bu farkı anlamayarak "devlet de zaten zorun kurumudur, bir de zorun devlette kurumlaşmış olduğunu söyleyerek orjinallik yapmanın ne alemi var" diyenler vardır. Burada anlaşılması gereken şudur ki gizli faşizmde devlette kurumlaşan şey faşist terör aygıtlarıdır. Faşizme ait terör unsurlarıdır ve bu "zaten" devletin zorun kurumu olması olgusundan farklıdır. Örneğin bir burjuva demokrasisinde ordu, mahkemeler, bizatihi yasalar ve anayasa, devlet kurumları olarak "zor"un sistemleşmiş ifadeleridir. Buna karşılık eğer ordu parlamento ya da başka devlet organları faşist terör mekanizmasının doğrudan bir kurumu olmuşsa (ki ülkemizde bahse konu olan şey budur) bu başka bir şeydir. Burada gizli (ya da kurumsal) faşizm kavramı, aşağıdan yukarıya gelişen, kitle tabanına dayalı (Almanya, İtalya, vb. gibi kapitalist ülkelerdeki) açık faşist diktatörlüklerle olan farklılık ifade edilmek üzere kullanılmaktadır. Öyle ki kitle temelinin zayıflığı nedeniyle parlamentoyu, Cumhuriyeti ve hatta birçok siyasal partiyi kapatmayarak -parlamenter bir görünüm altında- işlemektedir. Bu görünüm altında işlemekte ve yukarıdan aşağı bir gelişme seyri izlenmektedir. Sözkonusu olan faşizmin gizli bir işleyiş mekanizmasına sahip olmasıdır. Bu durum burjuva demokrasisinin de burjuva diktatörlüğüne örtü olması anlamında baskı ve zorun gizlenmesi olayı ile karıştırılmamalıdır.

(5) Her durumda, görünüşte (yani biçimsel alanda) zor ve baskının görünen uygulamalarına rastlamak mümkündür. Bunun tersi de doğrudur. Faşizm altında da belirli bir yasallık ve barışçıllık görünümü sağlanılmaya çalışılır, faşizmin demagojisi açısından da bu gereklidir. (Zaten bunun aksi de mümkün değildir. Bir toplumun siyasi üst yapısını tekdüze bir renge boyamak olanak dışıdır.) Ama önemli olan da zaten **her durumda değişik unsurların iç içe geçmiş olduğu bu karmaşık (kompleks) görünüm içinde daima esas olanı (belirleyici, ağırlıkta olanı) tali olandan ayırdetmektir.** (İçiçe geçmeden sözedip bırakmak, iki yanlı bir olay içinde ağırlıkta olanı aramadan

bırakmak tahlil sayılamaz.) Faşizm öğelerinin esas olduğu durumlarla burjuva demokrasisi öğelerinin esas olduğu durumları ayırdetmektir. ("DG"nin tartışma konusu paragrafındaki "esas olarak" ifadesi bu yüzden kullanılmıştır.)

(6) Eğer biz burjuva demokrasisinin baskı ve teröre dayanmayan yönetim derken onun özüne ilişkin olarak kullansaydık ve bu surette burjuva demokrasisine olumlu bir anlam vererek savunsaydık "KSD" haklı görülebilirdi, ancak o zaman ve itirazlarına ve de sayısız alıntılarına bir anlam verilebilirdi. Bu tür "Kautskyci hortlaklar" bugün ülkemizde ve dünyada oldukça çok sayıda vardır ve de bizim onlara olan "muhabbetimiz" de ortadadır. "KSD" bizi "TKP"lileşme "itham" ederken gülünç olmuyor mu?

(7) Hal böyleyken ve de bu kafa karışıklığının ucu Lenin'in eleştirdiği "Kievsky" görüşlerini özetlemek için yazdığı paragrafın Lenin tarafından savunulduğunu zannetme sefaletine kadar uzamışken ve de bu "Kievsky" alıntısı cenazesi ortada duruyorken (kaldırılmamışken!) bakınız "KSD" yazarları nasıl böbürleniyorlar; "Gayret arkadaşlar. Yavaş yavaş doğruya "dolaylı" da olsa yaklaşıyorsunuz. Öğrendiğiniz yeri inkar etmeniz önemli değil. Önemli olan öğrenmeniz. Ama "işiniz bitmeden".

TKP'lileşmeden bu konuda Kurtuluş'un 6. sayısını okuyun öğrenin...

Gerçekten, ustaların Türkçede yayınlanmış en az 4-5 kitabında yer alan görüşleri "KSD" yazarı kendi alıntılarından öğrenildiğini iddia ediyor! (hem de ciddi) İnsanın kendisine böylesine aşık olması sağlık açısından iyi değildir.

(8) Burada belirtelim ki emperyalist dönemde burjuva demokrasisinden sözedilemiyeceği görüşleri zaman zaman 3. bunalım döneminde (yeni sömürgecilik koşullarında) devlet biçiminin oligarşik dikta biçiminde olduğu şeklindeki farklı gerçeklerle açıklanmaktadır. Ama bu konudaki açık beyanlarına rağmen hiç çekinmeden "böyle zırvalar söyleyeni bağlar" diyebilmektedirler. Bu yüzden bu türden "zırva"lar üzerinde durmaya gerek görmemekteyiz.

Geçmiş Karşısında Doğru Devrimci Tavır Ne Olmalıdır?*

12 Mart, Devrimci Hareket açısından ağır bir yenilgi olarak ortaya çıktı.

Ülkemiz devriminin ve onun vazgeçilmez önkoşulu olan bağımsız bir devrimci hareketin, bu yenilginin devrimci dersleri üzerinde yükseleceğine şüphe yoktur.

Engels diyor ki: "Sert bir çarpışmadan sonraki bir yenilgi devrimci değeri kolayca kazanılmış bir zafere eşit bir olaydır."

İşte 1971 yenilgisi ülkemiz devrimi açısından çok zengin dersler ihtiva eden böyle bir muhteva taşımaktadır. Bugünün en önemli sorunlarından biri de kuşkusuz ki geçmişin devrimci derslerinin sağlıklı bir şekilde ortaya çıkarılmasıdır.

Geçmişi ele alıştaki metot ne olmalıdır? Geçmiş hareketin yenilgisi karşısındaki devrimci tavır nasıl olmalıdır?

Bu konuda herşeyden önce şunu ortaya koymak gerekir. Bugünün sorunları karşısında doğru ve bütünsel bir bakış açısına sahip olmayanlar geçmişi doğru bir şekilde değerlendiremezler.

Bugünün sorunları karşısında tam bir ilkesizlik içinde bulunanlar, eklektisizmin bataklığı içinde yüzenler, her konuda bir tek yanlılığa varıp çakılmaya mahkumdurlar. Bugüne tek yanlı bakış, geçmişin ele alınışındaki bir tek yanlılığa ve onun inkarcılığına varıp dayanmak zorundadır.

Genellikle, geçmişe bakışımızı bugünkü görüşlerimizin belirlediği savı ihmal edilir. Oysa bugüne bakışımız, bugünün sorunlarını kavrayışımız dünü değerlendirişimizi koşullandırır. Dünü bugünkü görüşlerimiz açısından değerlendiririz.

İlginçtir, bu şekilde kimisi geçmişte, sosyal emperyalizme hizmeti buldu, kimisi de ABD emperyalizmine..., kimileri de goşizmi, anarşizmi ve maceracılığı...

---

28 Mart 1977 tarihli özel sayıdan.

Bu yüzden, bugünkü sorunlar konusunda bütünsel ve doğru bir bakış açısına sahip olmayanların geçmişi doğru bir şekilde değerlendirmeleri mümkün değildir diyoruz. Bugünün sorunları karşısında eksiklikler, tek yanlılıklar mutlaka geçmişi ele alışta ortaya çıkacaktır.

Bugün için bütünsel bir bakış açısına sahip olmayanların geçmiş karşısındaki tavrı onu orasından burasından çekiştirmekten öteye gidemez. Bu şekilde geçmiş karşısında devrimci bir tavrın alınması olanaksızdır.

12 Mart sonrasında bu soydan çok "geçmiş eleştirileri" ortaya atıldı. Herbirisi sübjektif idealizmle malul, her birisi tek yanlılığın inkar illeti içinde boğulup kalan sözde eleştiriler.

Öte yandan, biz geçmişi bugünkü görevlerimiz açısından ele alıp incelemeliyiz. Yoksa geçmiş hareketi analitik yöntemle parça parça ele alıp orası yanlış, burası kötü gibi bir değerlendirmeye gitmek ve onun içinden "kötüleri" atıp "iyileri seçmek" tamamen saçma ve idealistçe bir şeydir. Oysa *"hareketin, kendi seyri içinde bütün eskimiş ve cansız fikir kalıntılarını süpürüp bir kenara atacağına ufak bir şüphe dahi yoktur. Ama böyle bir kenara atış, sadece eski hataların reddedilmesi durumuna indirgenilmemelidir. Fakat mukayese kabul etmeyecek kadar önemli olan şey, bunun yeni görevlerin yerine getirilmesine yönelik... yapıcı devrimci çalışma şeklini alması gerektiğidir"*. (Lenin).

Geçmiş hareketin ele alınışını bugünün somut görevleri çerçevesindeki diyalektik kavrayıştan uzaklaşılması ve onun parça parça sözde "iyilerini alıp kötülerini atmak" sonuçta kaçınılmaz olarak bir ilkesiz -eklektisizmi (seçmeciliği) ortaya çıkarır. 12 Mart'tan sonra ortalıkta en çok görülen akım -bu yüzden- böyle bir ilkesiz eklektisizm oldu. Kimi proleter ihtilalci yanlarını savunup "küçük burjuva ihtilalci ve revizyonist yanlarını" reddederken, kimi ihtilalci ruhuna sahip çıkıp "teslimiyetçi" yanlarını atarken sonuç olarak inkarcılığın çeşitli kılıflarını yaratmaktan başka bir şey yapmadılar. Böylesi iflah olmaz "seçmecilerin" geçmiş üzerine şatafatlı süslü sözleri gürültü ile tekrar edip durmaktan bir an olsun geri durmamalarına rağmen, hemen daima ya Çin ya da Sovyet kapısına varıp dayanmaları raslantı değildir.

Geçmişin "Kemalizm" sorunuydu, suni denge sorunuydu; şuydu, buydu diye parça parça çekiştirip durularak ve böyle sözde geçmiş eleştirilerinden başlayarak ilkesiz eklektisizmden, kafa karışıklığından ve tam bir siyasi bulanıklıktan başka bir yere varılamayacağı için; işte tam da bu yüzden geçmişin devrimci, bütünsel ve sağlıklı bir değerlendirmesinin, ancak bugünün somut sorunları ve temel meseleleri konusunda bütünsel bir bakış açısına sahip olan *Devrimci bir hareket tarafından yapılabileceğini söylüyoruz.* Eleştiri ancak o zaman geçmişin inkarı olarak değil, geçmişten bugün ve gelecek içindeki yerini kavramaları olarak geleceğin bir ipucu, bir yol göstericisi olarak ortaya çıkabilir.

"Bırakın liberallerin ve dehşete düşmüş entellektüellerin özgürlük adına verilen ilk gerçek kitle muharebelerinden ödleri kopsun, bırakın korkaklar gibi döğüştüğünüz yere tekrar gitmeyin, ölüme giden yola bir daha ayak basmayın desinler, sınıf bilincine sahip proletarya onlara şöyle cevap verecektir: Tarihte bütün devrimlerin büyük sorunları sadece ileri sınıfların tekrar tekrar saldırıları ile çözülmüştür ve onlar yenilgi derslerini öğrendikten sonra zafere ulaştılar. Yenilmiş ordular iyi öğrenirler". (Lenin).,

DEVRİMCİ YOL'DAN SEÇMELER

Derleyen: Haydar Aslan

1977-80 yılları arasında yayınlanan Devrimci Yol dergilerinde yer alan siyasi ve teorik yazılar derlemesi. Dava dosyası belgeleri.

TEORİK YAZILAR

Mahir Çayan

Mahir Çayan'ın Türk Solu, PDA ve değişik dergilerde yayınlanan yazılarından yapılmış derleme.

MAHİR - BİYOGRAFİ

Turhan Feyizoğlu

İlk Mahir Çayan biyografisi denemesi.

MARX'IN SOSYOLOJİSİ

Henri Lefebvre

Türkçesi: Selahattin Hilav

Marksist düşüncenin büyüklerinden olduğunu kabul ettirmiş Henri Lefebvre'in Fransız Komünist Partisi'nden çıkarılmazdan önce ders kitabı olarak okutulan eseri.

BİR TERÖRİSTİN ANILARI

Boris Savinkov

Türkçesi: Kıymet Yıldırım

1900'lerin başlarındaki Rusya'dan canlı bir tanıklık örneği. Bir sosyal devrimci olan Savinkov'un Beyaz Ordu'da sonlanan özyaşamının öyküsü.

LÜMPEN BURJUVAZİ, LÜMPEN GELİŞİM

Andre Gunder Frank

Türkçesi: A. Yılmaz

Andre Gunder Frank'ın Latin Amerika ve bağımlılık ilişkilerine özgün bir yaklaşım sunduğu tezi.

ÜLKE VE ÖZGÜRLÜK

Marcos'un Mektupları

Türkçesi: Ahmet Akif

EZLN'nin komutanı Marcos'un Meksika ve EZLN'yi anlattığı mektup ve bildiriler derlemesi. Durito'ya mektuplar da kitapta yer alıyor.

UYUŞTURUCU, GERİLLA VE İKTİDAR

Ricardo Knabe

Türkçesi: Saliha-Seyla Kaya

Dünyanın en büyük koka üreticisi ülkesi Kolombiya'da köylüler, gerilla ve iktidarın uyuşturucu çerçevesindeki ilişkilerinin tahlili.

SALSA - HAVANA ATEŞİ

Hernando Calvo Ospina

Türkçesi: Bülent Topbaş

Köle tamtamlarıyla, Küba'nın gizemli kültürünün birleşkesinden doğan Salsa müzik türü üzerine bir inceleme. Kitapta salsa örneklerini de bulacaksınız.

VAROŞTA KADIN OLMAK

Nalan Türkeli

Yaşamını çöpten çıkarmaya çalışan ilkokul mezunu gecekondulu bir kadının büyük şehirlerin arka yüzüne ayna tutan güncesi.

EDEBİYAT DİZİSİ:

DÜŞLERİMDE SEN DE VARSIN

Nalan Türkeli

Hepimizin zorlanmadan yenilemek istediğimiz bu düzeni kaleme alabileceğimize inanan Nalan Türkeli'nin öyküleri.

ANNEMİN KOCASI

Bilal Türker

Evren proletaryasını hedefleyen bir sevgi romanı

Devrimci Gençlik'ten Seçmeler

Devrimci Gençlik'in Türkiye Gençlik Hareketi tarihindeki yeri yadsınamaz. Dev-Genç, gençliğin olduğu kadar, Türkiye'nin sorunlarıyla da ilgiliydi ve pratiğe geçirdiği çözümler üretti.

Devrimci Gençlik'ten Seçmeler bir tarihi dilimi, sorunları ve çözüm önerilerindeki yaklaşım tarzıyla ortaya çıkarmada önemli bir işlev üstleniyor.

GÖKKUŞAĞI

ISBN 975805419-8

BCP SAMPLE

9 789758 054190